ט"ו סיון תשמ"א 17.6.1981 מספר 2285 92 עמודים
שנה 45 המחיר: 13 שקלים (כולל מ.ע.מ.

העולם הזה

בגין „גילה" מעבדה תת־קרקעית ומפקד חיל־האוויר „לא־ידע"

האלוף דויד עברי

סוד המעבדה

"פרקר 180" שקבלת לפתיחת המפעל
עולה 1192 שקל*

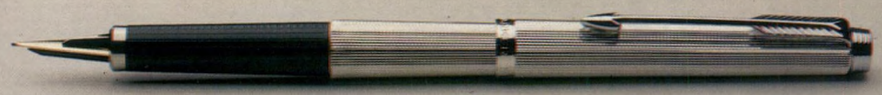

קבלת פרקר? אתה יקר למישהו.

PARKER

* המחיר נכון ליום 21.5.81

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבניות: יוסי שנקר • עורכת כיתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: צביון צפריר ועמנואל סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאת ביקורת

אין חדש תחת השמש. גם לא תחת שמש העולם הזה.

כשהתחלתי לכתוב, לפני שבועיים, את סידרת־המאמרים „המהפכה הספרדית", נזכרתי שכתבתי על אותו הנושא בשבועון זה לפני 32 שנים.

בימים ההם הייתי חבר מערכת הארץ וכתבתי בו מאמרים ראשיים. מעת לעת גם תרמתי מאמרים, סיפורים ופיליטונים לשבועון העולם הזה, שערכו היה אז אז אורי קיסרי ז"ל. באופן רשמי עוד הייתי אז חייל לובש־מדים, בחופשת החלמה מפציעתי.

בקיץ 1949 סערה הארץ סביב מאמר שכתב העיתונאי (כיום איש יחסי־הציבור) אריה גלבלום בהארץ. היתה בו התקפת־מחץ על המארוקאים. זעמתי מאוד, ומכיוון שלא יכולתי להגיב על המאמר בהארץ, פירסמתי את תגובתי מעל דפי העולם הזה. היא פורסמה בגליון שנשא את המיספר 607, ואת התאריך 29 במאי 1949 — כימעט שנה לפני שקיבלתי לידי את עריכת השבועון הזה. הכותרת היתה „המארוקאים שלי". על שער הגליון הור־פיע זוג של צעירים עונדי־כפיות באילת.

העורך דאז הקדים למאמר את השורות הבאות: „עולי צפון־אפריקה — שבט חדש הם בקיבוץ גלויותינו. כיצד הק־בלנו פניו של שבט זה? דומה, מכל מקום, לא בלבביות יתירה. מאחורי הווי־כוחים המועדים על אופיים ותכונותיהם לא היה הרבה מן החמימות שבאהבת־אחים. ומה האמת עליהם? — הנה דעתו של חייל, סופר ועיתונאי, אשר חי, לחם וסבל בחברתם."

אולי כדאי לפרסם את אותו מאמר כל־שנה, מכיוון שיש בו כדי לתת מושג על לידתה של הבעייה, המסכנת כיום את אחדות הציבור הישראלי.

הנה במלואו:

הוויכוח החריף שהתנהל לא מכבר ב־עיתונות על אופיים של עולי צפון־אפרי־קה, אינו אלא הד להלכי־רוח המסויימים שקנו להם אחיזה בישוב כולו. יש ונדמה לך שלפחות בדעה אחת מאוחדים אצלנו כל הזרמים: בדעה שהמארוקאים שלנו הם עדה של דוקרי־סכינים, פראי־אדם ו־אנסים.

כרוב ההכללות ממין זה אין הדעה ה־זאת מבוססת, לרוב, על הכרה ממשית של האנשים. האדם הפשוט קרא ידיעה בעתון על תיגרה שפרצה בין חיילים מא־רוקאיים, סיפרו לו על מיקרה של דקירה בסכינים, מישהו לחש לו משהו על מיקרה של אונס, והנה דעתו על המארוקאים ברורה ומגובשת.

■ ■ ■

את המארוקאים הכרתי לראשונה ב־צבא. בחוזרנו מקורס המכ־כפים בישרו לנו שיימסרו לידינו טירונים מצפון־אפ־ריקה. כבר אז פרץ בינינו ויכוח חריף. היו שאמרו כי אסור להתיחס למארוקאים ביד רכה, שהם פראי־אדם, ושיש לרסנם על־ידי שמירת „דיסטאנס". מכיוון שבעלי הדעות האלה היו חיילים כמונו, שבילו את השנה בחזית ושלא הספיקו לראות מימיהם מארוקאי חי, נראתה לנו אז דעה זו בלתי־אובייקטיבית במקצת.

חברי ואני, בעלי הדעות ה„פרטיזניות", החלטנו לנקוט שיטה אחרת. גמרנו אומר לחנך את האנשים על־ידי הדוגמה האי־שית, לתת להם אותה אווירה שבה קם, בראשית המלחמה, הצבא העממי של ה־נוער העברי, למעט בשפת הסקודות ולי־הרבות בשפת ההסברה והשיכנוע.

אין לאמר שניסיון זה היה מן הקלים. לא הבינונו את שפת המארוקאים, והם לא הבינו את שפתנו. ניסינו, איפוא, לשכ־נע במעשים. נמנענו מלענוד את סמלי־הדרגה או ליהנות מזכויות־יתר כלשהן. כל עוד לא קיבלו הם בגדי־חורף, לבשנו גם אנו את בגדי־הקיץ שלנו בחורף. אכל־נו ליד שולחנותיהם בניגוד לפקודות־הקבע, ועסקנו כמותם בעבודות בלתי־אהודות אך הכרחיות. בנסענו במשאיות לא ישבנו בתא־הנהג, אלא עמדנו ביני־הם. למדנו את שיריהם ולימדנום את שירינו, שירי הארץ.

היה ברור לנו מראש, שהמיבחן האמי־תי ל„ניסוי" זה יהיה בהתרגשות הקרב ובשיעמום המישלטים. אודה למען האמת שעברו גם עלינו רגעי־משבר, עת חשבנו שטעינו בשיטתנו ושמוטב היה לנהוג ב־שיטה המקובלת של „היד הקשה". אולם בסופו של דבר לא התאכזבנו: היחידות שזכו ליחס חינוכי, ושמפקדיהם התייחסו אל האנשים שלהם יחס חברי וסבלני, הצטיינו בחזית. אחת מהן נמנתה עם „ה־בוקעים" המפורסמים — כובשי הכפר חולייקאת בקרב־כידונים שלא היה כדוג־מתו לאכזריות.

באופן אישי קשה היה לי, כמובן, להיות אובייקטיבי לגבי המארוקאים, כי בשעה ששכבתי פצוע בשדה, מול עמדה של מיק־לע מצרי בעיראק־אל־מנשיה, וידעתי ש־הוצאתי מן המקום תהיה כמעט מעשה של התאבדות, באו ארבעה מפקודיי המארוק־אים, ובפקודתו של מם־כף ארצישראלי הוציאוני מן המקום והביאוני לחדר־הני־תוח בעוד מועד.

■ ■ ■

אין ספק, שהמארוקאים שונים מאוד מן הנוער שגדל בארץ. חסרות להם אר־תן התכונות ה„צבריות", נחלת האדם ש־ליה — להתגעגע חזרה על מולדתו ברג־עים של דיכאון ואכזבה. בניגוד לנוער הארצישראלי, היודע כי גדל בארץ ויחיה בה, בטוב או ברע, הרי חולים המארוק־אים במחלת „המולדת הכפולה". שרידי מחנות־המוות האירופיים יודעים שארץ־ישראל היתה להם מיפלט אחרון, ואילו המארוקאים סבורים שהיתה להם ברירה. הם באו מרצונם, מתוך התלהבות כנה. אמנם, גם עליהם העיקה שינאתה של האוכלוסיה המקומית בצפון־אפריקה, אך מכאן עוד מרחק רב למצב של „אין ברירה".

אם נתחשב במצב פסיכולוגי זה נצ־טרך להודות, שהמארוקאים עמדו במבחן הראשון לא פחות מאשר כל חוג אחר של עולים. בצבא נקלטו בין בני־הארץ ביתר מהירות מאשר עולי אירופה. גם במחינת ההשכלה אין הם נופלים מן ה־נוער העולה מאירופה, שהיה משולל אפ־שרויות של חינוך בימי שילטון הנאצים. כולם ספגו מעט מן התרבות הצרפתית, והשפה הצרפתית שגורה בפיהם. ואם יש ביניהם אשר הסכין קרובה לידם, הרי חייבים אנחנו לבדוק מה הן הסיבות ה־מניעות אותם להשתמש בכשרון זה.

■ ■ ■

עד היום לא הצליחו אנשי־המדע לג־לות מי קדמה למי — התרנגולת לביצה או הביצה לתרנגולת. גם לנו קשה, כיום, להבחין אם גילויי־הפראות מצד המארוק־אים קדמו ליחסו העוין של הישוב אלי־הם, או שמא היה הסדר הפוך והיחס ה־עוין הזה הוא שגרם לגילויי הפראות.

פקודיי לשעבר, הכותבים לי מיכתבים גם מאז היפצעי, מתלוננים מרות על ההפליות הנהוגות כלפיהם בכל שטחי־החיים. „החברים מרגישים," כותב לי אחד מהם, בן למישפחה עשירה שהתנדב לשי־רות בצבא־ההגנה מתוך התלהבות, „ש־הפכו בארץ אזרחים ממדרגה שנייה. בכל מקום מתייחסים אליהם בבוז ובשינאה ב־יחודע שאכן מארוקאים הם. הבחורות אי־נן רוצות לדבר איתם, ולמעשה אין להם כל מגע עם הנוער הארצישראלי הטוב..."

והוא מוסיף: „ההתמרמרות בין החב־רים רבה עד כדי כך, שרובם רוצים לח־זור למארוקו עם השתחררם מן הצבא. נסיתי להסביר להם, שהטובים נהרגו ונפ־צעו, ושלפיכך חייבים אנחנו להתייחס ב־סבלנות אל הנוער הארצישראלי; אך בכל זאת התנאים הם קשים מנשוא..."

■ ■ ■

נדמה לי שבין כל העולים שבאו עם גל־העלייה הנוכחי אין שכבה המוכנה מבחינה נפשית להיקלט באווירת הארץ כעולי צפון־אפריקה. אין הם דבקים ב־לשון־אמם, כדוברי האידיש. אין הם דב־קים בהווי תרבותי משלהם, כעולי כל שאר הארצות. בבואם לארץ חשבו שית־קבלו כאן לחברה חדשה, בעלת תרבות חדשה ואופי חדש.

אכזבתם ממהרת לבוא. בגלל דעות קדו־מות מגוחכות נסגרת לפניהם דלת־הכניסה החברתית. בני־הארץ, ובעיקר בנות־הארץ, מתרחקים מהם ככל האפשר. מקפחים או־תם עוד יותר מאשר עולים אחרים. בעוד שבני־הישוב מרגישים קירבה מסויימת לעולי־אירופה, הדוברים אידיש, הרי ה־מארוקאים הם בעיניהם „גזע זר", כער־בים עצמם. אין הם מבינים את שפתם, ואין הם משתדלים להבין לרוחם. ומכאן שמארוקאים אלה הנם מטבעם בחורים גאים, המגיבים על עלבונות במעשי־אלי־מות ובתיגרות־ידיים, נולד נחשול של „אינצידנטים". כך מצדיקה את עצמה אג־דת הפראות של המארוקאים במאוחר...

עד כאן המאמר מלפני 32 שנים. או־לי כדאי להוסיף שאף אחד מן המארוק־אים שהיו בכיתתי לא נשאר בארץ. לפ־חות אחד מהם הוא בעל מספרה משג־שגת בניו־יורק. האחרים נמצאים, כמדו־מני, בצרפת. ואולי אף חזרו למארוקו.

אני שמח שאני יכול לקרוא את ה־מאמר, שכתבתי לפני זמן כה רב, מבלי להסמיק. גישתי ודעתי על נושא זה לא השתנו מאז, כשהבעייה עוד היתה בחי־תוליה, וכאשר יכולנו עוד לשנות את פני הדברים.

גדל באווירה החופשית של מולדתו: חוש־ההומור היודע להתגבר על כל התלאות והאכזבות, רגש השורשיות בנוף הארץ.

טבעי לו לאדם שגדל בסביבה אחרת — תהיה זאת אמריקה, מארוקו או אוסטר־

שער „העולם הזה" (607) מה־26 במאי 1949
„הבחורות אינן רוצות לדבר איתם..."

מכתבים

בחברה טובה

הפצצת הכור בעיראק מעמידה את ישראל בשורה אחת עם מעצמות־על.

משמעות ההפצצה ברורה: זו הפעם הראשונה מאז הופצצו הכורים הרוסיים ונגסאקי, במילחמת־העולם השניה, שמדינה ערכה התקפה גרעינית על מדינה אחרת. לישראל לא היתה שום שליטה על מה שיקרה לחומר הגרעיני שהיה בכור, והפרופסור יובל נאמן אכן אמר אחרי ההפצצה, כי "היה צורך להסתובב בסביבת הכור עם מוני גייגר. עכשיו אנו נמצאים, יחד עם ארצות־הברית, באותו מועדון מכובד.

אברהם בן־דויד,
פתח־תקווה

● ● ●

בומבה של בחירות

הפצצה שנפלה על הכור העיראקי נפלה בעיתוי מתאים.

בגין השליך על העיראקים בומבה של בחירות, אבל לשימעון פרס אין שום זכות להתלונן. הוא שיגר בזמנו את טיל שביט הידוע, בדיוק לפני הבחירות ב־1959. לעומת זאת כדאי לזכור שמיבצע אנטבה, בדיוק לפני הבחירות ב־1977, לא עזר למערך להישאר בשילטון. מעניין לראות מה יקרה הפעם.

אדי מרינסקי, ירושלים

● ● ●

לשון המאזניים

בעיקבות הופעתה של תמ"י יש שמחים, יש עצובים, ויש מאושרים.

אני מאושר. הופעתה של תמ"י היא יום גדול, לדעתי. מעתה, יש תיקווה שהחלוקה המיפלגתית בארץ תהיה עדתית. מובהקת. תהיה מיפלגה אשכנזית גדולה, ותהיה גם מיפלגה גדולה של בני עדות המיזרח. מכיוון ששתי העדות הללו הן פחות או יותר באותו גודל, תכריע את הכף לשון המאזניים, וזו תהיה המיפלגה השלישית, גם היא עדתית, כמובן — המיפלגה הערבית. כך נציג סוף־סוף, על־פי השיטות של המפד"ל, גם שלום וגם שיוויון זכויות!

אחמד דרשאווי, ירושלים

● ● ●

בין אסט ל־EST

בעקבות כתבתה של שרית ישי על המרתונים של EST ("העולם הזה" 2281).

המתסכל, לאחר קריאת הכתבה, היה להיזכר במה שקרה לפני חצי שנה. מרתונים התנסותיים כאלה נערכו במשך השנתיים האחרונות על־ידי דן כרמון (בוגר EST). אך המרתונים שלו הוש־מצו, ואילו היום זוכה ה־EST לתהילה. האם זה ביגלל השפה האנגלית, או האירגון, או האנשים?

(המשך בעמוד 6)

יאניצ'ארים

הופעת הצבאות הפרטיים בישראל מעוררת זיכרונות חיסטריים.

למן המאה ה־14 התבססה האימפריה העות'מנית על גדודי היאניצ'רים. מאז המאה ה־16 היו גדודים אלה ומפקדיהם מעורבים בענייני הפנים של המדינה. הם המליכו סולטנים, והדיחו סולטנים, הושיבו מושלים על כיסאם וערפו את ראשיהם. כוחם היה רב עד

קורא תומרקין
כל דאלים

למאה שעברה. ב־1807 הם התנגדו לריפורמות של סלים השלישי וגרמו להריגתו.

כאשר הגיע לשילטון מחמוד השני, הבין שכדי לבסס מחדש את כוחה של האימפריה העות'מנית יש לפרק את צבא היאניצ'רים. רק ב־1826 הרגיש שהוא מוכן להתמודדות, ויצא נגדם למסע השמד.

בישראל, ב־1981, גואה תופעת היאניצ'רים, בין אם מדובר בגוש אמונים או בסיירת הירוקה, חילותיו הפרטיים של שר־החקלאות, ובין אם אלה הדרוזים של ג'אבר מעדי. אלה גם אלה — וגם אחרים — עושים שימוש באלימות, ובעזרת נשק הם נוטלים את החוק בידיהם. המכנה המשותף לכולם: כל דאלים גבר וציפצוף על החוק, ועל כולם שורה רוח היאניצ'רים.

יגאל תומרקין, תל־אביב

אירופה טורס EUROPA TOURS

מציעה

טיולים נהדרים

* לאירופה.
* ארה"ב, קנדה ומכסיקו.
* המזרח הרחוק.
* דרום אמריקה.

המסלולים - מקיפים ומושלמים.
המדריכים - מעולים ומנוסים.
בתי מלון - טובים, ווכס מדרגה א'.

דרוש מסוכן הנסיעות שלך את חוברת טיולינו!

50 שנות נסיון לשרותכם!

הטיול הטוב ביותר שלך

אירופה טורס EUROPA TOURS

קול המפרסם

"לא טוב היות האדם לבדו"

רעים

הכרויות למטרת נישואין
19 שנות מוניטין
העסק הנבחר לשנת 1981

תל אביב. רח' בן יהודה 58 טל: 282932 03

מועדון 5 לחברות חדשה

רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 23.6.81
שיחה עם פוגרום כפר יאסיף
עם
נימר מורקוס
ראש המועצה המקומית

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

בריזה

מוסיקה

הרברט סמואל 80 טל. 656992

בלוז, פולק, כל יום א' ג'ז

פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

ד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

חן טרמפ לחייל

וימר יעקבסון טמיר

תשבצופן

מאת **נדיב אבידן**

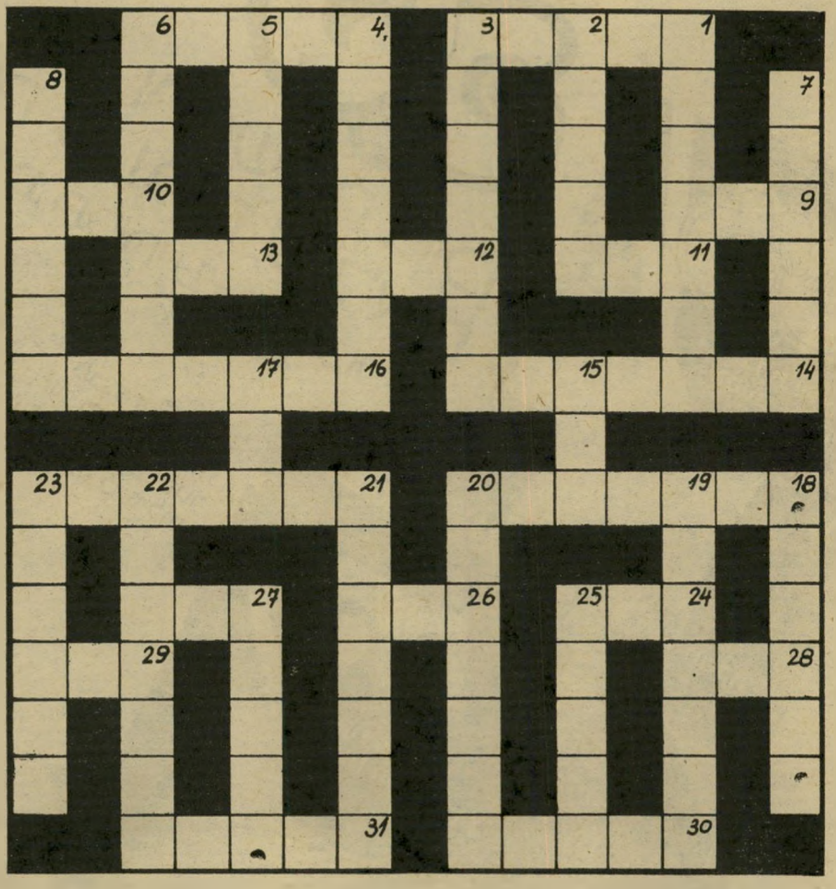

מאוזן:

1. מיטראן עבר בהצלחה, חלק ממבחן הכשרות (5).
4. תרגיל התעמלות המבוצע באמצעות כלי־אכילה אסתטי (5).
9. הסביר את הסיבה לרקבון (3).
10. יחידה צבאית שומרת על־נקיון־הזכוכיות בחזית (3).
11. מי אמר, שתנאי הכרחי לשליטה הוא עוצמה? (3).
12. קשר את הבהמה לשיח (3).
13. כי הוא גר לא רחוק ממני (3).
14. ניער חוצנו מחשד, תוך שמירה על־כללי ההיגיינה (3, 4).
16. שחה ושר הח"כ, למרות שפגעו בו בנקודה הרגישה ביותר (4, 3).
18. כלי־שיט פרימיטיבי, לא לרווקים! (מ) (4, 3).
21. ביאליק או הרצוג למשל, השתמשו באת? לא! בעט, ל־כתיבת־פזמונים (4, 3).
24. שוב העלו את התינוק מהבאר (3).
26. חיה מפוארת כזו בלירה? הייתכן? לא היום, רק בתקו־פת־המנדט (3).
27. קשה כך להבין דבר מתוך דבר (3).
28. ברנש פראי, מצא לו סיבה לחגוג שם (3).
29. אחז בידו תכנית־חסכון (3).
30. מבריק, נוצץ ומאיים בו־זמנית (5).
31. הקדוש התעורר — בעזרת טיפול נאות, יחזור למצבו ה־קודם (3, 2).

מאונך:

1. יש לספורטאים חשק ומחץ, אך יכולתם האמיתית באה לידי ביטוי בבנות (4, 3).
2. האם ע"י ריסוק ושיסוע אפשר לשפר את התדמית? (מ) (5).
3. הסורי טמן משהו השייך לחברי־הפרלמנט (7).
4. מרד צורך לפעמים אלמנט מדרבן (4, 3).
5. שוב חי כזה מציק לך? (5).
6. אתן שיש לכן פרקטיקה אימרו לי: האם היא תאלף את החיה? (7).
7. בנהלל קר וסוער ואין עם מי לדבר (3, 3).
8. שוב שיט? נא לא לזלזל, זה עוד יביא תועלת פעם (3, 3).
15. אצל הרפתנים קשה לנ־שום, ממש נחנקים שם (3).
17. כמובן שהוא יבש לפעמים בכתיב אלטרנטיבי (3).
18. גם השור התגנב בין ה־טורפים הזקוקים לסעד (6).
19. אומרים שרפול עוסק ב־יוגה בים, אך לא מומלץ להא־מין להם (7).
20. ההזוה לא מופיע בשעור דקדוק (4, 3).
21. ערך נסיונות למצוא נסוח הולם לדמוקרטיה (3, 4).
22. האם גם העני והטורף ב־חיל־משמר? לא, הם מהתע־שייה (7).
23. סיום יחסים רומנטיים ב־סגנון צבאי מובהק (3, 3).
25. שקלו והפכו בעניינה ב־נהר (5).
27. חיכינו לשמוע את הצרות שלהם (5).

פתרון תשבצופן 2283

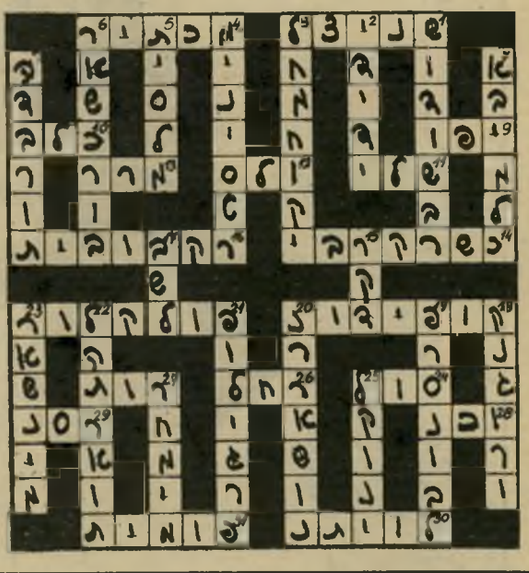

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

כל תשובה שתינתן לא תהיה מל־אה, ולאלוהים פתרונים.

ראובן מוזר, כפר מעש

● ● ●

המשותף והמפריד

כה לחי, אומר הקורא, לכלכלנית אסתר אלכסנ־דר, המצליחה בכישרון לקרוע את המסיכה ה־

כלכלנית אלכסנדר
אנטי בן־שחר

סוציאליסטית מעל פניו של אדריכל המדיניות הכלכלית של המערך.

כאחד מדיירי גוהה־אביבים מר־גיש כנראה חיים בן־שחר הרבה מן המשותף עם הבנקאים והתע־שיינים הגרים בשכנותו. הרבה יותר מאשר עם העובדים המתק־שים לגמור את החודש במשכור־תם.

יואב כהן, קרית אונו

● ● ●

הד"ר בעל החיך

לא פשוט לקבל טופס הצבעה אם לא עונים על שאלה פשוטה.

מסיבה כלשהי, לא קיבלתי את טופס־הבחירות שלי. ניגשתי ל־מיגדל שלום, עליתי לקומה ה־12 — כפי שיעצה לי המודעה בעי־תונים — והתייצבתי שם ב־8 ב־בוקר. צעיר חבוש ירמולקה קיבל אותי ועיין ברשימותיו. „נכון מאוד, שמך אינו מופיע," ביישר לי.

הוא נטל את תעודת־הזהות שלי. „היכן אתה גר? מה שם אביך?" שאל, ומילא טופס. „חתום כאן."

ואז שאל: „עבור מי תצביע?"

„חשבתי שזה סוד," עניתי. הוא חייך.

זה היה לפני חודש. עדיין לא קיבלתי את טופס־ההצבעה שלי.

האם אפשר שאילו אמרתי לו שאצביע בעד הד"ר בעל „תיק אפרסק", הייתי מקבל את הטופס שלי מזמן?

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

בורא המאור

צמד חמשירים מענייני דיומא.

חמשיר שעניינו בבורא האור:

כל עובד בחברת־החשמל / הוא חושב את עצמו למשל / כמו בי־רא המאור / ומכבה את האור /

(המשך בעמוד 8)

מי שטורח בערב שבת,

אוכל טוב בשבת

בין הפותרים נכונה את התשבץ יוגרד פרס: ארוחה זוגית מלאה (כולל יין) במיסעדה ה„טיילת", רחוב הר־ברט סמואל 80, ת"א.

את התשבץ הפתור יש לש־לוח למערכת „העולם הזה" עם חותמת דואר של לא יאוחר מיום חמישי, שבוע אחרי הופעת הגליון. הפית־רונות הנכונים, שיגיעו למע־רכת עד יום רביעי שבועיים אחרי פירסום התשבץ, ייכנסו לתגרלה. החודעה על הזוכים תפורסם ב„העולם הזה" 4 שבועות אחרי הופעת התשבץ.

סכום המשיכה ב„כספומט" הוגדל:

-.800 שקלים ליממה
כאשר ה„כספומט" מקוון.

-.400 שקלים ליממה
כאשר ה„כספומט" איננו מקוון.

לחיילים: -.300 שקלים ליממה.

כספומט

בכל הארץ בכל שעות היממה

בנק לאומי · בנק דיסקונט

בנק אגוד · בנק ברקליס-דיסקונט · בנק ערבי-ישראלי · בנק עליה - לאומי

וימר יעקבסון טמיר

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

תוך שניה, בלי מורא, בלי עמל /
וחמשיר שעניינו פרי הגן:
סוף־כל־סוף המפד"ל מתפרק /
כל אשר יתנגד ייהרג / בורג נפרד מזבולון / ומבעד לחלון / רומנסרו, רימון, אפרסק.

אם, תל־אביב

● ● ●

או־אה

אמנם הפסדנו נגד הרוסים, אבל זו לא חוכמה גדולה.

הפעם הובסה נבחרת ישראל ב־כדורסל במישחק נגד הרוסים ב־אליפות אירופה, אבל מוטב שהרוסים לא יתגאו, כי היו סיבות טובות להפסד. ראשית, ראוי לזכור שמיספר התושבים בברית־המועצות גדול פי שבעים ממיספר התושבים בישראל. שנית, לרוסים יש ניסיון ארוך יותר בכדורסל. שלישית, היה להם מאמן יהודי, וידוע שהיהודים בחו"ל מוצלחים יותר מהיהודים בארץ. רביעית, הרוסים הם יותר גבוהים. חמישית, הם יודעים לשחק יותר טוב. שישית, לנו היה יום חלש. לאור כל הסיבות האלה, אנו יכולים לראות בתוצאה הישג עצום ולשיר שוב: „או־אה, מה קרה, הרוסים אכלו אותה."

דרור אהרוני, תל־אביב

● ● ●

ל"ן עטרות

על הקנקן חיפה ומה שבתוכו.

דבר נפל בישראל. ל"ן רשימות מתמודדות על קול הבוחר. אך בל נטעה לחשוב — לא בל"ו מליצות יושר עסקינן... אומנם מצויות שם „אמת" ו„עוצמה" „תחיה" ו„בי־טול מס הכנסה", „הצלת המולדת", „קידום" ו„יוזמה", ואפילו „תנועת דרך ארץ" ומיפלגה „למען עליה". אך אם ניגש להרכבן האנושי, חוששתני שלא נמצא בסיס ממשי לכל אותם מושגי־תפארת המתיימרים לשמש כעטרת. וניזכר בלי־משים בפתגם העתיק, על אותו קנקן מרשים אשר הצצה אל תוכו חרצה את דינו...

כרמית כהן, תל־אביב

● ● ●

מבולבל לגמרי

שידורי הבחירות לא עוזרים למחסס להחליט.

אני מבולבל, אני מטושטש, אני מיואש, אני גם נבוך. מהתעמולה בעיתונים לא הבנתי בעד מי עלי להצביע בבחירות הקרובות. הליכוד פירסם את פרס, המערך פירסם את בגין, שינוי פירסמה את המערך, והרב כהנא פירסם את חוקי נירנברג. חשבתי לי: אולי אלמד משהו משידורי התעמולה בטלוויזיה. ושוב — שום דבר! הכל פעלולים ותעלולים, ולי לא ברור כלום. איך חושב הליכוד להוריד את האינפלציה? לא ברור. ואיך יוריד אותה המערך? לא ברור. מה תעשה שינוי לשם שינוי? לא יודע. מה תעשה תל"ם למען העם? לא ברור. הכל מעורכונים, שירים, הצגות וקישקושים.

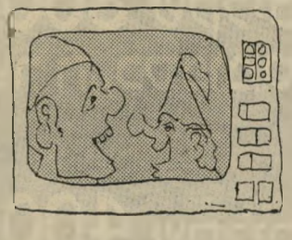

אלה לא בחירות. זה פשוט קירקס עם קופים, לוליינים, קוסמים וגנחיות.

אינג' דויד מוזס, חיפה

● ● ●

הרב כהנא וחוקי נירנברג

ההיסטוריון המתמחה בניאו־פאשיזם מציג את הרקבלה:

במודעה שפירסמה תנועת כך של הרב מאיר כהנא נאמר: „כדי להרתיע את אלא הבאים לפתות את בנות ישראל לטמיעה ולהתבוללות אנו מציעים מאסר חובה בפועל של חמש שנים, בלי אפשרות של המתקת גזר־הדין או הורדת תקופת המאסר, לכל לא־יהודי המקיים יחסי־מין עם יהודיה."

בחוקי נירנברג (15.9.1935), תחת הכותרת „להגנת הדם הגרמני וה־כבוד הגרמני," נאמר: „נישואין בין יהודים ואזרחים בעלי דם גרמני או קרובי־דם (לגרמנים) אסורים... מגע מיני מחוץ לנישואין בין יהודים ואזרחים בעלי דם גרמני או קרובי־דם — אסור... מי שעובר על סעיף 1 בחוק זה — עונשו מאסר בתנאים קשים... גבר העובר על סעיף 2 של חוק זה — עונשו מאסר או מאסר בתנאים קשים."

עלי לציין שאילו דברים דומים לאלה של כהנא היו מתפרסמים בשורה של ארצות, במערב ובמיזרח אירופה, הם היו גוררים את מאסרו של המחבר והמפרסם גם יחד (בצרפת, למשל, על־פי חוק נגד הגזענות משנת 1972).

יוסף אלגזי, תל־אביב

סובסידיה אחרת

היהודי הישן, טוען הקורא, שב ומתגלה כאן בישראל.

אחדותו הרעיונית של העם היהודי בכזב ובשקר יסודה. תמיכתו נעה מבתי רוטשילדים בימין עד מארכס ורוזה לוכסמבורג בשמאל. סטטיסטיקה מדוייקת אין, אך יש לומר כי מסיבות אובייקטיביות התקשו היהודים לחרוג ממיסגרת של אידיאלים זעיר־בורגניים שהיו נר לרגלם.

עתה, בתום מיספר סיבובים של מילחמות מיותרות, דם שנשפך לחינם ואינפלציה גואה כמערבולת אימתנית על שפת תהום, נושר אט־אט, אך ביסודיות, מעטה הישראלי הנועז והאמיץ ומתגלה היהודי הישן־נושן, הזעיר־בורגני העלוב, המשתטח על המיזבח המווהב של ערכיו הקטנוניים, שהיו עלובים גם בהיותו בגלות. אך לפחות שם היתה להם הצדקה מוסרית כבדת משקל, ועתה עומד הגולם על אדמת ארצו, פיו פעור וברכיו רועדות.

ומה מזונו? הסובסידיה למוצרי המזון הוקטנה בצורה דרסטית, בעוד שעשרות בודדות של מיליונרים זוכים בסובסידיות הנעות בסביבות 60 מיליארדי ל"י. הישראלי המכוער מביע את מחאתו המוצדקת בצורת טונות של פסולת וזוהמה, המפוזרים ברחובות הערים, בחינת סובסידיה לכוחות השאול, דוגמת הקומדיה האלוהית של דנטה. אולי זאת היא סובסידיה לפיתוח לוחמה בקטריולוגית? יש בכך משהו טרגי־קומי. בבואה מפלצתית של עיירות יהודיות מסיפורי מנדלי מוכר־ספרים ושלום עליכם. הזעיר־בורגני מתרפק על ערכיו „הנסתרים", בדירתו הנקיה והמטופחת, ומגדל דגן־זוהמה תחת חלונו. ומנהיגי מיפלגת העבודה הישראלית ממשיכים ותרים אחרי אוצרות הנשמה היהודית־ישראלית, שהיא כולה טלית של תכלת המתחדשת אי־שם כפניקס הקם מעפרו.

יצחק סובוי, תל־אביב

טלא־שנור

לאחר הצלחת מיבצעי החתרמה הטלוויזיוניים מציע החיזן מיבצע התרמה נוסף.

ביערות הבשיל הדובדבן ורהזמיר זימר / ויצאו מן הסבך, הנכה, החרש והעיוור / ויראו כי טובע העם בשקלי/ בהרחי יהלומים ובשקי הזהב./ אז זעק העיוור וצעק החיגר:/ הבה נקים „גג לעם המפגר!"/ ויהי ערב ויהי בוקר ויתנוסס הדגל, / והחמצן של המדינה, מכונה היום שקל. / ויהי ערב ויהי בוקר, כל השנה, / והעם עוד טובע במדמנה. / והאביב הלך ולא נשמע קול התור, / והעם הוא אחד רק בטלא־שנור./

קובי לוי, נתניה

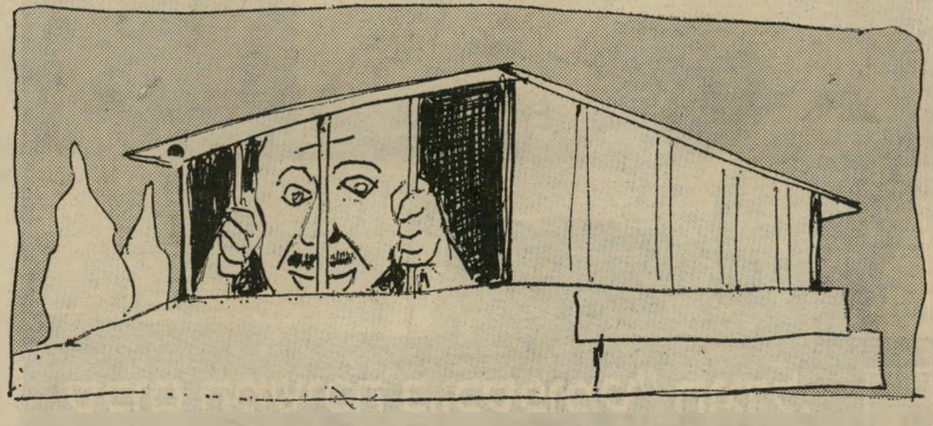

חן טרמפ לחייל

TIME AND TIME AGAIN

פרסים מחו"ל, תעודות מישראל ו-12 מיליון מחמאות ביום.

סיגרית טיים קיבלה השנה בפעם הרביעית את מדלית הזהב מ־Monde Sélection (המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל) ואת גביע האיכות לצמיתות.

בישראל זכו השנה סיגריות טיים שוב בתואר "המוצר הנבחר 1981" ובתואר "הקניה הטובה ביותר 1981".

כל זאת, ו־12 מיליון סיגריות טיים שמעשנים מידי יום, מאשרים שוב כי: תוצרת "דובק" ערבות לטיב.

וימר יעקבסון טמיר

T54

העובדות שהוציאו את האוויר לכל האופניים האחרים:

1. **ראלי**-הקניה הטובה ביותר 1981
2. **ראלי**-האופניים המנצחים ב"טור דה פראנס"
3. **ראלי**-האופניים הנמכרים ביותר בעולם

יבואני אופניים זולים של יצרנים חובבים מרבים להזכיר את השם "ראלי" במודעות הפרסומת שלהם. הם יודעים היטב ש"ראלי" הוא שם דבר לאיכות ולאמינות בעולם כולו, ושאופני "ראלי" מתוכננות על-פי ידע הנדסי מתקדם, לפי מיטב מסורת האיכות הבריטית, ומיוצרים אך ורק מהחומרים המעולים ביותר, תוך ביקורות איכות חמורות ביותר. יבואנים אלה מנסים באמצעות תעלולים זולים לשכנע אותך כי אופניים באיכות ירודה מהמזרח הרחוק או אפילו מאירופה יכולים להתקרב לאיכות של "ראלי". אבל אתה הרי יודע את האמת. ואם אתה זקוק להוכחות – הרי הן לפניך: ראלי זכו שוב בתואר הקנייה הטובה ביותר 1981. אופני ראלי זכו במקום הראשון במירוץ האופניים המפרך "טור דה פראנס" וכתמיד נשארו ראלי האופניים הנמכרים ביותר בעולם. אל תסתכן בקניית חיקוי זול ובלתי מוצלח, כשהמקור בהישג ידך.

יפ זוטמלק, אלוף טור דה פרנס 80', רכוב על אופני ראלי.

קנה לעצמך "ראלי".

15 דגמים לגברים, נשים וילדים.

פאר תוצרת בריטניה

RALEIGH

ראלי האופניים הטובים ביותר בעולם

סוכן בלעדי לישראל: **"טכניקה" י. בוקשטין חברה בע"מ**

הפצה ומכירה לכל הארץ: מ. מצמן - אולמי התצוגה לאופני "ראלי", דרך פתח-תקוה 110–112, תל-אביב, טל. 251789.

להשיג גם בחנויות המורשות:

תל-אביב: אופניים "אריה", רח' יהודה המכבי 4; גרובר, דרך-שלמה 111; שלסרף, בן-יהודה 126 ● **חיפה:** ש. סאיאס, "מרכז האופניים", רח' יפו 141. ● **ירושלים:** ציון לוי, יפו 50. ● **חדרה:** פלדמן שלום, רח' הנשיא 42. ● **חולון:** רונקו עזרא, רח' סוקולוב 67. ● **כפר-סבא:** "מרכז האופניים", רח' וייצמן 132. ● **נהריה:** וולפוביץ, רח' הרצל 63. ● **נתניה:** "בסידן", רח' הרצל 42. ● **עפולה:** "מרכז האופניים" מזרחי, דב-הוז 5. ● **קרית-גת:** רן ספורט, מרכז מסחרי 61. ● **ראשון-לציון:** רוזנבוים, רח' רוטשילד 25. ● **רחובות:** "הדרום" פריצל יצחק, הרצל 192. ● **רמת-השרון:** "כל-נוע", רח' סוקולוב 24; אופני חוד השרון, דרך השרון 35. ● **רמתיים:** אופני לינוי, דרך השרון 138; "אופני חן" משולמי, הרצל 37; סופר ספורט, רח' סוקולוב 85 ● **רעננה:** שרון אלי, רח' השוק 3; קורשידי אליהו, אחוזה 87. ● **פתח-תקוה:** ציצמן שמואל, שטמפר 8.

משיח עכשיו

לקוראי העיתונות הישראלית היתה הזדמנות לה־ציץ, לאחרונה, לתוך עולמן של כמה כיתות הפועלות בארץ ומבטיחות למאמינים אושר וחיי העולם־הבא. כך למדנו על ההארי־קרישנה, המהרישי יוגי, הכושים העיבריים ושאר כיתות של יהודים־משיחיים. משום מה, כימעט שלא עוסקים בכת המשיחית הגדולה ביותר בארץ — תנועת חסידי חב"ד. הגורו שלהם יושב בק"ק ניו־יורק, וחלק ממאמיניו ועושי דברו מסתופפים שם בצילו. אך הוא מעוניין בארץ־ישראל דווקא, ולכן שלח את צבאו אלינו.

הפלישה התחילה בצורה תמימה למדי. טנק המיב־צעים נחת על אדמת הקודש, והחסידים החביבים ניסו לשכנע עוברים ושבים להניח תפילין ולקרוא ברכה. הם גם טרחו להודיענו מה זמן כניסת השבת. למיבצעים אלה היתה השפעה מעטה, ולכן הוכנס השימוש בכוח. החסידים התחילו לעצור אנשים ברחוב ולגררם בכוח אל דוכן התפילין, ואף איימו במיני עונשים משונים על הסרבנים ובשלילת המקום שלהם בגן־העדן.

■ ■ ■

אך גם על כך לא היתה תפארתם. הם הבינו שעל החברה הישראלית אי־אפשר להשתלט על־ידי השפעה מבחוץ, והחלו להשתלב במישור הפוליטי. הם הטיפו לתורת ארץ־ישראל השלמה, ולחזרה לשו־רשים. אך גם כאן לא הצליחו להגיע להישגים. התחרות היתה רבה.

כאשר נוכחה מועצת המילחמה לדעת, שאינה יכו־לה להשתלט על החווה, החליטה להשתלט על העתיד. במרכז המיתקפה החדשה, הנערכת בימים אלה ממש, עומד ניסיון שטיפת־המוח הגדול ביותר בהיסטוריה. חמותות הנשטפים הם מוחותיהם של מיליון ילדים ישראלים. בכל עיר הוקם בית חב"ד — מיסיון במיס־דורה חסידית.

שוטפי־המוח יוצאים לרחובות העיר, מכניסים את הילדים ומספרים להם בשיבחו של הרבי מלובאביץ', לכל ילד הם מעניקים תואר „חייל צבאות השם".

במחיר דולר אמריקאי אחד יכול כל ילד לקנות לו חלק בעולם הבא

וכי איזה ילד אינו רוצה להיות חייל? סיסמת הקרב היא: „אנחנו רוצים/רוצות משיח עכשיו". באיצטדיון העירוני נערך כינוס, שם מסבירים לילדים שהם, ורק הם, יכולים להציל את עמנו מאסון כבד. על כל ילד מוטלת המשימה, לשכנע את אביו ללכת לבית־הכנסת ולהניח תפילין, ולשכנע את האם לחדליק נרות שבת.

■ ■ ■

אכן, מיבצע מסובך ביותר, הדורש מימון כבד. מהיכן יימצא הסכום הדרוש? הפיתרון הוא מקורי. המיבצע ממומן על־ידי הקורבנות עצמם. כל ילד קונה אות אחת בספר תורה, במחיר דולר אמריקאי אחד. וכך כבר נאספו יותר מרבע מיליון דולרים — סכום מכובד ביותר.

מיבצע שטיפת־המוח נמשך בימים אלה, וזוכה להצלחה לא מעטה. האם לא יקומו אזרחי המדינה הנאורים וינסו למנוע את אובדנה של מדינת־ישראל החופשית?

יוסף לוי, בת־ים

כאשר הגויים הולכים לקלפי

שנת 1981 נכנסה לעולם בסימן של בחירות מוק־דמות והתפטרויות (מרצון) של ראשי־ממשלות. אלא שראשי־ממשלות לא מתפטרים כל־כך מהר. בחירות מוקדמות — כן. אם ארבעה חודשים מתוך ארבע וחצי שנים זה נקרא „מוקדם", אז כמו שאומרים: „מוטב מוקדם מאשר לעולם לא."

בנורבגיה התפטר ראש־הממשלה בגלל שהרגיש כי מחלתו מונעת ממנו להמשיך ולתפקד. בספרד התפטר ראש־הממשלה יום קודם לכן, בגלל ביקורת שהוטחה נגדו. בדרום־אפריקה הוכרז על בחירות בטרם עת, מכיוון שדרום־אפריקה ה„ענייה" לא יכולה להר־שות לעצמה מערכת בחירות המתמשכת על פני תקופה ממושכת מדי. לכן תארך שם מערכת הבחירות חודשיים וחצי. לישראל, בעלת העושר הבלתי־מוגבל, יש אפש־רות (לדעת מיספר מוגבל של מוגבלים בעלי סמכויות) לקיים מערכת בחירות יקרה, ארוכה, בזבזנית ומשמי־צה, הנמשכת כימעט חצי־שנה.

■ ■ ■

אפשר גם אחרת. ניתכן גם מערכת בחירות קצרה, עניינית, לא יקרה ביותר. ועוד פרט „קטן", אך חשוב ביותר: מערכת בחירות שלא ניתן לשחד בה או לזייף. ממש בלתי־אומן! המדובר הוא בדמוקרטיה צפונית מרובת־מפלגות — דנמרק, שידעה בעשור של שנות השבעים לא פחות מחמש מערכות בחירות בטרם־עת ל„פולקטינג", הוא הפרלמנט הדני. ראש־הממשלה מכריז על בחירות בטרם עת, בתאריך שאינו מאוחר יותר משלושה שבועות אחרי תאריך ההכרזה. בתוך תקופה זו מתחילה ומסתיימת מערכת הבחירות!

מחשב מירשם התושבים מעודכן כל העת, ולחיצה על כפתור פולטת כרטיסי־בוחר לכל בעלי זכות הבחי־רה עד יום הבחירות ממש. תוך עשרה ימים מקבל כל תושב את כרטיסו, עליו מסומן שמו ומקום הקלפי שלו. הזדהותו ביום הבחירות נעשית על־ידי מסירה — בעל־פה — של מיספרו האישי (זה מה שקורה בישראל מיספר תעודת־הזהות) לוועדת־הקלפי והשוואת נתון זה עם מה שרשום בוועדת־הקלפי. ואז נמסר לידו פתק בחירות אחד, לעיתים ארוך, ועליו רשומות כל המפלגות, המועמדים וסימניהן. כל אשר עליו לעשות הוא להיכנס לתא הקלפי, לסמן איקס ליד שם המפלגה או המועמד העדיפים בעיניו, לקפל את הפתק ולשלשלו לקלפי. לא אלפי פתקים, פתקים פגומים ופתקים חסרים, לא החבאת פתק בחזייה, ושאר מגרעות שבשיטה, שלפיה צעדו אזרחי ישראל תשע פעמים לקלפיות, ושלפיה יצעדו גם בפעם הע־שירית.

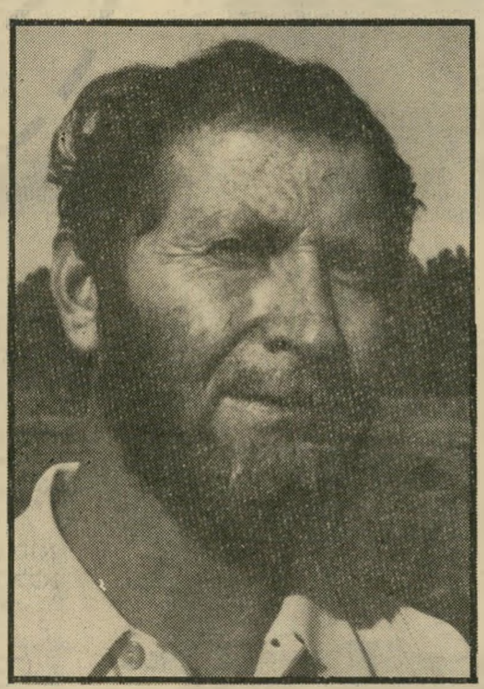

■ ■ ■

במערכת הבחירות עצמה מתרכזות המפלגות בחע־ברת המסר שלהן — הישגים ומצע — ולא בהשמצת יריבים מרוב רדידות עצמית. אמצעי־התיקשורת מעמי־דים זמן שווה לרשות המפלגות (והן, כמו בישראל, אינן מעטות; בבחירות האחרונות, באוקטובר 1979, השתתפו 12 מפלגות ורשימות!).

במחסני המפלגות מאוכסנים שלטי־קרטון ממערכות הבחירות הקודמות, שלטים שישמשו גם במערכות הבחירות הבאות. שכן לא יעלה על דעת איש לחבל בתעמולה של מפלגות יריבות. שלטי־קרטון אלה מוצ־מדים בחוטים (!) לעמודי חשמל וגדרות, מתחננים באוזני הבוחר הפוטנציאלי שישים את האיקס ליד המפלגה (או המועמד שתמונתו במודעה).

לבוחר הישראלי, למוד מילחמת־בחירות מרה ומ־תישה, נראית מערכת בחירות שלווה כזו כמשחו שלא מן העולם הזה, משחו תמים, וחייתי מוסיף: משהו שיש בו תרבות ואיכות־חיים.

„בישראל, בעלת העושר הבלתי־מוגבל, יש אפשרות למערכת בחירות יקרה, ארוכה, בזבזנית ומשמיצה"

לדנמרק אין חנוך סמית, אך בכל זאת מעבירה הטלווייזה בלילה של סגירת הקלפיות את תחזית התוצאות דקות ספורות אחרי סגירת הקלפי האחרונה. המחשב עושה עבודה נאמנה ומדהימה בדיוק שלה. התוצאות הסופיות נודעות כשלוש שעות אחרי סגירת הקלפיות. מייד לאחר מכן מתאספים מנהיגי המפלגות לסיכום בפני מצלמות הטלווייזיה — ליקוק פצעים בפומבי או שימחה של נצחון.

■ ■ ■

מן הראוי להדגיש שאפילו תיכנן הבוחר להיעדר מארצו ביום הבחירות, פתוחה בפניו האפשרות להצ־ביע — אם בדואר ואם בשגרירות ארצו בנכר. עוד ברצוני להדגיש, שאין הסעה של מפלגות לקלפיות. אלה הנזקקים לסיוע כדי להגיע לקלפיות, ומתקשים בכך, זוכים להסדר מטעם המדינה.

ואגב, למרות קדושת הדמוקרטיה בדנמרק אין יום הבחירות בבחינת שבתון יקר־ערך. ואלה המבקשים לעזור למפלגתם מוותרים פשוט על שכרם. קל ופשוט, והעיקר — זול ונקי.

עלי כהן, דנמרק

הנעה 6×2
במשאית פורד 2117 החדישה
מעניקה לך 3 טון
וחוסכת לך 2 מיליון.

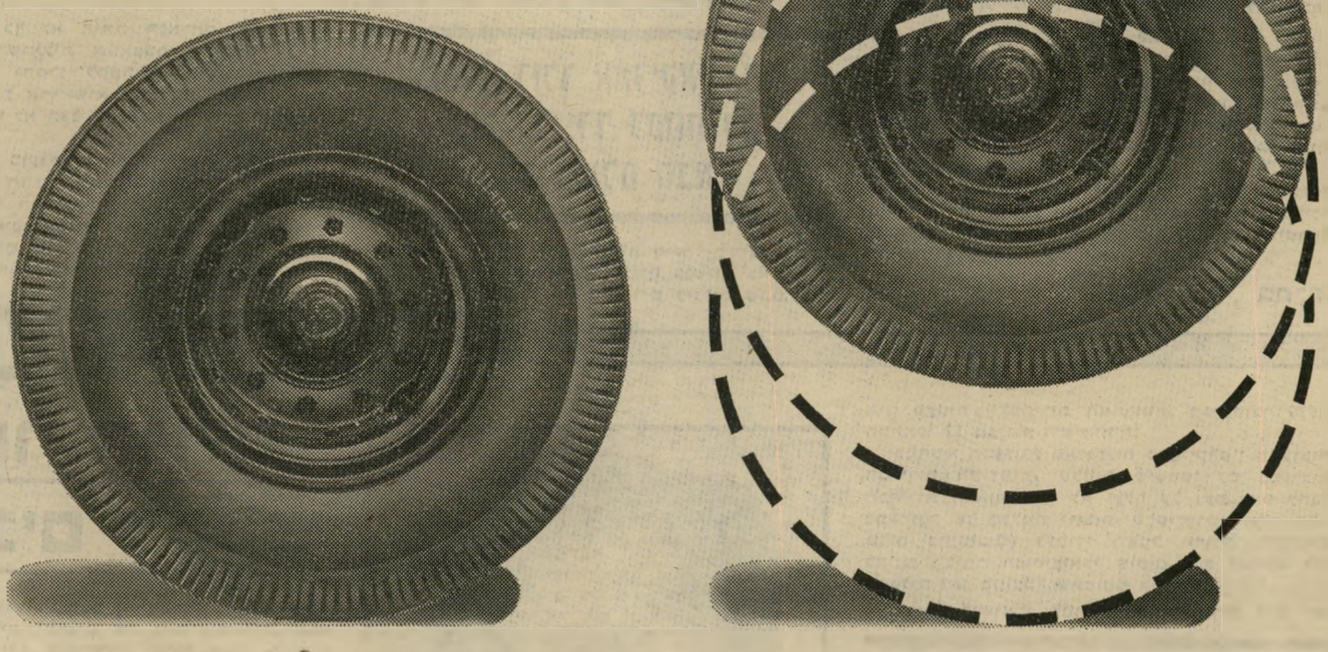

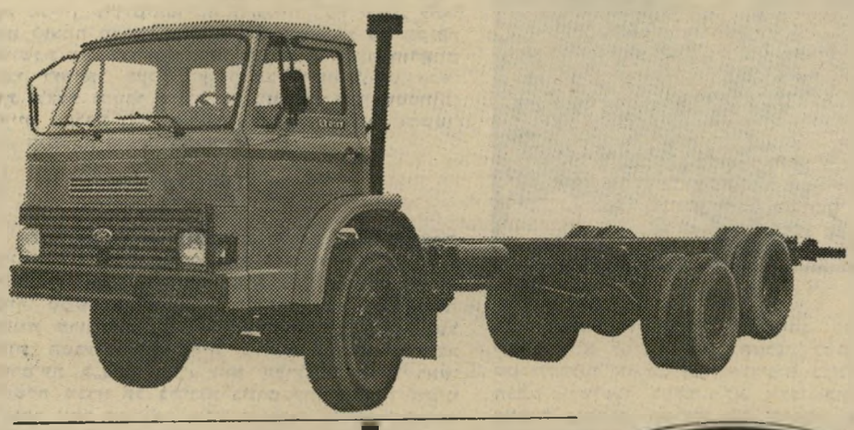

פורד גאה להציג בפניך את השיטה המובילה לחיסכון כספך: ציר שלישי מתרומם במשאית פורד 2117 החדשה.

הציר השלישי המתרומם מעניק לך מיגוון רחב של אפשרויות העמסה, תוך שמירה על אורך חיי הצמיגים ובלאי נמוך. ובנוסף לכך מאפשר לך ליהנות מתצרוכת דלק נמוכה של כ-4 קמ"ל לליטר בממוצע.

כושר ההעמסה המוגדל (עד 15 טון נטו) הוא יתרון נוסף בשיטה, שאינו קיים במשאיות ללא ציר שלישי. ואת כל זאת אתה מקבל במחיר שעולה רק מעט יותר ממשאית 12 טון.

בפורד 2117 ארגז משא גדול (עד 8.8 מטר) הקולט את מטענך המוגדל בקלות ובבטחה.

תן לשיטה של פורד לעבוד בשבילך.

פנה עוד היום לאחד מסוכני פורד ודרוש לראות את פורד 2117 החדשה עם הציר השלישי המתרומם.

פורד נותן לך יותר. Ford פורד לטווח ארוך.

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ מפיצי פורד בישראל תל-אביב, רח המסגר 43, טל. 03—333221 ירושלים, רח' המלך דוד 14, טל. 02—226141
חיפה, רח' יפו 145, טל. 04-531171

סוכני משנה: אילת 059-76913; אשדוד 055-32653; אשקלון 051-22284; באר טוביה 055-82454; באר שבע 057-72277; הרצליה 052-55463; יפו 03-828411; נתניה 053-23852; נצרת 065-55266; עפולה 065-23875; קרית ביאליק 04-731291; קרית שמונה 067-40205; ראשון לציון 03-941385; רמלה 054-27681; איזור התעשיה רמת החייל 03-479244, חדרה 063-22937; כפר חיים 053-91462.

ברשימת המערך לכנסת מופיעים

ב־50 המקומות הראשונים:

23 ניצים
12 יונים
8 יונצים
7 נציונים

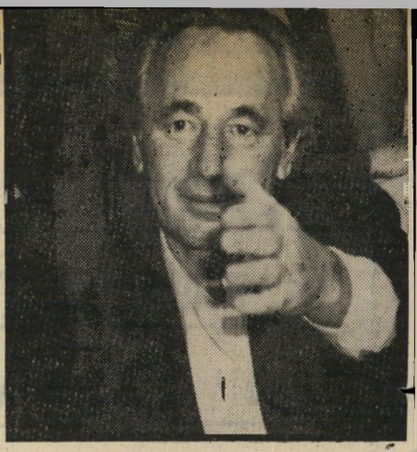

שימעון פרס
נציון

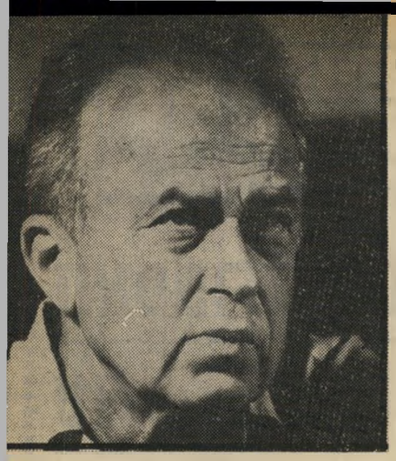

יצחק רבין
נץ

אבא אבן
יונה

שושנה ארבלי־אלמוזלינו
נץ

דני רוזוליו
נץ

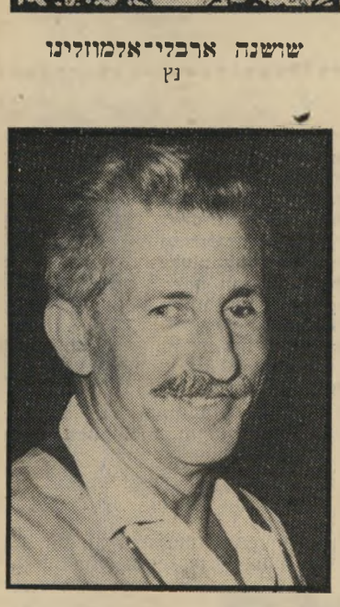

אריק נחמקין
נץ

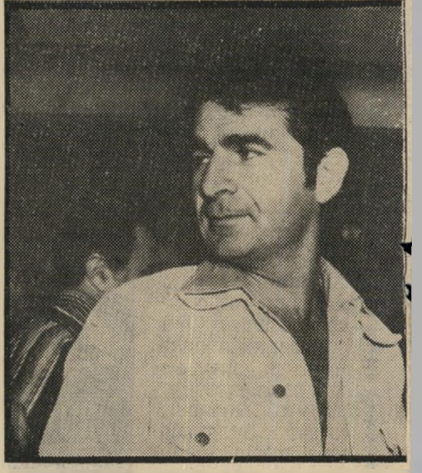

מיכאל בר־זוהר
נץ

אליהו שפייזר
נץ

אם ייקרא שימעון פרס לנשיא־המדינה, כדי להרכיב ממשלה, אחרי ה־30 ביוני, ייקבע אופייה של ממשלה זו במידה רבה על־ידי הרכבה של רשימת המערך בבחירות לכנסת העשירית. אם יהיה המערך באופוזיציה — גם אז יקבע הרכב רשימה זו את רוחב „הקונסנזוס הלאומי" שעליו תבקש להתבסס ממשלתו החדשה של מנחם בגין.

בחינה מדוקדקת של רשימת 50 המועמדים הראשונים של המערך מלמדת, כי במיפלגת־האופוזיציה הגדולה, האמורה להוות את האלטרנטיבה היונית לליכוד, יש רוב גדול לניצים.

החלוקה היא יחסית, כמובן. קנה־המידה לקביעת הסיווג הוא הפרק המדיני שבהחלטות הוועידה השלישית של מיפלגת־העבודה, שאושר בתחילת פברואר השנה. ועדה, בראשותו של ישראל גלילי, היא שניסחה את הצעות־ההחלטה, ובוועידה כימעט שלא חלו בהן שינויים — ובוודאי לא שינויים ממשיים.

ניסיונותיהם של ראשי האגף היוני, הפרופסורים ירמיהו יובל וזאב שטרנהל, להביא לשינוי בהחלטות, עלו בתוהו. השניים גילו שכישלונם בא לידי ביטוי גם בהרכבת הרשימה לכנסת. אף אחד מהם אינו מוצב ברשימה.

בסעיף 13 שבהחלטות הוועידה נאמר:

„ישראל, בהיותה מודעת לקיומה של בעייה פלסטינית, מוכנה לסייע לפיתרונה במיסגרת של מדינה ירדנית־פלסטינית ושבה תוכל לבוא לביטוייה הזהות העצמית של הערבים הפלסטינים, וגם בעיית הפליטים תוכל לבוא בה על פיתרונה. המדינה הירדנית־פלסטינית תשתרע על מרחבי השטח של ירדן ועל איזורים מוגדרים, צפופי־אוכלוסיה, ביהודה, שומרון ועזה, שאותם יפנו כוחות צה"ל עם כינון השלום. ישראל שוללת (את) כינונה של מדינה פלסטינית נוספת..."

בסעיף 5 נאמר: „ירושלים המאוחדת בריבונות ישראל היא בירתה של מדינת־ישראל."

בסעיף 29 נאמר: „ההתיישבות — בביקעת הירדן, כולל צפון־מערב ים־המלח, בגוש עציון, בסביבות ירושלים, בדרום רצועת־עזה וכן בגולן — מתוך שיקולים של ביטחון אסטרטגי ובשילוב הדוק עם צה"ל — היא חיונית לביטחון המדינה, והיא מהווה, ככל מיפעל ההתיישבות הציונית, ערך חינוכי, חברתי וחלוצי, וגודע לה ערך במאבק המדיני על עיצוב גבולות־השלום. ממשלת ישראל, בהנהגת המערך, תעשה לביסוסה ופיתוחה."

ובסעיף 30: „ממשלת ישראל תעמוד על־כך שלעת השלום, המערך של כוחות צה"ל וההתיישבות, הכולל את ביקעת־הירדן, לרבות צפון־מערב ים־המלח, גוש עציון, סביבות ירושלים ודרום רצועת עזה, יהיו כלולים בשיטחה הריבוני של ישראל."

על החלטות אלה, המונעות מראש כל אפשרות של שלום, מכיוון שמשמעותן היא סיפוח חלקים רחבים בגדה המערבית, ברצועת־עזה וברמת־הגולן, חתומים כל מועמדי מיפלגת העבודה. בהחלטות מדובר בהתנחלות רחבת־ממדים. אין בהחלטות אלה הכרה בקיומו של עם פלסטיני. מדובר רק ב„בעייה הפלסטינית", ובמובן זה מהוות החלטות מיפלגת־העבודה נסיגה אף לעומת הסכמי קמפ־דייוויד, שנחתמו על־ידי מנחם בגין. יתרה מזו: ההחלטות מדברות בשם „ממשלת ישראל בהנהגת המערך", ולאחר יחסי־הכוחות במיפלגה זו, אין ספק שהן תחייבנה גם את מפ"ם, הכלולה במערך.

עם זאת, יש הבדלי גישות במיפלגת העבודה ובמערך בהתייחסות להחלטות אלה. על פי התייחסויות אלה תיערך החלוקה שלהלן, בין מי שיסווגו כ„יונה", „יונץ", „נציון" ו„נץ":

● **היונים** הם מי שיהיו מוכנים לחרוג מהמצע לכיוון של „פשרה טריטוריאלית מרחיקת־לכת", והכרה בזכות ההגדרה העצמית של הפלסטינים.

● **היונץ והנציון** הם אלו המקבלים את המצע כפשוטו, כאשר הראשונים נוטים לכיוון היוני, והאחרונים לכיוון הניצי.

● **הניצים** כוללים רבים שהם חסידי ארץ־ישראל השלמה, גם אם לא יעזו לבטא זאת בגלוי; הם רואים בהחלטות הוועידה נקודת־מוצא טובה, שכן ברור להם כי החלטות אלה — אם ממשלת ישראל תדע להתעקש עליהן — לא תאפשרנה כל המשך של תהליך השלום, ופרוש הדבר השארת המצב הקיים על כנו.

■ ■ ■

הרשימה שלהלן היא על־פי סדר המועמדים ברשימה, עד למקום ה־50.

שימעון פרס: נציון. ידוע ביכולתו „להגמיש את עמדותיו". בדרך־כלל ביטא בשנים האחרונות עמדות של יונץ, אך החלטות הוועידה, ויחסי־הכוחות במיפלגה וברשימה לכנסת, מוליכות אותו לעבר השני.

שושנה ארבלי־אלמוזלינו: נץ. אין שום הבדל עקרוני בין עמדותיה לבין עמדותיו של המועמד השני ברשימת חרות, השר דויד לוי, או לעמדות השנייה ברשימת התחיה, גאולה כהן. ארבלי־אלמוזלינו היא נץ קיצוני.

אבא אבן: יונה. אך לא עיקבי במיוחד בעמדותיו. לא היו לאבא אבן שום קשיים במילוי תפקידו כשר־החוץ בממשלה הנציצית של גולדה מאיר. אם יהיה שר־חוץ, יהיה נאמן לקו הממשלתי.

יצחק רבין: נץ. היה בעבר יונץ, ניצב עתה בראש המחנה הניצי במיפלגת־העבודה. הוא נדחף לכך מכוח בריתו עם

(המשך בעמוד 60)

מרים בנימיני

האסטרולוגים על יום הבחירות

היום שנבחר לעריכת הבחירות הוא הפחות מתאים מכל ימות השנה ✶ לדעת האסטרולוגים יביא יום זה הפתעות ✶ לפי תאריך לידתו של אבו־חצירא יש לו סיכוי לזכות במנדטים רבים ✶ הכוכבים אומרים: שוויון בין הליכוד והמערך

אסטרולוגים אומרים — התאריך שנקבע כיום הבחירות הוא הפחות מתאים למטרה זו מבחינה אסטרולוגית. התאריך הזה נושא בחובו הפתעות רבות־משמעות. כנראה שיתרחש אירוע, שיגרום לכך שלא תהיינה תוצאות ברורות וחד־משמעיות.

אחת האפשרויות היא, שיתגלו זיופים מאוד מתוחכמים ובלתי־שיגרתיים. האפשרות השניה — שיקרה אירוע מדיני, שימנע את עריכתן של הבחירות, ושידחה את מועדן.

אך אם בכל־זאת תתקיימנה הבחירות — צפויות הפתעות, הקשורות לכל המיפלגות המשתתפות בבחירות. ואולי הדבר הבולט באותו יום — חוסר־או יותר נכון שיווין בין שתי המיפלגות הגדולות. למרות־זאת מסתמן סיכוי גדול יותר למנחם בגין להרכיב את הממשלה, מאשר לפרס.

לשון־המאזנים היא המפתיעה מכולם. לפי תאריך לידתו של אהרון אבו־חצירא — בן מזל עקרב — נראה שיש לו סיכוי גדול לזכות במיספר מנדטים, וכתוצאה מכך להיות מחוזר על־ידי שתי המיפלגות, שתבקשנה את קירבתו על־מנת להקים ממשלה. להצלחתו של אבו־חצירא משמעות נוספת — פירוד או קיטוב קיצוני ביותר על רקע עדתי. הקיטוב הוא חריף, ובמפה של יום־הבחירות נראה הדבר כדבר העלול לגרום לאלימות ולחגברת שינאה ואיבה בתוך העם. יתגברו גם המרירות וחוסר שביעות־הרצון בקרב השכבות המקופחות, דבר שיגביר את אווירת האלימות ביום־הבחירות.

בקרב האסטרולוגים קיימים חילוקי־דעות. יש כאלה שטוענים שהמצב ביטחוני עלול להידרדר, ולחגיע ביום־הבחירות, או בסמוך לו, למתיחות של ממש, וכתוצאה מכך לא מן הנמנע שייאלצו לדחות את הבחירות עצמן.

אסטרולוגים אחרים טוענים, שגילויי שחיתות, זיופים, הונאה ומעשי מירמה, יביאו לדרישה לערוך את הבחירות פעם נוספת.

דעה נוספת היא, שאפילו אם במאמצים רבים יצליחו להרכיב ממשלה, היא לא תצליח להחזיק מעמד זמן רב, כך שממילא הדבר יחייב עריכת בחירות נוספות.

בקרב האסטרולוגים רווחת גם הדעה כי אנו צפויים להפתעה מדהימה ביותר, הקשורה למיפלגה חדתית לאומית. מפת לידתו של יוסף בורג מצביעה על סיום קאריירה פוליטית, או לפחות עמידה מחצד (ייתכן באופוזיציה). אחת האפשרויות היא, שהמיפלגה חדתית לאומית לא תזכה למיספר מנדטים כה גדול, כפי שהם מצפים וכפי שאנו רגילים. לכן מאוד יתכן שהיא לא תשתתף בחברת הממשלה.

סופו של יום־הבחירות יהיה יותר נעים מאשר תחילתו, אווירה של חקלה מהמתח תורגש ותשפיע על הציבור בכיוון מרגיע.

לאחר אכזבות וקשיים בתחום הרומנטי, אהבות חדשות מחכות בפתח. חמוזרות, ששלטה ביחסכם תקופות קודמים, תפנה מקומה ליחסים בריאים יותר ומשמעותיים יותר. עליכם להחליט מהי הדרך הרצוייה לכם, ולנהוג בעיקביות. לבני מזל טלה נשקפת סכנה ממשית מתאונות־דרכים. חולמנות ופזיזות עלולות להיות ב־עוכריהם, עדיף בתקופה זו לבלות את זמנכם הפנוי בבית, והרמוניה תשרור בו.

* * *

העייפות נמשכת עדיין, אך אתם קרובים לסיום התקופה המעיקה. השבוע תרגישו קלילים יותר, והעיכובים והדיכאון שאתם חשים ברגע זה יוסרו מעל דרככם. בן המין השני מעסיק את מחשבתכם כבר זמן ממושך. אתם תפגשו בו, ותהיה הזדמנות לו־מר לו כל אשר בלבכם, אך הבריונות המאפיינת אתכם תגרום לכך שבן־הזוג לא יבין את כוונתכם האמיתית. בשבוע הבא תצליחו בכך.

עיכובים וקשיים, שהיו מנת־חלקכם לאחרונה, יוסרו מכם, ותוכלו לחוש עצמכם על קרקע בטוחה יותר. להתלבטויות שגרמו סבל רב ייעצא פי־תרון פשוט וקל, אם כי לא בהתאם לציפיות המוקדמות. קשר בעייתי עם בן המין השני יגיע לסיומו, אך אל לכם להצטער על כך — פרשה חדשה, פחות מסובכת, כבר עומדת בפתח. ידידות, שנעזרתם בה רבות בתקופה שעברה, תתפתח ותחפוך קשר רומנטי.

* * *

לאחר אכזבות וקשיים בתחום הקאריירה, אתם תפעילו שוב את השכל הישר. רעיון, שיבריק לפתע במוחכם, יביא להתקדמות משמעותית, אבל עדיין יהיו תוצאות טובות רק כתוצאה ממאמץ ומעברה קשה. השבוע תהיה הזדמנות לקחת יוזמה, ועליכם לנצל כל הזדמנות כזו. עדיין יש לשמור היטב על הברריאות, מאחר שרגישותכם גבוהה מאוד בתקופה זו. כמו־כן יש להיזהר במיוחד מפיזור בנהיגה במכוניות.

* * *

עבודתכם תביא לקשרים עם אנשים בחוץ־לארץ, הקשר עשוי לקדם את ענייני העבודה, ושמכם ילך לפניכם. ענייני כספים עדיין ממשיכים להעסיק אתכם, יש להיזהר מ־בזבזנות, ולשמור הי־טב על הכסף. היכרות חדשה ומיוחדת עומדת לקרות, וזאת באמצעות ידידים, המעורבים ב־חברה יותר מכם. ה־מיפגש עשוי להוליד רומן סוער ומתמשך. בני מזל מאזנים ירתקו אתכם יותר מאחרים. נחו השבוע.

* * *

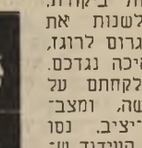

שאיפות שהיו לכם בקשר לשותפויות חדשות, או קשרים חדשים עם אנשים, תתגלינה כמוטעות ותאכזבנה. צפויות גם מריבות עם שותפים, והדבר יראה לכם את פרצופם האמיתי. נסיעות שתיכננתם יידחו עקב אירוע בלתי־צפוי. בריאותכם, שעל־פי רוב אינה מעסיקה את מחשבותיכם, עלולה ל־הטריד ולהוציא מכם את שימחת־החיים, ההתלהבות ו־התיקוות, שמאפיינים את האריות בכלל.

* * *

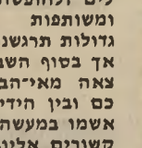

היתקלויות עם אנשים העובדים אתכם עלולות להגיע לעימות גלוי, עליכם לנסות להעביר פחות ביקורת. נסיונכם לשנות את סביבתכם יגרום לרוגז, ויגיע עד איכה נגדכם. האחריות שלקחתם על עצמכם מקשה, ומצב־הרוח בלתי־יציב. נסו להעריך את העידוד ש־אתם מקבלים בבית, בני־המישפחה מעוניינים בטובתכם. כל מה שקשור לכספים מצריך זהירות רבה, עדיף לא להתחיל בעיסקות כספיות בתקופה זו.

* * *

תוכניות משותפות לכם ולידידיכם תגרומנה לפעילות קדחתנית. הכנות לטיולים ולחופשות קצרות ומשותפות ותיקוות גדולות תרגשנה אתכם. אך בסוף השבוע, כתוצאה מאי־הבנה ביניכם ובין הידידים, תוכלו־אונים מול האשמות שאינכם קשורים אליו, ותעמדו חדלי־אונים מול האשמות אלה. בהתחלת השבוע הבא תחול תפנית, ותקבלו מרץ מחודש להשיב מילחמה שערה, בגלל ידיד שיחזור מחו"ל.

* * *

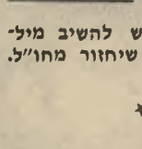

זמן רב יוקדש השבוע לענייניים הקשורים לבן־הזוג, יותר תשומת־לב ויותר זמן תיאלצו להקדיש לו. מתחילה עבורכם תקופה מעודדת, שבה תוכלו להגשים שאיפות שהתעכבו עד עתה. חברים ומכרים יושיטו לכם עזרה. מצב־רוח אופטימי יעזור לכם לעזור לבני־הזוג שלכם, וייתכן אף בבעיות הקשורות לבריאות. מיפגשים חברתיים רבים יאפיינו את השבוע, וחוג המכרים יתרחב.

* * *

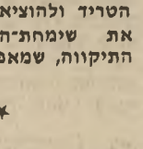

הבטחות לקידום בעבודה תאמרנה באוויר, ובהקשר לכך גם העלאה בכסף ניכרת. אך היזהרו לא להתפתות בקלות למיליים יפות ומושכות. הי־תיקוות הגדולות שתתעורנה תתבדינה. אין באפשרותכם ברגע זה להתחיל במשהו חדש וחשוב בתחום הקאריירה. לאחר המתנה קצרה מצדכם, עשוי המצב להשתנות לטובה. בן־הזוג יחזור מנסיעה ארוכה, והדבר עלול להכניס אי־שקט ומתח רב לחייכם.

* * *

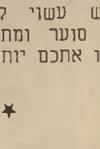

בעבודה חדשה, שהתכוונתם להתחיל, יהיו עיכובים, אך אל דאגה, למרות הקשיים, הדברים כן יסתדרו לפי תוכניותיכם, אך כחודש מאוחר יותר. ענייני כספים עדיין ממשיכים להטריד אתכם, אתם שקועים בחובות, ומצליחים בקושי רב לגמור את החודש. גם אם נדמה לכם שיש באפשרותכם להיכנס להוצאה גדולה, הימנעו מכך, והמתינו למועד מתאים יותר. אל תחיו אדישים.

* * *

המתח בבית ממשיך השבוע. אי־הבנות על עניינים קטנים גורמות לעצבנות ולחוסר־סובלנות כלפי הסביבה. יחסים עם ידידים קרובים מעוררים מעט לאחרונה, ואינכם מבינים מדוע. מן הראוי לפשפש במעשיכם ובדברים שנאמרו על ידכם. חוסר־הבנה, שייגרם כתוצאה מתקלות בתקשורת, יביא לאי־נעימות, אולם אורחים בלתי־צפויים ישמחו אתכם. היכרות חדשה עשויה להתפתח והכניס שימחת־חיים.

החתול זלל את עוגת יום ההולדת בדיוק כשהגיעו הילדים. מה עושים?

אריאלי

פותחים טרופית גדולה.

אשכוליות ענבים תפוחים לימון תפוזים

טרופית גדולה
אחת
משתיקה
5 שובבים.

תשלובת תבורי

עם כמה כסף אתה נוסע לחו"ל?

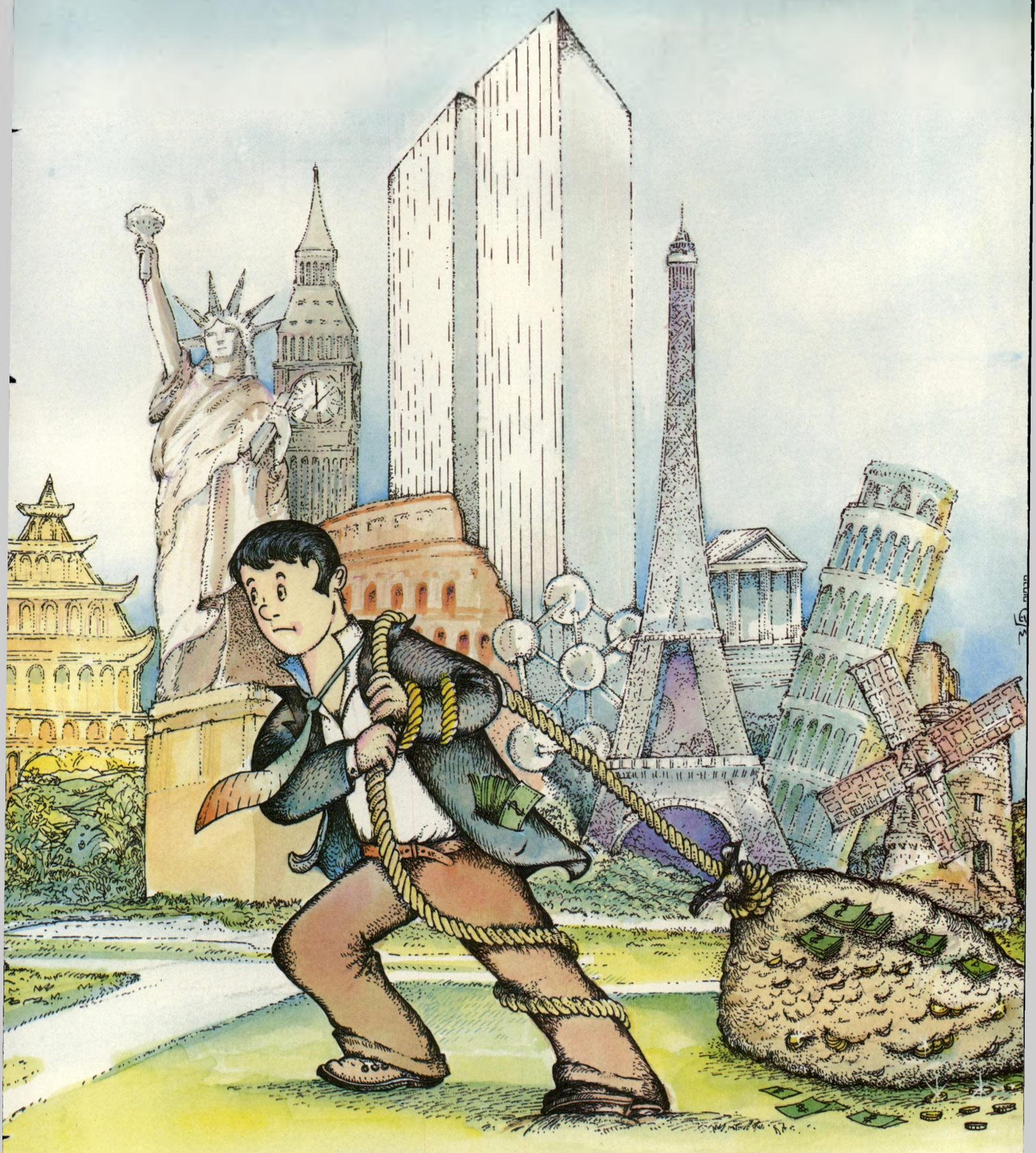

- ויזה - הכרטיס היחיד המאפשר לך משיכת מזומנים בכל יום ב...100 אלף סניפי בנקים ברחבי העולם.
- יותר מ-3 מליון סוחרים ברחבי העולם יכבדו את הכרטיס ואותך.

ויזה - יותר טוב מכסף

ניתן להוציא כרטיס "ויזה" בינלאומי לשלושה חודשים בלבד.

ויזה כרטיס האשראי של קבוצות כרמל לאומי בנק דיסקונט

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

הגלולה

מערכת הבחירות הזאת תהיה היסטורית. זו תהיה הפעם הראשונה שגלולות ישחקו בה תפקיד חשוב. לא הגלולות שאתם חושבים. אני מדבר על גלולות נגד בחילה. הרבה אנשים יקחו גלולות נגד בחילה, ויצביעו. ולא סתם אנשים.

לא סתם אנשים. באמת לא סתם. אלה יהיו אנשים, מה זה, מענקי־הרוח של האומה הזאת. מעמודי התווך של הספרות העיברית החדשה. מאבני־המסד של האקדמיה העברית המפוארת. השנים שבין חוחי הבוהימה העברית, אבני־הספיר של העיתונות.

לא סתם אנשים. אנשים גדולים ש־כולנו גדלנו על ברכיהם הרוחניות. אנשים שהתקיפו את ברכט משמאל. אנשים שניפצו את המיתוסים הכוזבים, אנשים ששחטו כל עגלה קדושה. אנשים שמילתם בסלע, וסיפורם הקצר — ב־

ענק רוח בוטע גלוזה

תרי־זוזים. אנשים ששרו לפועל ב־1 ב־מאי וכל ערבי אצלם קדוש מעונה. אנשים משמנה וסולתה של ההגות שלנו. אנשים שחקרו את הפאשיזמוס והזהירו מפני הישנות התופעות.

הרבה מהאנשים האלה, רבותי, הוליכים לקחת גלולות ולהצביע למען ה־מערך. ככה הם אומרים, אני באוזני שמעתי. גלולות נגד בחילה. העט שהתקיפה את ברכט משמאל כותבת את שבחי פרס. הפה ששר לפועל מזמר את שיבחי ברשחר. הפטיש ששיבר מיתוס כוזב מכה על חטא־כולנו.

המערך הוא רע ונורא, הם אומרים, הלא־סתם אנשים הללו, אבל במצב ה־קיים אסור לחיות איסטניסים. אסור לבדוק בציציות. אסור לדקדק בפרטים. צריך לקחת גלולות נגד בחילה — ולהצביע מערך.

ואילו אני הקטן, עם הידע המוגבל שלי ברפואה, יכול רק לומר כדבר הזה: אם בפוליטיקה של גלולות אנו עוסקים, הבעיות באמת נראות קלות יותר. למשל: אפשר לקחת שלוש גלולות נגד בחילה, במקום שתיים, או אפילו רק שתי גלולות, אבל במינון מרוכז יותר — ולהצביע בעד הליכוד! ועוד אוכל לומר, עם הידע המגבל שלי ברפואה, שעם מספר מספיק של גלולות נגד בחילה גם תנועת התחייה זה לא כל־כך נורא. ואם, יחד עם הגלולות נגד בחילה לוקחים גם גלולת־ארגעה קטנה, אפשר להצביע גם בשביל הרב כהנא! ולזה אפשר להוסיף גם איזו גלולת אל־אס־די אחת, והחיים בכלל נראים אחרת! ואפשר באותה הזדמנות גם להזריק קצת הרואין לווריד, ואז, רק אז, נבין כולנו כמה חשוב לחקים ממשלת חירום לאומית! ואם יש קצת־קצת זמן, אפשר להסניף קוקאין, ואז בכלל נגמרות כל הדאגות.

בימינו, מי שמצביע כמו שהוא חושב, או שהוא מטומטם, או שאין לו גישה לבית־מרקחת.

בדרך הנכונה

הרבה חידושים והפתעות לא היו, בינתיים, במערכת הבחירות הזאת, ואך טבעי היה הדבר שאם יבואו חידוש והפתעה, מי יביא אותם אם לא הצמד בן־אמוץ—אלוני? הנה, הלכו השניים ופירסמו יחד מודעה שיש בה תועלת לשניהם. מכיוון שהן שבוע־הספר והן הבחירות לכנסת קרבות ובאות, מה יכול להיות מועיל יותר מאשר לפרסם במודעה אחת את זיוניוי הדרך של דן בן־אמוץ ואת ר"ץ של שולמית אלוני?

בהתחלה חשבתי להתחכם ולומר שלא ברור מהמודעה אם זיוניוי הדרך של בן־אמוץ באו לשרת את שולמית, או ששולמית באה לשרת את זיוניוי הדרך של בן־אמוץ. אבל בסוף החלטתי לא להתחכם, כי העניין רציני ופותח אפשרויות אשר לא ישוערו. למשל, מה דעתכם על מודעה כמו: „הקבלן רובינשטיין סומך על בנו, אמנון," או: „עם המסו'יסט אלפרדו ועם אבו־חצירא — בקומה זקופה!" וכן: „טלוויזיות סניו וחליכוד — בדרך הנכונה וכהנה!", ועד כהנה וכהנה.

דן בן־אמוץ על שולמית

מודעה זו מתפרסמת בספרו החדש של דן בן־אמוץ שיצא לאור בימים אלה

בום טראח

השרים באו בהולים ושמחים להקרנה הגדולה. עפשיו בגין יראה להם איך זה קרה בדיוק! כולם התכנסו בסאלון, ומר בגין בכבודו ובעצמו הלך להביא סדין מחדר המיטות. הוא השתהה שם קצת, כי כל הסדינים היו פירחוניים, כמו שאוהבת עליזה, אבל בסוף מצא סדין ישן מאוד שפרחיו כבר דהו. דויד לוי ויורם ארידור הספורטיביים תלו את הסדין על הקיר.

„אני מצטער, עליזה זוגתי לא כאן, אז לא אוכל להגיש לכם כיבודים," אמר בגין.

„לא צריך, הבאנו מהבית!" אמר שוסטק, והוציא מכיסו שקית גרעינים. כשראה זאת המר, הוא כבר לא התבייש והוציא פופקורן משלו. השר בורג הכין על השולחן שלידו ערימה קטנה של „אגוזי", וטפח באכזריות על גב ידו של יגאל ידין, שניסה לגנוב לו אחד. השר פת הסתפק בפיטום חמקטרת ואילו ארליך החליף בזריזות את גומי הלעיסה שבפיו.

בגין מחא בכפיו, „אנחנו עושים עכשיו חושך," הודיע, „אריק! איפה אתה חושב שאתה נמצא? להוריד מייד את הרגלים מהשולחן.

החושך ירד, ועל הסדין הפירחוני לשעבר הופיעו מטוסי חיל־האוויר בשעת הפעולה.

„טה־טה־טה־טה־טה!" צעק מודעי, „טה־טה־טה! טה־טה־טה!"

„בום! בום בום!" קרא כץ, למראה הפגיעה המדוייקת, ואילו ארידור קרא: „טראח!"

העליצות פשתה בסאלון. שוסטק פיצח גרעינים כאחוז תזזית, וכיבד גם את אבו־חצירא לצידו. המר חיסל במהירות את הפופקורן, ובורג לעס באיטיות וביסודיות אגוזי אחרי אגוזי. בגין צעק שוב ושוב על אריק שיוריד את הרגלים מהשולחן.

„הם אוכלים אותה!" צעק ארידור.

ואכן, מטוסי חיל־האוויר נראו צוללים בזה אחר זה, יורים ומשחררים את הפצצות, ובומים גדולים היו בכל מקום על הקרקע.

„ישר בפרצוף של פרס נפלה הפצצה הזאת!" צעק אריק ונענה בצחוק גדול. המר, שחיסל כבר את הפופקורן, ניפח את השקית הריקה ופוצץ אותה בקול רעם גדול בעיתוי נהדר, בדיוק כשנפלה פצצה גדולה על מרכז הכור.

„ישר בלב של המערך!" קרא ארידור.

„והנה הסוף של בר־לב מגיע!" הודיע אריק כשצלל מטוס נוסף.

„כן יאבדו כל אוייביך אדוני!" הודיע המר, ושלף מתיקו שקית חדשה של פופקורן. בגין עצמו ישב בכורסתו הקבועה, ושיפשף בנחת את כפות ידיו הנאות זו בזו. „נו, תגיד בעצמך," אמר למזכירו הצבאי אפרים פורן, „הם לא נחמדים?"

דבר פשוט

הגיע הזמן להגיד דבר פשוט, בלי כחל ובלי שרק, בלי התחכמויות ובלי חיסוסים. הרמטכ"ל שלנו, רב־אלוף רפאל איתן, הוא איש בעל דיעות פוליטיות, ועד כאן הכל חוקי וכשר. לפי הערכתי מתלבט הרמטכ"ל בין הליכוד והתחייה, ואם יורשה לי ניחוש, הוא יצביע בסופו של דבר בעד הליכוד. בסיבות הקיימות זה הרע במיעוטו, וגם זה חוקי וכשר.

תפקידו של הרמטכ"ל הוא להביא לשר הממונה עליו את הנתונים, לקבל פקודה ולבצע אותה, אם הוא אוהב את הפקודה, וגם אם הוא לא אוהב אותה. אם הוא מאוד לא אוהב אותה, מותר לו להתפטר. אם הוא מאוד אוהב אותה, מותר לו לקפוץ בחדר שלו מרוב שימחה. אחרי שבוצעה המשימה שהוטלה על הרמטכ"ל, מותר לו לדווח על־כך לממונה עליו, ואפילו מותר לו להסביר לעיתונאים כיצד בוצעה המשימה, וכמה טובים היו הטייסים.

מה שאסור לרמטכ"ל היקר שלנו בתכלית האיסור, הוא להשתתף בוויכוח הציבורי על ההיגיון הפוליטי וחיוניות הפעולה שביצע הצבא הנתון למרותו. בשום פנים־ואופן אסור לו לנקוט עמדה בוויכוח הזה. ובדיוק זה מה שהוא עושה.

אי־אפשר לבוא בטענות אל הליכוד, כי זה הליכוד. אי־אפשר לבוא בטענות אל המערך ששותק, כי המערך ששותק חושב אולי על השיריותים הטובים שיוכל להעניק לו הרמטכ"ל הבא, או זה של־אחריו. אי־אפשר לבוא בטענות אל הטלוויזיה, כי אם היא תפתח את הפה, הוא ישאר סגור. אי־אפשר לבוא בטענות אל רפול, כי גם הוא, כמו בגין וסטלין, לא מסוגל להבחין בין האינטרס המיפלגתי, אפשר לבוא בטענות רק אל מגדלי הבננות, כי ברפובליקת־בננות כמו שלנו, לפחות בננות צריכות להיות זולות יותר.

חזון האיש

העיתון „הצופה" זה דבר שצריך לרחם עליו. זה, כנראה, מה שעושים הרבה אנשים דתיים. רואים את „הצופה" — ומאמינים שיש אלוהים. כי אם אלוהים לא היה קיים, לא יתכן שהיה יכול להופיע עיתון כמו „הצופה". כלומר: „הצופה" הוא התוכחה השישית לקיומו של האלוהים.

רק התיאה המפולפלת הזאת יכולה להסביר איך יורד סופרו של „הצופה" לענייני מיפלגות לרחוב, מוצא שם איש,

האיש ברחוב על תגובת ראש המערך:

„בגידה לאומית"

מאת סיפרנו לענייני מפלגות

„בגידה לאומית" — הגיב אמש האיש ברחוב בשומעו את האשמת צמרת המערך, כי הפצצת הכור העיראקי נעשתה לצרכי בחירות.

בשידור תעמולת הבחירות בטלוויזיה אמש ההבטא חיים הרצוג

„הצופה", 10.6.1981

שואל אותו מה דעתו, האיש אומר: „בגידה לאומית", וסופר „הצופה" מדווח בדיוק על מה שקרה לו.

ולנו לא נותר אלא לשאול: איזה רחוב זה היה? ומי היה האיש הזה?

איך היית רוצה לראות את הכוכב שלך?

כוכב KOHAV

אלגנטי, ספורטיבי או אופנתי במיוחד?
זאת ועוד נמצא במגוון הגדול של חולצות הגברים
של "כוכב". ל"כוכב" מוניטין רב בייצור חולצות
גברים באיכות מעולה.

חולצות "כוכב" להשיג בחנויות המובחרות ברחבי הארץ.
המפעל: "כוכב" שביל המפעל 3, קרית המלאכה ת"א, טל' 834414.

אירופה: „ללמוד מהיפאנים כיצד לעבוד"

כל כלכלן מתחיל בפאריס, בבריסל או בבון יצביע על עיקרון הסחר החופשי כגורם העיקרי לשיגשוגה של מערב־אירופה. השוק האירופי המשותף, שהפך את דוק־טרינות היסוד של המשק הרכושני לאכסיומה שרק מעטים חולקים עליה, נאלץ לשקול את דרכו מחדש. ראשי השוק שוקלים ברצינות רבה הטלת הגבלות קשות על הסחר הבינלאומי. כל זאת בעטייה של יפאן.

הנתונים הם פשוטים, שקופים ואינם ניתנים לעירעור:

* הפער במאזן המסחרי בין יפאן לבין ארצות השוק האירופי המשותף מסתכם ב־11 מיליארד דולר. בלשון הדיווחות מבטא סכום־עתק זה את עודף היצוא היפאני, לעומת היבוא מארצות הקהילה האירופית.
* בארבעת החודשים הראשונים של 1981 הגבירו היפאנים את היצוא לארצות השוק ב־46 אחוזים נוספים.
* חרף ההגבלות על יבוא מכוניות יפאניות באי־טליה, צרפת ובריטניה מכרו היפאנים לאירופה 310 אלף כלי־רכב מינואר ועד אפריל 1981, גידול של 20 אחוזים.
* מיספר המובטלים בקהילה האירופית מגיע עתה ל־8 מיליון בני־אדם. באיזורים תעשייתיים נרחבים ב־גרמניה, צרפת ובריטניה שורר משבר קשה עקב התחרות היפאנית, בעיקר בייצור מכוניות.

תיכנון מחדש. כל ההחלטיכים האלה הגבירו את אי־האימון כלפי יפאן בפרט, וכלפי עקרונות הסחר החופשי בכלל. לפני שבוע נכשלו השיחות שהתקיימו בבריסל, בירת בלגיה, בין היפאנים לבין נציגי השוק. ראש צוות המשא־ומתן של השוק, סיר רוי דנמאן, הודה בגלוי שלא הושג דבר.

היפאנים מדברים, אומנם, באדיבות רבה, מבטיחים הרים וגבעות, אך אינם מתכוונים כלל לבצע שינויים כלשהם. הם פשוט טוענים שהפועלים שלהם חרוצים יותר ומיפעליהם תחרותיים יותר. סגן שר המסחר היפאני, קיואקי קיקוצ'י, דחה כל תביעה ליתר איזון בסחר בין יפאן לקהילה. הוא הציע לאירופים לשלוח מומחים ליפאן, כדי „ללמוד מהם כיצד יש לעבוד".

היפאנים לא הפגינו אותה מידה של שחצנות כלפי ארצות־הברית. לחץ אמריקאי די אלים, שהוגבר מאז שרונאלד רגן נבחר לנשיא, הכריח את היפאנים להפחית את יצוא המכוניות לארצות־הברית ב־140 אלף כלי־רכב. המרירות באירופה גברה כשמכוניות אלה הופנו לארצות השוק.

רוב ארצות הקהילה האירופית תומך עתה בתיכנון מדוקדק חדש של יחסי הסחר שלהן עם יפאן. החוליה החלשה בחזית המאוחדת היא דווקא גרמניה, הסובלת קשה מתחרות המכוניות היפאניות. שר־המסחר הגרמני, אוטו לאמבסדורף, מתנגד לאמצעים מינהליים ותובע מהתעשיה האירופית לנהל תחרות עם יפאן, לעבוד קשה ולייצר באורח יותר יעיל. דפוסי החיים באירופה, התרבות ואורח־החיים שנוצרו שם כוללים גם את הישגי העובדים. שיחזור כלכלת העבדים היפאנית באירופה הוא בבחינת אשליה שאין לה כל סיכוי להתממש.

ארגנטינה: „אייכמן מת באורח טראגי"

הימין־החדש בארצות־הברית תקף בחריפות את הסופר הישראלי־ארגנטיני יעקובו טימרמן. מילבד השמצות אי־שיות ונסיונות לפגוע באמינותו של טימרמן, ניסה הימין להגן על בני טיפוחו בארגנטינה בטיעונים אידיאולוגיים. יש להבדיל, טוען הימין, בין מישטרים טוטאליטרים לבין מישטרים סמכותיים. דיקטטורה פאשיסטית המקיימת מישטר של „יזמה חופשית" עדיפה על דיקטטורה סוציאלית המבוססת על כלכלה מתוכננת.

אך בינתיים מגיעות בשורות מאוד לא סימפאטיות מארגנטינה עצמה:

* השבוע פירסם עיתון ארגנטיני נפוץ מודעה לזיכרו של אדולף אייכמן, לרגל השנה ה־19 לתלייתו ב־ישראל. במודעה נאמר: „קארל א. אייכמן מת באורח טראגי ב־1 ביוני 1962. ביום השנה ה־19 למותו רוחשים התלמידים אהבה למורם הגדול."

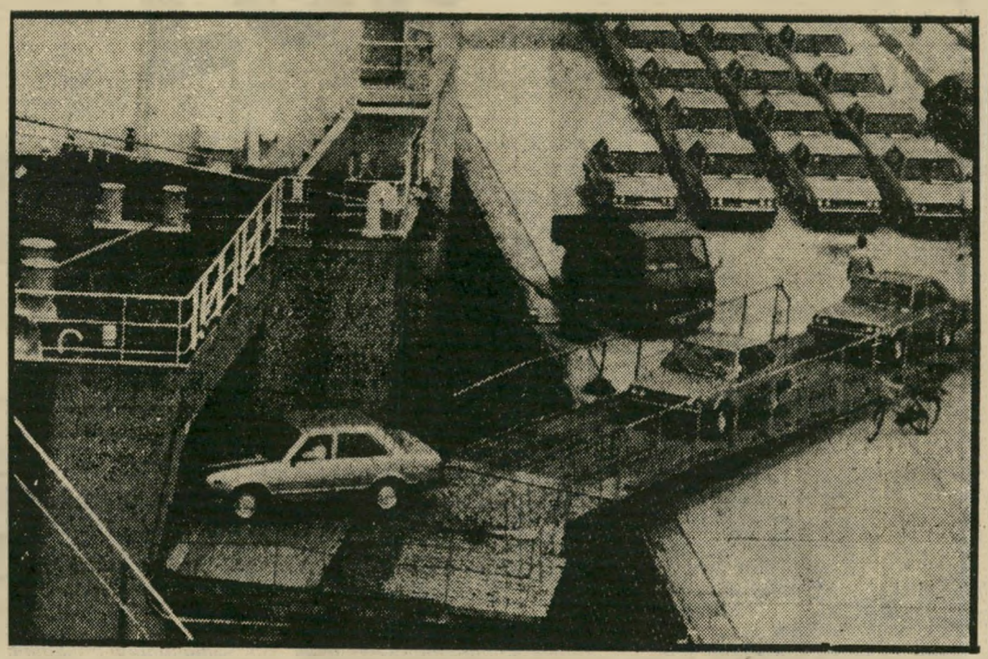

מכוניות יפאניות בדרך לאירופה
אי־אמון ומרירות

* מודעה דומה הופיעה באפריל לזכרו של „אדולפו" היטלר.
* בתחנת הטלוויזיה הצבאית „נחקר" מנהיג יהודי במשך שעה על־ידי המראיין, שהוא גם אחיו של גנראל בכיר בחונטה השלטת בארגנטינה. בין היתר נשאל ה־מנהיג, מדוע שונאים כולם את היהודים במשך 4,000 שנה. מדוע היהודים כל כך קמצנים, מדוע אין עניים יהודים. יצויין שתוכנית כזו יכולה להיות משודרת בארגנטינה אך ורק באישור השילטונות.
* האינפלציה דוהרת שוב, והיא תעבור את מחסום 100 האחוזים. הפזו הארגנטיני הופחת השנה ב־130 אחוז, 30 בנקים התמוטטו בחודשים האחרונים. שיעור האבטלה עולה מיום ליום. עיתונים התומכים בממשלה מאשימים בגלוי את היהודים.
* עצירים פוליטיים נשאלים באורח שיטתי על יהדו־תם. יהודים זוכים לעינויים קשים במייוחד. חדרי מעצר וחקירה רבים מעוטרים בסמלי צלב הקרס.
* היהודים חוששים שהרמטכ"ל, ליאופולדו גאלטיירה, עלול להדיח את ראש החונטה, רוברטו ויולה.

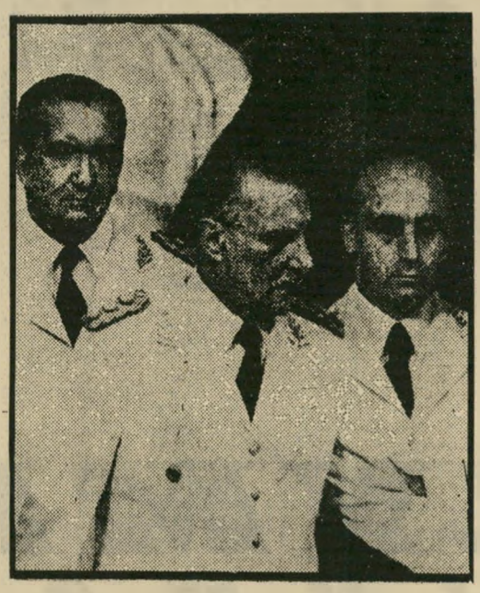

נשיא רוברטו ויולה (במרכז)
לזכרו של „אדולפו"

עולם קטן

בגין בשירות הקרמלין

מסע הגינוי הבינלאומי נגד ישראל, על הפעולה נגד הכור הגרעיני בעיראק, הבליט כמה מגמות מנוגדות. המערב זעם לא רק על הפרת החוק הבינלאומי אלא גם על אפשרות סיכול ההישג העיקרי של ארצות־הברית באיזור: רתימת עיראק למחנה האנטי־סובייטי. סין, שהגדירה את הישראלים כ־„גנגסטרים שחצניים ואוייבי השלום", זועמת מאותה סיבה. היא רואה במעשה הטירוף של מנחם בגין שירות טוב לסובייטים. מעצמה בינונית עולה, כמו עיראק, עלולה להיפתח שוב להשפעת הגוש המזרחי.

על רקע זה ניתן להבין גם את הזעם במצריים. לא רק ההזדהות הטבעית עם האומה הערבית וחשש לבידוד במרחב מניע את ההנהגה המצרית. בשנה האחרונה חלה התקרבות רבה בין עיראק ל־מצריים, חרף הגינויים הפומביים שמשמיעים העיראקים על הסכמי קמפ־דייוויד. אנוור אלסאדאת רואה במישטרו של סאדאם חוסיין חוליה חשובה במערך האנטי־סובייטי באיזור. הוא רואה בהתקפה הישראלית תעלול המבוסס על ביטחוניזם צרוף ל־טווח קצר, אך המשולל כל שיקול מדיני והתייחסות להיבט הגלובאלי.

רק איראן, חרף הגינוי הרישמי, נשמה לרווחה. המישטר האיראני סובל ממרידות פנימיות קשות לפחות בעשרה איזורים ברחבי המדינה. העיתונות באירופה מדווחת על 100 קבוצות שונות, ממלוכנים ועד למארכסיסטים, שמרדו בחיית־אללה רוח־אללה חומייני. כמה קבוצות מורדים, בכללם קבוצה כורדית המונה 30 אלף לוחמים, תומכות בגלוי במאמץ המילחמתי העיראקי. חומייני מגלה פייסנות בלתי רגילה ומנסה להתפשר עם כמה קבוצות מורדים. עתה מקווים ראשי המישטר באיראן, שהמילחמה נגד עיראק תסתיים.

התקרבות עיראקית־סורית, סיום המילחמה ב־מיפרץ הפרסי ופנייה עיראקית לסיוע ממוסקבה, מחווים מתנה נפלאה מבגין לסובייטים. ספק אם יזכה ראש־הממשלה הישראלי להכרת תודה מאלכ־סנדר חייג.

גאלטיירה הוא אנטי־שמי פעיל, המאמין במסע דיכוי ממוסד נגד חתרנות אינטלקטואלית. עליית כוכבו מהווה איום חמור על 400 אלף יהודי ארגנטינה.

פלסטין: כמה בתים נהרסו?

העיתון הפלסטיני אל־פאג'ר, המופיע במזרח־ירושלים, חלק השבוע על קביעת שילטונות ישראל, שמאז כיבוש הגדה והרצועה ב־1967 נהרסו בה 1259 בתים „בילבד". עורכי השבועון של אל פאג'ר בשפה האנגלית, מסתמכים על ההיסטוריון הפלסטיני עראף אל־עראף, שנפטר ביולי 1973 בביתו שברמאללה. עראף, שליקט בתיקיו נתונים חיוניים לכל מחקר עתידי על תולדות עמו, ערך סקר קפדני בנושא הבתים שנהרסו על־ידי שילטונות הכיבוש. מסקנתו מדהימה: בין 1967 ל־1972 נהרסו 17,180 בתים בשטחים, מבלי להביא בחשבון את רמת הגולן.

לפי מחקרו של עראף נהרסו בירושלים־רבתי 1,328 בתים. בשלושת הכפרים שנהרסו באיזור לטרון, מייד אחרי המילחמה (יאלו, בית נובא, עימאוס) הושמדו 2,464 בתים! איזור חברון „תרם" 650 בתים הרוסים, השומרון 3000. 131 בתים נהרסו באיזור בית־לחם, 53 באיזור רמאללה ו־7 ביריחו. עראף טען שברצועת עזה לבדה נהרסו 10,592 בתים!

יוון בשחור-לבן

גם בשחור־לבן אפשר להבחין בקסמיה של יוון, הצבעונית כל־כך. האנשים - מלאי שמחת־חיים, מכניסי אורחים, בעלי לב־חם. אוהבים לארח, מאושרים לשמח, שופעים עליזות.
הנוף - ציורי כל־כך. איים קטנים פזורים על ים כחול, שמים רחוקים ובהירים, מיפרצים רומנטיים, הרים נישאים וערים לבנות. ארכיטקטורה מודרנית שובת־עין לצד עתיקות מן הנודעות בעולם.

כל זה מחכה לך ביוון. אל כל אלה תוכל להגיע במחיר סביר.
לשם מביאה אותך אולימפיק, חברת התעופה היוונית, אשר אנשיה ישמחו לספר לך על נפלאותיה של יוון. צריך רק לקפוץ ליוון וכדאי באולימפיק.
פנה לסוכן הנסיעות שלך. הוא יודע!

OLYMPIC AIRWAYS

אנשים בעולם

סוניה ברגה: פורנוגרפיה עניין של ג'יאוגרפיה

זאת היא, בלי ספק, כוכבת הקולנוע והטלוויזיה הגדולה ביותר בברזיל. אם לשפוט לפי הופעתה בסרט אני אוהב אותך, שהוצג בפסטיבל קאן, היא גם הנועזת שבהן. בברזיל התפרסמה הודות להופעתה בסידרת הטלוויזיה גבריאלה, המבוססת על ספר, פרי עטו של מחבר דונה פלור נשואה לשניים, שהוצג גם בישראל. אני אוהב אותך של ארנאלדו ז'אבור הוגדר בקאן כמטעם סכסי־קולנועי, אך מפיצים ישראלים שרצו לרכוש אותו התלבטו: הסרט משופע מעמדי־אהבה מפורטים, וספק אם זקני ציון של הצנזורה יעמדו בכך.

אלכסנדרה סטוארט: מאדם קלוד

למרות שהשמש היתה השנה נדיבה ביותר, לאורך 15 הימים של פסטיבל הסרטים, לא הצטיינה עיירת־הנופש קאן בהופעות של מחשופים נדיבים. תגליות של לוליטות, דוגמת ברוק שילדס לפני שנתיים, או נסטאסיה קינסקי לפני שנה, לא נמצאו. החשפנית הבריטית בששה היתה קשישה למדי ומשומשת למדי — אדי מיטשל. לכן הסתפקו הצלמים בכוכבת מבוססת, יפה ביותר ואפילו אינטליגנטית: אלכסנדרה סטוארט, המחלקת את זמנה בין ארצות־הברית וצרפת. סטוארט ערכה מסע פירסום לסרט מאדם קלוד, סרט על בית־הבושת המפורסם של פאריס בראשית המאה. היא הציגה את ההרכב המלא של הבית, כיאה למאדם מבית טוב.

ליליאנה קאוואני: כניסה חגיגית

הבמאית ליליאנה קאוואני, בהגיעה לארמון הפסטיבלים בלוויית מארצ'לו מאסטרויאני, המגלם בסירטה העור את הסופר קורציו מאלאפרטה, שעל פי סיפרו עשתה את הסרט. קאוואני (שופר הלילה) ערכה כניסה חגיגית אחרי שבע שנים של היעדרות, אבל היציאה היתה פחות חגיגית. אנשים רבים סלדו מן המעמדים המגעילים שהלכו ותכפו לקראת סוף הסרט, ורבים השמיעו מחאתם בשריקות בוז צורמניות.

ואדה ואדג'אני:
חתן וכלה

זה הרגע שכל במאי וכל שחקן שואף להגיע אליו: קבלת הפרס. אנדז'י ואידה ואיזאבל אדג'אני זכו והגיעו הפעם, בפסטיבל ה־34 ב־קאן. ואידה קיבל את דקל הזהב על איש הברזל (למרבה הצער מגיע לישראל רק עתה, שנתיים אחרי שנעשה הסרט, הקודם לו איש השיש). ואידה ניצל את הזדמנות וקרא לבמאים גולים כמו רומן פולנסקי ואנדז'י ז'ולבסקי לחזור הביתה ולהשתלב בחיי היצירה בפולין החדשה. אדג'אני ניצלה את ההזדמנות להודות במיוחד לז'ולבסקי. היא זכתה בפרס כשחקנית הטובה ביותר של הפסטיבל על שני סרטים (רביעיה של ג'יימס אייבורי, וטירוף של ז'ולבסקי). איזאבל, שנעדרה מקאן בשנה שעברה, הופיעה לאחרונה לפני שנתיים באחיות ברונטה וכימעט שהחליטה אז לפרוש מן הבד. עתה היתה השחקנית היחידה שהיתה מועמדת רצינית לפרס.

כל

המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים '81

תהיינה אורחות חברת

דיזנהויז

בטיול משגע באי כרתים

המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים '81

תאופרנה במוצרים הטבעיים

של

NATURE BEAUTY

כי יופי אינו מיקרי

עם מוצרי הקוסמטיקה של

נייטשר ביוטי

מקבץ טיסות צ'רטר במחיר מיוחד!

טוס להלסינקי

ב-**649$** הלוך ושוב

טוס לפריז

החל מ-**329$** הלוך ושוב

יציאות בימי א' ב' ה'

טוס לאמסטרדם

החל מ-**323$** הלוך ושוב

יציאות בכל יום ג'

טוס ללוכסמבורג

ב-**329$** הלוך ושוב

יציאות בכל יום ה'

*כפוף לתקנות טיסות השכר

סופר צ'רטר
super charter מבית טיולי הגליל

פרטים טיולי הגליל תל אביב, הירקון 142 טלפון 819 220, 372 221
ירושלים, בן סירא 3, טל 720 242. חיפה, המגינים 43, טל 958 522
טבריה, הירדן 10, טל 330 20, 550 20 קרית-שמונה, תל חי
(בסג' מלון צפון) טל 49305 ואצל כל סוכני הנסיעות

דרושה דירה

בת 2 וחצי 3 חדרים

בדמי מפתח

בתל-אביב

להתקשר לשרית:

03-232262

החוג הישראלי לכלבי שפיץ

ביום שבת 20 ביוני 1981 תתקיים

תערוכת כלבי שפיץ

(כולל כלבים כנענים) ארצית רשמית.

התערוכה תתקיים בקיבוץ מעברות
(על הכביש הישן דרומית לחדרה).

נמר כינוס ורישום, 14.30.

התחלת התערוכה 14.45 בדיוק.

נא להביא אישורי חיסונים ותעודות יוחסין.
דמי השתתפות בתערוכה —.100 שקלים.
(הסכום כולל חבילת שי של מזון כלבים „בונזו")

* יהיה מזנון *

לברור פרטים נוספים נא לטלפון 03-751525.

ראיון לעומק

ד"ר דוד רודי

מראיין את:

ח"כ שולמית אלוני

בנושא: האמנם עולם של גברים?

ביום ראשון, 21.6.81, בשעה 20.30 בערב, בדיוק,
באמפיתאטרון, במכון רודי לפסיכוטרפיה אנליפית,
הרצליה, רח' אהרונסון בכניסה לקיבוץ גלויל-ים.
הכניסה: 40 שקל

תן טרמפ לחייל

אנשים בעולם

מונואה אגוז"י: הקלושר המפורסם ביותר של צרפת

אפילו הקבצן המפורסם ביותר של צרפת לא ויתר על נוכחות בקאן, הנחשבת לעיר היקרה ביותר בצרפת, ואחת היקרות בעולם בעונת־הפסטיבל, כשכולם מקפיצים את המחירים אל־על. מונואה אגוז"י, היושב לו בדרך־קבע במרכז פומפידו שבפאריס, התייצב בחזית בית־המלון קרלטון המפואר, ונשא את דרשותיו הפילוסופיות, על רקע כרזת־פירסומת לסירטו החדש של רוג'ר מור, מסידרת ג'יימס בונד. אגוז"י מצא את עצמו בחברת קונקורנציה רצינית ביותר, שכן השנה, יותר מבכל שנה אחרת, שימשה קאן מרכז לנוודים ולקבצנים מכל הסוגים, שהפכו את חלקת־החוף היחידה, המוגדרת כ„חוף ציבורי", לשקי־שינה אחד גדול, בזכות הלילות הבהירים ומזג־האוויר הנוח.

ז'יל וילנב: הפתעת השנה במרוץ הגדול

בסוף־השבוע שלאחר תום הפסטיבל בקאן נדדה החגיגה למונטה־קארלו, שם נערך מירוץ הגראנד־פרי — אחד ממירוצי־המכוניות החשובים ביותר בעולם, המצטיין בעובדה שהוא נערך ברחובותיה הצפופים והצרים של העיר ולא מחוצה לה, או על מסלול מיוחד. לפי מיטב המסורת נשטף המנצח — נהג־מירוצים צעיר ומפתיע, שהגיע מקוויבק, ז'יל וילנב — במיקלחת של שאמפנייה, והשימ־חה רבה.

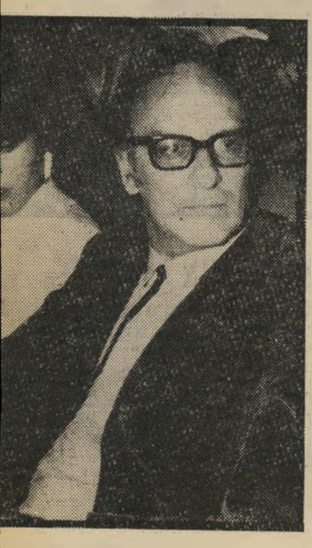

קארלוס סאורה:

ירח־דבש חדש

קארלוס סאורה, הבמאי הספרדי הידוע, הגיע לפסטיבל במזל חתונה: הוא הציג מחוץ לתחרות גירסה יפהפיה של חתונת הדמים מאת גרסיה לורקה, בכוריאוגרפיה חדשה של גדול רקדני ספרד, אנתוניו גאדס. בתחום הפרטי הציג את אשתו החדשה (המציצה מאחוריו בתמונה). עד לפני כמה חודשים היתה היא הכוכבת שמרטף בביתו, טיפלה בילדיו. היום היא גברת סאורה, אף שגילה אינו עולה בהרבה על גיל הבכור בילדיו. כאשר השניים הלכו יד ביד בטיילת, במיכנסי ג'ינס, חשבו לפעמים כי סאורה שלח את ילדיו אל החוף.

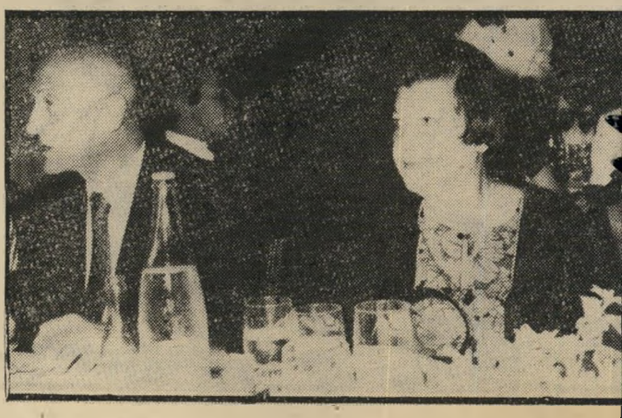

קירה ניז"ינסקי:

אבא לא היה משוגע

קירה ניז"ינסקי, בתו של הרקדן הידוע, הגיעה לפסטיבל, להצגת הסרט היא רוקדת לבד, שעשה במאי צעיר בשם רוברט דורנהלט, על חייה ועל אישיותה המיוחדת. בתמונה נראית קירה בחברת רוברט שאזאל, מבקר קולנוע, שנמנה על חברי־השופטים. קירה הפכה כל אירוע בהשתתפותה לחגיגה, דיקלמה שירים ברוסית, ורקדה על שולחנות. „אבא לא היה משוגע," הודיעה, „אבל אני קצת מטורפת"!

אנשים בעולם

ביורן בורג: מיגרש על הגג

גאלרי לאפאייט, חנות הכל־בו המפורסמת ביותר של צרפת, תפסה טרמפ על בואו של ביורן בורג למישחקי הטניס של רולאן־גארוס, וערכה מיבצע: יחד עם עיתון הספורט ל'אקיפ ותריסר עיתונים מן הפרובינציות, הזמינה שישים ילדים מוכשרים, בני 9־11, לשחק טניס עם האלוף. איזאבל בואסה (הנראית עם בורג בתמונה למעלה), בת־המזל בת ה־11, הגיעה לפאריס מן העיר בלואה שבעמק הלואר, מקום שם שוכנת אחת הטירות המפורסמות והיפות ביותר. הילדים זכו לחווייה כפולה, שכן מיגרש־הטניס הוקם על הגג, והשמיים התחשבו בקטנים ולא הזילו אף דמעה.

פטריק סגל: כסא גלגלים על הטיילת

כלי־רכב לא שיגרתי בלט על רקע מכוניות רולס־רויס ופורשה, שהפגינו ברק בשדרה הראשית שלאורך החוף הידוע בשם קרואזט. היה זה כסא־הגלגלים של פטריק סגל, מחבר רב־המכר האיש שהלך על ראשו, שהגיע לקאן לרגל הקרנת סירטו על אולימפיאדת־הנכים. רבים מחאו לו כפיים כשעבר בריכבו, מלווה בלהקת צעירים על אופנועים — מחווה שהוכיחה כי גם ביחסי־ציבור לנושא שכזה אפשר להעזר בהומור.

פלה: איזה פלא? איזה פלה!

שחקן הכדורגל המהולל, פלה, הגיע לפאריס כאורח־הכבוד במישחק בינלאומי שהתקיים בין ברזיל לצרפת, ולא היה מאושר ממנו תחת שער הניצחון. אמנם פלה כבר אינו פעיל על המיגרש, אבל הוא בא לאסוף תואר מיוחד שהוענק לו, „אלוף המאה בכדורגל", ולחלק חתימות ככוכב־קולנוע. שכן מפאריס ירד פלה לקאן, שם קיים הצגת טרום־בכורה לא רישמית של הסרט הבריחה אל הניצחון. זהו סרט של הבמאי ג'ון יוסטון, על מישחק כדורגל בין שבויים מבנות־הברית נגד ניבחרת של הצבא הגרמני בפאריס הכבושה. השמועה על בואו של פלה עשתה גלים, והעמידה על הרגליים את מישטרת העיר ניצה כתיגבורת לשוטרי קאן.

ג'ימי קונורס: המעריצים הפרטיים שחצו את האוקיאנוס

המתחרה היחיד על תודעת־הקהל לפסטיבל־הסרטים היה פסטיבל־הטניס, שנערך באותה תקופה במרכז הטניס שליד פאריס, רולאן־גארוס. סידרת התחרויות ברולאן־גארוס היא השנייה בחשיבותה אחרי וימבלדון, כשהשלישית היא זו של פלשינג מדוס בארצות־הברית. חלומו של כל טניסאי מצטיין הוא, כמובן, לזכות באחד השנה בכל השלוש. ועל כן באים כל הגדולים לכל השלוש. השנה נפלה ההפתעה הפחות נעימה בחלקו של ג'ימי קונורס, שלא הגיע אף לחצי הגמר, ונאלץ להתנחם במעריצים הפרטיים שהביא איתו מעבר לאוקיינוס: אשתו פטי ובנו ברט. לעומת זאת בורג, שנפצע במונטה־קארלו כמה שבועות לפני כן, היה המנצח הגדול על אף פציעתו.

מחפשים דירה?
אני אשיג לכם את המימון
(ובהתאם לגובה הכנסתכם
אולי אפילו את כולו.)

טל-אריון

שמי שלום גניש ואני קבלן פרטי.
ב־8 השנים האחרונות בניתי 5000 דירות ואני גאה בכל אחת מהן.
אני יודע כמה קשה היום לרכוש דירה שכולה שלכם.
הדרך שאני רוצה להציע לכם ★ למימון הדירה היא קצרה ופשוטה:

- אתם באים אלי עם אישור הזכאות שקבלתם ממשרד הבינוי והשכון ומשלמים דמי הרשמה 2500–4000 שקל (בהתאם לגודל הדירה) שיופחתו ממחיר הדירה לאחר חתימת החוזה.
- אני לוקח על עצמי את הריצות והסידורים הכספיים ודואג שתקבלו את המשכנתא לה אתם זכאים במהירות הגדולה ביותר.
- את סכום הכסף שחסר עדיין להשלמת הרכישה אני מוכן לתת לכם בצורה הלוואה משלימה נוחה.
הכנסו למשרדי ונדבר גם על זה.

איפה בדיוק אני מציע לכם דירה

בין כל אתרי הבניה שלי ברחבי הארץ תוכלו ודאי למצוא את האזור המתאים לכם. אני בונה בשיתוף עם משרד הבינוי והשכון, אך הגימור המושלם בדירות שלי הוא ברמה הגבוהה בהרבה מזו שהוא דורש:

מקום	מס' החדרים	גודל הדירה
יבנה	3 ,4	91 – 74 מ"ר
אור־יהודה	4	98 מ"ר
נס־ציונה	3 ,3 1/2 ,4	96 – 72 מ"ר
רמלה	3 ,4	92 – 73 מ"ר
כפר־סבא (קוטג'ים)	4 ,5	102–92 מ"ר
תל־אביב:		
יפו (שד' ירושלים)	2 ,3 ,4 1/2	105–56 מ"ר
יפו (רח' שבטי ישראל)	3 ,3 1/2	85 – 75 מ"ר
כפיר	2 ,3 ,3 1/2 ,4 1/2	98 – 55 מ"ר
רח' מחל	3	75 מ"ר
רח' בירנית	3	72 מ"ר

הדירות במסגרת תוכניות הבניה של משרד הבינוי והשכון.

★ זכאי משרד הבינוי והשכון: זוגות צעירים, עולים חדשים, "הטבת תנאי דיור", "+3"

גניש שלום בע"מ – משרדי הרשמה:
ת"א – פינסקר 30, טל. 03-295851
[illegible]רצליה – העצמאות 27, טל. 052-85046

[illegible]השעות 09.00–13.30; 15.30–19.30.

את משלם יש ועוד הטבה אישית. שלום גניש

10% מהאנשים
הקונים ITT - שאוב לורנץ הם עשירים.
90% הנותרים הם - נבונים.

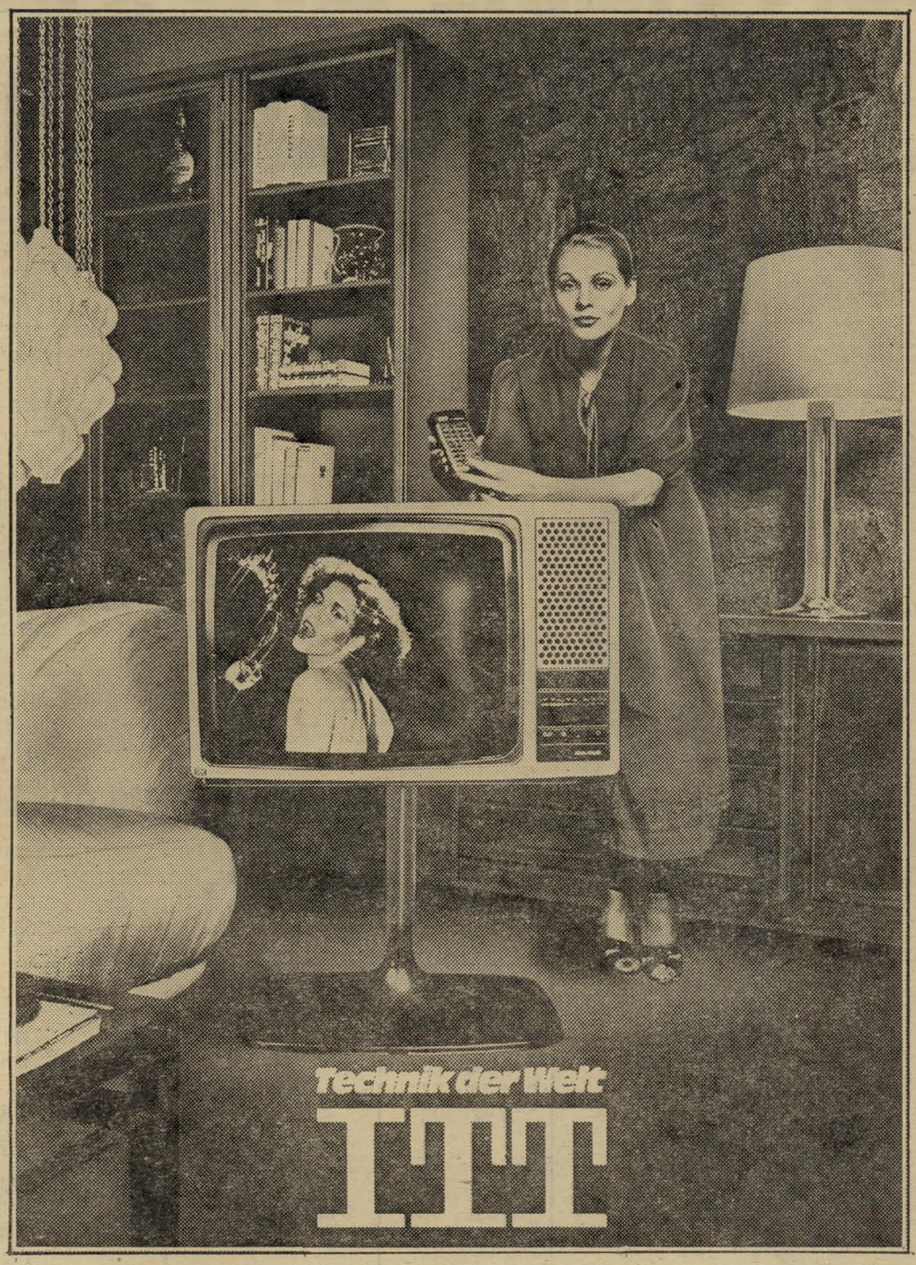

ITT שאוב לורנץ היא
טלויזיה צבעונית יקרה,
אולי גם
היקרה ביותר בשוק.
כולם יודעים כי
ITT שאוב לורנץ
הינה
הטלויזיה הצבעונית
הטובה בעולם.
העשירים קונים אותה
כי הם יכולים
להרשות לעצמם
את הטוב ביותר.
הנבונים קונים אותה
כי הם יודעים
שאינם מספיק עשירים
כדי לקנות טלויזיה
זולה.
ITT שאוב לורנץ היא
טלויזיה אמינה
וללא תקלות.
לכן ההשקעה בה
מחזירה את עצמה
באיכות
לאורך שנים.

ITT

שאוב-לורנץ

היבואן הבלעדי כנר בע"מ

רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 621984 624193.

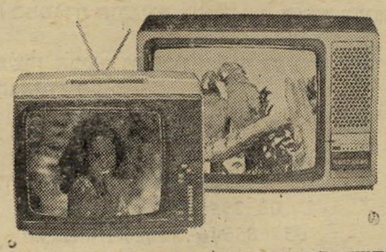

להשיג בחנויות האלקטרוניקה המובחרות

הטלויזיה הטובה בעולם.

אנשים

למי הוזעק הקרדיולוג המטפל בראשי המדינה, שהובהל מחוץ־לארץ?

■ בקהיליה הרפואית בארץ רווחת האמונה שכל רופא ה־מטפל בראש־הממשלה, **מנחם בגין**, צפוי לתקלה. הקורבן הראשון היה הפרופסור **אליהו לוריא** מבית־החולים איכילוב, שהיה רופאו האישי של בגין במשך 35 שנים ושהציל אותו ממוות בטוח בשני התקפי־לב, לפני הבחירות ב־1977 ואחרי־הן. לפני שנתיים נפטר לוריא בשנתו. השני בתור היה ה־פרופסור **שלמה לניאדו**, מנהל היחידה לטיפול נמרץ בבית־החולים איכילוב, שירש את בגין מלוריא. עד שעבר ראש־הממשלה להתגורר בירו־שלים. לאחרונה אושפז לניאדו במצב אנוש בבית־החולים בג־לל קרע פיתאומי ודימום מא־סיבי במעי הגס. במשך שלושה שבועות הוגדר מצבו כקריטי, והוא עדיין זקוק לניתוח נוסף. הבא בתור היה הפרופסור **פראבין לביא**, מנהל המח־לקה הנירולוגית בבית־החולים הדסה בירושלים, שאליו הגיע בגין אשתקד, כאשר לקה ב־שטף דם במוח. לביא נפטר לפני שבועיים משבץ־הלב. מי שמודאג עכשיו הוא הפרופסור **מרווין גוטסמן**, הקרדיולוג של בגין בהדסה בירושלים. המטפל גם באשת ראש־הממ־שלה, **עליזה בגין**, המאוש־פזת שם.

■ את מנחם בגין מכנים עכשיו בחוגים מסויימים ב־עיתונות המצרית בשם ביגנין, שפירושו משוגע, משורש ה־מילה מגנון.

■ אנשי רשת־הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי צילמו את המיפגש בין בגין לבין **אנוור אל־סאדאת** באר־

משה טיומקין בדרגת ניצב ומפקד מחוז תל־אביב במישטרה, היה בסיור בכיכר־אתרים בתל־אביב, שאליו הצטרף גם שר־הפנים, ד"ר יוסף בורג. בעודם מבקרים באחת החנויות בכיכר, היה טיומקין עסוק במישחק הקוביה, כשבורג מתבונן בו. הפטנט של הקוביה, שהומצאה בחוג־גריה, הוא בכישרון המשחק בה, שעליו לדאוג שכל אחד משש צידיה יהיה בעל צבע זהה. הקוביה הפכה לאופנה בכל הארץ.

שלמה קירט הכדורגלן המצטיין של מחזיקת גביע המדינה, קבוצת בני־יהודה, מבוקש ביותר בימים אלה על־ידי כמה קבוצות כדורגל בארץ. הוא נוכח במסיבה שערך לכבוד השחקנים מיפעל „עלית", שם התבדח עם יושב־ראש מועצת־המנהלים של המיפעל, מרק מושביץ. „המיפעל שלך הוא ערובה להצלחה," אמר קירט למושביץ, „עובדה שגם מכבי תל־אביב בכדורסל היא אלופת המדינה בדיוק כמונו."

בשיעור של 80 עד 100 אחוזים. ילד בן 8, שנשרף כולו בחגי־גת־פורים ושעבר עשרות ני־תוחים, כונה על־ידו „סטיק עם עצם". נער אחר, שנפל לקדירת שמן רותח, הפך אצלו ל„גריל אש". כתב הטלוויזיה לענייני־בריאות, **בניה בן־נון**, לא החזיק מעמד והתעלף. הוא הוצא החוצה להתאוששות.

■ בתוכנית־הטלוויזיה שעה טובה הופיע העיתונאי **נחום ברנע**, ולא יכול היה לנקוב בשמות הפוליטיקאים שעליהם כתב. כאשר דיבר על אישיות פוליטית מסויימת שהופיעה בתוכנית מוקד, ושבבדיקה התגלה שסיפרה שם כזבים, התכוון ברנע ל**אריק שרון**. במוקד סיפר אז שרון שאילו רצה להתחכם היה מחכיר את

ליסה מיילס אחת מכוכבות להקת־המחול האמרי־קאית, שבאה ארצה כדי להופיע ב־תערוכה „אדם ומעונו," הנערכת בגני־התערוכה בתל־אביב. ליסה (מימין) הינה אחת הוותיקות בלהקה. לפני שבועיים התחתנה באמריקה עם נכה מילחמת וייט־נאם, אך נאלצה לעזוב אותו בבית, ולבוא לארץ להופעות. איתה בתמונה: עוד רקדנית מן הלהקה, ויקטוריה טיילור בת ה־23. שתיהן מתגוררות בלוס־אנג'לס.

פירה. אך צילמו גם את אנשי הטלוויזיה הישראלית, כשהללו מצלמים את המיפגש מבלי לצלם את בגין, ביגלל חוק־הבחירות, שלפיו אסור להר־אות אף אחד מן המועמדים בבחירות הקרובות. הרשת ה־אמריקאית תראה לצופיה איך עובדת הטלוויזיה בישראל.

■ נשיא האגודה העולמית של הקרדיולוגים ומנהל מכון־הלב בבית־החולים תל־השומר, הפרופסור **הנרי נויפלד**, מטיח לירידה במישקל כאמצעי למניעת מחלות־לב. בחורף ה־אחרון גדל מישקלו של הפרו־פסור ב־15 קילוגרמים מיו־תרים. לאחרונה היה בסיור באירופה, והתרוצץ ממדינה למדינה, בקונגרסים שונים ש־בהם היה חייב להשתתף. ב־אמצע הסיור הוזעק טלפונית לחזור ארצה להתייעצות רפו־אית סודית, בעלת חשיבות ממדרגה ראשונה, כדבריו. נוי־פלד מטפל בכמה מדינאים מן השורה הראשונה בארץ. ה־שבוע נראה רזה יותר, וסיפר כי הוריד 20 קילוגרמים מ־מישקלו. נויפלד, המטפל, בין השאר, במנחם בגין, ב**משה דיין** וב**שימעון פרס**, סירב לגלות אל מי הוזעק הפעם.

■ ציניות וחוש־הומור מקאברי מאפיינים את הפרו־פסור **רון וקסלר**, מנהל יחי־דת הכוויות בבית־החולים הדסה בירושלים. השבוע סיירו ב־מחלקתו כתבי רפואה ובריאות, והוא הדהים את כולם בסידרת שיקופיות בצבע, שבאמצעותן הדגים את הישגי היחידה ב־הצלת־חיים במיקרים של כוויות

החווה שלו לאמו, אך האמת היא, כפי שגילה ברנע אחר־כך, כי אריק באמת רצה להח־כיר את החווה לאמו, אך גילה שהחוק אומר שאם המחכיר מת, צריך היורש לשלם מס־עיזבון. במיקרה כזה היה על אריק לשלם מס־עיזבון על ה־חווה שלו. לכן לא עשה זאת.

■ האישיות הפוליטית ש־ביקרה בכנס של ספרים, ש־אותו כינה ברנע „כנס הז'קלי־נות", היתה **אבא אבן**.

■ שגריר גרמניה בישראל, **קיאוס שיץ**, עוזב את יש־ראל ומתמנה כמנכ"ל רשות־השידור בברלין. השבוע נערכו לו מסיבות־פרידה רבות. אחרי שראש־עיריית תל־אביב **שלמה** („צ'צ'") **להט**, ערך לו מסיבה, החליטו מנהל מלון הילטון, **דיטר הוכשטיין**, ועורכת דבר, **חנה זמר**, לע־רוך לו גם הם מסיבת־פרידה. זמר התנצלה כי אנשי־הליכוד היו מיוצגים במסיבה שלה יותר מאשר אנשי־המערך, כי בעוד שלאנשי הליכוד יש זמן למ־סיבות, עסוקים אנשי־המערך בתעמולת־בחירות אינטנסיבית.

■ הסופר **עמוס עוז** אומר: „אני בז בלבי לסיסמה האורתופדית של הליכוד על זקיפות הקומה."

■ הפרקליט **אברהם לנר־שטיין** טוען שראשי סיעת המפד"ל התנגדו להפצצת הכור בעיראק, מפני שהם חששו שמא יצטרפו גם יוצאי־עיראק למיפלגתו של **אהרון אבו־חצירא**.

■ בראיון עם **איתן דנ־ציג** סיפר ח"כ שימעון פרס: ידיד ירדני אמר לי: „תתאר לעצמך שאתה נקלע לחדר אחד עם המלך **חוסיין** ועם **יאסר ערפאת**. כשהוא חמוש ב־

אקדח שבו יש רק כדור אחד. אל מי, לדעתך, הוא יכוון את האקדח? כמובן, אל המלך חוסיין!"

■ ח"כ **אבא אבן** פגש בעורך־הסקרים ופרשן־הבחירות **חניך סמית**. שאל סמית את אבן: „מה שלומך?" השיב לו אבן: „אתה צריך להגיד לי מה שלומי." ענה לו סמית: „שלומך האינדיווידואלי הוא טוב, אבל מצב תנועתך קשה."

■ בתוכנית־הרדיו כל צבעי הרשת ראיין **יוסי גרבר** את הפסיכולוג המהולל **ויקטור** שהמפורסם בהם הוא אדם מח־פש משמעות. הוא סיפר כי הת־אהב בישראל לראשונה לפני שראה אותה. זה היה לפני כ־עשרים שנה, כאשר הוזמן לכאן בפעם הראשונה, ובמטוס מצא עלון של משרד־התיירות שאמר כי ישראל היא ארץ בעלת־מש־מעות. „מאותו הרגע ידעתי כי אני אוהב את הארץ הזאת, מאחר והתורה שלי, הלוגו־תרפיה, דוגלת בחיפוש מתמיד אחר המשמעות."

רק לא ליקוק

כולם חושדים בי שאני מבלה באופן פרוע, אך האמת היא שב־שבועות האחרונים לא הציפו או־תי ביותר ממסיבה שבועית אחת. השבוע חל מיפנה לטובה. עושה רושם כי תשדירי־הפירסומת של המיפלגות בטלוויזיה מעוררים את דמיונם של עושי־מסיבות ב־עיר.

במסיבות שהצלחתי לבקר הש־בוע נתקלתי באופנה חדשה. ה־אורחים מופיעים עם מדבקות שו־נות ומשונות, המתייחסות למיפ־לגות. למשל, רק לא ליכוד יכול

חיוך מסויים הפגינה דבורה דיטמן, מעצבת־האופנה בת ה־33. למסיבה של עמית היא באה במיכנסי הרמון בצבע כסף ובצעיף כסף. השבוע היא טסה לגרמניה, שם עומדת להערך תצוגת־אופנה שבה כל הדגמים הם מפרי עיצובה.

ישבן פוליטי מפגינה הציירת ליאת נישרי, שנטלה את אחת המדבקות, ושמה אותה על ישבנה. במסיבה של זיו היתה שימחה רבה, אורחים שונים באו בתלבושת מוזרות, שיחקו במדבקות והשתוללו. ליאת היא משוגעת למסיבות.

תחיה אדר ממסיבה למסיבה

השלישיית התאומים בתמונה הם ו־סופר שלמה שבא, אשתו, השחקנית זהרירה חריפאי בעל הבאר, עמית לוינסון. שלמה הוא בן מזל תאומים ומכיר את עמית שנים רבות. הוא ואשתו מתגוררים בצפון תל־אביב בקירבת הבאר של עמית. שלמה גילה שם ידידים אחרים והשיחה נסובה סביב מזלות, כאשר כל אחד משבח את מזלו.

הקצוצות במסיבה של שימחה זיו (מימין) השחקנית אורלי זילברשץ ובמאית־הסרטים דליה מבורך. השתיים זיימו בימים אלה עבודה על סרט קצר. משמאל: עמית עם ידידה.

התחממות הרגיש שימחה זיו, אשר פשט את חולצתו.

חעמולה בחיוך עשתה ענת פמ־ תלמידה שלה, נורית גפן. ענת היא אחת מיוזמי
לוגיקה באוניברסיטת תל־אביב. לצקי, מתרגלת המדבקות „רק לא ליכוד". בעלה של נורית, המשורר
לידה בתמונה: יהונתן גפן, בא גם הוא למסיבה העליזה.

בקבוק צמוד החזיק בידו השחקן יצחק („פיצ'ו") בן־צור, ששוחח בקולניות עם אורחים רבים.

לא לצלם! ביקשה השחקנית לשעבר, חנה עדן, במסיבה של עמית. חנה, קצוצת־השיער, באה עם ידיד שלה, ומאז הסרט האחרון שבו השתתפה היא מצהירה כי היא נחה עכשיו. „אני כבר לא כוכבת, ולכן לא צריך לצלם אותי," הודיעה.

גילה הקוקסינל הוא אברהם גולדשטיין, הנקר־
גילה. היא באה עם חבר חד־
שלה, הולנדי בשם רולף, והשניים מצהירים על אהבה בוערת. גיל
אפילו מבטיחה להתחתן אתו בעתיד. הם באו למסיבה של עמיו

אופנה היה הנושא המר־
כזי בשיחותיה של
ניצה שוחט, שהיא מעצבת־אופנה.

להיות גם רק לא ליקוק או רק ליקוק. זה הפך כבר מישחק חב־ רתי חדש, תוסיפו לזה את בני מזל תאומים, הידועים כאוהבי מסיבות, והחגיגה גדולה.

עורך־הדין **שימחה זיו** חגג את יום־הולדתו ה־33. בעל הבאר, **עמית לוינסון**, חגג את יום־ הולדתו ה־25. להקת דודה חגגה את סיום התוכנית שלה. השחקן **דובי גל** חגג את סיום צילומי סירטו האחרון.

אני נדדתי ממסיבה למסיבה, והפסדתי את הקומדיה המשודרת של כל המיפלגות בטלוויזיה.

אצל עמית לוינסון פגשתי גבר־ רים שבאו עם גברים ונשים שבאו עם נשים. לעומת זאת אצל דובי גל פגשתי בעיקר נשים, ואצל שימחה זיו פגשתי בפירוש את כל העיר. אל להקת דודה באו הרבה זמרים, שאחר־כך גם באו אל זיו.

כל המסיבות הצטיינו במאכלים אקזוטיים, כמו אורז הודי אצל עמית, ויסקי חופשי אצל זיו, סחי־ נה וגבינות אצל דובי גל, ובלהקת דודה נאלצו האורחים לאכול את הסנדוויצ'ים של מיזנון צוותא.

להקת דודה שרה בלוז ביפא־ נית, בשיתוף עם **אפרים שמיר**, שחזר מארצות־הברית, ואצל שימ־ חה זיו התחבאו אורחים רבים ב־ מירפסת הארוכה והמוזרה. אצל עמית הצטופפו כולם במירפסת של הבאר ואצל דובי גל רקדו על הגג.

החום והלחות שלטו בכל המסי־ בות, אך לא גרעו מן ההשתול־ לות. ואני, שלא כדרכי, מצאתי את עצמי נסחפת עם כולם ללגום לגימה אחרונה של בוקר באחד הבארים של תל־אביב, שם פגשתי את כל נושרי־המסיבות.

שנות ה־30' לפחות באופנת התיסרוקות, הפגינו אז
מור זילברמן (מימין), זמרת בלהקת „ה־
החדש" באמשטרדם. לידה: סטלה עמר, הלומדת איפור קולנו

למי התכוונו

...לך לעיר

■ מנכ"ל רשות־השידור ל־שעבר, **יצחק ליבני**, יזם בשעתו את הקמת רשת ג' ברדיו. אז זה עורר התנגדות רבה מאוד מצד מישרדי־ממ־שלה רבים. כיום, במלאת חמש שנים לרשת הפופולארית, מת־אונן ליבני כי למעשה הוא סידר את עצמו משום שעכשיו, כאשר הוא עסוק מרבית שעות היום בקריאה, כל רעש מפריע לו. בדירה משמאלו בוקע הקול של גלי צה"ל שזמן השידור שלו גדל מחמש ל־24 שעות בזמן שליבני ניהל את התחנה, ובדירה מימין הוא שומע את רשת ג'.

■ הזמר **מתי כספי** סיפר את הבדיחה הבאה: אדם אחד מטלפן לביתו. העוזרת מרימה את הטלפון והאיש מבקש לדבר עם אשתו. אומרת העוזרת: „היא לא יכולה לגשת לטלפון, היא נמצאת בחדר־השינה עם עוד אדם אחד, הם סגרו את הדלת." אומר הבעל המטלפן: „את מכירה את המיזנון ב־סלון? תפתחי את המגירה ה־שניה, ושם תמצאי אקדח. תו־

רחל דיין השחק־ניית ו־אשתו של הבמאי ניסים דיין, באה להצגת־הבכורה של ה־סרט, שבו כילבה בגימויו של בעלה, „סופו של מילטון לוי". את הסרט היא עשתה לפני שנתיים, וכיום היא נמצאת בחודש השמיני להריונה. לה ולניסים יש כבר בן אחד. ב־סרט משתתפים לצידה גם ה־זמר אושיק לוי ודב גליקמן.

ציאי את האקדח, תלכי לחדר־השינה ותירי באשתי ובאדם שנמצא איתה במיטה. אחר־כך תשימי את האקדח בתוך שקית ניילון, תלכי למירפסת של המיטבח ותשליכי את השקית אל תוך בריכת־השחייה, למטה. אני ממתין על הקו." כעבור שתי דקות חוזרת העוזרת אל הטלפון ואומרת: „עשיתי ב־דיוק מה שאמרת, יריתי ב־שניים, שמתי את האקדח בתוך השקית, ורציתי לזרוק אותה למטה, אך לא מצאתי בריכת־שחייה." שואל האיש: „רגע, זה לא מיספר 7406944?" עונה העוזרת: „לא, זה מיספר 7586755." מחנצל המטלפן: „סליחה, טעות..."

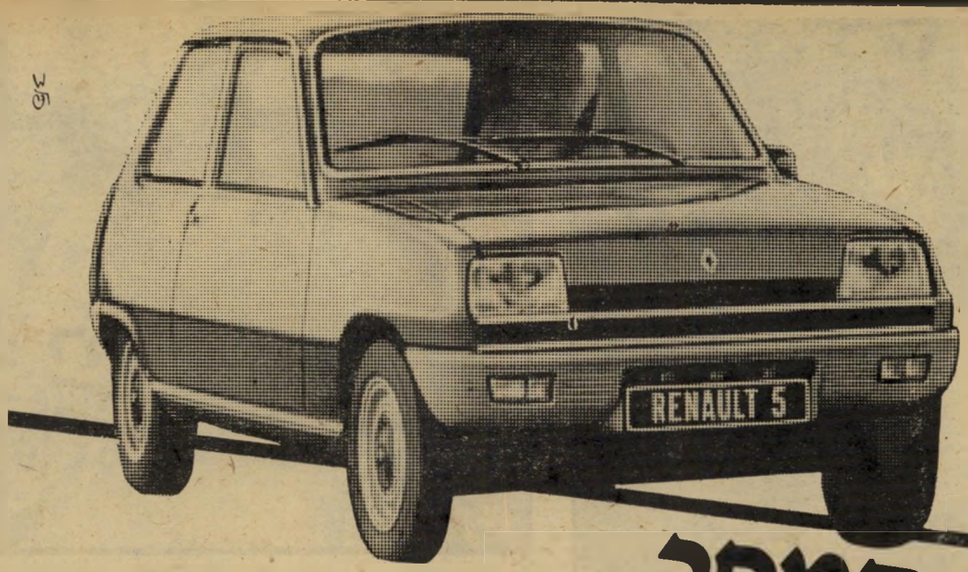

המחר עלול להיות מאוחר

היום
כדאי גם לך לרכוש רנו 5 וזאת עקב:
★ ירידת שער הפרנק הצרפתי
★ ההפחתה הזמנית במיסוי
★ הורדת מתח הרווחים שלנו.

מחר
★ המיסוי עלול לעלות לזאחר הבחירות
★ מחיר היצרן יעלה מהראשון ליולי בכ־8%
★ שער מטבע החוץ עולה בעולה.

רנו 5
בעלת מנוע 1108 סמ"ק, מכונית חסכונית
בעלת הנעה קדמית, מרווחת, ובעלת גימור
מושלם, עם אפשרות ל־3 ו־5 דלתות.

קנה רנו היום-שיהיה לך טוב ונעים להרבה שנים.

RENAULT

בני משה הרסו: תל־אביב טל. 333242,
חיפה טל. 721751, 510296, ירושלים טל. 226491-2

נכון ליום 10.6.81
108.925 ש'

"רנו 5- שלוש דלתות

יבוא אישי - חסכון משמעותי

חברת דניש נערכה לסייע לך ביבוא אישי
ממיטב היצרנים האירופאיים.
רהיטים ואביזרים ברמת עיצוב ואיכות בין־לאומיים,
המתאימים לביתך ולמשרדך.

גובה הקניה החל מ־$250.

הצעה זו מתאימה למעצבי פנים,
לאנשי מקצוע ולקונים בעלי דרישות גבוהות.

דניש

רמת־גן, דרך ז'בוטינסקי 104. ירושלים, רח' הסורג, מול בנק ישראל.
חיפה, ככר סטלה מריס החדשה, הכרמל הצרפתי. אילת, מרכז מסחרי, צופית עילית.
באר־שבע, רח' החלוץ 104.

האלמונים שאמרו לתורכי: הקודש והרוג שם את הפולני"?

אנשים

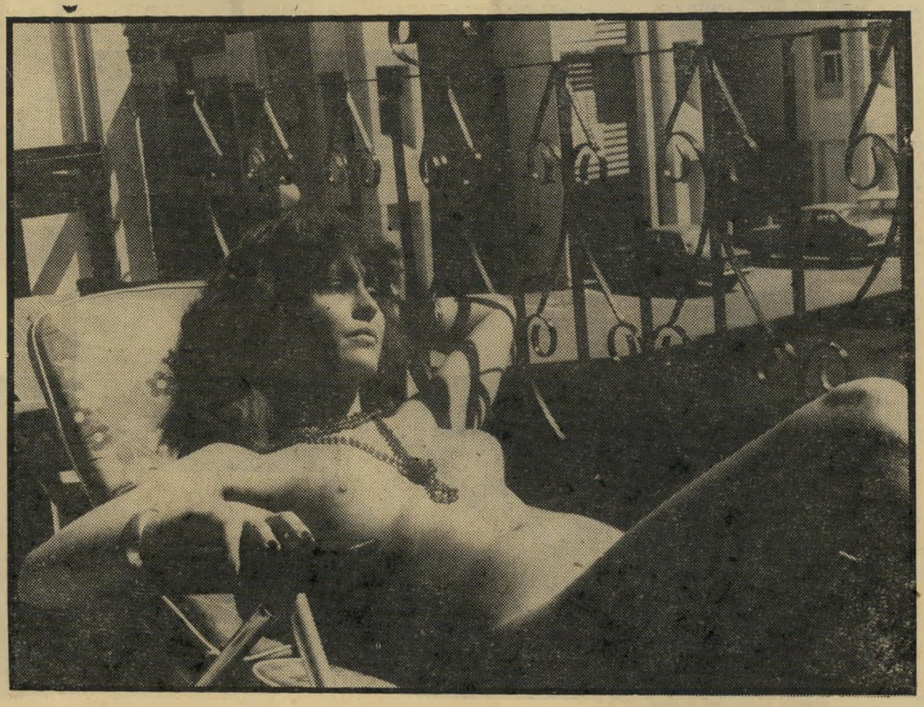

קרוליין לנגפורד

השחקנית, משחקת בחורה אמריקאית כחולת־שיער בסרט „שיגעון של אבא". באחת הסצינות בסרט היא משתזפת בעירום מלא על המירפסת של הורי החבר שלה, דבר שגורם לכל השכנים מסביב להציץ. אחרי תום הצילומים נשבעה קרוליין שיותר לא תצבע את שערה, מאחר שהצבע הכחול הרס את צבע השיער הבלונדי הטיבעי שלה. היא נאלצה להסתפר. להופיע בעירום מטריד אותה כרגע פחות מאשר צביעת השיער.

■ בדיחה חדשה מספרת כי התורכי שהתנקש באפיפיור **יוחנן פאולוס** ה־2 פשוט טעה. הוא קיבל הוראה „ללכת לעיר הקודש ולהרוג את הפולני".

■ מפיק־הסרטים **רוני אקרמן** ובמאי הסרטים **ינקו גודדואסר** נדהמו לקרוא באחד העיתונים, כי זכו בפרס הראשון בתחרות של סרטי־פירסומת. הסתבר כי חברת־פירסום הגישה את סרטם של השניים לתחרות, ולא טרחה להודיע להם.

■ מאמן־הכדורגל של הפועל תל־אביב, **דויד שווייצר**, סיפר כי שחקני־כדורגל ותיקים, ששוב אינם פופולאריים, סובלים מכך שאנשים אינם מזהים אותם. הוא הביא לדוגמה את הכדורגלן **שייע גזיר**, שסיפר כי פעם בא לצפות במישחק של הפועל, והסדרן לא זיהה אותו וגירש אותו מן המקום. אחרי זה החליטה הנהלת הפועל להקצות מקום של כבוד במישחקים לשחקנים ותיקים, מעין בית־לורדים קטן.

■ הבדרן **דודו דותן** הוציא ספר־שירים לילדים. הוא סיפר שכתב את הספר כאשר טס שעות ארוכות בארצות־הברית. „יום אחד טילפן אלי משהו, בעל מבטא פולני כבד, ואמר לי שהוא רוצה לפרסם את הספר שלי. חשבתי שזו מתיחה והתחלתי לדבר איתו גם אני במיבטא פולני. רק כאשר אמר לי שאינו משלם כסף עבור העניין, הבנתי ש־המטלפן הוא באמת מוציא־לאור, ושלא עובדים עלי."

■ ראש מחלקת־הצלמים בלישכת־העיתונות הממשלתית, **משה מיזנר**, היה עייף ב־יותר לפני שבועיים. הוא נסע לאופירה כדי לצלם את ה־פגישה בין הנשיא המצרי לבין ראש־הממשלה. צילם שם ב־משך מרבית שעות היום, חזר לתל־אביב בשעה 7 בערב, כדי לפתח את התמונות, ומשם מיהר לאוניברסיטת תל־אביב, משום שבאותו ערב קיבל את התואר השני באוניברסיטה. נושא הקורס שלו הוא ארצות מתפתחות, ועבודת־הגמר שלו עסקה בשיתוף־פעולה חקלאי בין מצריים לישראל.

■ **השמועה שנפוצה בארץ** (וגם בהעולם הזה), כאילו הוא כותב חומר־תעמולה עבור ה־ליכוד, הרגיזה מאוד את **יוסי בנאי**. איש לא הציע לו לכ־תוב חומר כזה, ואילו הציעו לו היה מסרב מכל וכל. לדב־ריו, דיעותיו „רחוקות מאוד מדיעות הליכוד."

■ **סאמיה נח'לה**, אשתו של הנספח הכלכלי בשגרירות מצריים בישראל, **פיקרי נח'לה**, עזבה את ישראל ב־יחד עם בעלה, אחרי שהועברו להמבורג. לפני עזיבה קנתה חולצה רקומה, בעיצובה של **יהודית גוטפריר**. השבוע טילפנה סאמיה לידידה בארץ ואמרה: „תראי איך אני מ־שיכה להגשים את הנורמליז־ציה! בכל קבלות־הפנים ה־רשמיות אני לובשת את החול־צה של יהודית."

■ מלכת־היופי העולמית ל־שעבר, **רינה מור**, נשאלה אם קרה פעם שהיא התאהבה באחד משומרי־הראש שלה, כאשר ענדה את הכתר. השיבה מור: „פעם אחת ישבתי ב־בית־המלון שלי בניו־יורק, עם גלגלים בשיער ובחלוק בית, כאשר נכנס שומר־ראשי שלי ואמר לי שהוא מאוהב בי." כאשר נשאלה אם יצא מזה משהו, ענתה: „כן, למחרת החליפו אותו בשומר־ראש אחר."

■ עורך העיתון אל־גומ־הוריה, **מוחסיין מוחמד**, שאל עיתונאי ישראלי אם זה נכון כי 31 רשימות משתתפות בבחירות הקרובות. משענה בחיוב, אמר בחיוך של שימחה־לאיד: „אני מאוד מקווה ש־כולם ינצחו בבחירות."

נחום שליט

מופיע בהצגה החדשה, „סיפורי דקאמרון", שבה הוא מגלם שיבעה תפקידים. מימין: שליט כנזירה, העומדת לאנוס את גנן המינזר. באמצע: שליט כמלך נבגד עם המלכה, אותה משחקת ענת קורן, בסצינה זו הוא עורך מיסדר למשרתים, כדי לגלות מי מהם בילה עם אשתו. משמאל: שליט כמלך בבגדי־לילה, ברגע שנודע לו כי אשתו בגדה בו עם אחד המשרתים שלו. כל התפקידים הם קומיים, ושליט גורם לצחוקים אדירים של הקהל הממלא את האולם בכל פעם שהתצגה מועלית.

בקבוק מלא רעיונות.

יין אפריטיף אדום, על בסיס של יין בתוספת מיצוי של שורשים וצמחים שונים. מריר, מעורר תיאבון

טבעי – Natural
אמריקנו, מקורר היטב, עם פלח לימון.

על הקרח On The Rocks
אמריקנו מעל קוביות קרח בתוספת 1/2 כפית מיץ לימון עם פלח לימון, לערבב היטב.

Long-Drink
חלק אחד של אמריקנו עם 2 חלקים מי סודה מעל קוביות קרח ועם פלח לימון להגיש בכוס גבוהה.

אמריקנו
אמרטו
רום
וודקה לימון
הרביעיה החדשה של "כרמל"

משקה ראשון־אצלכם בבאר

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

הרס כלכלי

דרך הליכוד
היא הדרך הנכונה - להרס כלכלי

הפעם אתה באמת חייב לבחור
ממשלת אמת
או נסיגה לאחור

יחד ישראל חזקה

אנשים

חיים בן־שחר הכין לעצמו מילון של סלאנג צברי, לשימוש בנאומיו

■ העיתונאית **דבורה נמיר** החליטה לערוך בביתה מסיבה בליל־הבחירות. היא הזמינה 20 זוגות של ידידים, שכל אחד מהם מצביע עבור מיפלגה אחרת. המסיבה תתקיים בחצות, וכל זוג יביא עמו דברי־אוכל. הם ימלאו שאלונים, וישימו בקופה הכללית עשרה שקלים. מי שינצח יקבל את כל תכולת הקופה. אחד התנאים למוזמנים הוא, שהם חייבים להישאר ביתה עד 6 בבוקר. תנאי נוסף: האיסור לשוחח על מניות, מכוניות ורכילות, אלא על פוליטיקה בלבד.

■ המישנה־למנכ"ל בנק דיסקונט, **ליאון רקנטי**, החליט „לצאת מן הארון", ולגלות ברבים את תמיכתו הכספית במופעי־אמנות שונים. „כאשר הבימה פנתה אלינו וביקשה שנתמוך באחת הצגות שלה, הציעו לנו שתי הצגות: תל־אביב הקטנה והקמצן. בחרנו מיד בתל־אביב הקטנה, כדי שלא תהיה לנו חלילה תדמית של קמצנים." למיבצע השירותרום של הגאודה למען החייל וגלי צה"ל תרם הבנק את התרומה השניה בגודלה, אך סירב לנקוב בסכום. גם להפנינג של **אייבי נתן**, שנערך השבוע, „תרמנו את **צביקה פיק**," אמר. אשתו, **מירה רקנטי**, חזרה בימים אלה מפסטיבל קאן, שם הוצג סרטה הראשון, אלף נשיקות קטנות.

■ הידידה האחרונה של כתב־הספורט **אריכם גילעדי** היא צעירה יפה ואכזוטית מוצא סיני. עובדה זו לא הפריעה לו להקציב אחד מחדריו בדירתו הלונדונית לידידות ישראליות ותיקות, כמו הדוגמניות **ציפי לוין** ו**יפה כפיר**, הנמצאות בלונדון. הן עוברות מבוטיק לבוטיק, לבושות באופנה ישראלית, ומוכרות את הבגדים שהן לובשות.

■ הציירת **רחל טימור** הציגה את עבודותיה בווינה, שם פגשה במיקרה את הזמר **אבי עופרים**, שהציע לה לעצב את העטיפה לתקליטו החדש. העוסק בגמילה מסמים. אבי אירח אותה בווינה והטיס אותה לחופשה בסאן־טרופה.

■ אנשי המערך פנו אל הפרופסור **חיים בן־שחר**, המועמד לתפקיד שר־האוצר, ואמרו לו כי בשידורי־התעמולה כדאי לשבץ גם מלים בשפה יותר פשוטה, כדי שהכל יוכלו להבין אותו. בן־שחר ביקש מחבריו להכין לו מילון קטן של מילים שימושיות, כמו „אכל אותה".

מאיר שער הרקדן החירש־אילם מלהקת „קול דממה" בא לפתיחת התערוכה של הציירת עדית פאנק בפואייה של תיאטרון „הבימה", כדי לחזות בעבודותיה, להן היא קוראת „תנועה בצבע". עדית (עמו בתמונה) ציירה את מאיר (בתמונה למעלה) בשעה שערך חזרות עם הלהקה.

בלונים

מאת דניאלה שמי

מנחם בגין עם פראנץ־יוזף שטראוס, הנשיא סאדאת, בחיל־האוויר ובסיור ממלכתי.

סוריה? איפה זה?

מזה זמן רב לא הצליח אורח זר בישראל לשמח את ליבי כמו נבחר־הציבור האמריקאי, קונגרס־מן ז'ק קמפ.

הוא ממש נהדר. הוא מסורק להפליא, כל שערה מונחת בדיוק במקומה הנכון. כאילו הולך אחריו ספר בכל אשר יפנה, ומתקן את תיסרוקתו כל כמה דקות תוך כדי הליכה. הוא מדבר בביטחון עצמי עילאי. פיו מפיק שטיות כמרגליות.

כאשר רואין בפעם הראשונה בטלוויזיה הישראלית, היפנה את הזרקור של חוכמתו לעבר משבר־הטילים ב־לבנון. הוא הצדיק, כמובן, את מעשיה של ממשלת־ישראל ותקף את ממשלת ארצו. הוא אמר שמנחם בגין צודק לגמרי. הטילים בלבנון מסכנים את ישראל כשם שהטילים הסובייטיים בקובה סיכנו את ארצות־הברית. ישראל רשאית לד־אוג לסילוקם, כשם שארצות־הברית הביאה לסילוק הטילים מקובה.

קמפ

ואז, בלהט הווילוח, הפ־ליט את הפסוק: „מובן מ־אליו שישראל אינה יכולה לסבול טילים בסוריה!"

במשך שניה אחת של תדהמה סברתי שהיתה זאת פליטת־פה. אך כעבור כמה שניות נוספות תפסתי שהאיש אינו יודע על מה הוא מדבר. הוא פשוט לא הבדיל בין לבנון וסוריה, כשם שלא הבחין בין טיל־י"מ, המוצבים בביקעת־הלבנון, ובין טילים באליסטיים, שיכלו לשאת ראשי־נפץ גרעיניים, שהוצבו בקובה, ושסיכנו את ערי ארצות־הברית.

שמחתי. שמחתי שימחת־אמת. מדוע? משום שהאיש גולל אבן מליבי. כי הנה עמד לפני (על המירקע) פולי־טיקאי אמריקאי, חבר הקונגרס של המדינה החשובה ביותר בעולם, מסורק להפליא, מדבר בביטחון עצמי עילאי, ואינו יודע על מה הוא שח. ממש בור גמור. בדיוק כמו חברי־הכנסת המצוי.

אם כן, הכנסת שלנו אינה נופלת מן הנורמה העול־מית! חברי־הכנסת התשיעית (שלא לדבר על הכנסת העשירית, לא עלינו!) אינם נופלים מעמיתיהם האמרי־קאיים. קמפ אינו מבחין בין סוריה ללבנון ובין טיל לטיל, כשם שהח"כ המצוי אינו מבדיל בין ניקאראגואה והונדורס, ובין בושמן והוטנטוט.

איזו נחמה!

נותרה השאלה מדוע הוזמן האיש ארצה, לחוות את דעתו המלומדת על עניינינו בטלוויזיה הישראלית. התע־לומה הזאת נפתרה חיש־מהר: אחרי שרואיין פעמיים ארוכות בטלוויזיה והוצג כיו"ר של ועדה חשובה מאוד, וגם כידידו האישי האינטימי של הנשיא רגן, הוא הופיע בתשדיר־הבחירות של הליכוד, כשהוא מהלל ומקלס ומשבח את המדיניות הכלכלית של יורם אריזור.

עכשיו אני מחכה לכך שרונלד רגן יזמין את דויד לוי לארצות־הברית כדי לשבח את המדיניות החדשה של ממשלת ארצות־הברית כלפי הסטאגפלאציה.

מרידור, גאון הדור

לפני שאותו קונגרס־מן מסורק עבר את המיבחן הגיאו־פוליטי שלו על המירקע הישראלי, עמד שם יעקוב מרידור במיבחן דומה.

מזה כמה שנים שומע הדור הישראלי הצעיר על האיש המופלא הזה, מרידור הכל־יכול, הגאון הפיננסי, המצביא הדגול, המדינאי החובק־עולם. הוא בנה אימפריה ימית, ובבוא היום, כאשר יגיע מנחם בגין עד 120, ייקרא מרידור לנהל את האימפריה העברית.

מרידור (1951)

והנה התראיין האיש ב־פעם הראשונה על עניינים מדיניים מול פני המצלמה (זה היה בתוכנית מוקד על המשבר בלבנון) ובמשך כמה רגעים התגנב לליבנו החשד הסתום שיעקוב מרי־דור מאמין בלב שלם שהשיעים הם חברי אחת הכתות הנוצריות הרבות באותה ארץ אומללה.

אין בכך כל רע. מדוע צריך מנהל חברה מיסחרית לדעת את רזי האיסלאם ואת ההיסטוריה של הפילוג בין הסונים ואנשי־השיעה? מרידור נולד בפולין (באותה שנה כמו מנחם בגין) ובא ארצה בגיל 19. יש להניח כי גורלו של עלי, חתנו של הנביא, לא עניין אותו במיוחד.

בסדר. אין טענות. אבל לא הייתי רוצה להפקיד בידי אדם בעל מיבלטת כאלה את הנהגת המדינה. כי ראש־ממשלה, הרוצה לנווט את המדיניות הישראלית בביצה הבינעדתית הלבנונית, צריך שיהיה לו מושג על מארונים ודרוזים, שיעים וסונים, עלאווים ולאטינים. והוא הדין לגבי הרבה נושאים אחרים.

ביכלל, העובדה שמישהו מצליח בעסקים — אם אכן הוא מצליח — אין לה משמעות רבה לגבי יכולתו המדינית. להצלחה כזאת יכולות להיות סיבות שונות. למרידור איש־העסקים היו עליות חדות מאוד וגם ירידות חדות מאוד. יש הסבורים כי סוד פעולתו טמון באופיו — אופי של מהמר מליידה. זה יכול להיות טוב. בתנאי שאינו נדרש להמר בחיינו.

דבקותו של בגין במרידור, קודמו וסגנו בפיקוד האירגון־הצבאי־הלאומי, יפה בהחלט ומעוררת־כבוד. אפ־שר להעריך נאמנות אישית, תכונה שאפסה כימעט מן העולם. אך איני זוכר את מרידור כמפקד מבריק וכמנהיג מרשים. להיפך.

פרשתי מאצ"ל עם קבוצת־חברים, בימי הפילוג הגדול של יוני 1940. המפקד היה או דויד רזיאל, ומולו התייצב אברהם שטרן. כעבור כמה שבועות של מבוכה חזרנו לאצ"ל. אך בראשית 1941 חל בו פילוג שני. סניף תל־אביב נשבר. פרשנו סופית. אך מכיוון שכל חברי היו, כמוני, אנשי־אצ"ל או פורשי־אצ"ל, הוספתי לעקוב אחרי המשך הדברים.

רזיאל נהרג בעיראק, ואת מקומו כמפקד האירגון תפס יעקב מרידור. במשך שתי שנות כהונתו בתפקיד זה התפרק אצ"ל, וכימעט לא נשארה בו אבן על אבן. שררה דמוראליזציה גמורה. הפעילות היתה משותקת. גם הנות־רים עזבו והתרחקו בזה אחר זה. עד שבא מנחם בגין, שחולל תוך זמן קצר את הפלא.

בזה אחר זה חזרו רוב הפורשים. המוראל הרקיע שחקים. הקונספירציה חזרה לקדמותה. האירגון התחיל לתפקד שוב. ממש הרגשתי, אף ממרחק־מה, את כוחה של מנהיגות.

האירגון שפתח בפעולה ב־1944 היה אירגונו של בגין. יוקרתו של מרידור היתה בו אפסית.

איני כותב את הדברים כדי לפגוע באיש. הוא אדם טוב וסימפאתי. אך לא הייתי רוצה שייווצר בארץ עוד מיתוס אחד, ויקום לנו אליל תורני חדש. האם לא די ברסיסי האלילים הקודמים?

SEIN KAMPF

אני חייב לכמה אנשים תשובה על טרוניה חמורה שהיפנו כלפי: מדוע לא יצאתי חוצץ נגד תעלוליו־הזוועה של „הרב" מאיר כהנא?

ובאמת, מדוע לא? הרי לא היתה דרך נוחה יותר להשגת פירסומת־חינם ופופולאריות מאשר לשגר מיכתבי־מחאה לפלוני ולאלמוני, לתבוע את העמדת האיש לדין, לפנות ליועץ המישפטי, לכנס את ועדת־הבחירות המר־כזית כדי לשלול ממנו את הזכות להתייצב בבחירות.

כך עשו כל האנשים ההגונים: שולמית אלוני, אמנון רובינשטיין, יוסי שריד. מדוע לא אני? האם אני יכול לעבור בשתיקה על מודעות הקוראות להנהיג בישראל את חוקי־נירנברג, לגרש את הערבים, לכלוא את המחללים את כבוד בנות־ישראל, ומה עוד? האם שכחתי כי כהנא ומרעיו השליכיו את ראשו הכרות והשותת־דם של גמל מיסכן בפתח מישרדי?

לא, לא שכחתי. אבל לא הגבתי על תעלולי כהנא. וגם שיכנעתי את חברי שלא להגיב.

אסביר מדוע.

„הרב" הוא פאשיסט. לא במרכאות כפולות, לא במר־כאות יחידות, לא במרכאות ביכלל. סתם פאשיסט פשוט. וכדי לדעת איך לטפל בפאשיסטים, צריכים להבין איך פועלים הם עצמם.

הפאשיזם הוא, בין השאר, טכניקה מסויימת. בנעורי הקדשתי כמה שנים לחקירתה, ואף כתבתי על כך ספר (צלב הקרס).

אחד המקורות המאלפים ביותר הוא סיפרו של אדולף היטלר עצמו, מיין קאמפף („מאבקי"). שם הוא מתאר בגילוי־לב מדהים את שיטותיו.

היטלר נחשב אז כצעקן קטן ובזוי, ראש של כנופיית־בריונים. בעייתו היתה איך לעורר תשומת־לב, כדי למשוך בריונים נוספים, להקים כוח, להתגבר על המתחרים הרבים שלו (בגרמניה שרצו אז גופיפים ימניים־קיצוניים כמו בישראל כיום) ולהגיע למעמד של תנועת־המונים.

„העלונים ההדדניים" (כפי שהוא קרא לעיתוני גר־מניה) נטו להתעלם ממנו. הוא לא היה מכובד. הוא שבר את המחסום הזה בדרך פשוטה. הוא אמר דברים כל־כך מחרידים, עד שפשוט אי־אפשר היה שלא להגיב. האנשים ההגונים גינו את דבריו, סופרים ועיתונאים ייסרו אותו בשבט לשונם — והוא זכה בחינם בכל הפירסום שהוא ביקש. אחרי כמה זמן, כפי שהוא סיפר בסיפרו בשימחה זדונית, היו הדמוקרטים מחליטים שהם משרתים אותו בתגובותיהם, והיו מטילים עליו שוב חרם של שתיקה. אז עשה היטלר מעשה עוד יותר מחריד, ושוב לא יכלו האנשים הטובים לשבת בשקט.

זוהי שיטה נאצית מובהקת. היא מבוססת על העובדה שהפאשיסט מוכן לאמר ולעשות דברים ששום אדם אחר אינו מסוגל להם. פשוט אין לו סייגים של הגינות, בושה או מוסר. עצם שבירתם של סייגים אלה היא חלק עיקרי של תורתו.

מה שראינו בשבועות האחרונים בארץ הוא דף מתוך הספר מיין קאמפף, כתוב בעברית. האנשים ההגונים בישראל הגיבו כמו האנשים ההגונים בגרמניה. האם לעולם לא נלמד?

כוונות טובות

צד אחר של פרשת כהנא:

היתה פנייה לוועדת־הבחירות המרכזית לשלול את זכותו להשתתף בבחירות.

הטענות היו סבירות מאוד. בפרשת אל־ארד קבעה ועדת־הבחירות (באישור בית־המישפט העליון) שאין להניח לאויבי המדינה ליהנות מן הזכות להשתתף בבחירות לפרלמנט של המדינה. בית־המישפט אף הביא במפורש את הנסיון הגרמני וקבע שאין להניח לאויבי הדמוקרטיה לנצל את הדמוקרטיה כדי להרוס את הדמוקרטיה, כפי שעשו הנאצים ברפובליקה שנקראה על שם העיר ויימאר.

„הרב" כהנא מסית נגד ציבור שכל ישראלי שביעי משתייך אליו — הציבור הערבי. הוא מציע לגרש את הערבים מן הארץ, לשלול מהם זכויות־אזרח, להחיל עליהם חוקי־גזע פורנוגראפיים, וכו'. זה נוגד את יסודות הדמוקרטיה הישראלית. ועדת־הבחירות המרכזית נדרשה, על כן, לבטל את רשימתו.

הייתי מציע לחשוב פעמיים על נושא זה. הדרך לגיהינום רצופה בכוונות טובות, ואין כוונות טובות יותר מאותן הנשמעות עתה נגד כנופיית־בריונים זו.

ועדת־הבחירות המרכזית היא גוף המורכב כולו מ־עסקני־מיפלגות — מילבד היו"ר, שהוא שופט. עסקני־מיפלגות פועלים תמיד על פי אינטרסים מיפלגתיים, ובמסגרת של דיעות קדומות ואחרות של מיפלגותיהם. אם נניח לגוף כזה להחליט מי יופיע בבחירות ומי לא — לאן נגיע?

זה התחיל באל־ארד. אני משוכנע שאיסור הופעתו של גוף זה לא היווה רק פגיעה חמורה בדמוקרטיה, אלא גם מישגה. אחת הסיבות לתהליך הרדיקליזציה של הנוער הערבי בישראל, וגילוי מחתרות עתים לבקרים, היא אי־יכולתם לבטא בדרכים חוקיות את רגשותיהם ה־לאומיים.

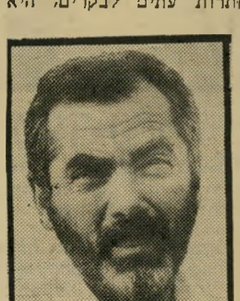

כהנא

אבל כל הפטריוטים התאחדו למען פסילתה של רשימת אל־ארד. עכשיו מוכנים כל הדמוקרטים ל־התאחד כדי לפסול את רשימת כהנא. האם זה יהיה סוף־פסוק? מחר יאסרו רשימה המציעה להידבר עם „אירגון המרצחים המתקרא פי־אל־או." מחרתיים יאסרו כל רשימה המוכנה להחזיר אפילו שעל אחד של אד־מת־מולדת משוחררת. וזה לא יהיה סוף־פסוק.

הדמוקרטיה צריכה לפי־תור בעיותיה במיסגרת החוק, והחוק צריך להיות תואם את צרכי הדמוקרטיה. בושה וחרפה היא שבמדינת־היהודים אין חוק ברור ומרחיק־לכת לאיסור הסתה גיזעניות, דתית ועדתית. אילו היה קיים חוק כזה, היו כהנא ושות' מועמדים על פיו לדין ונשלחים לעונשי־מאסר ארוכים. בית־המישפט היה צריך לשלול מהם את הזכות להשתתף בבחירות. הכל על פי קריטריונים ברורים בחוק כתוב, שגם אותו יש לנסח בזהירות רבה מאוד, שמא ישמש תקדים לדיכוי חופש־הביטוי וחופש־המחשבה.

אולם לתת לאנשים כמו חיים קורפו ומשה שמיר להחליט מי זכאי להשתתף בבחירות ומי לא? אלוהים ישמור! מוטב לסבול את רשימת־התועבה הזאת!

ורק דרך אגב: הרפובליקה של ויימאר לא נפלה מפני שלא היו בה די חוקים לריסון הנאצים. היו בה חוקים די והותר, אולם חוקיה לא הופעלו נגד הנאצים, מפני שהשופטים והשוטרים היו בעלי תודעה „לאומית" וראו בבריונים הנאצים אידיאליסטים בעלי כוונות טובות, המגזימים לפעמים בהכאת כמה יהודים.

וזה קורה גם בישראל.

גזוז
קריסטל
בטעם
orangeade אורנג'דה
מזל שיש קריסטל
קבעו לי פגישה עיוורת
אמרו שהיא תתיכה נהדרת
הזמנתי אותה
לארוחת צהריים
כשבאה נהיה לי
שחור בעיניים...
מזל שיש קריסטל
תשלובת תבורי

להיות IN - ללבוש אויה.
אופנה מן החוט הארוג ועד לשלמות הגימור
AVIA
PASSPORT
United States of America
אויה הייפי שבאופנה AVIA
חולצות גברים ובקרוב....מוצרי אופנה נוספים. שגעון!
להשיג בבתי־אופנה נבחרים.

היהלומנים טובעים בחובות

בבורסת־היהלומים מנסים לטאטא חובות של 100 מיליארד ל"י אל מתחת לשטיח - אך החובות מאיימים על היהלומנים והבנקאים

סכנה לדוחי הבנקים

יהלומן שניצר
לא נורא?

ב**יום שני**, ה־15 בחודש, קיבלו מאות יהלומנים הודעות־חיוב לתשלום ריבית מחמשת הבנקים הפועלים היום בבורסת־היהלומים. ההערכה אומרת כי התשלום התלת־חודשי של הריבית מסתכם ב־30 מיליון דולר בערך — יותר משלושה מיליארד לירות. מצבו של הענף גורם לכך שרק מעטים מבין היהלומנים מסוגלים לשלם את הריבית. הרוב לא ישלמו. הם יודעים יפה שבמרבית המיקרים לא ינקטו הבנקים בצעדים מרחיקי לכת. הבנקים יודעים שהתמוטטות ופשיטת־רגל של יהלומן אחד עלולה לגרור אחריו רבים אחרים, ועם נפילת בעלי־החוב, יאבדו הבנקים כל סיכוי לגבות את החוב עצמו.

רק לאחרונה החלו מנהלי הבנקים להיות מודעים למצב הקשה של סניפיהם בבורסת־היהלומים, מצב שיש לו השלכות לגבי מצבם של הבנקים בכלל. לפני כשבועיים נערכה פגישה בין כמה מגדולי היהלומנים ובין צמרת בנק אינגוד, הבנק הפועל בבורסת־היהלומים, ובנק לאומי, העומד מאחריו. יו"ר מועצת המנהלים של בל"ל, ארנסט יפת, ששמע, כנראה, לראשונה, את המיספרים לאשורם, נדהם. „אתם רוצים לומר לי שענף היהלומים זקוק לתמיכה?" שאל יפת בתום הפגישה, „אם כך זה רע מאוד". אחד היהלומנים שנכח בפגישה השיב ליפת: „אנחנו כבר נפלנו. מי שזקוק לתמיכה — אלה הם הבנקים".

המיספרים הנוגעים לחובת היהלומנים לבנקים הם מדהימים, לא רק בקנה־מידה ישראלי. בעיסקי היהלומים מדברים במונחי דולרים אמריקאים, והסכום שבו מדובר נע בין 905 מיליון דולר ל־970 מיליון דולר, שהם יותר מ־100 מיליארדי לירות ישראליות!

החוב אינו מתחלק שווה־בשווה בין היהלומנים. חלק קטן מאוד מכלל היהלומנים חב חלק עצום מן החוב הזה. שתי פירמות של יהלומנים — זו של מרדכי נועם וזו של האחים בן־ציון ופינחס פרוזילוב, חבים כחמישה מיליארד לירות ישראליות כל אחת. 19 מגדולי היהלומנים — שהם אחוז אחד מכלל בעלי החוב — רישיונות לעיסוק ביהלומים, חייבים כ־48% מכלל החוב, ושני אחוזים מכלל בעלי הרישיונות חבים יותר מ־60% מכלל החוב!

גם בין הבנקים אין החוב מתחלק שווה בשווה. בבורסת־היהלומים פועלים חמישה בנקים: לבנק אינגוד, הוותיק בענף, שאחריו ניצב בנק לאומי, חייבים היהלומנים כמעט מחצית מכלל החובות. לבנק דיסקונט הם חייבים כמעט שליש, והשאר — לשלושת הבנקים האחרים, ברקליס דיסקונט, הבנק הבינלאומי הראשון ובנק המיזרחי, שהיה האחרון להיכנס לענף.

כלפי־חוץ, אין דובריהם של היהלומנים, של הבנקים המיסחריים ושל בנק ישראל נראים מודאגים. הם חייבים לשמור על ארשת־פנים שלווה. ברור להם שאם יראו מודאגים, די יהיה בכך כדי לדרדר עוד יותר את המצב בענף היהלומים. היהלומנים עצמם עדים לסגירת מלטשות, לפיטורי פועלים באלפים בשנתיים האחרונות, לירידה של יהלומנים לדרום־אפריקה, לבלגיה ולארצות־הברית, אך הם פוטרים זאת במילים: „הענף חוזר לגודל הטיבעי שלו," ו„עכשיו מגיעים את כל הטרמפיסטים שעלו עלינו בשנות ה־

בנקאי יפת
צריך תמיכה

שפע." בבנקים טוענים שיש להם ביטחונות, אם בצורת „בטוחות", שהם צרורות יהלומים הניתנים כערובה לאשראי שניתן ליהלומנים, ואם בצורה של ביטחונות אישיים. גם בנק ישראל מפגין אופטימיות. דוברו, ישראל איגרא, אמר לכתב העולם הזה, כי בחודשים האחרונים ירד סכום החוב במאות מיליוני דולרים, וצפוייה התאוששות בענף. בנק ישראל גם תומך בגירסת הבנקים, שיש בבטוחות ובמלאי שמחזיקים היהלומנים, כדי שהחוב יוחזר, במוקדם או במאוחר.

הרווח
יורד לטמיון

כ**ל זה** כלפי־חוץ. כל זה נאמר על־ידי הדוברים. שלא לייחוס, ובשיחות שבינם לבין עצמם, אומרים הבנקאים והיהלומנים דברים שונים לחלוטין. יהלומן אחד סיפר לכתב העולם הזה על שיחה שניהל עם אחד ממנהלי הבנקים הגדולים, אשר אמר לו: „מה עשיתם לנו? מה שהרווחנו בעשרים השנים האחרונות יורד עכשיו לטימיון בגללכם". בשיחות שלא לפירסום גם אומרים אנשי הבנקים כי אינם חוששים להתמוטטות, שכן בנק ישראל יתמוך בהם בכל תנאי, ביגלל ההשלכות הפוליטיות והכלכליות החמורות.

כיצד הגיעו הדברים למצב נורא כל־כך? כדי להבין זאת יש לסקור בקצרה מה שהתרחש בענף היהלומים, במיוחד בשנים האחרונות.

הענף הוקם בארץ בסוף שנות ה־30 על־ידי יהלומנים שנמלטו מגרמניה ומארצות השפלה באירופה, מפחד הנאצים. המרכז היה בנתניה, שנודעה כ„עיר היהלומים", עד שנדדה התעשיה לתל־אביב, פתח־תיקווה ורמת־גן, עם הקמת בניין בורסת־היהלומים. היהלומים הפכו

בנקאי מאיר
האחרון

„ענף היצוא מס' 1 של ישראל", וההתפתחות היתה מהירה וגדולה: ב־1970: יצאה ישראל יהלומים בשווי 202 מיליוני דולרים, ב־1975 — 549 מיליוני דולרים, ב־1976 — 711 מיליוני דולרים, וב־1977 — 1003 מיליוני דולרים. בשנת 1978, שבה התחיל המשבר, הגיע היצוא לסך של 1318 מיליוני דולרים, וב־1979 יוצאו יהלומים בסך 1224 מיליוני דולרים — פחות מאשר בשנה הקודמת.

שנת 1977 היתה שנת־השיא. אז הגיעו לענף אנשים רבים, שאותם כינו היהלומנים הוותיקים „טרמפיסטים". אז גם הרחיבו הבנקים את עיסקיהם בבורסת־היהלומים, וחילקו אשראי לכל דורש ביד נדיבה, ובבדיקה פחות רצינית. היום מסכימים כל הגורמים בענף, ששיטת העבודה שהונהגה אז היא שורש הרע, ורבים מהחובות הגדולים הם כאלה שהחלו להיווצר כבר בתקופת השיא, לפני ארבע שנים.

שיטת מתן האשראי איפשרה אין־ספור מעשי הונאה ועקיפת התקנות, כמו גם מתן הלוואות־ענק מגופחות בריבית זולה להפליא. שיטה זו תוארה כבר כאן, כאשר התפוצצה פרשת המיליונר המיסתורי, לי־און זיגמן (העולם הזה 2269). למעשה, היה זה בנק ישראל שאיפשר את היווצרות החובות הגדולים בעיקר משום שלא טרח לפקח כהלכה על מעשי הבנקים שפעלו בבורסה.

בנק ישראל, התומך בענף היהלומים, עושה זאת על־ידי מתן אשראי זול, בריבית נמוכה בהרבה מזו השוררת בשוק, וללא חובת הפקדה של 9% מגובה ההלוואה, כפי שחל הדבר על הלוואות דריות רגילות.

בנק ישראל נהג להעביר לרשות הבנקים שפעלו בבורסת־היהלומים סכומי־כסף אדירים, כדי שיועמדו לרשות היהלומנים. הבנקים לקחו עמלה, והילוו את הכסף ליהלומנים בריבית של 6%. מרגע שהילוו הבנקים את הכסף, כבר לא היה בנק ישראל אחראי לו. ריבית זו, בת 6%, היתה נמוכה עד־כדי גיחוך, ורבים מאוד בין היהלומנים — לא רק הטרמפיסטים — מצאו שכדאי הרבה יותר לספסר ב־אשראי מאשר לסחור ביהלומים. את הכסף שניתן להם כאן בריבית של 6% הפקידו בבנקים בחו"ל, שם קיבלו ריבית של 12%, וההפרש זרם לכיסם.

פיתוי ופתח
למעשי מירמה

ה**לוואות אלה** ניתנו תמורת „בטוחות" — צרורות יהלומים שהופקדו בבנקים. תהליך הפקדת ה„בטוחה" ומתן ההלוואה הוא כזה: הלקוח בא לבנק, כשבידו צרור יהלומים. מעריך העובד מטעם הבנק, קובע את ערכו של צרור

(המשך בעמוד 40)

תשקיף

עברון התנגד

לבגין

שגריר ישראל בוואשינגטון, אפרים („אפי") עברון, התנגד לפניית ראש־הממשלה, מנחם בגין, לציבור האמריקאי, באמצעות אמצעי־התקשורת בארצות־הברית. במיברקים, שאותם שלח עברון למישרד־החוץ ולמישרד־ראש־הממשלה, הוא ניסה למנוע מבגין לעשות כן, וטען שצעד זה ירגיז במידה רבה ביותר את הנשיא האמריקאי, רונלד רגן ואת הממשלה.

ראש־הממשלה הורה לשר־החוץ, יצחק שמיר, להודיע לעברון שהתנגדותו נדחית, ולבקש ממנו שלא לשלוח מיברקים בנושא זה למישרד־ראש־הממשלה.

מי הטעה

את בגין?

עובדים בלישכת ראש־הממשלה מנסים להטיל את ההאשמה בשתי הטעויות של בגין בשבוע האחרון על עוזרו הצבאי של ראש־הממשלה, תת־אלוף אפרים („פרויקה") פורן. לדברי עובדי לישכה אלה, היה זה פורן שדיווח לבגין על־כך שרדיו עמן הודיע על הפצצת הכור על־ידי חיל־האוויר הישראלי, והיה זה פורן שהביא לבגין את הציטטה, שלא היתה קיימת, על הודעת העיראקים לייצר פצצות שתשמדנה את מדינת־ישראל.

נראה, שמקורן של שמועות אלה נגד פורן ביחסים המעורערים בקרב עוזריו של ראש־הממשלה.

אוספים חומר

נגד גאון

נראה שהליכוד מתכוון לצאת בכל־זאת במיתקפה נגד תמ"י, מיפלגתו של שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא. **בליכוד אוספים עתה חומר נגד אישי העסקים השוויצי, ניסים גאון, מממנה הראשי של רשימת תמ"י, ומתכוונים להוציא אותו לאור לפני הבחירות. בין היתר אוספים אנשי הליכוד חומר על עיסקות שונות של גאון בחוץ־לארץ.**

פרס הבטיח

למיטראן

ראש המערך, ח"כ שימעון פרס, הבטיח לנשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, שהביקור הממלכתי הראשון שאותו הוא יערוך, אם הוא ייבחר כראש־הממשלה הבא של ישראל, יהיה לצרפת.

החודעה של פרס נמסרה למיטראן אחרי שיחת פרס־מאדאת, ונאמר בה שאם פרס ייבחר, הוא יבקר בצרפת לפני ביקורו המובטח במצריים.

גיוס כספים

במיפלגות

כשבוע שעבר החלו שתי המיפלגות הגדולות, הליכוד והמערך, בגיוס ענק של כספים לקרנות הבחירות שלהן. על גורמים עסקיים ישראלים הופעלו לחצים כבדים להרים תרומות גדולות למיפלגות.

בראש מגבית החירום של הליכוד עומד איש־העסקים, יעקוב מרידור, ואילו בראש זו של המערך עומד ח"כ מאיר עמית.

על פי חוק מימון הבחירות, אסור לתאגידים ישראליים לתרום תרומות למיפלגות.

חברת העובדים

מתגייסת

מיפעלי חברת־העובדים התגייסו לעזרת המערך בכינוי־רכב ובעובדים. כ־1000 כלי־רכב גוייסו כבר מחברת־העובדים למטות הבחירות של המערך.

המושבים נתנו 150 כלי־רכב עם נהגים, ואילו בנק הפועלים הפריש לעבודה במערך כ־500 עובדים, שהם 10 אחוז מכל עובדיו.

סדן לא אמר

דיקן בית־הספר למינהל עסקים באוניברסיטת תל־אביב, הפרופסור גדעון פישלזון, קובע שמנכ"ל מישרד־האוצר, עזרא סדן, לא אמר את אשר ייחסה לו תעמולת המערך על שיעור האינפלציה הגבוה הצפוי בקרוב.

יומון ההסתדרות, דבר, פירסם ידיעה כאילו סדן השמיץ את שר־האוצר. סדן הכחיש זאת, אך המערך ניצל ידיעה זו לתעמולת הבחירות שלו, ונראה היה שהכחשת סדן לא התקבלה כאמיתית בתודעת הציבור. עתה הודיע פישלזון למערכת דבר שסדן לא אמר את הדברים שייוחסו לו. במיכתב למערכת, שאותו לא פירסם בינתיים דבר, קבע פישלזון, שהיה יושב־ראש הכינוס שבו נאם סדן את הנאום מעורר המחלוקת, שהכתב הכלכלי של דבר לא הבין את אשר נאמר בכנס.

ספר

על פיצוץ הכור

הספר הראשון על פיצוץ הכור העיראקי ליד בגדאד יופיע כבר בי־ שבוע הבא. במיסגרת האנציקלופדיה „צה"ל בחיזו", עמד לצאת השבוע הכרך על חיל־האוויר. עורכי האנציקלופדיה, רב־אלוף (מיל') מרדכי („מוטה") גור והעיתונאים יעקוב („יענקה") ארז ואיזן כפיר, עצרו את ההדפסה, והוסיפו פרק שלם על פעולת חיל־האוויר בעיראק. את הכרך על חיל־האוויר כתב העיתונאי זאב שיף.

אדרת חקבל

מענקים?

נראה שבעלי מיפעלי הטקסטיל אדרת, ארנסט וודאק ויוסי זרחין, הידועים כאנשי ארץ ישראל השלמה וממקורבי אריק שרון, יקבלו מענק ממשלתי מוגדל, בעיקבות העברת מיפעלם לאיזור ההתנחלות של קרני שומרון.

בעלי „אדרת" יקבלו את המענק, למרות שהם עומדים למכור את הקרקע שעליה נמצאים מיפעליהם עתה, הנמצאת בהרצליה־פיתוח, ולקבל עבורה סכומי־עתק.

הוולוו לא יהיו

מבצעיים

למרות הודעת המישטרה, שמכוניות „וולוו 2000" שנרכשו עבור הקצונה הבכירה יועברו לפעילות מיבצעית, נראה שהמכוניות תישארנה בידי הקציניס הבכירים. התברר שמכוניות אלה אינן מתאימות לפעילות מיבצעית של מישטרה, ביגלל חזינוק האיטי שלהן.

מינהל־הרכב עומד לדרוש מהמטה־הארצי של המישטרה להחזיר את המכוניות למינהל. בינתיים ביקשה המישטרה אישור לרכישת עוד 40 מכוניות מסוג אריקה, ונראה שהמינהל יאשר רכישה זו רק אחרי שיוחזרו מכוניות וולוו 2000.

מי יהיה מנכ"ל

הכימיקאלים

מילחמת־הירושה על תפקיד מנכ"ל כימיקאלים לישראל החלה עוד לפני פטירתו של המנכ"ל, אליהו תאומים, שנפטר השבוע. תאומים היה מאושפז במשך ארבעה חודשים, ביוסטון טקסאס, ואת מקומו מילא יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, מי שהיה שר־החקלאות, חיים גבתי.

המועמד הטיבעי לתפקיד הוא מנכ"ל „מיפעלי ים־המלח", אריה שחר, אך נראה שהממשלה, שהיא בעלת המניות הבילעדית של „כימיקאלים לישראל", לא תפכים למינוי, משום ששחר ידוע כמקורב למערך.

קיימת אפשרות שאת התפקיד יקבל המנכ"ל בפועל של כימיקאלים לישראל, מקס רייס.

חברות גם במיטענים

על חברת אל־על קיים באחרונה איום נוסף: טיסות צ'ארטר של חברות זרות למיטענים.

חברת־התעופה האמריקאית, „פלייאינג טייגרס", העורכת כבר טיסות צ'ארטר נוספים לישראל, קיבלה אישור ממישרד־ התחבורה לערוך גם טיסות מיטען.

חוגי אל־על טוענים, שטיסות מוזלות למיטען מישראל ואליה יפגעו קשה בחברה, ואל־על יוצאת עתה למילחמת־חורמה נגד האישור שניתן לפלייאינג טייגרס.

צימצום האשרות

האמריקאיות

שגרירות ארצות־הברית בישראל צימצמה במידה ניכרת את כמות אשרות־התייר לארצות־הברית, ומעוררת קשיים גדולים יותר לישראלים המבקשים אשרות.

מדיניות היד הנוקשה של האמריקאים באה בעיקבות הוראות ממישרד־החוץ בוואשינגטון.

עיי־פי מסקנות של מישרד־ההגירה של ארצות־הברית, עבר מיספר הישראלים שנשארים בארצות־הברית, למרות שבידם רק אשרות־תייר, את חקו האדום.

המערך שילם

300 אלף

כל עורכי־הדין בארץ קיבלו לאחרונה מיכתב ממטה הבחירות של המערך, הקורא להם להצביע עבור רשימה זו לכנסת. המיכתבים נשלחו עיפי כתובות שסופקו למערך עיידי לישכת עורכי־הדין, שקיבלה עבורן סכום של 300 אלף לירות מהמערך.

עורך־דין תל־אביבי, חיים שטנגר, שפנה ללישכת עורכי־הדין בתלונה על כך, קיבל תשובה שהלישכה אכן נתנה את כתובות עורכי־הדין למערך עבור סכום זה.

חשש במערך

בחיפה

למרות שהסקרים הפנימיים של המערך מראים שאחוז ההצבעה הגבוה ביותר עבור מיפלגה זו הוא בחיפה, ניכרת דאגה במטה המערך במחוז חיפה מהתוצאות הצפויות של הבחירות.

הדאגה נובעת מכך שיושב־ראש מחוז חיפה, אורי אנמי, אינו פעיל במטה, בעיקבות התקפיליב שבו לקה לאחרונה.

נהגים נוסעים

בקאדילאקים

בחקירה פנימית שנערכה במישרד־החוץ התברר, שהמכוניות שעשו בשנה האחרונה את מיספר הקילומטרים הגדול ביותר, מצי מכוניות מישרד־החוץ, הן שלושת מכוניות הקאדילאק, שאותן מחזיק המישרד בשביל אורחים רמי־מעלה המגיעים מחו"ל.

בבדיקה התברר שנהגיהם של מכוניות אלה משתמשים בהן כרכב פרטי וצמוד לכל דבר.

במדינה

העם

דגלים קרועים

האם הוריד רפאל איתן את הדגל השחור מעל פעולות בתי־חוקיות?

שתי הידיעות באו בסמיכות זו לזו:

מנכ"ל רשות־השידור הורה לגרוז תסריט לסרט על פרשת כפר־קאסם, שנועד להקרנה במלאת 25 לאותו טבח נורא, שאירע ב־29 באוקטובר, 1956, בפרוס מילחמת־סיני.

במחנה־פליטים לייד בית־לחם נורה למוות בגבו צעיר ערבי, שנחשד ביידוי אבנים במישמר של צה"ל. שלטונות צה"ל מיהרו להצדיק את המעשה המחפיר, עוד בטרם החלה חקירה.

החובה שלא ליציית. כפר־קאסם היתה לא רק סימן־דרך לי־הידרדרות שאליה עלול להגיע אדם ישראלי. היא היתה גם סימן־דרך להתעלות המישפט הישראלי ושל צה"ל.

על כף אחת של המאזניים הי־תה מונחת הפעולה עצמה — טבח אכזרי בנוסח האיינזאץ־קומאנדו של הס"ס הנאצי. גברים, נשים וילדים הועמדו בשורה ונקצרו בדם קר במקלעים. אשמתם היחי־דה: הם חזרו מעבודתם בשדה ל־כפרם, אחרי שנכנס לתוקפו עו־צר, שהם כלל לא ידעו על קיומו.

על הכף השניה מונחת התגובה של החברה הישראלית. אחרי ש־דעת־הקהל הטובה התקוממה נגד המעשה המחפיר, נאלץ דויד בן־גוריון לפרסמו, לגנותו ולהחליט על העמדת האשמים לדין. הכנ־סת קמה על רגליה. הורכב בית־מישפט צבאי מייוחד, בראשותו של השופט המחוזי (דאז), בנימין הלוי (כיום חבר־הכנסת מטעם ד"ש). בית־המישפט לא הסתפק בהטלת עונשים מרתיעים חמורים ביותר על האנשים שהורשעו (עד 17 שנות־מאסר), אלא גם קבע עקרון מישפטי: חייל חייב שלא לצוות לפקודות שמעליהם מתגופף "הדגל השחור של אי־החוקיות."

בתחתית התהום. כעבור 24 שנים וחצי, בימי שלום הלי־כוד, בא בית־מישפט צבאי אחר וקבע את ההיפך: חייל אשר ירה בדם קר באשה בדואית, שהחזי־קה בידה תינוקת, נדון ל־38 ימי מחבוש. הגימוק הרישמי של בית־המישפט לפסק־דין מועזע זה: גזר־דין חמור יותר עלול היה להרתיע את חיילי צה"ל מהפעלת נישקם.

בין שתי התפיסות רובצת תהום. בתחתית תהום זו נמצאות פרשות אפלות, כמו פרשת החגינה ש־העניק הרמטכ"ל, רפאל ("רפול") איתן, לפושע־המילחמה דניאל פינטו, המתחתן השבוע עם בתו של האלוף דני מט, שליט השטי־חים המוחזקים.

בממלכתו של מט אירעה השבוע ה"תקרית" של רצח הצעיר ליד בית־לחם. אין מעשה פחדני יותר מאשר לירות בגבו של אדם. כל חייל אמיתי היה מתבייש במעשה כזה. כל מפקד אמיתי היה מגנה מעשה כזה בשאט־נפש. אך בממ־לכתו של האלוף מט, תחת כנפיו של רב־אלוף איתן, הדגל השחור נקרע לגזרים. יחד עימו נקרע דגל מדינת־החוק — הדגל של מדינת־ישראל.

הממשלה

צמד־חמד של אלוהים

אלוהים אינו שומע תפיות של יהודים, אך שומע את פצצותיהם

שניים קמו השבוע בארצות־הברית להגן על מנחם בגין בפ־רשת ההפצצה של הכור הגרעיני העיראקי. שניהם היו משרתי אלו־הים: הרב הרפורמי מרדכי שינ־דלר והכומר פולוול, מנהיג תנו־עת "הרוב המוסרי".

שינדלר, מי שהיה העסקן מס' 1 במימסד היהודי האמריקאי (ב־תפקידו כיו"ר ועידת הנשיאים), ידוע כמי שמוכן לזחול על גחו־נו לפני כל שליט ישראלי. הדבר מובן מאליו, כי הקאריירה של כל עסקן יהודי בארצות־הברית תלו־יה בחסדי השגרירות הישראלית, הכפופה עתה למנחם בגין.

פולוול הוא אדם מסוג אחר. הוא נביא הימין הקיצוני־הקיצוני בארצות־הברית, מעין שילוב של "הרב" משה לוויגר ו"הרב" מאיר כהנא. אחד מחסידיו קבע לפני שנה כי "אלוהים אינו שר־מע תפילות של יהודים". עתה נראה כי אלהים, שאוזנו אינה כרוייה לתפילות של יהודים, שו־מע את פצצותיהם.

צמד־חמד זה — מלחך־הפינכה היהודי והאנטי־שמי הנוצרי — מייצגים עתה את שאירית האהדה שנותרה לישראל בעולם, אחרי שכימעט כל שותפי־השלום ואנשי־הקידמה בעולם המערבי, התומכים המסורתיים של ישראל והציונות, מתייחסים אליה עתה כאל "מדי־נה משוגעת".

הפעולה ליד בגדאד לא גרמה להתחלת התהליך הזה. אך נראה שהיא הביאה להשלמתו.

השור המשתולל. השבוע הוסיף מנחם בגין לעשות את ה־כל כדי להגביר את הדימוי הזה של ישראל כשור משתולל בח־נות־החרסינה הבינלאומית.

הוא התנפל בשצף־קצף על שר־הביטחון האמריקאי, כספר וייב־ברגר, והכריז שהוא "רשע". ב־עקיפין צירף אותו למבצעי השו־אה. יתכן כי שמו הגרמני של השר האמריקאי גירה את בלר־טות־השואה של ראש־הממשלה ה־ישראלי, שהטיח בפניו את האי־שום ששכח את גורלם של מיליון הילדים היהודיים באירופה.

היה משהו מגוחך בהעמדה זו של הדברים לפני השר האחראי לביטחונה של ארצות־הברית — מדינה שכל עריה הגדולות חשו־פות לטילים סובייטיים, בעלי ראשי־נפץ גרעיניים, העלולים ל־השמיד בכל רגע כחמישים מיל־יון ילדים אמריקאיים. הבעייה ה־גרעינית, שהיא חדשה לישראל (ראה הנדון), אינה חדשה כלל ל־ארצות־הברית.

אך ההתנפלות על וויינברגר אינה רק מגוחכת. היא גם הרת־סכנה. ראש ממשלת־ישראל הת־ערב במישרין בתהליכים פולי־טיים אמריקאיים. בהתקפתו קרא, למעשה, למישפט־לינץ' מטעם יהודי אמריקה על שר בכיר בארי־צם, כדי להרוס את הקאריירה ה־פוליטית שלו.

באותה התבטאות הילל בגין את אלכסנדר הייג, שר־החוץ השאפ־תני. הכל יודעים כי הייג שולח את ידו אל כתר־הנשיאות. למע־שה הבטיח לו בגין את עזרת יהו־די אמריקה בשאיפה זו, תמורת שירותו של הייג לישראל.

בכך הופך בגין את יהודי הער־לם לזרוע מבצעת של מדיניות ירושלים, כשם שהקומוניסטים ב־כל העולם הם זרוע מבצעת של המדיניות של מוסקווה.

"הצד הטראגי". מול ההש־תוללות המילולית של בגין ודב־ריי־ההתרפסות של אנשי הימין המסורתי בארצות־הברית, עמדו דיברי־האזהרה השקולים של ניו־יורק טיימס, הביטאון החשוב וה־פרו־ישראלי ביותר בעולם. במא־מר ראשי הזהיר את ידידי־ישראל המפוקפקים:

"אין עושים טובה לישראל כי־אשר מעריצים את העזתה הצב־אית, המאיימת להפוך תחליף ל־דיפלומטיה נועזת. הישרדות יש־ראל אינה זקוקה לאומץ־לב ול־הקרבה־עצמית בילבד. היא תלוייה גם במעמד איתן של ארצות־הברית במרחב, ובהוכחת צידקתה של ה־דיפלומטיה של סאדאת, שגם הוא נחשב פעם על־ידי הישראלים כ־,אי־רציונלי', כמו שאר שכניה.

"מצבה של ישראל רחוק מ־להיות נואש, כפי שטוען ראש־הממשלה בגין. ישראל אמיצה לא היתה מנצלת את תקופת עליונו־תה הצבאית לשם ערימת מיבצעי־ראווה, אלא לשם קבלת סיכונים רבים יותר למען ההסדר, תוך עי־דוד הפלסטינים לצעוד צעדי־שלום תמורת שטחים.

"מי שאהדתו ליישראל גורמת לו להצדיק את תביעתה למרחב־הגנה המתרחב בלי הרף, גוזר עליה בידוד ומצור לנצח. מחי־אות־הכפיים לרוח־הקרב של הממ־שלה הנוכחית מעודדות את הת־נוונותה הדיפלומטית.

"הצד הטראגי ביותר הוא שמי שנוהג כך גורם לסחף ביכולתה של ארצות־הברית לקיים את מחוייבותה כלפי ישראל — מחו־ייבת שהיא מוסרית בעיקרה, ו־שתהיה כזאת תמיד."

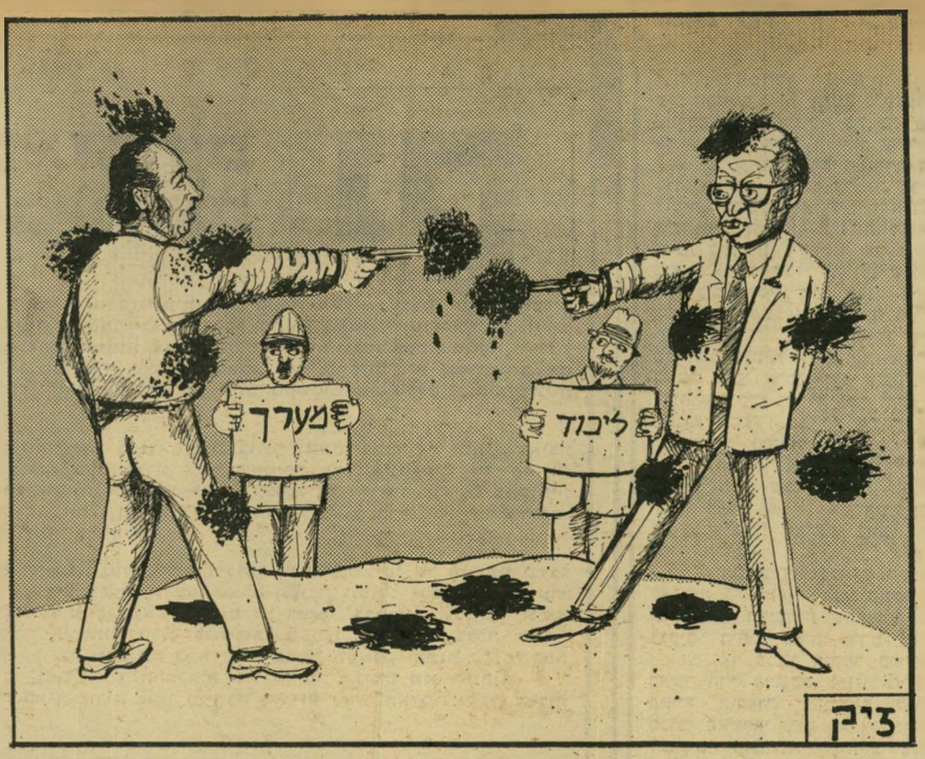

דו־קרב לאור שמש

תרבות

סופרים בלי כיסוי

בשבוע הספר העיברי גורפים המו"לים מיליוני שקלים ורק חלק זעום מסכום זה מגיע לסופרים, שאינם מסוגלים להתפרנס מכתיבתם

השבוע נפתח ברחבי־הארץ שבוע הספר העיברי. בדוכנים ב־כל הארץ יימכרו ספרים בעשרות מיליוני שקלים, ללא קבלות ול־לא קופות־רושמות, על־ידי אנשים שבחלקם אינם קשורים כלל ל־הוצאת־הספרים, ושאינם מבינים מהו ההבדל בין ספר־בישול וס־פר־שירה.

שבוע הספר, שבתחילתו נועד לקדם את הרגלי הקריאה של ה־קורא העיברי, תוך כדי מכירת ספרים בהנחות משמעותיות, הפך

סופר קניוק
„ללא לשון אין עם!"

מרכז העסקים של המו"לים הישר־ראליים, והעמיד בפינה את הסו־פר הישראלי.

„רוב מכירותי כחו"ל". ה־סופר הישראלי מקבל בדרך־כלל 10% כתמלוגים, מהמחיר הקטלו־גי של הספר. התשלום מחולק פעם, או לכל היותר פעמיים ב־

משורר אבידן
„השירה חיה ממני!"

חיים משירה," אומר אבידן. „אפ־שר להתפרנס מעיסוקים קרובים כמו קולנוע, תרגום, הופעות בפנ־קוראים, עבודה באוניברסיטה וכ־יוצא באלה. אני לא הייתי מוכ־לחיות אך ורק מכתיבה, משום שזה משעמם אותי ואין בזה שום פעילות גופנית.

„סיפרי־שירה בישראל מופצי־ב־1000 – עד 1500 עותקים בשנ־תיים־שלוש הראשונות שלאח־הופעת הספר, ממש כמו תפוצת של ספר שירה בכריכה קשה ב־צרפת ובארצות־הברית. רק ב־

(המשך בעמוד 4

סכנה לריווחי הבנקים

(המשך מעמוד 37)

היהלומים. מגובה הערכה זו גורעים הבנקים 20%, ומניקים לעצמם „מקדם ביטחון" נוסף של כ־15%, כך שהלקוח מקבל הלוואה שערכה 60% עד 70% מערך הסחורה המחזקת בידי הבנק. כך זה צריך להיות. למעשה, טוענים היהלומנים, הרי התהליך בשנות השפע שונה לחלוטין. המעריך מטעם הבנק הוא בדרך־כלל יהלומן שפרש ממיקצועו, ומשכורתו בבנק אינה גבוהה. זה כשלעצמו מהווה פיתוי ופתח למעשי מירמה, כאשר היו מעריכים שנטו להעריך את הסחורה ביותר מכפי ערכה, ולפי רצון הלקוח. הבנקים גם לא נטו להקפיד בשנות השפע: הם לא חששו מהתמוטטות היהלומנים, וככל שהילוו יותר, כך גם הירוויחו יותר, הן מהעמלה שגבו בדרך שעבר הכסף מבנק ישראל אל היהלומן, והן מהריבית ששולמה להם על־ידי היהלומן.

כך אירע שכבר בשנות השפע לא היה בין היקף סכומי האשראי ובין היקף הבטוחות שהופקדו בבנקים, היחס שאותו דרש בנק ישראל. אך המצב הוחמר בהרבה כאשר החל המשבר, ובנק ישראל הוציא הוראות מחמירות לגבי סכומי האשראי. בנק ישראל הורה לבנקים להלוות ללקוחות כסף תמורת בטוחות גבוהות יותר בערכן, וכן העלה את הריבית ל־14.7%. משמעות הדבר לגבי היהלומנים היתה: שעליהם להחזיר שביעית מסכום ההלוואה שנטלו, או להפקיד בבנק יהלומים נוספים. רוב היהלומנים לא יכלו לעמוד בכך, וכאן נכנסה לפעולה שיטת „הנאמנויות": היהלומנים הביאו לבנקים יהלומים נוספים — אך קיבלו אותם מיד חזרה לידיהם ב„נאמנות". לכאורה, עמדו כך בדרישות בנק ישראל ואכן הגדילו את הבטוחות שברשות הבנק. למעשה — ניפחו את האשראי עוד יותר. בבורסת־היהלומים יודעים לספר על יהלומנים שיש להם חשבונות בכל חמשת הבנקים, ושנהגו לעבור עם אותה חבילת יהלומים מבנק לבנק, כאשר אותה חבילת יהלומים עצמה שימשה כ־הפקדת בטוחות, בכל אחד מהבנקים, וכל אחד מהבנקים החזיר מיד את אותה חבילת יהלומים לידי אותו יהלומן „בנאמנות", כאשר היהלומן זוכה בסכומי אשראי עצומים.

חובות אל העתיד

שיטות אלה גרמו לכך ש־בנק ישראל העביר לבנקים — והבנקים העבירו ליהלומנים, סכומי כסף אדירים, שלא עמדו בשום יחס לכמויות הסחורה שבידי היהלומנים, או בידי הבנקים — כאשר כמעט כל סכומי ההלוואות ניתנים בריבית זולה בהרבה מתנאי השוק.

יתכן שמצב זה יכול היה להימשך עוד זמן רב, כאשר החובות מגולגלים אל העתיד, לולא כמה סיבות שחברו יחד.

● המשבר בענף היהלומים החריף. תוך תקופה קצרה יחסית איבדו היהלומים 30% עד 50% ויותר מערכם — ובכלל זה היהלומים שנמצאו כבטוחות בידי הבנקים. הביקוש הצטמצם, והיהלומים נקלעו לקשיי נזילות קשים ביותר, שלא אפשרו להם להחזיר אף את הריבית על החוב.

● שערי הריבית על הדולר האמריקאי עלו והגיעו ליותר מ־20%. דבר זה יצר קשיים באשר ליכולתם של היהלומנים להחזיק במלאי של יהלומים, ולהמתין לזמנים שיוכלו למכור במחירים נוחים. היה עליהם לעשות חשבון, שכאשר הם מחזיקים ביהלומים שערכם מיליון דולר, למשל, עליהם לשלם 200 אלף דולר לשנה כריבית, אם לא הצליחו למכור את היהלומים שבידיהם, ושערכם הלך וירד עם המיתון הגובר בשוק היהלומים, תופעה שמקורה במיתון המעמיק בכלכלת המערב בכלל.

● בה בעת, ירד ללא הרף ערך היהלומים שהוחזקו כבטוחות בבנקים. הבנקים ערכו שיערוך של היהלומים מדי שלושה חודשים, כדי שלאשראי יהיה כיסוי מתאים, ועל היהלומנים היה להוסיף מייד סכומים גדולים — או להפקיד מייד יהלומים בכמויות גדולות, כדי להצדיק את גובה ההלוואה שביידיהם. בד בבד, הצטברה ו־הלכה גם הריבית על הלוואה זו, ששוב לא היתה נמוכה כפי שהיתה בשנות השפע.

● שלל גורמים אלה — שיטת „הבטוחות" ו„הנאמנויות" שהנהיגו בנק ישראל והבנקים הפועלים בבורסה; השפל וירידת ערך היהלומים בשוק העולמי ובישראל; עליית שיעור הריבית על הדולר האמריקאי, בארצות־הברית (שהיא השוק העיקרי לסחורה הישראלית) ובישראל — כל אלה הביאו למצב חמור השורר בענף היהלומים, ו־מדאיג הן את היהלומנים והן את הבנקאים.

הטיפש והחכם

אילו נעשה הכל כשורה, לא היה על איש לדאוג. אם מגיע היום חובם של היהלומנים לבנקים ל־100 מיליארדי לירות ישראליות, הרי יש לכאורה בבנקים יהלומים שערכם 1500 מיליארדי לירות. דובר בנק ישראל ממשיך לטעון שהכל כשורה, אך בחוגי הבנקאים והיהלומנים מתייחסים בליגלוג ל־טענה זו. האופטימיים שבין ה־יהלומנים טוענים, שערך היהלומים המצוי למעשה בבנקים מגיע ל־60 מיליארדי לירות, והפסימיים מדברים על הרבה פחות מכך. הללו טוענים שחלק גדול מהיהלומים שניתנו כ„בטוחות" מצויים — אם בכלל — בידי היהלומנים כ„נאמנויות", וגם על שיטת ההערכה אי־אפשר לסמוך. יתרה מזו: ה־יהלומנים טוענים שגם הסכום הזה הוא „על הנייר", משום שהבנקים אינם יכולים, למעשה, לממש את היהלומים שהם מחזיקים ברשותם. אם ינסו לעשות זאת, יוצר לחץ עצום על השוק, ויוריד את ערך היהלומים באחוזים רבים נוספים.

כך נוצר מצב שבו הפער המסוכן הזה גדל והולך: מצד אחד יורד ערך היהלומים, ומצד שני נוספת ללא הרף על הסכום בן 100 מיליארדי הלירות הדבשת הגבוהה של הריבית, שמרבית היהלומנים אינם מסוגלים לעמוד בה.

הגורם לאופטימיות של הבנקים ובנק ישראל היא הירידה המהירה בגודל החוב מאז תחילת השנה. על פי מיספרי בנק ישראל הסתכם החוב בפברואר השנה ב־1,117 מיליוני דולרים, ואילו עתה הוא עומד על 905 מיליונים. משה שניצר, נשיא בורסת היהלומים, מאמין, בניגוד לרבים מבין היהלומנים, שגם השפל הזה יעבור ותגיע פריחה לענף. הוא מצביע על כך, שלמרות השפל יגיע השנה יצוא היהלומים למיליארד דולר (לעומת 1.4 מיליארד אשתקד).

ובינתיים יש כמה אנשים מודאגים מאוד בבנקים שליד בורסת היהלומים. אלה הם שימחה סורוקר מבנק איגוד, משה נויידרפר מבנק ברקליס־דיסקונט, ליאון ריקנטי מ־בנק דיסקונט, בינו צדיק מהבנק הבינלאומי הראשון, ואהרון מאיר, מנכ"ל בנק המזרחי.

ואילו האדם הנערץ ביותר ב־בורסת היהלומים הוא יעקב לוויצ־סון דווקא. בתקופת השיא, כאשר כולם נדחקו לתפוס מקום ליד גיזת הזהב המשובצת יהלומים, עצר לוויצסון את מרכבת בנק הפועלים, ולא הניח לה להיכנס לעיסקי ה־יהלומים. אז חשבו בבורסה שהוא טיפש. היום כבר יודעים שהוא חכם.

נק
תנועת האזרחים הערבים בישראל

אנו, האזרחים הערבים בישראל — מוסלמים, נוצרים ודרוזים — סבלנו ועודנו סובלים מהדיכוי הלאומי והאפלייה הגזענית שהפעילו נגדנו כל ממשלות ישראל מ־1948 ועד היום, במטרה לנשלנו מאדמתנו וממולדתנו ולמחות את זהותנו הלאומית. ובכל פעם שמגיעה מערכת בחירות, פונים אליו נציגי המפלגות, ללא יוצא מן הכלל, וכדי להסוות את מטרותיהם הם מקימים להם רשימות „ערביות" לייצגנו בכנסת, או שהם מקשטים את מפלגותיהם הציוניות בשמות אנשים מבין הערבים.

מתוך רצון לשים קץ לקומדיית־הסחר בקולותינו ובכבודנו האנושי והלאומי, ומתוך שאיפה להקים מיסגרת או מפלגה ערבית בקנה־מידה ארצי לשמירה על האינטרסים של המוניינו ולייצוג זכויותיהם האנושיות והלאומיות, התכנסנו אנו — קבוצה של אזרחים ערביים ממקומות שונים בארץ — וההלטנו לייסד את תנועת האזרחים הערבים בישראל. אנו רואים בתנועתנו רק צעד ראשון בדרך זו.

אנו אומנם יודעים מראש, שייתכנו חילוקי־דיעות בדבר מצעה הפוליטי של תנועתנו ובדבר דרכי המאבק שיש לנקוט, אך אנו רוצים להבהיר כאן שאלה חשובה, והיא: ייסוד תנועתנו ערב הבחירות אין משמעותו, בשום פנים ואופן, שאנו מהווים רק רשימה לבחירות, שכל מה שהיא רוצה הוא להגיע לכנסת. עיתוי הופעתנו, קרוב לבחירות, משמעו דבר אחד בלבד, והוא: ההשתתפות בבחירות והמאבק הפרלמנטרי אינם אלא אחת מדרכי המאבק הרבות; זוהי במה להשמעת קולנו ברמה נגד דיכוי האדם, נגד ההפקעות, נגד הריסת הבתים ונגד הייהוד.

תנועתנו תמשיך להתקיים בתוך שורות עמנו ותיאבק כל יום למען האדמה ולמען הזכות לחיות בכבוד ובבטחון.

תנועת האזרחים הערבים בישראל נאבקת למען:

1. השוויון המלא בין כל האזרחים — ללא אפלייה לאומית, עדתית, דתית או מינית.
2. השוויון המלא בין המועצות המקומיות הערביות והמועצות המקומיות היהודיות — בתקציבים, בשירותים הציבוריים, בתיעוש, בתוכניות־המיתאר ובפתרון בעיות הדיור בכפרינו ובערינו.
3. חופש הביטוי וההתארגנות לכל קבוצות האזרחים בישראל.
4. שינוי תוכנית הלימודים הערבית, כך שתכובדנה ההיסטוריה של עמנו ומורשתו הלאומית והתרבותית.
5. שיחרור נכסי הווקף האיסלאמי ומסירת ניהול ענייניו לידי אנשים מהימנים שייבחרו מטעם המוסלמים, והפסקת הפגיעה בקודשי כל הדתות.
6. השוויון בין הפועלים הערבים לבין הפועלים היהודים — בתנאי העבודה, בזכויות הסוציאליות, ובזכות להתארגנות חופשית.
7. ביטול כל חוקים והתקנות של הדיכוי הלאומי והאפלייה נגד בני עמנו, כמו: חוקי הפקעת האדמות, חוק „הנפקדים הנוכחים", תקנות־ההגנה לשעת־חרום, „חוק הבדואים", האפלייה בקיצבאות הילדים (בחוק הביטוח הלאומי) ועוד.
8. זכותם של המנושלים הערבים בישראל לחזור לכפריהם ולאדמותיהם, והחזרת האדמות והנכסים שהפקיעו ממשלות ישראל לבעליהם החוקיים.
9. נסיגת ישראל מכל השטחים שכבשה ביולי 1967 וניהול משא־ומתן עם הנציג הלגיטימי של העם הערבי הפלסטיני. לא תיתכן השכנת שלום ערבי־ישראלי ללא ההכרה בזכותו של העם הערבי הפלסטיני לחיות, ובזכותו להגדרה עצמית ולהקמת מדינתו העצמאית על אדמת ארצו ומולדתו.
10. סולידאריות ערבית־יהודית משותפת במאבק למען השלום הצודק והפסקת שפיכות־הדמים והמלחמות, ולמען זכויות האדם והחרויות המלאת לאזרחים בארץ.

ממועמדי התנועה: נורי אל־עוקבי — איזור באר־שבע, עלי אד־וחיידי — רמלה, עאדל עיאדאת — נצרת, עלי נסאר (קאסטרו) — עראבה.

תנועת האזרחים הערבים בישראל — נק — יחד אנו כוח

עראבה — טל. 96710—067; רמלה — טל. 26238—054; באר־שבע — טל. 70049—057.

נק
תנועת האזרחים הערבים בישראל

הנדון:

טירוף הוא להתעלם מן המטורפים

פרל הארבר

ב **שיבעה בדצמבר** 1941 עטו מטוסים יפאניים מן השמיים הכחולים על צי־המילחמה האמריקאי בפרל־הארבר, והשמידו אותו כימעט כליל.

הפעולה היתה מדוייקת להפליא, והביצוע היה במאה אחוזים.

המוני יפאן בכל עריה, וביניהן הירושימה ונאגאסאקי, יצאו מכלי־הם מרוב התלהבות ושימחה.

המיבצע הנחיל ליפאן שליטה מוחלטת במרחב־המחייה שלה. האמריקאים, אשר איימו על הגמוניה זו, הוצאו מכלל פעולה.

אבל היתרון היה זמני. המשאבים העדיפים של ארצות־הברית היטו בהדרגה את כף המאזניים. יפאן הוכרעה, וערב תבוסתה הסופית הוטלו שתי הפצצות הגרעיניות הראשונות על הירושימה ונאגאסאקי.

אלא שיפאן היא אומה חזקה, היושבת לבטח על אדמתה. איש לא ביקש להשמידה. תוך כמה שנים התאוששה, ועתה היא משגשגת שוב.

כיום אין עוד אדם נבון ביפאן המפקפק שהתקפה על פרל־הארבר היתה פעולת־טירוף. המדינאים והמצביאים שהחליטו עליה זכורים לדראון. הקונסנזוס הלאומי שהוליד אותה נחשב כביטוי של שיגעון.

■ ■ ■

ב **עשרת הימים** שחלפו, מאז ההודעה על הפצצתו של הכור הגרעיני בעיראק בידי חיל־האוויר הישראלי, נאמרו הרבה מאוד דיברי־הבל.

המימסד הישראלי כולו — מוסדות־השילטון, אמצעי־התיקשורת — הציג מחדש את כישרונו להתמחמק מבעיות־היסוד, ולכרות מהן אל עומק של רכיזויות, התנצחויות וקרטים טפיים.

האם צריכים היו להפציץ את הכור לפני הבחירות, או אחריהן? האם ההפצצה עזרה למנחם בגין או לשימעון פרס? האם היה הכור העיראקי צריך להיות „חם" ביולי או בספטמבר? האם באה ההודעה [illegible] משלתית אחרי הודעה ברדיו הירדני, [illegible] לל לא היתה כזאת? האם היה [illegible] סם מיכתב אישי וסודי של פרס [illegible] התכוון פרס למה שכתב, [illegible] התכוון לאמר?

[illegible] ך: **קיומנו ה־[illegible]וטו כמשמעו [illegible] ובל אשר [illegible] עדיון הוא [illegible] באנא־**

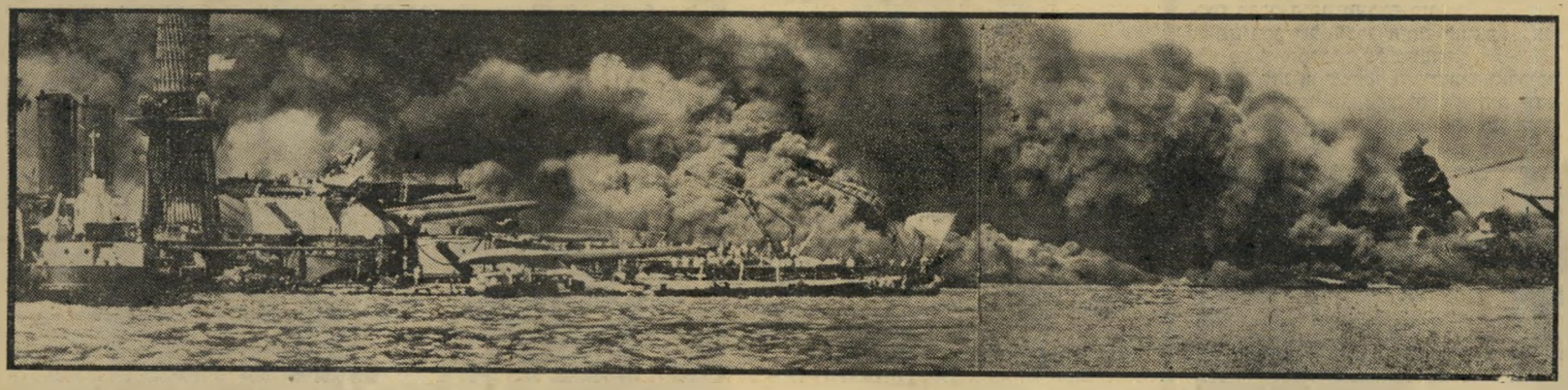

7.12.41: מטוסי חיל־האוויר הקיסרי היפאני תוקפים את הבסיס הימי האמריקאי בפרל־הארבר — מה היה הסוף?

אלא שיפאן היא אומה חזקה, היושבת לבטח על אדמתה. איש לא ביקש להשמידה. תוך כמה שנים התאוששה, ועתה היא משגשגת שוב.

כיום אין עוד אדם נבון ביפאן המפקפק שהתקפה על פרל־הארבר היתה פעולת־טירוף. המדינאים והמצביאים שהחליטו עליה זכורים לדראון. הקונסנזוס הלאומי שהוליד אותה נחשב כביטוי של שיגעון.

■ ■ ■

ב **עשרת הימים** שחלפו, מאז ההודעה על הפצצתו של הכור הגרעיני בעיראק בידי חיל־האוויר הישראלי, נאמרו הרבה מאוד דיברי־הבל.

המימסד הישראלי כולו — מוסדות־השילטון, אמצעי־התיקשורת — הציג מחדש את כישרונו להתמחמק מבעיות־היסוד, ולכרות מהן אל עומק של רכיזויות, התנצחויות וקרטים טפיים.

האם צריכים היו להפציץ את הכור לפני הבחירות, או אחריהן? האם ההפצצה עזרה למנחם בגין או לשימעון פרס? האם היה הכור העיראקי צריך להיות „חם" ביולי או בספטמבר? האם באה ההודעה [illegible] משלתית אחרי הודעה ברדיו הירדני, [illegible] לל לא היתה כזאת? האם היה [illegible] סם מיכתב אישי וסודי של פרס [illegible] התכוון פרס למה שכתב, [illegible] התכוון לאמר?

[illegible] ך: **קיומנו ה־[illegible]וטו כמשמעו [illegible] ובל אשר [illegible] עדיון הוא [illegible] באנא־**

טאתי באותם שלושה פסוקים מאולתרים, המשלימים זה את זה, לאמור:

● **„ישראל אינה יכולה לסבול הימצאות פצצות גרעיניות בידי אויב פוטנציאלי."**

● **„אין לבעייה זו פיתרון צבאי."**

● **„הפיתרון הוא פירוז המרחב מנשק גרעיני."**

איני מוצא לנכון לתקן אף מילה אחת בשלושה עקרונות אלה. אני מבקש כאן לבחון אותם בצורה מפורטת יותר.

■ ■ ■

ה **סיכסוך הישראלי־ערבי** נכנס לעידן הגרעיני.

זה לא קרה לפני שבוע, כאשר נפלו הפצצות ליד בגדאד. זה כבר קרה לפני דור, כאשר החליט דויד בן־גוריון להקים את „מיפעל הטכסטיל" הסודי ליד דימונה.

החלטה זו לא היתה חלק ממדיניות שקולה כל שהיא. בן־גוריון, כמו כל יורשיו, ובגין ביניהם, לא חשב אלא במושגים של שנתיים־שלוש.

בן־גוריון היה צריך לדעת כי הכור יתגלה, והוא אכן התגלה. אי־אפשר להסתיר מיתקן גרעיני. המיבנה האופייני מסגיר אותו, ודי במטוס, האוסף דגמי־אוויר מעל למיתקן, כדי לעמוד על טיבו.

בן־גוריון היה צריך גם לדעת שעם גילוי הכור הישראלי יחששו הערבים שמא תייצר ישראל פצצות גרעיניות, ויראו בהן איום על עצמן. (הישראלים, המאמינים כי „הערבים זוממים להשמידנו", אינם יכולים לתאר לעצמם כי בעיני הערבים קיימת אמונה הפוכה: שהישראלים זוממים להתפשט ולגרשם מאדמתם. מאז 1967 מאמינים הערבים כולם כי זוהי אמת

[illegible] זה, לא יכלו לעבור שנים רבות [illegible] נה ערבית אחת או יותר תחלטנה [illegible] כל מחיר כדי להצטייד

אף הן בחימוש גרעיני — אם בדרך של ייצור, אם בדרך של רכישה.

העיראקים נהגו כפי שניתן לצפות. שאלה מישנית היא מתי בדיוק יכלו לייצר את הפצצה הגרעינית הראשונה שלהם. אין ספק כי הדבר היה מתרחש במוקדם או במאוחר. אין גם ספק שמדינות ערביות נוספות תלכנה בדרך זו.

זהו האתגר. שטות היא להתעלם ממנו. הוא בלתי־נמנע.

הסיכסוך הישראלי־ערבי החל לפני מאה שנים כמאבק של שכנים, שהפעילו אלה נגד אלה אגרופים, מקלות ואבנים. הוא עבר לשלב של אקדחים ורובים. משם עבר לשלב של טנקים ומטוסים. הוא עומד עתה על סף הסיבוב האחרון — המילחמה הגרעינית.

אם יימשך תהליך זה, ואם הסיכסוך לא יחוסל בעוד מועד, קיימת אפשרות מעשית לכך שהמיפעל הציוני ותולדותו, מדינת ישראל, יהיו נתונים בסכנה מוחשית של השמדה. הם עלולים להיות רשם בהיסטוריה כאפיזודה מזהירה, שהסתיימה בשואה גרעינית.

■ ■ ■

כ **זה היה ברור זמן רב לפני ההפצצה** בעיראק.

לא פעם באו אלי בשנים האחרונות מומחים זרים, העורכים סקרים שונים על היערכות המדינות בעידן הגרעיני, ושאלו אותי לגבי מהות הוויכוח על נושא זה בישראל.

נאלצתי לגלות להם שאין ויכוח כזה בישראל. אומה שלמה החליטה לעצום את עיניה, לכל תראה את הסכנה אשר תאיים, תוך זמן קצר, על עצם המשך קיומה.

הזרים לא האמינו לי. הם היו בטוחים שאני מעלים משהו מעיניהם. אך היתה זאת האמת לאמיתה.

במשך עשר שנות כהונתי בכנסת, שהשתרעו על פני יותר מ־15 שנים, לא הייתי עד אף לוויכוח אחד על הבעייה הגרעינית של ישראל. מעולם לא נערך ויכוח כזה.

ניסיתי לא פעם לעורר ויכוח כזה על־ידי הצבעתי נגד הסעיף לפיתוח גרעיני, החבוי איכשהו בתקציב המדינה. לא הצלחתי.

יכול היה מישהו לנחם את עצמו באשלייה שביגלל סודיות העניין מתקיים הוויכוח הרציני במוסדות אחרים, כגון ועדת־החוץ־והביטחון. לא דובים ולא יער. לגבי הבעייה הכללית, אין סודות, ואפשר להתווכח עליה בפה מלא, כפי שאני עושה כאן. ואני יכול להצהיר במלוא האחריות כי גם בוועדת־החוץ־והביטחון לא נערך מעולם דיון החורג מן הטיפול השיגרתי בהשלכות מעשיות, מבלי לנגוע בשורשי הבעייה עצמה.

כך זה היה בימי בן־גוריון, שנתן יד חופשית לחוסר־האחריות הגרעינית של שימעון פרס. כך זה היה בימי לוי אשכול, שניסה לצמצם את התקציב הגרעיני. כך זה היה בימי רבין, וכך זה בימי בגין.

ובכך העת הזאת החמירה הבעייה משנה לשנה. כל צעד נוסף הכנים את המדינה עוד יותר אל תוך מבוי גרעיני סתום, שאין ממנו מוצא.

■ ■ ■

ד **סכנה קיומית.** אי־אפשר לסבול קיום נשק גרעיני בידי אוייב פוטנציאלי, במצב של מילחמה מתמשכת.

ואין לבעייה זו פיתרון צבאי.

בוודאי, אפשר לעשות הרבה דברים כדי לחבל במאמצי היריב, לדחוק את הקץ, ואף להחזירו אל נקודת־הזינוק.

במשך השנים הודיעו עיתוני־העולם על פעולות רבות, שייוחסו על־ידם ליישראל. נכתבו עליהן כמה ספרים סנסציוניים.

האם כפסק־זמן זה יועשה משהו אשר ישנה את מהות הבעייה? ואולי להיפך, ניתנה עתה מוטיבציה נוספת לעיראק ולשאר הערבים להחיש את קצב החימוש הגרעיני, המפחיד כל־כך את „האויב חציוני"?

רק מנהיגות לאומית החיה מן היד אל הפה, ושהאופק שלה מצטמצם בעתיד הקרוב ביותר, יכולה להאמין כי בכך יש פיתרון. גם מבחינה זו ממשלת־בגין אינה אלא ממשלת־המשך.

מול פני המשאבים הכלכליים הכבירים של העולם הערבי, עוצמתו המדינית והתקדמותו הטכנולוגית המתמדת — האם תיתכן פעולה צבאית אשר תשים קץ לסיכויי חימושו בנשק גרעיני?

האם יכולה ישראל לנהוג לאורך ימים כשריף על סומו במערב הפרוע, הדוהר ממקום למקום כדי להרוג את המתפרעים?

האם זה אפשרי מבחינה צבאית? האם העולם יסבול זאת? האם נשמיד כל כור, מפאקיסתאן ועד מארוקו — היום, מחר ומחרתיים?

זוהי תפיסה מטורפת. אין היא אלא הפוואה לאובדן־עצות. קריי־

(המשך בעמוד 42)

(המשך מעמוד 41)

אות־ההיזדד של ההמונים מעידמות את הדממה הדקה במסדרות השיר־טון, שאין לחם שום תשובה על האתגר המרכזי של חיינו.

■ ■ ■

ל ש המשיים את עצמם שביכלל אין צורך בפיתרון.

נכון, הם אומרים, שאי־אפשר למנוע את הצטיידות הערבים בנשק גרעיני. אפשר לעכב, אך בסופו של דבר יהיו בידי האוייב הפוטנציאלי נשק גרעיני ודרכים לשיגורו. **אלא שאז ייווצר „מאזן האימה דו־רעיני".**

[illegible] בין ארצות־הברית וברית־ [illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

האם יוכל מישהו לישון בשקט כאשר אנשים כאלה יחזיקו את אצבעותיהם על הכפתור האדום של מערכת טילים גרעיניים? האם מישהו מאלה יסמוך על יריבו, ומשום כך ירסן את עצמו?

„מאזן האימה" במרחב שלנו הוא מירשם לחשמדה. מדיניות שפוייה צריכה לקחת בחשבון את הימצאותם של מטורפים בעמדות־פיקוד בשני הצדדים.

■ ■ ■

ה נה כי כן, יש בעייה נוראה. אין לה פיתרון צבאי. אין להשאירה במצב של חוסר־פיתרון.

מה נותר?

נותר הפיתרון המדיני.

„עיצרו אותה!" — מודעה איטלקית נגד הנשק הגרעיני

על נשק גרעיני, לא שיגרה מטוסים כדי להפציץ את הכורים שבהם הכין סטאלין את הפצצה שלו.

שני הצדדים השלימו עם המצב. הם יודעים כי כל מילחמה גרעינית תסתיים בהשמדה הדדית, ולא חשוב מי יתחיל בה. ידיעה זו מונעת מילחמה.

אם ייווצר מצב כזה בין ישראל והמדינות הערביות — כך סבורים בעלי תפיסה זו — זה יבטיח את הביטחון, גם בלי שלום. אולי זה אף ימנע את הצורך בשלום. **בעיני זוהי תיאוריה מטורפת, מפני שהיא מתעלמת מן הסירוב הקיים במרחב שלנו — בשני עברי המיתרס.**

ג'ימי קארטר ורונלד רגן, ניקיטה חרושצ'וב וליאוניד ברז'נייב — כולם היו אנשים שפויים. יש לקוות לכך שמעצמות־על מסוג זה לא תיפולנה בידי מנהיגים מטורפים. (ואם תתבדה תיקווה זו, יגיע ממילא סוף העולם התרבותי.)

אין חזקה כזאת במרחב שלנו. אפשר לסמוך על חאפט' אל־אסד, מנחם בגין וסדאם חוסיין (כן, גם עליו!) שלא יעברו גבול מסויים של אחריות. דיבוריהם קיצוניים ממעשיהם. דווקא סדאם חוסין התקרב בשנים האחרונות לגוש הערבי המתון. **אך יש במרחב אנשים כמו מוד עמר קד'אפי. ויש בישראל אנשים כמו אריק שרון, בני פרד, יוכל נאמן ומשה לווינגר. כל אחד מהם יכול להיות מחר ראש־ממשלה.**

חופשיים לערוך ביקורת רצופה בכורים ערביים, ובמיתקנים חשודים אחרים. מפקחים ערביים יהיו חופשיים לערוך ביקורת כזו בישראל. ביקורת הדדית זו תתווסף על הביקורת הבינלאומית שלפי הסכם אי־ההפצה.

● **הפרת חוזה זה על־ידי אחד הצדדים במרחב — ביטול תקפיתו, מניעת ביקורת או שינוי במיתקנים — תהווה עילה מוסכמת לפעולה צבאית מצד הצד הנפגע.**

● **אם מעצמת־על תפר את התחייבותה ותספק נשק גרעיני לצד אחד, תהיה מעצמת־העל השניה מחוייבת לספק נשק כזה לצד השני.**

טיבעה של הסכנה הגרעינית מחייב שכל חוזה מסוג זה יהיה שלם ומושלם בכל מאה האחוזים. לא ב־95%, ולא ב־99.9%. אסור שתהיה בו פירצה כלשהי.

למרבה המזל, הנושא הגרעיני מתאים לצורך זה. בשטח זה אי־אפשר לרמות ולהסתיר, כשיש ביקורת יעילה. אי־אפשר לשנות את המצב בן־לילה. כשיש הפרה, דרוש למפר זמן ניכר כדי להגיע לייצור נשק גרעיני. את הזמן הזה ניתן לנצל באופן יעיל לפעולת־מנע.

לכן אין אנו עוסקים כאן באוטופיה, או בחזון של יפי־נפש. אנו עוסקים כאן בעניין מעשי, נוקשה, תכליתי, שהוא מתאים למדינאים, למצביאים ולמדענים.

הפירוז הגרעיני הוא פיתרון שפוי ומציאותי — ואיזו המצב ההפוך הוא מטורף ודמיוני.

■ ■ ■

ל אחרונה ביצעה הדיפלומטיה הישראלית תרגיל אשר היה יכול להיות מבריק, לולא היה מטופש.

מישהו (יצחק שמיר? יהודה בלום?) החליט שישראל תאמץ לעצמה את העיקרון שלנו, תוך ריקונו מתוכנו, כטכסיס של תעמולה. מישלחת ישראל באו"ם הציעה כמה פעמים את רעיון פירוז המרחב.

הדבר לא היה מלווה בשום צעד ממשי, בשום פעולה דיפלומטית שקטה כדי להסביר לערבים שזוהי כוונה רצינית, וכמובן לא בנכונות לוותר על המונופול הגרעיני הישראלי.

היתה זאת הסוואה נוספת של ההכנות להפצצה?

במסיבת־העיתונאים הצורמנית שלו חזר מנחם בגין השבוע על טכסיס זה, אך הוא קבע כי הפירוז הגרעיני יכול לבוא, כמובן, רק **אחרי** השגת השלום הכולל במרחב.

מכיוון שבגין (כמו שימעון פרס) דוגל במדיניות המחטלת מראש כל אפשרות של השגת שלום כזה, ביגלל הסירוב לפתור את הבעייה הפלסטינית, אין אלה אלא מילים ריקות.

גם אילו היתה זאת קביעה רצינית, לא היתה עומדת במיבחן ההגיון.

אין זו אמת שלא יתכן חוזה לפירוז בהעדר שלום. להיפך: חוזה־הפירוז יכול להוות צעד חשוב מאוד לקראת השלום.

הוא יכול להיות תמריץ לשלום. מדוע?

גם הערבים שאינם מעוניינים דווקא בשלום בשעה זו, מעוניינים בפירוז. מכיוון שקיים מונופול גרעיני ישראלי, המאיים על הערבים, מעוניינים כל הערבים בפירוז. כדאי להם לשלם מחיר יקר עבור חיסול הסכנה הזאת.

המשא־ומתן הגלוי והסודי לשם השגת חוזה־הפירוז, חתימתו, סידורי־הביקורת ושאר הנוהלים שייווצרו כמצב של פירוז יוצרים כי שלעצמם מציאות חדשה במרחב, מציאות של שלום־בפועל.

■ ■ ■

ה אם זה מציאותי? כן, זה מציאותי. האם זה טוב? כן, זה טוב.

האם ממשלת־בגין מסוגלת לכך? מובן מאליו שלא.

האם ממשלת־פרס, אילו קמה, היתה מסוגלת לכך? אין שמץ של סימן לכך. **אולי נותרו עוד שנתיים לשינוי גישתה של ישראל בעייה זו, המאוימת על קיום המדינה ועל קיום כולנו.**

זוהי השעה האחרונה לאזרחים השפויים ובעלי־האחריות להתעורר, ולשנות את פני הדברים.

אם לא נעשה כן, לא נוכל, בבוא ה[illegible] לטעון כי איננו אשמים.

לא נוכל לטעון דבר, כי [illegible] עוד קיימים.

באיזה עומק היתה המעבדה של בגין? מדוע הכחיש מפקד חיל־האוויר את קיומה?

מ פקד חיל־האויר, האלוף דויד עברי, אינו מרגיש נוח מול מצלמות־הטלוויזיה. חשיפה ציבורית מנוגדת לאופיו של עברי (ראה מיסגרת). אולם ביום השישי האחרון הרגיש עברי עוד פחות נוח מתמיד. מולו ניצב הכתב הצבאי של הטלוויזיה, דן סממה, שראיין אותו להשבוע יומן אירועים.

סממה העלה את השאלה הבלתי־נמנעת. בהתייחסו להודעותיו של ראש־הממשלה מנחם בגין — בדבר חיסול המעבדה הסודית התת־קרקעית בכור שליד בגדאד — ביקש סממה לדעת אם המעבדה המיסתורית היתה שמונה בעומק של 40 מטר, כמו שטען מנחם בגין בגירסתו הראשונה, או ארבעה מטרים, כפי שטען בגין בגירסה השנייה, ואם בכלל היתה מעבדה כזו.

תשובתו של עברי היתה לחוצה: „אני לא יודע שום־דבר על מעבדה."

קשה להניח, שמפקד חיל־האויר ואדריכל הצד המיבצעי של הפעולה, לא היה יודע על המעבדה המיסתורית, אם היא אכן היתה

אלוף שגיא
איפוק —

קיימת. אם היתה מעבדה כזו, יכול היה עברי לענות לסממה שאכן היתה מעבדה, מבלי שהוא היה מסתכן בגילוי סודות צבאיים, מאחר שראש־הממשלה שלו כבר הכריז עליה בפני העולם כולו.

סממה לא לחץ יותר בעניין זה. בשיחה מוקדמת שלו עם עברי ועם הקציינים המלווים הוסכם שהוא יסתפק בתשובה הזו. אם היה סממה דורש תשובה ברורה מעברי, יתכן שראש־הממשלה היה מצטייר בצורה עילגת עוד יותר ממה שהוא הצטייר בעיקבות הצהרות המעבדה הסודית הפרטית שלו.

עור

של

ד ויד עברי היה שותף [illegible]

על הפצצת הכור [illegible]

לתם. עברי אינו [illegible]

ולכן קשה היה [illegible]

ובקור־הרוח ש[illegible]

יכולים היו [illegible]

ההחלטה

עמוק באדמה

שנפגע ביותר ממילחמת יום־הכיפורים. שגיא לא היה שותף לכך, אך הוא למד מהנסיון המר של קודמיו.

שגיא, יחד עם אחרים מראשי הקהילה המודיעינית, מסרו לדרג הביטחוני והמדיני מידע מודיעיני והערכות הנובעות ממידע זה. שגיא מקפיד ביותר שהמידע שהוא מוסר יהיה מדוייק, ומשתדל שההערכות המודיעיניות שלו תוכחנה בסופו של דבר כנכונות. אך שגיא יודע שההחלטה, בעיקבות המידע וההערכות שלו, היא תמיד בידי הדרג המדיני.

שגיא אינו מתרגש כלל כאשר ההערכות שלו אינן מתקבלות. לו היה שגיא מתנגד לתקיפת הכור בעיראק, לא היה זה משנה בכלל את קצב, כמות ותוכן הזרמת המידע המודיעיני וההערכות המודיעיניות לדרג הביטחוני הבכיר ממנו ולדרג המדיני. אופייו השקט של שגיא ו„עור הפיל" המפורסם שלו גורמים לכך שהתנהגותו ומסירותו לתפקיד אינם משתנים כאשר ההערכות שלו מתקבלות, או כשאינן מתקבלות.

קצינים מהסוג של שגיא ועברי יידבקו בעמדותיהם, אך ייפעלו על־פי הפקודה בכל מיקרה. שלא כקצינים אחרים, בצה"ל או בצבאות אחרים, הם גם לא יינהגו בפזיזות.

אגדת המעבדה הסודית

אין ספק, שכמו כל מי שהיתה לו יד בפעולה, שמחו עברי ושגיא על הצלחתה. יתכן שהם הביעו את השימחה בצורה מאופקת יותר, אולם שוב, האיפוק נובע מאופיים.

אולם יש להניח שגם שלוות נפשם של קצינים מסוגם של עברי ושגיא התערערה אחרי הפעולה, בעיקבות הפטפטת שבה לקו ראש־הממשלה וראשי הליכוד האחרים. יש להניח שאף חייל, בין אם הוא אלוף או טוראי, אינו אוהב שפוליטיקאים רותמים את צה"ל והצלחותיו למערכת הבחירות שלהם. קשה להניח שמישהו, חייל או אזרח, מוכן להסכים שעל מיזבח תעמולת בחירות זולה, ייתגלו סודות ביטחוניים ראשונים במעלה של מדינת־ישראל.

רק פסיכיאטרים יוכלו, ככל הנראה, לענות על השאלה — מדוע היה על בגין לרוץ אחרי כתב סוכנות־ידיעות זרה במסיבה חברתית שנערכה בתל־אביב, ולספר לו על מעבדה סודית, שהושמדה כבייכול בכור בעיראק.

לגבי־השאלה אם אכן היתה מעבדה כזו או לא, חלוקות הדעות. יש הטוענים, שבגין פשוט לא הבין את מה שהסבירו לו אנשי מיקצוע לגבי הכור, וייחס בטעות חלק מוכר וידוע של כורים כאלה למעבדה סודית, דמיונית, השקועה באדמה. אחרים טוענים, שבגין, ספוג התרופות והסמים, פשוט

יצר את אגדת המעבדה הסודית. כך או אחרת, כל מי שמצוי בחומר יודע, שהפטפטת הגרעינית של בגין עלולה להביא נזק רב לישראל.

דומה יחסי־האחריות הממלכתית של שר־הביטחון היא פרשת הסרט שצולם על־ידי המטוסים, ושהוקרן בפני ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת. בגין ואנשי יחסי־הציבור שלו לוחצים על פירסום הסרט, וטוענים שמבחינת ביטחון־שדה אין סכנה בפירסומו. כוונתם שקופה: הקרנת הסרט בטלוויזיה תביא לדעתם עוד קולות לליכוד.

קשה לדעת אם יש משום חשיפה ביטחונית בפירסום הסרט, או לא. סביר להניח, שאפשר לפחות לפרסם קטעים מסויימים ממנו מבלי לפגוע בביטחון המדינה, ומבלי לגלות שיטות פעולה מייוחדות של תקיפת מטוסים.

אולם עברי, שבידיו נמצא הסרט, מסרב בכל תוקף להתירו לפירסום. ייתכן שמפקד חיל־האויר רגיש במיוחד לצד הביטחוני הכרוך בהקרנת הסרט, וייתכן שמפקד חיל־האויר, כמו כל אזרח שפוי אחר במדינה, אינו מוכן שצה"ל, חיל־האויר ומיבצעיו המסוכנים, יירחמו למערכת בחירות של מיפלגה, כל מיפלגה שהיא.

יוסי ינאי ■

הגיבור

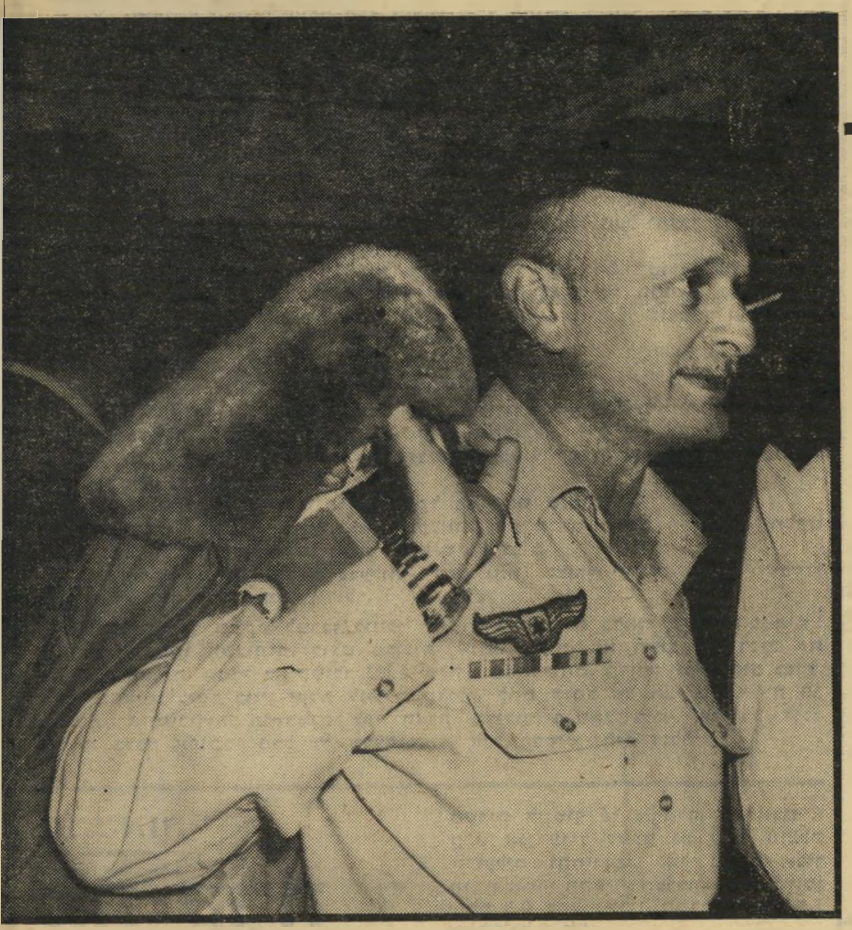

האפור

אזוף עברי
— בכל מצב

בימים הראשונים שאחרי פעולת חיל־האויר בעיראק אפשר היה לחשוב שלייד הגה־המטוסים ישבו מנחם בגין ויצחק מודעי. מערכת יחסי־הציבור האישיים של ראש־הממשלה ומערכת יחסי־הציבור של מטה־הבחירות של הליכוד הצליחו לגנוב את דעת־הקהל, ולאמץ את כל ההילה של פעולה זו. צה"ל וחיל־האויר כימעט ולא הוזכרו. הסתבר שבגין צדק, כשאמר לפני הפעולה: „זה יהיה מיבצע אנטבה שלי." האספסוף השולט ראה ועדיין רואה את בגין כאיש שהפציץ את הכור הגרעיני העיראקי.

זרועות ההסברה של צה"ל התעוררו מאוחר מדי. רק אחרי שבגין כבר נאם עשרות נאומים על המיבצע, רואיין ה־רמטכ"ל בטלוויזיה, ורק בסוף השבוע שעבר, כימעט שבוע אחרי הפעולה עצמה, רואיין גם מפקד חיל־האויר, האלוף דויד עברי.

מבלי להתייחס לצדדים הפוליטיים של השמדת הכור, הגיבור האמיתי של מיבצע בבל, כפי שכונה מיבצע השמדת הכור, היה מפקד חיל־האויר.

הוא היה במיפקדה, או כפי שמכנים זאת בסלנג הצבאי, „החזיק את המיקרופון," עקב אחרי הפעולה, וניהל אותה ממיפקדת חיל־האויר.

■ ■ ■

עברי הוא אחד הקצינים הבכירים הבלתי־ידועים בצבא. שלא כמפקדי חיל־האויר שלפניו, או כקצינים בכירים אחרים בחיל, אין עברי מחסידי ההווי של חיל־האויר, שעוצב על־ידי קמן. הוא אינו מופיע במסיבות, תפקידו מחייב זאת, אינו משתתף ציבוריות, או בקוקטיילים חברתיים. הפסיקו המסיבות מסוג המסיבה שערך תת־אלוף יאלו יולובסקי, כשנפרד מבסיס עציון שעליו פיקד, מסיבה שהיוותה שערוריה.

תכונות אלה שלו הן שהביאו אותו לפיקוד על חיל־האויר. אחרי שהמפקד הקודם, האלוף (מיל') בני פלד, פרש, היה על מי שהיה אז שר־הביטחון, עזר וייצמן, לבחור בין שניים לתפקיד. המועמד ה־טיבעי אז היה תת־אלוף רפי הר־לב. אך וייצמן רצה במפקד חיל־אויר שקט, ושלא יהיה מעורב בשערוריות, כפי שהיה פלד. הר־לב, בעל המזג הסוער, לא היה, לדעת וייצמן, מתאים לחיל־אויר רגיש ועצבני, אותו הותיר אחריו פלד.

וייצמן שלף מהטכניון בחיפה את עברי. עברי, בעל השיער הבהיר, העיניים התכולות, הדיבור השקט, מי שנראה הסנן וחסר־ביטחון, היה הטיפוס ההפוך מפלד ומהר־לב. שלוש שנים לפני מינויו כמפקד החיל, ב־28 באוקטובר 1977, החל עברי ללמוד הנדסה אוירונאוטית בטכניון בחיפה. אחד ממוריו היה מי שמכהן היום כיושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, הפרופסור משה („מישה") ארנס. אם בגלל תקופה זו, או בגלל סיבות אחרות, היחסים בין ארנס ובין עברי מוגדרים על־ידי חבריכנסת, שנכחו במיפגשים ביניהם במיסגרת הוועדה, כיחסים „קרים עד קורקטים."

■ ■ ■

מינויו של עברי כמפקד חיל־האויר היה מהפכה בסיגנון החיים של חיל זה. השוויץ המייוחד והחינני, שאותו החדירו עזר וייצמן ומוטי הוד, פינה את מקומו למה שמכונה בחיל „רצינות אינטלקטואלית." אחד מידידיו של עברי טען השבוע: „האיש הזה הוא פשוט בלתי־נסבל. אין לו פילגש, הפקידות שלו הן לא בהכרח הכי חתיכות בצה"ל, אין לו חחביבים, הוא לא יודע שתות, ובקושי אפשר לראות אצלו חיוך." שלא כמפקדי חיל־אויר קודמים, מקפיד עברי שלא לערב את אשתו ושלושת בניו בהווי החיל.

פרשת רן פקר, שזיעזעה את חיל־האויר, השפיעה גם על עברי. פקר כעס על כך שעברי אינו מוכן בשום פנים ואופן למנות אותו כסגנו, ואינו מוכן לתת לו קרש־קפיצה לתפקיד מפקד־החיל. עברי לא רצה בפקר. הוא לא התייחס כלל לשאלה אם פקר אכן הרג את השבוי הערבי, או לא. עברי סלד מסיגנון ההסמצות של פקר, ומכך שפקר פרץ לדעתו את המיסגרת המקובלת להשמיע בה את טענותיו, המיסגרת הסגורה של מישפחת חיל־האויר. אז הפך גם עברי אחד ממוקדי התקפותיו של פקר. פקר האשים אותו בכך שהוא אף פעם לא פיקד על חיילים בעת קרב, מה שמוכח כלא נכון מהביוגרפיה של עברי.

בעיקר משום שהוא מונה לתפקיד אחרי שערוריות שבהן היה מעורב בני פלד, ושבתקופתו התפוצצה פרשת רן פקר, דואג עברי, יותר מכל, לשמירה על פרופיל נמוך בתודעת־הציבור בכל מה שנוגע למה שהוא מכנה „רכילויות חיל־האויר." כאשר פורסם שמערך התחזוקה של חיל־האויר מחזיק שני מסוקים מדגם שיצא כבר מתקן מיבצעי, רק משום שעברי עצמו אוהב להטיס אותם, יצא עברי מגידרו כדי להזים טענה זו, וטען שהוא חוסך כסף רב לחיל־האויר בכך שהוא מטיס מסוקים אלה.

פעולת חיל־האויר בעיראק הפכה את עברי גיבור החיל, אנשי המיקצוע טוענים, שחלק נכבד מההצלחה המיקצועית של הפעולה נזקף לזכותו. הוא שבחר, מתוך התוכניות הרבות, דווקא בתוכנית שהצליחה. הוא ששקד על מערכת־אימונים מורכבת וארוכה, מבלי לוותר על אף פרט אחד, שהביאה בסופו של דבר להצלחת הפעולה.

שלא כמפקדים אחרים במצבים דומים, חזר עברי לאפרוריות המאפיינת אותו, ובשקט המייוחד שלו דיבא כל נסיון מצד פקודיו או מפקדיו להלל אותו בפני הציבור האזרחי.

יוסי ינאי ■

מאת מאיר תדמור

בחירות

כמה הן באמת עולות?

בטלוויזיה, ברדיו ובכמה עיתונים, ניסו להעריך כמה תעלנה הבחירות לכנסת העשירית. ניסו לחשב על־פי מיספר הדקות של שידורי צבע ושחור/לבן (2000—1000 דולר לדקה), על־פי מיספר האינצ'ים בעיתונים, כרזות שהודפסו, גרפיקאים שעיטרו, פירסומאים שהפריחו רעיונות וכו'.

חישבו גם את ההקצבה על־פי חוק הבחירות, על־פי התרומות למיפלגות והתרומות האפשריות לכל האגודות של „אזרחים תומכי...” וכו' וכו'. למה הגיעו ל־300 מיליון שקל. כל אלה שעשו את החשבון, עשו את חשבון המיפלגות. אני רוצה לעשות את חשבון עם ישראל. כמה תעלינה הבחירות לעם היושב בציון.

* על־פי הערכת האוצר, ההפסד מהפחתות מס־קנייה, מאז ה־9.2 השנה, בכל ששת מיבצעי ההוזלות, לאחר שנלקחה בחשבון הספיגה מקנייה מוגברת של טלוויזיות ומכוניות ועוד, היא שני מיליארד שקל.
* ביטול מס־רכוש שווה להפסד שנתי של 700 מיליון שקל.
* עידכון מדרגות המס, מעבר למתחייב מהמדד, 3 מיליארד שקל.
* מס מופחת על שכר־עבודה במישמרות. ההפסד 100 מיליון שקל.
* ביטול מס עיזבון. הפסד הכנסה של 20 מיליון שקל.
* מענק מייוחד למגדלי הפרחים — 45 מיליון שקל.
* מענק מייוחד לפרדסנים — 25 מיליון שקל.
* 600 מיליון שקל ליצואנים לאירופה, על שחיקת ערך היצוא במונחי דולר.
* המלונאים יקבלו מענק של 100 מיליון שקל.
* סיבסוד מיצרכי היסוד מעבר לתקציב יעלה עד לבחירות 2.2 מיליארד שקל.

עד בלחירות יוציאו על סובסידיות אלו סך של 3.5 מיליארד שקל. מזה מתוקצב 1.7 מיליארד שקל בלבד.

* סיבסוד החשמל עולה 150 מיליון שקל לחודש. האוצר כבר הגיש לוועדת־הכספים בקשה להקצבה של 400 מיליון שקל לחשמל. הוועדה לא דנה בעניין בינתיים מוציאים. האישור יתקבל בדיעבד.
* סיבסוד המים עולה 100 מיליון שקל בחודש.
* סיבסוד הטלפון, על־ידי אי־העלאת התעריפים, עולה 150 מיליון שקל לחודש.
* „אגד” ו„דן” מקבלים כל חודש תוספת של 50 מיליון שקל, בגלל איומי שביתה, עד שייגמרו איתם על „קל־תחבורה” חדש. הם מקבלים היום בכל חודש: „דן” 280 מיליון שקל, „אגד” 450 מיליון שקל.
* אי־העלאת מחיר הדלק עולה 200 מיליון שקל לחודש.
* עיריית תל־אביב קיבלה מענק של 70 מיליון שקל מעל ומעבר לקריטריונים הרגילים.
* „פרוטארום” קיבל 19 מיליון שקל עבור ינואר—אוקטובר 1980 כמענק לסיבסוד החשמל, רטרואקטיבית. ביום שישי האחרון קיבל המיפעל מענק נוסף על חשבון מאי, יוני, יולי, של 200 אלף דולר לחודש. גם עבור נובמבר ועד אפריל השנה קיבל הנחה על מחירי החשמל של 25%.
* „אופ־אר” קיבל 21 מיליון שקל.
* לבידי אשקלון קיבלו 25.2 מיליון שקל.
* ההפסד על אי־העלאת הבלו על הסיגריות הוא 180 מיליון שקל לחודש.
* תושבי אופירה יקבלו 600 מיליון שקל.
* הענקת הניכוי האינפלציוני לעצמאיים בשיעור של 10-15% תעלה בהפסד שנתי של 600 מיליון שקל.
* המוריס קיבלו 700 מיליון שקל במונחים שנתיים.
* כל הסקטורים קיבלו. גם החקלאות, גם המיסחר, גם התעשייה. חלקם שלא נמנו עד כאן, קיבלו הלוואות בתנאים מועדפים.
* סיבי דימונה (חברה בבעלות ניסים גאון) לצורך שיקום הציוד, יסבסדו למיפעל הלוואה של 3.5 מיליון דולר.

פיתאום חזר השקט למרכז למיכון מישרדי! החבר'ה בדואר קיבלו הבטחות! ב„אל־על” פסקו השביתות, כולם מרוצים. אנחנו נשלם. לא חשוב מי ירכיב את הממשלה הבאה. המדד באוקטובר 1981 יעלה ב־18 אחוזים. הדולר יימכר, אם בכלל, ב־16 שקלים. ליטר בנזין יעלה למעלה מדולר. לחם קימל של חצי ק”ג יעלה 10 שקלים. והמשכורות תשולמנה לפי הצעת מרידור ב„שקל־דולר”. על כל דולר ידביקו בדבק אפוקסי מכל צד, הרצל אחד. אבל הבסיס יהיה דולר.

חקלאות

מה קרה למישמש?

בעיקבות הקטע על האפרסק שפורסם בגיליון השבוע שעבר, פנה אלי מושבניק מהמועצה האזורית „בני שימעון”, דרומה לבאר־שבע, ושאל אותי, מדוע אני „מקפח” את המישמש. האמת היא שלא ידעתי שעשיתי עוול למגדלי המישמש. ובכן, מסתבר שהמצב בפרי זה חמור עוד יותר: לא די שלא קוטפים אותו, והוא נופל מהעץ ונרקב על הקרקע, אלא שחייבים גם לאסוף את כל הפרי רקוב, ולשלוח אותו להשמדה למזבלה, למנוע זיהום הסביבה. אתם בוודאי מבינים את הרמז: האיסוף והמישלוח עולים שוב כסף, שהוא בבחינת הוצאה שאין אחריה הכנסה, אלא גרעון.

מסביר המושבניק: השנה היה יבול טוב, הרבה מישמש. השקעתי, ריססתי, גזמתי, וברוך השם יש הרבה פרי על העץ. העונה בוערת; הזמנתי פועלים לקטיף. פועל עולה לי 1600 לירות ליום. הוא מספיק לקטוף 16 ארגזים, כל ארגז 6 ק”ג. אני צריך לשלם גם עבור הובלת הפועלים והחזרתם. אני משלם עבור המיון אחרי הקטיף. העברת הפרי למחסן עולה 0.5 שקל לארגז. הקרטון עולה 1.5 שקל לכל 6 ק”ג.

רגע, רגע, לאט; כמה זה עלה עד עכשיו? עוד לא גמרתי, תיכף תבין: במיון צריך למיין את הפרי לפי הגודל. „גודל 50” ומעלה נחשב לטוב. כאלה יש בערך 10% מהפרי, ועבור ק”ג אחד של גודל זה, אני מקבל ארבעה שקלים. זה טוב. אבל עבור 90% מהפרי בגודל 40-35, אני מקבל רק שני שקלים לק”ג, נו, אז איך אפשר?

„תנובה” משלמת רק אחרי חודשיים, והוועד במושב טוען שהוא לוקח כסף בבנק, שעולה 200% ריבית, וגם את זה אני צריך לשלם, אז תגיד, כדאי לקטוף?

יש לי גם חממה של שני דונם פרחים, תבוא תראה, יופי של פרחים, ורדים, ציפורן, עדעד. גם את אלה אני לא קוטף. לא כדאי.

אז מה יהיה? אומרים שהישמנו ובנינו וילות בשנים קודמות; יש גם כאלה. עכשיו הורידו לנו את השומן; כל אחד במושב חייב מיליונים ולא רואים את הסוף. מי שיכול הולך לעבוד עבודה־חוץ. הבנים בכלל לא רוצים לשמוע על חקלאות עכשיו. אז מה יהיה!

בחירות, חביבי, בחירות תהיינה!

תיירות

מוזר ומעניין

לפני שבועיים הגיע ארצה תייר יוצא־דופן. מיליונר (העניין נבדק) מדרום־אפריקה, נושא פנס מלידה, בעל חזות שאינה מעוררת אמון, ובכל־זאת הצליח להפוך ל„מלך ההנחות” בדרום־אפריקה, ארץ הולדתו.

טוני פאקטור, בעליה של, בין היתר, „דאונטאון אינטרנשיונל טרוול”, רוצה למכור את ישראל לתיירים מכל רחבי העולם. הוא אומר שהוא יודע איך. כדאי להקשיב לכמה מן הרעיונות שלו, לא כולם חדשים, אך מעניינים: „ישראל אינה זקוקה לכסף, היא זקוקה לאהבה.” ומיד אחרי זה: מדוע אני לא יכול לקנות במלון, שאני משלם בו 500 דולר

מיליונר פאקטור
תיירות מותרות במחיר רגיל

ללילה, קופסת־סיגריות אחרי 10 ב־לילה? למה צריך למכור לתייר הבא ארצה חבילת תיור זולה; צריך למכור במחיר רגיל ולתת לו את הטוב ביותר! איך עושים את זה? צריך לחפש את נקודות־התורפה של המרכיבים. למשל המלונות. אפשר לסכם עם „הילטון” על תעריף נמוך ללינה, בעונה המתה, או בימים שהמלון ריק. הם ישמחו. אני אביא את התיירים. או עניין הטיסה. נניח שהמטוס יוצא מדרום־אפריקה ל־ספרד, על־פי־רוב חציו ריק. את החצי השני אני אמלא. אקבל תנאים מיוחדים. בספרד יישהו התיירים שלושה ימים. מכאן ייצאו לישראל. המטוס מלא ב־חציו. את החצי הריק אני אמלא; אקבל תנאים מיוחדים. בארץ ישהו באילת, באכזיב, בתל־אביב ובירושלים. כל זה במחיר רגיל, אבל בתנאים מצויינים.

נראה כאילו העניין פשטני מידי. כאשר האירגון, השיווק והפירסום, נעשים על־ידי מארגן מוכשר ועם עורף פיננסי, נראים הדברים שונים.

כלכלה

מתי רווח הוא רווח?

זה תלוי מי השואל ומי נותן את התשובה. אצל מס־הכנסה כל רווח הוא רווח, לפחות עד לאחרונה. כדי להסביר את העניין, צריך קודם לקבוע כמה דברים: למשל, מה בין „רווח ריאלי” לבין „רווח מדווח”.

חברה שהאמצעים שעמדו לרשותה, הון, יתרות וכו', בתחילת השנה היו נניח 100 מיליון שקל, מודיעה בסוף השנה בחשבון רווח והפסד שלה, שהרווח 80 מיליון שקל. הפסידה או הרוויחה? ה„רווח המדווח” הוא באמת 80 מיליון שקל, אך רווח ריאלי לא קיים, להיפך, החברה הפסידה 52 מיליון שקל באינפלציה של 133% של 1980.

קחו למשל מיפעל כמו „אתא”, העוסק כידוע בייצוא, הגורם לו הפסדים כבדים. ל„אתא” יש תיק גדול של צמודים. תיק זה מממן את ההפסדים מחייצור, וכל הרווח של המיפעל הוא „רווח מדווח”. הבינותם את הפרינציפ?

הבורסה

על התשואות

השבוע החולף היה קצר, הוא היה אומנם בן שיבעה ימים, אך החג באמצע קילקל לבורסה את ימי המיסחר. הם התמעטו. וטוב כך. שאם לא כן, מי יודע לאן היו מידרדרות המניות „החופשיות” והצמודים, ועד כמה היו מניות הבנקים עולות. בקיצור, שבוע רגיל, אך קצר יותר.

הגלילה ונעפיל

„בנק ישראל” הנפיק בזמנו סידרת איגרות חוב הקרויה „גליל”. סידרת „גליל” החדשה היא אג”ח, הצמודה במלואה (100%) למדד ונותנת 3% ריבית, עליהם יש לשלם 35% מס במקור, שפירושם תשואה נטו של 1.95% (65% מ־3%). בין יתר התנאים של סידרה זו: היא תמיד צמודה למדד של החודש שבו הוצעה ההנפקה. היום, 14.6, בשעת כתיבת הדברים, עדיין לא פורסם מדד מאי, מדד יוני יתפרסם רק באמצע יולי. בקיצור, האיגרת שהונפקה היום תפסיד שני מדדים, של מאי ושל יוני. אך לעומת זאת אג”ח שכבר נסחרת בבורסה נושאת כבר את המדדים של מאי ויוני, בעוד החדשה לא. שתי האיגרות נושאות תשואה של 1.95%, אולם הקיימות תקבלנה גם את עליית מדדי מאי ויוני (כ־12%), בעוד החדשה לא תקבל. ושוב כלומר, האיגרת תיפדה ב־12% יותר מהחדשה, כאשר תעמוד לפידיון בעוד עשר שנים. תוספת התשואה לאג”ח הקיימת תהיה 1.2% לשנה (12% לעשר שנים).

זאת ועוד משהו: כיוון שאג”ח מסוג „גליל” הנסחרות היום, שערן לא עלה בקצב האינפלציה בחודשים האחרונים, עלתה התשואה שלהן והיא עומדת היום על 2.4%, כבר כיום בחצי אחוז יותר מההנפקה החדשה.

כל הסבר המייגע והארוך הזה, בא כדי להסביר, מדוע אג”ח קיימות מסידרת „גליל”, כדאיות הרבה יותר מהחדשות. וזה גם מסביר, מדוע „בנק ישראל” לא מצליח למכור, אלא מעט מהסידרה החדשה. ואם לא הבנתם הכל, תוכלו ב־עניין זה לסמוך על הכתוב.

אג”ח דולריות

צריך להעריך את „בנק ישרלא” על המאמץ שהוא עושה כדי „לספוג כסף מהציבור”.

אחת הדרכים היא על־ידי הנפקת אג”ח ממשלתיות מסוגים ותנאים שונים. וכשהמצב קשה, התנאים יותר טובים, כך לכאורה טוען הבנק, אף כי בשיחות פרטיות יאמרו לך שגם זה לא בטוח (התנאים הטובים). כבר כתבנו על הסידרה החדשה שהנפיק השבוע „בנק ישראל” — אג”ח צמודות לשער היציג של הדולר, שיימכרו עם הנפקתן ב־96%, יתנו ריבית כמו בפת”ם פלוס 1.5%.

ובכן אני חוזר ואומר לכם, שכבר היום יש בשוק מציאות טובות יותר. קנו אג”ח דולריות של „אלקו” עם ריבית פת”מית פלוס 3% הנסחרות ב־91%. הסחורה בזול ומובטחת ריבית יותר גבוהה. אז למה „בנק ישראל” מנפיק? את התשובות נדע תוך שבוע־שבועיים.

איזנברג

אני מעריץ גדול של איזנברג. הוא קליבר בקנה־מידה בינלאומי. יודע לעשות עסקים טובים, ולהרוויח עוד יותר יפה, מבלי להכניס את אצבעו למים קרים. כישוריו הם בשיטה. קחו למשל דוגמה קלאסית, כאשר לפני כמה שנים „קנה” מיפעל גדול ב־100 מיליון שקל, וזמן קצר לאחר מכן הנפיק מניות ב־300 מיליון שקל. הציבור קנה, והוא השאיר לעצמו את השליטה.

השיטה היא: לקנות חברות כדי ש־ישמשו מקור לגיוס כספים מהקהל; קחו למשל את „קיסריה”, „פיריון”, „הבנק לספנות” ויש עוד. אותה שי... ובהרבה הצלחה. לפחות במיקר... „קיסריה”, בגלל סיבות שונות, חו... ליח להנפיק את מניות החברה ... מעל ערכן הנכסי. לבעלי המניות ב... זה, העניין כדאי. בעלי המניות ה... נתנו פרמיה לבעלים הוותיקים.

גלידת זהב של שטראוס
על טהרת השמנת,
כבר 33 שנה.

בטעמים:
שוקו-וניל,
מוקה-וניל,
וניל-צימוקים.
משקל:
400 גרם, 600 גרם.

שטראוס גלידה מן הטבע.

הקניה הטובה ביותר 1981

1981 למוכר הנבחר

gotlex

עיצוב יהודית גוטפריד

אדמון • צילום יקי הלפרין

Baby Oil

שמן תינוק מעולה.
מונע גירוי של
עור התינוק בחיתול.
מונע ייבוש העור
לאחר חשיפתו לשמש.

Baby Lotion

תחליב התינוק הנמכר
ביותר בארצות הברית.
מרכך ומזין את העור.
מונע דלקות וגירויים,
בעל פעולה ממושכת
ומצטיין בניחוח
של רעננות ובריאות.

Baby Powder

טלק מיוחד לספיגת
הלחות המיותרת,
לצינון והרגעת העור.

Baby Shampoo

שמפו עדין בעל נוסחה
מיוחדת המונעת גירוי
העיניים ועור הקרקפת.

להשיג בבתי המרקחת ובחנויות המובחרות לשרות עצמי.

מה איכפת לתינוק שלך ש־Baby Magic הוא ספור הצלחה באמריקה?

העור שלו יתן לך את התשובה.

להצלחתה חסרת התקדים של סדרת Baby Magic (בֵּייבִּי מֶג'יק) נגיעה ישירה במיליוני תינוקות ברחבי ארצות הברית. מוצרי Baby Magic הפכו תוך זמן קצר לנמכרים ביותר בארצות הברית, והכמויות מוכפלות בחלק מהמוצרים מדי שנה.
מהו סוד ההצלחה של Baby Magic?
אנשי המחקר ורופאי הילדים העומדים מאחורי Baby Magic בארצות הברית יצרו מיגוון תכשירי טיפול שהותאמו במיוחד לעורו העדין של התינוק, ולמידת הלחות והשומניות החיוניים לבריאותו ולרעננותו.

מוצרי Baby Magic נמכרים ב־3 גדלי אריזות, והם מצויידים בשסגור חסכוני מיוחד המאפשר לך להוציא מן הבקבוק הפלסטי את הכמות המדויקת הדרושה לך. היום גם את יכולה להעניק לתינוקך עור בריא, רענן ומלא חיוניות עם סדרת Baby Magic.

Baby Bath
תכשיר חדיש המשמש כתחליף אמבט לתינוק.
צמר הגפן הספוג ב־Baby Bath מחליק על עורו של התינוק ומותיר אותו נקי רענן ורגוע.
ממש כמו לאחר אמבט.

כל תינוק ירגיש בהבדל. Baby Magic

„לא באתי ממצריים כדי לחיות עם גבר שאני עזבתי אותו!" אומרת יעל־לילא, האשה מאלכסנדריה שבאה לביקור

לילא, אז וכיום
יפהפיות העיר

לקח לרשותו את ילדיהם ועלה איתם ארצה. זה היה ב־1957.

משני צדי הגבול

ל יעל־לילא, שהמשיכה לחיות במצריים בתור מוסלמית, לא שכחה לרגע את יוצאי חלציה הרחוקים, היושבים בארץ־אוייב. אך עובדות־החיים שיכנעו אותה, שלא תוכל לראותם. אושרה לא היה שלם, אבל התיקווה לא עזבה אותה. להיפך, היא חיזקה את רוחה. כל השנים התפללה לאלוהים, שיעשה הכל כדי שילדיה, משני צידי הגבול, לא ייפגשו בשדה הקרב. המחשבה על כך הפכה לה לסיוט. היא ידעה שלמרות שהחליטה לוותר על בעלה, לא ויתרה בכך על ילדיה, אלא מחוסר ברירה. כל השנים דאגה להם, נשאה אותם בליבה, במחשבותיה ובחלומותיה.

אחרי כעשר שנים במחיצת בעלה השני, אחמד, התעייפה גם מגישואין אלה. הגברים, לדעתה, מתייחסים לנשים כאל רכוש בילבד. וזה המריד אותה. היא התגרשה מאחמד, ויתרה על דמי־מזונות, לקחה עימה את ילדיה ופתחה דף חדש בחייה.

הפעם היתה חופשיה. יעל־לילא התחילה לעבוד במיפעל תפירה, והפכה תוך זמן קצר למנהלת־עבודה אהודה ומצליחה. היא החליטה להקדיש את חייה לעצמה ולכל ילדיה, גם לאותם שמעבר לגבול. היא חיכתה לשעת כושר, פירנסה וחינכה את ילדיה בעמל רב, ללא כל עזרה.

לילא־יעל לא חיפשה נישואין בפעם השלישית. פעמיים הספיקו לה.

ילדיה הישראלים ידעו סבל רב. אביהם נשא לו אשה חדשה, שלא שמחה לגדלם בביתה. עד גיל 12 התגלגלו הילדים במוסדות וכשבגרו החלו לחפש את האמא האמיתית שלהם. הם לא נחו ולא שקטו, ולאחר חיפושים מייגעים, במשך שנים ארוכות, יצר הבן הבכור קשר עם אימו והחל להתכתב איתה. השלום בין ישראל ומצריים נראה אז כחלום באספמיה.

המהפך הגדול התחולל עם בואו של נשיא מצריים אנוור אל־סאדאת לירושלים.

(המשך בעמוד 54)

„לא יהודיה, לא מוסלמית!

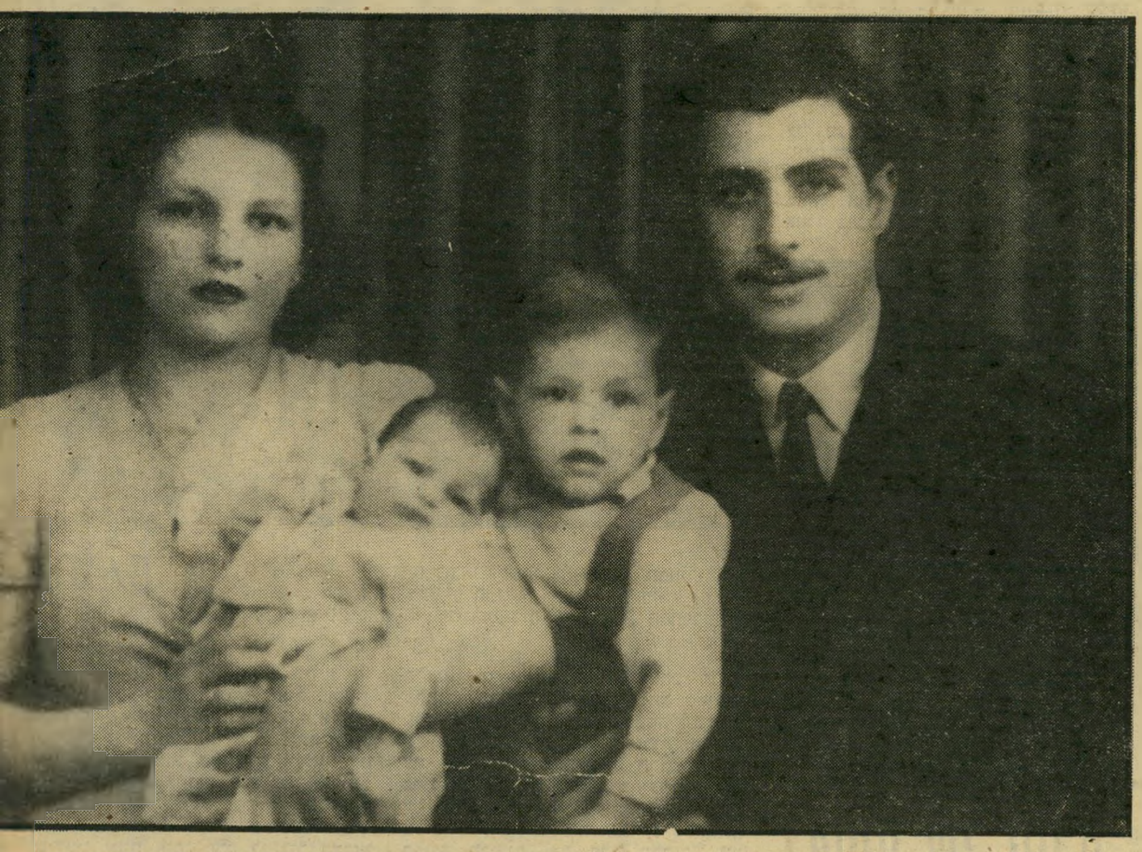

יעל־לילא עם בעלה היהודי ושני ילדיהם במצריים
האידיליה לא ארכה זמן רב

ל יעל סן היתה בת שלוש כשאמה נפטרה ממחלה. היא גותרה עם אביה ושתי אחיותיה באלכסנדריה שבמצריים, איתם גדלה ואותם אהבה. השנים חלפו, יעל בגרה והפכה יפהפיית העיר. מחזרים רבים התדפקו על דלתה וביקשו את ידה, והיא בחרה מכולם באליעזר בוניאל, עלם יהודי פשוט, שמצא־חן בעיניה. הם נישאו בשנת 1947, כשהיתה יעל רק בת 15. בתוך שנתיים ילדה יעל שני ילדים, את אלי ואת רחל. חיי האושר של הזוג נמשכו ארבע שנים, עד שיעל גילתה שבעלה אינו מסתפק בה, ומרבה להביט לעבר נשים אחרות, ומידי פעם אינו מסתפק במבטים.

יעל החליטה שאין לה צורך בבעל שכזה, וביקשה גט. אליעזר בוניאל לא הסכים לשחרר בנקל את האשה היפה והטובה שלו. הוא אמר לה שהוא מסרב לתת לה גט. הבעל לא תיאר לעצמו, שמאחרי יופיה של אשתו מסתתר גם אופי חזק ואמיץ, ושהיא אינה נוטה לפשרות.

את אופיה האמיתי גילה הבעל רק מאוחר יותר. יעל, ירוקת־העין, לא היתה מוכנה לוותר על אושרה. היא החליטה להילחם בבעל הבוגדני. לחיות עם בעל כזה, חשבה, זהו העונש הגרוע ביותר שישנו. היא עזבה את בעלה כשהכירה את אחמד עבד־אללה השכן, שבו התאהבה. המוסלמי, שנראה לה, רצה לשאת אותה לאשה.

יעל בת ה־19 לא „עשתה חשבון" לאף אחד. היא האמינה שיש רק אלוהים אחד, ושהוא אלוהים של כולם. לכן היתה מוכנה גם להתאסלם, כדי להשתחרר מכבליו של הבעל הסורר.

יעל־חסן־בוניאל נישאה לאחמד עבד־אללה והפכה לילא עבד־אללה. גם לו הביאה שני ילדים — הבן וואל והבת מיסה. כשנוכח אליעזר בוניאל שעקשנותה של אשתו חזקה ממנו, נתן לה את הגט המיוחל,

בגין מנך ישראל

מעשים מגונים בבנותיו של הקצין הבכיר ✷ הכלבים של ח"כ רון הבריון את ח"כ מילוא ובריוניו ✷ פצצות ליד משה הבחירות ✷ הקיבוצניקים נסו על נפשם

תיגרת־ידיים בין שני מחנות ירבים בעצרת העם של ח"כ שימעון פרס, שנערכה השבוע בפתח־תיקווה. משמאל אפשר להבחין בנציג קלאסי של איש ההתיישבות הוותיק (במישקפיים), שלמרות גילו מתמודד נגד צעירים בעלי חזות מאיימת, בעוד שוטרים ניצבים לידם מבלי להתערב. קשה להשתחרר מהרושם הנוצר בעיקבות תמונות מסוג זה, שהמאבק המתחולל עתה הוא מאבק בין שני סוגים שונים של ארץ ישראל: הוותיקה — המפא"ינקית, והשנייה. המאבק לבש בבחירות 1981 דמות של מאבק אלים, מלא שינאה, המעיד על הפער העצום, ולא רק הפער הפוליטי, בין שני המחנות.

החלו הפירחחים למזמז אותן בשדיהן, לקול צהלות השימחה וקריאות העידוד של אלה שבאו לצעוק בגין בגין. רק בעמל רב הצליחו בנותיו של הקצין הבכיר להימלט מידיהם המלטפות־בגסות של שליחי הליכוד, שיש להניח שחלקם כלל לא שירת בצה"ל, ואלה שבכל זאת שירתו, בילו את מרבית הזמן בבתי־כלא צבאיים.

כשחדלו הפירחחים להציק לצעירות, הם פנו לעבר הבמה. שימעון פרס היה מוגן. שוטרים, שומרי־ראש ושוטרי מישמר־עגדו סמלים של אמת, ויצאו לעצרת של פרס.

קבוצה של פירחחים התנפלה עליהן. „אתן אשכנזיות של המערך," קראו לעברן. „היפהפיות של המערך, אנחנו נראה לכן." בנות הגנרל לא נבהלו מהאיומים והתעלמו מהפירחחים. אך אלה עברו במהירות ממילים למעשים — מעשים מגונים. הם התנפלו על הצעירות, תלשו את סמלי המערך ואחר כך קרעו את החולצות שלהן.

אך מסתבר שלא רק האותיות אמת הן שגירו את יצרי הפירחחים של הליכוד. אחרי שהנערות נותרו עם חולצות פתוחות, הגבול הגנו על הבמה שעליה הוא ניצב. כוח מישטרה שסובב בתוך הקהל כימעט ולא התערב במה שהתרחש. הצעירים קראו לעבר פרס „מאניאק!" מאניאק!" נופפו לעברו אצבע משולשת וניסו בכל צורה לפוצץ את אסיפת הבחירות שלו.

אך הפעם היה המערך מוכן. שלא כמו באסיפות הקודמות שבהן הופיע פרס, שם היה חשוף לפלוגות־סער של פירחחים צורחי בגין־בגין ולחוסר־אונים של שוטרים נבוכים, היה הפעם מי שהשליט סדר באסיפה ומנע את פיצוצה. עוד לפני שהגיע פרס לאתר העצרת, התפרסו בשטח 230

מחל/ת שילוב של שני גושי אוהדים שבאו לפוצץ את אסיפת הבחירות בה נאם פרס. אפשר להבחין בצעירים המניפים את כרזות מח"ל (מימין) לבין אלה המניפים את כרזת התחיה. ישנם סימנים המעידים על אירגון ההתפרעויות.

ת־אלוף אריה בראון נהנה עד היום מקירבתו לשימעון פרס. בראון, שהיה ראש לישכת פרס, כשזה היה שר־הביטחון, הועלה על־ידו לדרגת תת־אלוף. הדבר עורר בזמנו סערה בצה"ל. אולם לבראון לא היה איכפת. היה לו גיבוי של פרס. בעוגת ההבטחות של פרס זכה גם בראון בנתח. הוא יודע, שאם יעלה המערך לשילטון ימנה אותו פרס למזכיר הצבאי של ראש־הממשלה.

אך יש להניח שהשבוע התחרטו גם בראון וגם אשתו רותי, שניהם תושבי פתח־תיקווה, על הקירבה שלהם לשימעון פרס. רותי בראון עובדת במטה הבחירות של המערך. רק טבעי היה שרותי תתייצב עם שתי בנותיה בעצרת הבחירות של פרס, שנערכה בעירם, פתח־תיקווה. בנותיו של אריה בראון היו עסוקות באותו היום בלימוד לקראת בחינות הבגרות שלהן, אך הבנות מכירות את פרס מהבית, ואף תומכות באמן העובדת במערך. הן לבשו חולצות עליהן מודפסות האותיות אמת,

דמותה של תחיה חסידי התנועה החדשה של גאולה כהן ומשה שמיר למדו מהר את טכניקת האלימות של אבותיהם, תנועת החרות, והחלו אף הם לבוא לאסיפות בחירות של המערך במטרה לפוצצם. עובדה זו לא הפריעה לח"כ משה שמיר להוקיע מעל במת־הכנסת את המתפרעים.

סכין?

מתוך קהל צעירים פרוע, שצרח „בגין, בגין", בעת אסיפת בחירות של המערך, הניף אחד המתפרעים חפץ בידו. קשה להבחין בתמונה אם זה סכין, או חפץ חד מסוג אחר.

תנועה מיזרחית

אספסוף של הליכוד מניף כרזה של מח"ל בעת אסיפת המערך, בעוד אחד המתפרעים, לבוש גופיה, הנישא על כתפי חבריו, מניף את ידיו בתנועה מיזרחית מגונה לעבר הבמה.

בני קיבוצים שהובאו במשאיות ושימשו כסדרנים. ההוראות שקיבלו היו ברורות לגמרי. לא להכות, לא להשתמש באלימות. רק לשלוף מתוך הקהל מכסימום של מתפרעים ולסלק אותם מתחומי העצרת.

אנשי מערך נשבעים שחלק מפרצופי המתפרעים מוכר להם מאסיפות קודמות שנערכו בכל רחבי הארץ. מתפרעים אלה, שעד היום עשו באסיפות המערך ככל העולה על רוחם, נעלבו. הם לא הצליחו לפוצץ את האסיפה של פרס, והחליטו לקחת נקם.

להפריע לחלוקת המידבקות. בראש החוליה נסע ח"כ הליכוד, רוני מילוא, שהוא קרוב מישפחתו של מנחם בגין. מילוא, ששירותו הצבאי קוצר בגלל ליקוי בריאותי, החליט להוכיח שהוא „פייטר". הבריונים שב־פיקודו התנפלו על הקיבוצניקים, נטלו את המידבקות. במקום התפתחה תיגרה.

מרבית הקיבוצניקים היו נערים תלמידי תיכון. הבריונים של מילוא היו יותר מבוגרים ובעלי חזות „מיקצועית". היה ברור לרון, שהניצחון הוא לצידם של ה־מיקצוענים. רון, סגן־אלוף במילואים, נזכר לפתע שסוג מסויים של אנשים פוחד מכלבים יותר מכל. הוא נכנס למכוניתו, נהג במהירות מטורפת אל עבר קיבוצו וחזר משם בלוויית הכלבן של הקיבוץ וכמה כלבי־שמירה. הצבא הפרטי של רוני מילוא התפזר לשמע הנביחה הראשונה.

אולם לא תמיד מלווים כלבים את אנשי המערך. דבורה רופא, פעילה באירגון הנשים נעמ"ת, היא תומכת המערך. לכן גם הצמידה מידבקה על שימשת מכונית האסקורט שלה. בבוקר מצאה שמישהו גרד את המידבקה. היא התעקשה ושמחה מידבקה אחרת תחתיה. למחרת גורדה גם זו. כך שיחקה דבורה עם מסירי המיד־בקות של הליכוד במשך כמה ימים, עד שהחליטה להתחכם להם. היא הצמידה את המידבקה על הצד הפנימי של שימשת המכונית, ונעלה את המכונית. למחרת מצאה את השימשה מנופצת, וכעונש — את ארבעת צמיגיה חתוכים.

הטעם הטוב של הליכוד

עדי רוזן ויעקוב סמרי אינם חברי מערך. לדבריהם גם לא יצביעו אמת והם עדיין חוככים בדעתם בין שינוי לר"צ. אולם רוזן וסמרי הצטרפו לאגודת צעירים שהוקמה בשבוע שעבר, ביוזמת המערך ובמימונו, תחת הסיסמה: „רק לא ליכוד".

בשבת יצאו רוזן וסמרי במכונית ועוספה 400 של סמרי למיגרש החנייה שליד פארק הירקון בתל־אביב. הם ביקשו לחלק במקום

עירום מגונה

אחד מצעירי הליכוד, שבא לפתח־תיקווה יחד עם כמה מעשרות חבריו, כדי לפוצץ את אסיפת הבחירות של המערך, הונף על־ידי חבריו באוויר, כשהוא שוקל אצבע משולשת לעבר במח־הנואמים. השיער השחור והמדובלל והתנועה המיזרחית הפכו סימלם של מפוצצי־האסיפות.

מייד כשהסתיימה האסיפה הסתלק פרס, ועימו גם הסדרנים. עתה היתה פתח־תיקווה כר מתאים לבריונות לשמה. מכוניתו של יצחק („איצ'ה") שחם, אחד מפעילי המערך שלא הוזדרז לצאת מהזירה יחד עם שיירת פרס, הותקפה. במכונית, שעליה שלטי אמת, ישב גם עיתונאי הארץ אמנון דנקנר. השניים הותקפו, והמכונית נחבלה. אולם במכונית זו לא היה די. הבריונים יצאו לרחובותיה של אם המושבות, התנפלו על מועדון מפ"ם בעיר, ניתצו דלתות וחלונות והבעירו בו אש.

יום קודם לכן, בשבת, התייצבו בני קיבוצים מעמק הירדן בצומת מגידו. בשבתות האחרונות נהגו צוותים של בני קיבוצים, בראשותו של ח"כ אימרי רון ממישמר־העמק, להציב דוכנים בצומת, ולהציע לנהגים מידבקות של המערך.

למטה הליכוד נודע על מיבצע קבוע זה שבצומת מגידו. חוליית בריונים ממונעת יצאה מתל־אביב לצומת, כדי

את הכרוז של אגודתם ומידבקות למכוניות האומרות „רק לא ליכוד".

„ראינו מייד, שהקהל שבא לפארק כדי לערוך פיקניקים עם שישליק, סטייקים וקלפים זה לא הקהל שלנו. היתה לנו הרגשה שכולם מהליכוד," סיפר רוזן. „החלטנו להסתלק משם וללכת למקום שבו יש קהל שאפשר אולי להשפיע עליו." השניים הספיקו להתרחק רק כמה עשרות מטרים מהמקום כשהבחינו בשני טנדרים טרנזיט, נושאי שלטים גדולים של הליכוד ורמקולים. הטנדרים חסמו את דרכם, ושני גברתנים יצאו מתוכם. אחרי הקללות ה־מקובלות, ועוד לפני שרוזן וסמרי הבינו מה מתרחש, חטף סמרי אגרוף בפרצוף ורוזן אלה בראשו.

סמרי התעלף ורוזן החל לסגת. לידם ניצב שוטר, שכלל לא ניסה למנוע את המכות או לעצור את התוקפים. השוטר לא טרח אפילו לרשום את מיספרי המכו־ניות של התוקפים (מיספרי הטנדרים של הליכוד הם 3949081 ו־3947781).

אחת השאלות החשובות, הנוגעות ל־טירוף המשתולל של הליכוד — האם הבריונים הם כוח מאורגן, שנשלח למשי־מותיו על־ידי מטה פעולת, או אספסוף המתלהט מנאומיו של ראש־הממשלה ויוצא לרחובות באורח ספונטאני. ראשי מטה הבחירות וההסברה של הליכוד טוענים, שאין כלל מעשי בריונות. ראש מטה ההסברה של הליכוד, גידעון גדות, אף הודיע שהקהל מגיב כך על נאומים פרו־בוקטיביים של פרס. הודעה אחרת של גדות טוענת, שמקור הבריונות הוא באנשי המערך, ושזוהי פרובוקציה שנועדה להש־חיר את פני הליכוד. בשיחות שאינן לציטוט מודים גם אנשי הליכוד הקנאיים ביותר, ששתי הטענות האלה אינן נכונות, אך הם דבקים בעמדתם, שהמתפרעים אינם מאורגנים, אלא „ילדים חסידי הליכוד שעוברים לפעמים את הטעם הטוב."

מעשה אמיץ ומסוכן

קיימים סימנים רבים המעידים על כך שההתפרעויות הן תוצאה של יד מארגנת, כימעט מיקצועית. השיטות דומות כימעט בכל אתרי ההשתוללות. אמצעי־עזר רבים מוכיחים שנמצא גם מי שמממן את ההפרעות המאורגנות. בפתח־תקווה, למשל, חילק הליכוד כעשרת אלפים מש־רוקיות לקהל, כדי שיפריע בעזרתן לפרס. הבריונים שתקפו את צעירי „רק לא ליכוד" באו במכוניות של הליכוד, שנשאו שלטים ורמקולים. ח"כ רוני מילוא הוא תושב תל־אביב וגם הבריונים שבאו עימו לצומת מגידו היו מתל־אביב. לא היו אלה צעירים משולהבים מעיירות־פיתוח שכנות.

פצצות הסירחון שהוטלו בעת נאום־בחירות של פרס בחולון, בשבוע שעבר, עלו בכסף רב. מאות מטרים של פילם הועלו באש. גם שתי הפצות שפוצצו בידי חבלני מישטרת תל־אביב — האחת ליד מטה הבחירות המרכזי של המערך, והשניה ליד אחד מסניפי המיפלגה בתל־אביב — לא היו מעשי ידיהם של צעירים בני חמש־עשרה, כפי שמנסה הליכוד לתאר. ביום השני השבוע קרא בגין לציבור שלא לנהוג באלימות, אך אפשר רק לחייך לשמע קריאה זו. כל נאום היסטרי, מן הסוג של „יאנוש ורפול מוכנים", דוחף לרחובות עוד ועוד בריונים המוכנים לכל. כשאל הנאומים האלה מצטרפים רמזים „מלמעלה", שהכל מותר, הופכת הבעת דיעה למעשה אמיץ ומסוכן.

יוסי ינאי ■

שומר־ראש

במשך כל תקו־פת ישיבתו ב־אופוזיציה לא היה צריך פרס שומרי־ראש, כעת החליט הש"ב להצמיד לו אחד.

הצילו! הצילו!

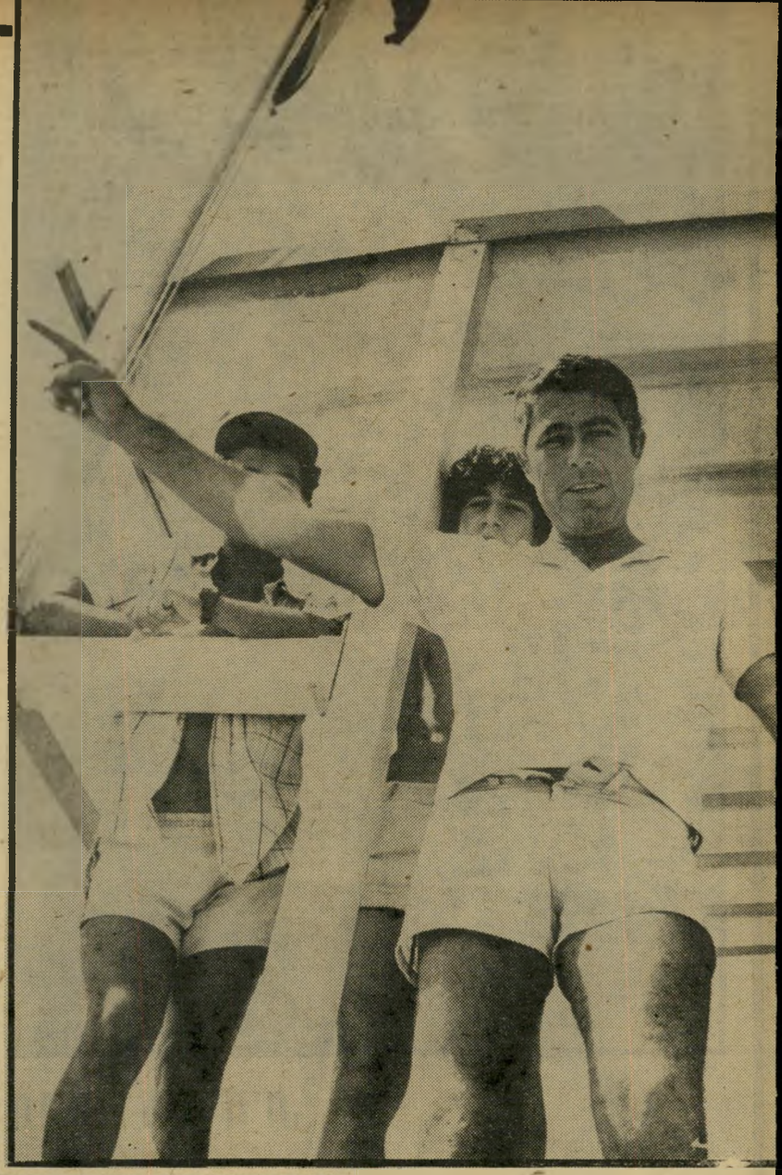

"ה צלתי יותר מעשרים ילדים," מספר אברהם לוי, ממרומי סוכת־המציל בחוף גורדון. "ההורים ישבו בשקט ברוב המיקרים, ולא ידעו שהילד שלהם היה בסכנת טביעה."

מסוכה זו, על החוף שליד רחוב גורדון, משקיף אברהם לוי מזה 22 שנים אל קטע החוף שבפיקוחו. תריסר שעות מדי יום, בעונת הרחצה האורכת יותר משישה חודשים. אך מזה חודש שהוא נוטש את משמרתו על החוף בשעה 2.00 בצהריים, כפי שעושים שאר המצילים בחופי תל־אביב—יפו. הם נוקטים עיצומים, אינם עובדים כלל בשבתות ובחגים.

העיריה מיהרה להתקין שלטים בכניסה לחוף ובשטח החוף, שבהם רשום "הרחצה ללא מצילים אסורה בהחלט". גם בכלי־התקשורת פורסמו הודעות המזהירות את הציבור מרחצה בים ללא מצילים. מדי שעה מזהיר פקח של העיריה, מצוייד ברמקול, את האזרחים והאזרחיות שבאו לשוף גופם בשמש ולטבול במים. הרחצה בחוף ללא מצילים אסורה, הוא מכריז שוב ושוב, אולם אף אחד לא נראה יוצא מן המים.

"הרחצה בים מסוכנת יותר מן הרחצה בבריכה," מסבירים המצילים. "בים יש כל הזמן זרמים, שיכולים לסחוף את המת־רחצים הרחק מן החוף, מבלי שירגישו בכך. רוחות פיתאומיות משנות את גובה הגלים, ואלה עלולים לחבוט בעוצמה רבה בשוחים." אלא שהמשוגעים־לים אינם מוותרים על תחביבם.

הגנרל צ'יצ' לוחם בחוף

ה מצילים יודעים לקרוא את הים. מעמדתם במרומי סוכת המציל הם מזנף מעל סוכת־המצילים בחוף גורדון. המציל אברהם לוי (בתמונה למעלה, מימין) יורד מהסוכה ועוזב את החוף בשעה 2.00 אחרי־הצהריים. הסוכה נותרת נעולה, וילדים משחקים ומטפסים עליה. הדגל השחור, והידיעה שהמצילים נטשו את החוף, אינם מרתיעים את הקהל. גלי הים מגרים אותם והם מחליטים לקחת סיכון.

דגל שחור

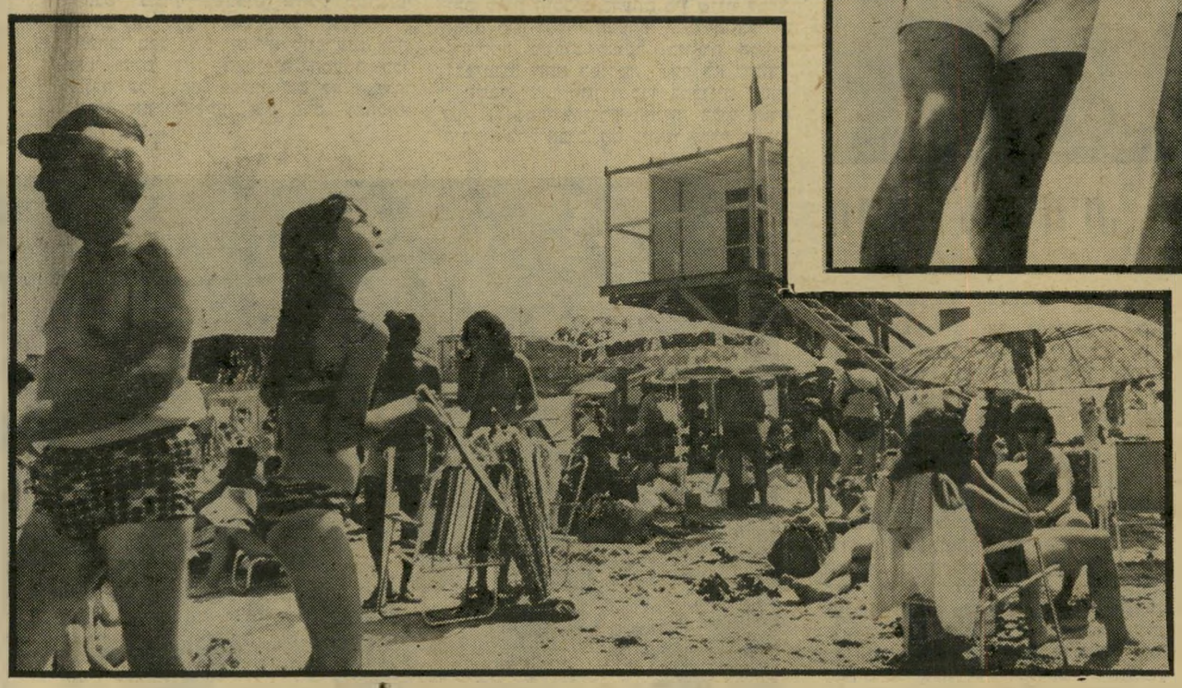

אינם מסירים עין מן המתרחצים. המישקפת מסייעת להם בכך. בעיני כל מי שנמצא על החוף נראים השוחים בים כנקודות שחורות, רחוקות. אין אפשרות לשמוע קריאות לעזרה. רעש הגלים חזק מכל זעקה. אך הידיעה שהמציל נמצא בחוף מקנה לשוחים הרגשת ביטחון.

עד לשנה שעברה נהג מישרד־הפנים לממן 75% מהוצאות אחזקת החוף. השנה מעביר המישרד רק 25% מהסכום. וכשאין כסף — נאלצים לקצץ. אומרים המצילים: "הגנרל צ'יצ' שאל את יועציו בכמה חללים תעלה לו המילחמה הזו. אמרו לו: 'שלו־שים ושישה', ואז הוא החליט שזה כדאי."

יעקב הדר, גיזבר העיריה, מודה ש־בעיריה רואים בשירותי ההצלה שבחוף נטל כספי כבד. "אין ברירה," הוא אומר. "צריך לחסל את המצילים תוך שנתיים."

הסימנים לסיכסוך הנוכחי בין המצילים נתגלו עוד בעונה הקודמת. המצילים ידעו שהעיריה מתכוונת לסגור וחששו למקום עבודתם. בחורף האחרון מינתה העיריה את השופט צבי ברנזון כבורר בסיכסוך. הוא קבע שהעיריה רשאית לסגור ולפתוח חופים כראות עיניה. המצילים הופתעו מקביעתו. הם חשבו שאחרי ש־השופט יעמיק חקור בדיווחים שהועברו אליו, יבוא לחוף כדי להתרשם מן הנעשה בשטח. אולם השופט לא הגיע. "הוא רשם את פסק־הדין ממיטת חוליו," קובל אברהם לוי, חבר ועד המצילים.

לוי הוא עובד קבוע בעיריית תל־אביב. כמוהו יש עוד 35 מצילים קבועים. בעונת הקיץ מעסיקה העיריה עוד 24 מצילים זמניים. וכך היא מצליחה לאייש את כל תחנות־ההצלה שלאורך החוף, לפי התקן שנקבע על־ידי מישרד הפנים.

עד השנה האחרונה פעלו לאורך חופי העיר 14 תחנות־הצלה. בראשית העונה הנוכחית נפתחו שמונה תחנות בילבד. מ־36 המצילים נותרו 29. שיבעה מצילים יצאו לפנסיה מוקדמת, אחרי שנואשו מן המאבק נגד מנגנון העיריה. "אנחנו לא יכולים לפטר מצילים שהם עובדים קבועים בעיריה," מסביר דובר העיריה רוני רימון. בשיחה מתערב יעקב הדר: "גם את שאר המצילים נביא למצב שבו יאלצו לצאת לפנסיה מוקדמת."

הצימצום במיספר תחנות־ההצלה יצר מצב חדש: כל תחנה חייבת לפקח עתה על קטע חוף גדול יותר. אם יטבע אדם בחוף פרישמן, שנסגר, יחושו אליו המצי־לים מחוף גורדון. הם לא יעמדו מנגד ויפקירו חיי אדם, רק משום שהקטע אינו בפיקוחם. המצילים אחראים עכשיו על גיזרת־חוף גדולה מזו הקבועה בתקנון מישרד־הפנים — 150 מטרים בילבד. "מה יאמרו עלינו, אם בדיוק באותו זמן שנרוץ להציל אדם בחוף פרישמן, יטבע ילד בחוף גורדון?" שואל המציל אברהם לוי.

כמוהו חושבים כל שאר המצילים שבחרו לנקוט עיצומים.

בשעות אחרי הצהריים מתרבים ה־רוחצים בים. התלמידים באים בתום הלי־מודים, המבוגרים באים אחרי שסיימו את עבודתם. ודווקא בשעות אלה אין השגחה.

אלוהים יציל!

מסביר יוסף קורץ, בשבילו לא קיימים מציל׳ם, אלא אך ורק השגחה אלוהית. הוא בא לים כל יום.

אין ביטחון

אומרת ליאת אורן, אמם של ערן בן השנתיים ויוחאי בן השלוש. היא נחרדה למצוא את סוכת המציל׳ם ריקה, פן תדקק לסיוע מהם.

איך צ׳יצ׳י מעז?

קובלת שו׳ שיק שנ׳, להפקיר את חוף הים כל יום ללא מצי׳ם.

כבד חודש ימים נמשך המצב הזה בחוף. הקהל ממשיך לנהור לחוף, קורא את שלטי האזהרה וטובל בים, אפילו ששחייה בים ללא מציל נחשבת עבירה פלילית חמורה. הדגל השחור והחוק, שכוונתם להתריע, אינם מרתיעים איש.

בחודש השביתה אירע כבר אסון: תייר טבע בשעות אחר־הצהריים. האסון לא זכה לתשומת־לב מיוחדת. אמר דובר העיריה: „הוא ממילא לא היה יכול לקרוא מה שהיה כתוב בשלט.״ רק חלק מהשלטים כתובים בשלוש שפות — עיברית, אנגלית וערבית. רוב השלטים הם על טהרת ה־עברית.

„תוך שנתיים,״ אומר רוני רימון, „נרגיל את התושבים שחוף הים אינו מחייב הע־סקת מצילים. כלומר, מי שבא לים אחראי על עצמו. זהו נוהג המקובל בכל העולם, אז למה שלא יהיה כך גם בתל־אביב?״

לתל־אביב—יפו יש חוף־ים המשתרע על פני 14 קילומטרים. בעונה פוקדים את החוף מיליוני מתרחצים מכל חלקי הארץ, ותיירים מכל ארצות העולם. בקרוב יהיו כל אלה חשופים לסכנה, אם תצליח עיריית תל־אביב לממש את תוכניתה. חוף הצוק שמול הקאונטרי קלאב גודר השנה. רק אזרחי תל־אביב, הנושאים עימם תעודת־תושב, רשאים להיכנס אליו ללא תשלום. השאר חייבים לקנות כרטיס־כניסה, בדרך זו מקווה עיריית תל־אביב להפיק רווחים נקטו עיצומים כדי להפעיל לחץ על ה־עיריה. „עוגמת הנפש הנגרמת לציבור אינה מצדיקה קניית שקט,״ אומר הדובר רימון בשם ראש העיר. „אפילו ועד עובדי העיריה אינו עומד מאחורי המצילים ב־מאבק.״

לטדי קאופמן, העומד בראש ועד העוב־דים, יש גירסה שונה לחלוטין. לדעתו, צודקים המצילים בתביעותיהם לתוספת כוח־אדם. „הבעיה,״ הוא מסביר, „נובעת

לפני חודש הופקר חוף תל־אביב ללא מצי׳לים מ־2 בצהריים ובשבחות - עד היום טבע ת״ר אחד והעירי״ה אומרת: דמגוגיה

אבא משגיח הוא עידו, שבא לחוף עם שני ילדיו, נורית ועמית, בשעה 5.00 אחר־הצהריים. זוהי השעה הנעימה ביותר לשחיה בים, מסביר עידו, שמשגיח היטב על שני ילדיו הרצים לכיוון הגלים.

מהפעלת החוף. „אם תצליח התוכנית הזו, נסגור עוד חופים, ושאר החופים יבוטלו,״ אומר רימון. בינתיים הותקנה גדר בכניסה, אך אין מי שיגבה תשלום, בשל עיצומי המצילים. חוף הצוק הוא היפה והמטופל ביותר מבין חופי העיר.

את חוף הילטון־צפון, לעומת זאת, פקד גורל אחר. הוא פשוט נסגר, והועבר לידיים פרטיות — בעלי המלון. הם מקווים למשוך קהל באמצעות שירותים טובים בחוף — תמורת תשלום, כמובן.

הכל בידי אלוהים והעיריה

השחקנית שושיק שני מזועזעת מן הנעשה בחוף. היא נולדה מול החוף של תל־אביב, והרחצה בים הוא הרגל שהפך כבר לטבע. המצילים של חוף גורדון הם שלימדו אותה לשחות. עד היום, כש־שלחה את בנותיה לים, ידעה שהמצילים נמצאים על מישמרתם, והיא סמכה עליהם. „אני לא מבינה איך ראש העיריה מוכן להפקיר את החוף ללא השגחה,״ היא קובלת בדאגה.

שושיק ובנותיה ממשיכות לנצל כל רגע של פנאי כדי לרדת מביתם ולשחות בים. והשעה הנוחה להן ביותר היא אחר־הצהריים.

יוסף קורץ בן ה־72, הוא מאלה הפוק־דים את החוף יום־יום. הוא רץ מדי יום לאורך החוף, ולאחר מכן שוחה בים. כשהוא מביט בתלמידים הגודשים את החוף בשעות הצהריים מקנגת בו דאגה. הדגל השחור שמעל תחנת־המצילים הריקה אינו מרתיע אותם מלהיכנס אל בין הגלים. כאדם דתי הוא אומר: „הכל בידי האלו־הים!״ אולם לא על הקדוש־ברוך־הוא תוטל האחריות במיקרה של אסון־ים.

בעיריית תל־אביב גורסים: המצילים מכך שהורגלנו למאבקים על שכר, ועל־כן אף אחד בעיריה לא מתייחס ברצינות למאבק למען תוספת כוח־אדם. זו הסיבה להתעלמות העיריה ממאבקם של המצילים. אך אם יקרה אסון בחוף, תוטל האחריות על העיריה, שהרי החוף הוא באחריותה כל השנה. גם כאשר נמצא בחוף מציל, אחראית העיריה לכל תקרית בחוף. על אחת כמה וכמה כשהחוף מופקר בצורה מודעת.״

הדובר אינו מעוניין להתייחס לשאלת האחריות. „זוהי רק דמגוגיה,״ הוא מסביר, „ואם יטבע מישהו זה יהיה מצער מאוד.״

עיצומי המצילים נמשכים כבד חודש, אך בעיריית תל־אביב לא מתכוונים כלל לכנס את ועד המצילים לבירור תביעו־תיהם. בעיריה אומרים: „אין לנו על מה לדון עימם.״ ועד המצילים אומר: „להט שונא אותנו.״

בעיריה מחפשים עתה מצי׳לים־שכירים, שיעבדו כל יום משעה 2.00 בצהריים עד 7.00 בערב, וכן בשבתות ובחגים. כך חושבים להתגבר על המצילים הנוקטים עיצומים. „תשלום למצילים־שכירים יחסוך לקופת העיריה 50% מהסכום שהיינו משלמים למצילים הקבועים של העיריה,״ אומר גיזבר העיריה יעקב הדר.

אך העיריה לא מוצאת מצילים שכירים. המצילים הקבועים, הנוקטים עיצומים, מפסידים עשרות אלפי לירות מדי חודש, ובעיריה מקווים שהם יישברו לבסוף.

לטענת דובר העיריה, החוק עומד לצידה והיא רשאית לסגור חופים כאוות נפשה, כפי שקבע השופט צבי ברנזון. המצילים אומרים: „אם נסכים לעבוד על שטח חוף גדול, עם פחות מדי כוח־אדם, ניתן בכך יד לאסונות.״

שתי נשים מבוגרות, בתחנת מגן־דויד אדום הסמוכה לחוף, אומרות: „אנחנו חוששות להיות כאן ללא מצילים.״

גילה רזין ■

לא יהודיה, לא מוסלמית

(המשך מעמוד 49)

אב נסע מצריימה, לבדוק אפ־
רויות להביא לילדיו את אמם
ורתם. הבת רחל, שהיא נשואה
ם לשניים, כה חששה מהפגי־
ה, עד שלדבריה חלתה במשך
חודש ימים, ולא עצמה עין
משך לילות שלמים. היא דאגה
מא אחרי כל שנות הצפייה
ארוכות תאכזב למראה האם
אינה מוכרת לה, מילבד הידיעה
היא הפקירה את ילדיה בעודם
טנים.

יעל־לילא הגיעה לביקור בארץ,
מיסגרת הנורמליזציה בין יש־
אל ומצריים. למזלה של הבת,
זל, נתגלתה לה אמה כאשה
יינה ויפה, מטופחת וגם אינט־
גנטית, אמא שופעת חמימות.
ל־לילא מרגישה בישראל „כמו
זלום, לא מאמינה ומאושרת עד

הבת המצרית

הבת הישראלית

מיסה ורחל

הבן המצרי

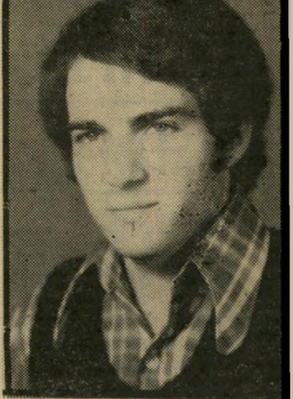

הבן הישראלי

וואל ואלי

י די.“ עכשיו היא יושבת אצל
מה, לא זזה ממנה לרגע, כמו
סה להחזיר את כל הימים
זסרו לה.

מספרת יעל־לילא: „אני לא
גישה היום לא כיהודיה ולא
וסלמית. אני שייכת לאלוהים
בשמיים. אני מאוד מצטערת על
מה שעבר עלי. אילו הייתי
דעת מראש שכל כך אסבול
גלל כל מה שקרה, הייתי מח־
סה אחרת.“

כיום קשה לה להחליט מה
שות עם עצמה. ילדיה מבחי־
בקשיים שלה ולא מאיצים
. אומרת רחל: „היא תיסע
מצרים ותחשוב. ורק שם תחליט
ה לעשות. אי־אפשר ללחוץ עליה
ום כיוון. היא כל כך נרגשת
פגישה, שזה כשלעצמו מספיק
.“

ובינתיים עורר ביקורה סערה
ולה והתרגשות אצל אשתו של
ניאל, מזל. בימים אלה היא
ישה תביעה למזונות לבית־
וישפט על סך של 2500 שקל,
ד בעלה אליעזר בוניאל. ב־
ביעה מאשימה האשה את בעלה
התנהגות גסה כלפיה, בהזנחת

פה איזה בגדים שלו, בסך הכל
אמא שלי זו אשה פשוטה ומסו־
רה, שעבדה כל החיים ולא יודעת
מה זה בילוי. היא גם לא רוצה
בשום פנים ואופן להתחתן. כיום
היא חיה בשביל ארבעת הילדים
שלה, ומנסה להחזיר לנו את הכל.
היא עוזרת ועושה כל מה שב־
יכולתה.

עד כאן דברי רחל.

לילא מספרת שהיא עייפה מה־
חיים, „לא מחפשת כאבי־ראש
אלא את השקט הנפשי.“ טוב לה
במצריים והיא מודה לכל אלה
שעזרו להשיג את השלום, המה־
וה בשבילה אירוע אישי חשוב
ביותר. בינתיים היא מתכוונת
לשהות חצי שנה אצל ילדיה ב־
ארץ וחצי שנה אצל ילדיה ב־
מצריים.

מספרת לילא־יעל: „בסך־הכל
באתי לראות את הילדים שלי.
עשרים שנה חייתי ללא גבר, כי
לא רציתי להינשא מחדש. לא
באתי לכאן בשביל לחיות עם
גבר שעזבתי פעם. דווקא עכשיו,
כשאני עסוקה עם הנכדים שלי,
הגישואין מעניינים אותי פחות
מאשר בעבר. **דינה ונון**

ילדיו, ובהרגל לבלות עם נשים
אחרות, כולל אשתו לשעבר, שבאה
לישראל, לדבריה, לבלות עימו.

מכל סיפור הריב בין השניים
נפגעה קשה לילא־יעל.

מספרת בתה רחל:

אבא שלי לא חי עם לילא. הוא
בסך הכל הביא אותה לפה בש־
בילנו. אני עמדתי על זה שאני
רוצה לראות את אמא שלי. האמא
שלי נורא נעלבה מההתנהגות של
האשה של אבא שלי. מספיק יש
לה כאב בלב על כל מה שעבר
עליה. האשה הזאת שרופה מתל־
אות החיים. היא באה לכאן לכמה
חודשים כדי לנוח, והאשה הזו
מתנפלת ופוגעת בה. היא כתבה
בעיתונים שאבא שלי מבלה איתה
וזה דברים לא נכונים.

איך היא יכולה לספר שהוא
ישן פה? שתבוא ותסתכל אם יש

במדינה

(המשך מעמוד 39)

ברית־המועצות נמכר יבטושנקו
ב־200 עד 300 אלף עותקים במה־
דורה ראשונה. ג'ון אשברי, שאין
עורכין על יוקרתו, נמכר במהדו־
רה ראשונה בארצות־הברית ב־
1500 עותקים. מה שקורה אחר כך
זה כבר עניין אחר.“

אבידן אינו מרכז את ביקורתו
בצד הכלכלי דווקא, אלא בתנאי
עבודתו של היוצר. לדעתו, סופר
שאינו יכול לעבוד בסטודיו מ־
שלו, ללא הפרעה חיצונית, אינו
מסוגל להתפתח, והוא נגרר ל־
שמרנות.

אבידן, שזכה כקניוק להכרה
ביגלאומית, תורגם ליותר מתרי־
סר שפות, ביניהן רוסית וערבית,
מעריך, שברחבי־העולם נמכרים
אלפים רבים מספריו. בארץ נמ־
כר הקובץ שירים שימושיים בין־
תר מ־20 אלף עותקים. לדעתו נק־
נו בישראל 20 ויותר ספריו בין־
תר ממאה אלף עותקים. „ואני
מקווה,“ מוסיף אבידן, „שלא על־
ידי אותם אנשים.“

סתיו 69 היה גשום היה להיט
מיד עם הוצאתו לאור. עד היום
נמכרו יותר מארבע מהדורות של
הספר הפופולארי בעיקר בקרב
בני־נוער. יגאל גלאי, שפירסם את
הספר כשהיה בן 21 פירסם גם
את התרבעות, שהופיע בחמש מה־
דורות, ואת מים ביד. הוא אינו
חבר באגודת־הסופרים, והצלחתו
לא שינתה את יחס הביקורת ב־
מוספים הספרותיים כלפיו, הללו
התעלמו מקיומו.

„למרות שהמו“ל שלי הוא הוגן
בהשוואה לאחרים, הרי שאותם
עשרת האחוזים שהוא מעביר אלי,
במשך השנה, אינם מספיקים ל־
קניית נייר, סרט למכונת־כתיבה,
וקוניאק אחד לרפואה. אני עוסק
מורשה, ואם תפתח את ספרי־
החשבונות שלי תגלה, שהשנה
קיבלתי תמלוגים בסך 15 אלף
שקל, לפני ניכוי ארבעים אחוז
מס. חלק 9,000 שקל ל־12 חוד־
שים, וראה כמה אני מקבל בחו־
דש ממכירת ספרי,“ אומר גלאי,
המוצא את פרנסתו בכתיבה עיתו־
נאית.

„הדבר המדאיג לא פחות הוא
הציבור המצומצם שאליו אנו פו־
נים. אינני מסוגל להיות אופטימי
כמו אחרים ולדבר על חצי מיל־
יון צרכני־תרבות. הלוואי. האומדן
בדבר 200 אלף קוראי ספרים פו־
טנציאליים, נראה לי אף הוא לא
פעם מוגזם.“

הוועד, שיוזמים גלאי ודן בן־
אמוץ, אמור להגן על ציבור ה־
כותבים, פעולה שהאיגוד המיק־
צועי של הסופרים בארץ אינו עו־
שה. אגודת־הסופרים היא האיגוד
המיקצועי היחידי בארץ שאינו
נאבק למען חבריו. הסופר נאלץ
לעמוד בודד מול המו“ל, שאינו
תלוי בו, והמעדיף גם מסיבות
כספיות להוציא לאור סיפרות
מתורגמת. הסופר ניצב חסר־או־
נים מול תגמולים קטנים — המו־
עברים אליו פעמיים בשנה, לא
מוצמדים, בשקים דחויים — וב־
עיקר מול סיפריות ההשאלה, ה־
גוזלות ממנו קהל קוני ספרים
פוטנציאלי.

יגאל גלאי ודן בן־אמוץ רואים
בחקיקת חוק הסיפריות אמצעי ל־
תיקון המצב. אם המדינה או כל
גוף ציבורי אחר ישלם סכום מסו־
יים לסופר שספריו מושאלים ב־
סיפריה לקורא, הרי שהכנסתו של
הסופר מקריאת ספריו לא תיפגע
בגלל קיומן של סיפריות־ההשאלה.
כך יקבל הסופר גמול ממשי על
כתיבתו.

גלאי: „איני מעוניין להתחנף,
לבקש נדבות בדמות מענקים, ול־
השתייך לקליקה ספרותית מסויי־
מת, שמסדרת לחבריה פרסים. אני
תובע במפגיע לקבל את מה ש־
מגיע לי. אלפים קוראים את ספרי
בסיפריות ואיני מקבל מכך אגו־
רה שחוקה. זהו מצב בלתי־נסבל.
יש לשים קץ לגזל הסופר בחסות
החוק.“

שטחים מוחזקים

ישר מן המימשל

מי ממציץ ומאשר? המימשל הצבאי או האגודה?

השבוע הם ניסו לעשות זאת
שוב. עורך־דין עצאם ענאני מ־
ירושלים המיזרחית ומיספר עור־
כי־דין מירושלים והגדה ניסו לה־
קים אגודת עורכי־דין עצמאית,
אשר תהווה תשובה לאגודה הק־
יימת, שהינה בעצם סניף של ה־
אגודה הירדנית.

„ישנן המון בעיות בין עורכי־
דין לבין עצמם. בין עורכי־דין ו־
בין קליינטים. ישנם המון דינים
הדורשים בדיקה והערכה, צווים
של המימשל הצבאי, שאותם יש
לבקר, ואין פשוט מי שיעשה
זאת,“ טען עורך־דין ענאני. „ה־
אגודה הקיימת, שבראשה עומד
עורך־דין ג'רייס חורי, אינה מתפ־
קדת, ואין מי שיפתור בעיות“.

לכאורה, יוזמה ברוכה. רצון למ־
לא פער, לפתור בעיות מיקצוע־
יות, לתת שירות. למעשה, סיכ־
סוך אישי, שאינו נוגע ישירות
לענאני, ושבו הוא שימש כלי־
מישחק ביד גורמים אינטרסנטיים.

מאחז ירדני. ביום השישי
לפני שבוע הזמין ענאני לפגישה
במלון פנורמה שבמיזרח ירושלים
כמאה ועשרים עורכי־דין פעילים.
פגישה זו היתה אמורה להוות
מעין אסיפה מכוננת לקראת ערי־
כת הבחירות לאגודה החדשה. ל־
הזמנה נענו פחות ממחצית המוז־
מנים.

ההיענות הזעומה של המוזמ־
נים קברה כמעט לגמרי את היוז־
מה. כל החלטות לא התקבלו, ואף
לא נקבע מועד לפגישה נוספת.
כל זה לא מנע מענאני לפרסם
בעיתון אלקודס כי הפגישה נח־
לה הצלחה רבתי, וכי בעתיד ה־
קרוב אמורות להתקיים בחירות
למוסדות האגודה החדשה.

הפירסום לכשעצמו היה עיקר
המעשה. חשוב היה ליזמים כי
פעילותם תתפרסם, ושמעה יגיע
לירדן. חשוב במייוחד היה הדבר
לאנואר אלח'טיב, מי שהיה מושל
ירושלים, ומי שהיה שגרירה ה־
בלתי־מוכתר של ירדן במיזרח
ירושלים עד הפעם האחרונה. זאת
משום שהחצר ההאשמית החליטה
להפשיט את אלח'טיב מתארו זה,
שבאמצעותו גרף יוקרה וממון,
ולהעניקו לאחד עבד אלרחים אל־
שריף, ממנו ציפתה ירדן לשחק
בבורסות יתר.

אלח'טיב החליט לנגח את מע־
סיקיו לשעבר בתחום שבו סבר
כי ידו תהא על העליונה. מחשבה
זאת היה לה במה להיאחז, שכן
נציגות אגודת עורכי־הדין הירד־
נית, שמרכזה בבית חנינא שב־
מיזרח ירושלים, אינה מגלה כל
פעילות זולת היותה מעין מאחז
ירדני, שדרכו עוברים הכספים
שאותם משלמת ממשלת־ירדן ל־
עורכי־הדין שהחליטו לשבות מאז
1967. הבסיס לשביתה זאת נעוץ
בסיעון כי ייצוג התושבים בפני
בתי־הדין הישראליים כמוהו כהכ־
רה בשלטון הישראלי בשטחים
המוחזקים ובירושלים. טיעון ש־
אינו מפריע לאגודה לאשר ייצוג
על־ידי עורכי־דין ישראליים, וב־
מייוחד על־ידי פליציה לנגר.

הדביקות בטיעון זה מגיעה ל־
עיתים לידי אבסורדים, שגם עור־
כי־הדין השובתים מרימים ידיהם
בפניהם, ידוע, למשל, המיקרה
של עורך־דין שובת, אשר נעצר
על עבירה ביטחונית, וביקש ייצוג
על־ידי עורך־דין. כשנאמר לו על־
ידי עורכי־הדין הפעילים כי דרי־
שתו אינה עולה בקנה אחד עם
עמדותיו הלאומיות, השיב: „זוהי
שטות“.

עורכי־הדין הערביים שייצגוהו
עשו זאת ללא־תמורה, אך בתור
„סטס קייס“ נתנו ביד אביו קב־
לה על סך 200 דינאר, ואמרו לו
לדרוש סכום זה מאגודת עורכי־
הדין הירדנית. כשזה הגיע למיש־
רדי האגודה בירדן, נאמר לו, כי
אסיר היה בעצם לעורכי־הדין ה־
ערבים לייצג את בנו, שכן הם
אמורים לשבות, ולכן לא יוכל
לקבל את דמי־הטירחה. אילו עו־
רך־דין ישראלי היה מייצג את
בנו, היה כמובן המצב שונה.

„סמכויות של מקומיים“.

ריפיונה וחוסר־המעש של אגודה
זאת המריצו את אנוור אלח'טיב,
שהינו עורך־דין במיקצועו, לה־
רים את נס המרד. בבחינת „הבה
ונראה מי יעשה למי אצבע משו־
לשת“. סביר להניח כי אצבע זו
לא תישאר באוויר זמן רב, והיא
תאולץ להתקפל. שכן לאנוור אל־
ח'טיב יש עדיין מה להפסיד בירי־
דן, וזו, מצידה, לא תאפשר לו
להשתולל אפילו למראית־עין.

אך גם אם ירדן תחליט להעלים
עין לזמן־מה, עדיין יש לעורכי־
הדין הפעילים מה לומר. גם להם
אינטרסים חשובים בירדן, למרות
החרם המוטל עליהם שם. ועובדה
כי יותר ממחציתם לא טרח להש־
תתף בפגישה במלון פנורמה. ולא
בכדי. משום שלהקמת אגודת עור־
כי־דין עצמאית בגדה יש השלכה
נוספת. לא יכול לקום בגדה גוף,
אלא אם כן אושר תחילה על־ידי
המימשל הצבאי. חברי גוף זה
צריכים להיות מאושרים אף הם
מן הבחינה הממשלתית והביטחו־
נית. עורכי־הדין הפעילים קיבלו
מדי המימשל תעודות, לפיהן הוכ־
רו כעורכי־דין מורשים, זאת בנו־
סף לתעודות־ההסמכה שניתנו
להם באוניברסיטאות שבהן למדו.

תעודות המימשל מקנות לעור־
כי־הדין את הזכות להופיע בבתי־
הדין בשטחים המוחזקים הצבאיים
והאזרחיים. עם זאת יש מיספר
לא קטן של עורכי־דין אשר פעי־
לותם הינה לצניניים בעיני המימ־
של הצבאי. זה יעמוד במצב לא
נוח אם יאלץ לשלול את תעודת
עורך־הדין ממי מהם. שכן אז
עלולים עורכי־הדין הפעילים להצ־
טרף אף הם לשביתה, ובכך יישמט
אחד מאשיות־הצדק עליו מושתתת
המערכת השיפוטית בגדה. אשר
בלאו־הכי נתונה היום לביקורת,
ובמייוחד המוסד הקרוי ועדת־
הערר.

לא כך יהיה אם אגודת עורכי־
הדין החדשה, אם תקום, תהיה
הגוף המאשר והמסמיך עורכי־דין
לפעול באיזור. ניתן יהיה בקלות
להחליט כי מי שאינו חבר באגו־
דה זו אינו יכול לייצג לקוחות
בבתי־המישפט בגדה. ואז סוף
להתלבטויות. לא המימשל ממליץ
ומאשר, אלא האגודה, מה שנק־
רא „סמכויות של מקומיים“. סמ־
כויות היונקות את כוחם מן ה־
מימשל הצבאי, ומזה בדיוק חוש־
שים אותם עורכי־הדין, שלא הש־
תתפו בפגישה. הם מוכנים בלית־
ברירה לקבל הרשאה ישירה מן
המימשל. זהו בעיניהם הכובש
הרישמי. הם לא יסכימו לקבל הר־
שאה כזו מעמיתיהם הפועלים ב־
שם המימשל. סוג כזה של אוטו־
נומיה אינו יכול להתקבל. והדבר
נכון לא רק לגבי עורכי־דין.

מישפט

על קבר אביו

הרופא העיד כי נכח בלידה — הסניגור הוכיח כי הרופא ישב שבעה

חלומו של כל עורך־דין הוא לשבור פעם עד על דוכן העדים בחקירה נגדית. כימעט בכל סרט קולנוע על נושא מישפט עושה זאת אחד מעורכי־הדין. אך במציאות זה כימעט בלתי־אפשרי.

השבוע עשה זאת הפרופסור דויד ליבאי, כאשר שלף מתוך מיסמכיו צילום של מצבה והציגו בפני העד, הד"ר יעקב זמיר. "ה־אם התאריך שעל המצבה הוא תאריך פטירת אביך המנוח?" שאל הסניגור. העד ענה בהן. השופטים הביטו זה בזה ואחר כך הבהירו

פרקליט ליבאי
יום נורא —

נאשם דוברג
— בחייה של אישה

לסניגור כי בזה בעצם הסתיימה חקירת העד.

כמו בסרט דרמאתי, התפתחה חקירת העד לאט לאט לקראת ה־שיא של הצגת התצלום. הד"ר זמיר הוא אחד העדים הראשיים במישפטו של הד"ר מנשה דול־ברג, מי שהיה סגן מנהל המחלקה הגינקולוגית בבית־החולים בכפר־סבא, ונאשם כיום בשלושה מיק־רים של גרימת מוות לעוברים ו־ניהול רשלני של המחלקה להפ־רייה מלאכותית.

ניתוח קיסרי. הד"ר זמיר העיד, כי היה נוכח ביום בו ילדה אחת הנשים שעובריהן נפטרו, ו־שעל כך מואשם דולברג בהריגה. הרופא נכנס לפרטי פרטים של יום המיקרה. הוא סיפר כי נכח בביקור הרופאים של אותו בוקר, וכבר אז הציע כי בילדת יבוצע ניתוח קיסרי, אך דולברג סירב. הוא חזר שנית על בקשה זו אחרי שעות אחדות, ושוב סירב דולברג, שעמד על כך שהילדת תלד ב־אופן טבעי. הוא ידע גם לספר על מה שקרה בעת הלידה באותו ה־

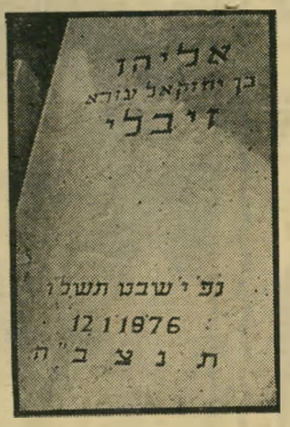

המצבה של האב
כמו בסרט קולנוע

יום, למרות שהוא אישית לא הש־תתף בה.

בעת החקירה הנגדית חזר ה־סניגור ושאל את העד אם הוא בטוח שאמנם נכח באותו יום ב־בית־החולים. העד חזר ואישר זאת בביטחון. גם כאשר הציג לפניו ליבאי את הרישום של סדר ה־עבודה בבית־החולים באותו שבוע, שם מצויין כי זמיר היה בחופש, עדיין עמד הרופא על דעתו. הוא טען כי דולברג הוא שערך הרי־שומים הללו, ולכן אינם מדוייקים, ויש בהם טעויות רבות.

תאריך הפטירה. אבל ליבאי היה מוכן היטב היטב. הוא זכר כי היולדת עצמה העידה, שביום הלידה לא היה זמיר בבית־החו־לים כיוון שישב אז שבעה על מות אביו. הסניגור היה משוכנע כי האשה, שזה היה יום נורא בחייה, זוכרת טוב מכולם את אשר קרה באמת. לכן טרח וחקר מה היה שמו של האב שנפטר ובאיזה בית־קברות הוא קבור. ליבאי ביקש שיביאו לו את תצלום המצבה, וב־ישיבה הבאה הציגו בפני העד. „האם זהו תאריך הפטירה של אביך?" שאל הסניגור את זמיר, ששם אביו היה אליהו זיבלי, וה־עד ענה „כן". תאריך הפטירה והלידה שבה מדובר התרחשו ב־18 של אותו חודש. באותו יום היה עדיין הרופא באבל על מות אביו ולא עבד.

העד תיקן את עדותו ואמר, ש־התחלפו היוצרות בזיכרונו מפני שהיו בבית־החולים הרבה מיקרים שבהם מתו תינוקות כתוצאה מ־טיפול לקוי.

נערת־הפיתוי והיהלומים

הנערה פתחה את היהלומן לנסוע למקום נידח, ושם נשדד על־ידי אלמונים

כתב־האישום שהגישה השבוע התובעת הבלונדית, נאוה שילר, מפרקליטות מחוז תל־אביב, נקרא כמו רומן בלשי. מצויים בו כל הסממנים. נערת־פיתוי צעירה ביקשה טרמפ מיהלומן. בדרך הז־מינה אותו לבילוי מיני. וכאשר היו השניים ערומים במכונית ה־

(המשך בעמוד 73)

שעוני
MARVIN
Quartz
במקום ~~2.500~~ שקל
רק 1.499 שקל
בהנחה של 40%
ל-10 דוגמאות חדישות של שעוני קוורץ מצופים זהב לנשים ולגברים.
עקב הפחתת מס קניה, ירידת ערך הפרנק השוויצרי וגידול מחזור המכירות (מרוין הינו השעון השוויצרי הנמכר ביותר בישראל), (מחיר זול יותר ממחירי ה-DUTY FREE)
מרוין-
שעון מלכות היופי של ישראל.
MARVIN
REVUE
בחיר שעוני שוויץ.
יבוא ושיווק: מרוין - יבוא שעונים בע"מ
ת"א רח' הס 1, קומה א', טל. 294492
להשיג בחנויות שעונים מובחרות

בהזדמנות נדירה להשכיר:
בית בנוה־צדק
משוחזר בסגנון המקורי
4 חדרים ענקיים (140 מ"ר)
תקרות גבוהות, תריסי עץ,
אריחים מצויירים, פאטיו פרטי.
דקה ממרכז התיאטרון, שתי דקות מחוף הים.
$ 350 ● מראש.
03/476140.

גורי פינצ'ר גרמני
למכירה גורי פינצ'ר גרמני חמודים.
טל. 054-21114.

למד צילום
קורסים למתחילים ממשיכים ומתקדמים
"קמרה אובסקורה"
ת"א, ניאליק 23, 658677-
י-ם, צלאל 6, 233502-

טוטו בחירות מטעם במרחב
הופיע גליון יוני
* יומן מדיני: „אשר לטירוף המלחמתי של מנחם בגין, זה לא סיפור חדש. איך תקראו לאדם שפיאר את מלחמת 1956 צ-14 שמות תואר?"
* שיח ילדים — יומן כלכלי — תרבות — טורי ישראל.
* בגין: ג'יימס בונד קולקטיבי בעיראק.
* השמאל נערך לבחירות רעיונות ומידע על אליעזר רונן, צ'רלי ביטון, ימין סוויסה ומאיר פעיל.
נחשו תוצאות הבחירות לכנסת העשירית וסעו למצריים.
במרחב להשיג בדוכנים.

תן טרמפ לחייל

חל מרחלת על כל העולם

בין ארליך לרבינוביץ

נירה רבינוביץ וסמי טוויג
אהבה אמיתית

כששימחה ארליך היה שר־האוצר, הוא היה העוזר שלו, עבד במישרד־האוצר ונתן הרבה עצות. זהו **סמי טוויג**, איש הליכוד. אחר־כך הוא התחתן עם בחורה עשירה, שאבא שלה מהליכוד גם כן. אבל כשהיחסים בין הליכוד לסמי התקררו, התקררו גם היחסים בינו ובין אשתו והם התגרשו.

אחרי מות בעלה היתה זמן רב לבד וחיפשה אהבה אמיתית. ואני כל הזמן ייחלתי לה אהבה שכזאת. פשוט מגיע לנחמדה הזאת הזמרת **נירה רבינוביץ**, את כל הטוב שבעולם.

כשגיליתי שנירה וסמי ביחד החלטתי לא רק לאחל לה שיהיה לה כל טוב, אלא גם ללכת ולהתפלל בשבילה.

אז מה אם הוא נשוי?

את השחקנית **ענת עצמון** כולנו מכירים. אם כבתו של שחקן הבימה, **שמואל עצמון**, ואם כשחקנית בזכות עצמה. יש לה, תמיד, המון מחזרים והיא אוהבת להחליפם, כדי לגוון וכדי שלא להשתעמם. הפעם קלטתי אותה עם מחזר חדש, **במאי סרטים** ישראלי צעיר, שסרטיו היפים זכו בשנים האחרונות להצלחה.

ענת עצמון
לא להשתעמם

אותו במאי הוא גבר נשוי, אך בעיני ענת, כך מסתבר, אין לעובדה זו כל חשיבות.

אפשר גם בלי פנטומימה

הם בצוותא על הבמה, צבועים כמו ליצנים, לבושים בבגדים עליזים, עושים לנו תנועות ואנו צריכים להבין.

יורם בוקר ורותי גזמן
שפת הפנטומימה

התנועות הן שפת הפנטומימה, וכשאני אומרת „הם" אני מתכוונת ל**יורם בוקר**, מבכירי הפנטומימאים שלנו, אם לא הבכיר שבהם, ול**רותי גזמן**, המופיעה יחד איתו ועם **אורי מנגבים** ו**שייקה אופיר**.

אבל לא רק על הבמה הם ביחד. גם אחרי ההופעות הם יחד. אני, בכל אופן, ראיתי אותם במסיבה. הם היו כל־כך יפים ומאושרים ביחד, עד שאני בהחלט יכולה להבין מה עושה האהבה לאנשים.

העיניים המאוהבות של עירית

אי אפשר לסמוך על שחקנים. הנה, ראיתי במו עיני את השחקנית הצעירה בת ה־23, **עירית שגיג**, מחזיקה ידיים ושולחת מבטים אוהבים לעבר **שחקן** נשוי מאוד ואב לילדים במיזנון של התיאטרון הקאמרי. ועכשיו היא אומרת שאין כל רומן ביניהם, ושזו היתה סתם הצגה.

עירית מתגוררת כבר יותר משלוש שנים עם שחקן אחר, **משה איבגי** בן ה־27, שהוא גם בעל התיאטרון הצעיר. מזל שאני לא שחקנית, כי אצלי להחזיק ידיים ולעשות עיניים זה בדרך כלל סימן שאני מאוהבת מעל לראש, אך לא כך בסיפור הזה.

עירית נראית תמיד מאוהבת, אולי מתוך הרגל, כי במחזה אותלו היא משחקת את אהובתו של הגיבור, דסדמונה, ובסרט לא לשידור היא הצטלמה בעירום ואהבה את מנהל התחנה. אז אם תראו את עירית נראית מאוהבת במקומות אחרים, אל תפלו בפח, כמוני. תדעו לכם שהיא חיה בעושר ובאושר עם איבגי, ואפילו מתכוננת להופיע עימו בהצגה משותפת, שהוא גם יפיק.

רומן של צ'יק־צ'יאק

נתן מנספלד, מנהל אולפני הטלוויזיה בהרצליה, הוא גרוש, שמגדל את בתו בכוחות עצמו. אחרי גירושיו הוא הפך אחד הרווקים המבוקשים והפופולארים ביותר בעיר. בכל פעם אפשר לראותו צמוד ליפהפיה זוהרת אחרת. עד לפני שלושה שבועות. אז פגש **בשלי רינברג**, הרווקה בת ה־34, שהיא מעצבת־אופנה במיקצועה. משהו קרה ביניהם, והם החליטו להתחתן אחרי היכרות של שבועיים בילבד. לרומן כזה אני קוראת רומן של צ'יק־צ'אק.

נתן מנספלד ושלי גרינברג
זוג זריז

סוף סוף

זה קרה, ואני חייבת לומר: סוף־סוף! כי חיכיתי לזה, למרות שזה נמשך הרבה זמן. אני מתכוונת לרומן של איש־המלונות **רודולפו כהן** וזמרת ההקלטות **ריקי מנור**.

זה לקח להם כמה שנים טובות של אהבה וחיים בצוותא, עד שלפני שבועיים, כששהו בניקוסיה שבקפריסין, נתנו ליח־סיהם גושפנקא חוקית ובאו בברית ה־נישואין.

הזרוק

מאיר ארבה, בעליו של רוטשילד'ס פאב, מצא חן בעיני ממבט ראשון. הוא זרוק, וכמו שאני מכירה אותו הוא אוהב להיות כל הזמן חופשי ומאושר וכל יומיים להחליף את השותפה לחוויותיו.

לכן, כשראיתי שמאיר מנהל רומן אמיתי, במשך שנה שלמה, עם **תמי פורן**, בעלת בוטיק־שמאטעס מדיזנגוף, זה נראה לי מוזר.

אבל השבוע שוב הכל הסתדר לי, כי מאיר ותמי כבר לא ביחד. הם כבר לא גרים במשותף, ומאיר הזרוק מחפש שוב שותפה זמנית לחוויותיו.

דקמרון ישראלי

בדקמרון — הצגת העירום החדשה — מראה לנו **דליה עזר** את חמודות גופה. עד שהועלתה ההצגה, היא היתה מאוד ביחד עם המפיק של ההצגה, **ששון שבתאי**. ולי היה נראה, שטוב להם ביחד. אך כאשר החלה ההצגה לרוץ, היא עברה לזרועותיו של שותף אחר בה. זהו השחקן **נחום שיש**. כמו שאני מכירה את נחום, ואני מכירה אותו טוב, הוא מחליף נערות בקצב של כבס־ולבש, ואני מציעה לשותף־האחר, לששון שבתאי, לא להתייאש.

רגלים יפות הן רגלים בריאות

Scholl

החליקי לסנדלי "שול" ומיד תחושי בהבדל. רגליך תרגשנה ותראנה טוב יותר.

סנדלי "שול" נוחות
ומתרגלות את רגליך
עם כל צעד שאת עושה.

הקמורית — (בלעדית ל"שול") שבסוליה המיוחדת מפעילה את אצבעותיך ואת כל שרירי כף רגלך. פשוט... ויעיל. הפעלת השרירים משפרת את מראה רגליך ומונעת את התעיפותך, גם בהליכה או בעמידה ממושכת.

סנדלי "שול" יחידים במינם בעולם, ולכן, עולה ערכם על מחירם. סנדלי "שול" במבחר דגמים ובצבעים אופנתיים.

"שול" עושה לך את הקיץ!

את כל היתרונות של סנדלי "שול" תמצאו בסנדלי העור — דגמי 81' הזהרו מחקויים זולים

להשיג בבתי המרקחת, חנויות אורטופדיות ובמשביר לצרכן בירושלים, בחיפה ובת"א — סניפי דיזנגוף סנטר ואלנבי.

לכ' "שול"
מח' ההסברה
ת"ד 2115, חיפה 31020
אבקש לשלוח אלי קטלוג "שול"
מוצרי איכות לטיפול וטיפוח הרגל.

שם _____

כתובת _____

_____

חולצות לגברים המגיעים רחוק

הקיץ הגיע לאופנת ברוך בשלל דוגמאות ושילובים. חולצות כותנה אווריריות בגזרה גברית ומחמיאה, המביאה אליך את רוח האופנה בעולם הגדול. חולצות אלגנטיות וחולצות ספורטיביות, חולצות בפסים וחולצות מצוירות, בצבעים רכים ובגוונים עזים, מתאימות לגברים היודעים את רצונם—אתה תאהב אותן.

Baruch

אופנת ברוך—אופנה שאוהבים.

קולנוע

אורחים

הברווזים שחו לאט

היה זה בפסטיבל הסרטים בקאן — לפ־ני שנה בדיוק: הבמאי הנרי יגלום לא האמין למראה עיניו: על בית־הקולנוע שבו הוצג סירטו, סיטינג דאקס, צר קהל עצום. עיתונאים ואורחים אחרים נלחמו ביניהם כדי להידחף פנימה. יגלום נדהם: „אמנם כבר ראיתי את הביקורת האמרי־קאית יוצאת מכליה כדי להחמיא לסרט שלי, אבל לא תיארתי לעצמי שהמישטרה הצרפתית תצטרך לסלק אנשים, באזיקים על ידיהם, מן הקולנוע. זה קצת מפחיד, אבל זה גם נפלא".

הברווזים, כך נקרא הסרט בתירגום פש־טני בישראל, שחו לכאן לאט. למעשה שמו האמיתי של הסרט צריך להיות מט־רות נעות, והכוונה היא לאותם שני טי־פוסים, גיבורי הסרט, המחליטים לרמות את העולם ואת המאפייה, ובלי דעת הופ־כים מטרות נעות.

ומשהגיע הסרט לישראל ואפשר לברך מוטב מאוחר מאשר לעולם לא, בא איתו אחד ה„ברווזים" האלה, מייקל יגלום, ה־רשום בכותרות כמייקל אמיל, ואינו אלא אחיו של הנרי הנ"ל, שהפיק ומשחק ב־סרט. ואם השם יגלום מזכיר את דודתם של השניים, רעייה יגלום (נשיאת ויצ"ו העולמית), הרי העבר הקולנועי של־ה־שניים מקורי ביותר: שני אחים אלה הם לא רק מהפכנים קולנועיים אמיתיים, ה־עושים הכל במו ידיהם, כי אם צוות לא שיגרתי, המנצל את הקשר וההיכרות המישפחתית לעשיית הומור חדש, רענן, מחוכם ובלתי־קונבנציונאלי. מה שיכולה מחשבה מקורית לעולל בקופה הוכיח סרט זה בלי תקציבים, בלי כוכבים ועם סיפור קטן ואבסורדי סחף את הקופה והביקורת גם יחד בהצלחה חסרת־תקדים באמריקה המפונקת בקומדיות מיסחריות.

מצדמה נסתרת. באופן מפתיע ב־חלט היתה מילחמת־ששת־הימים התחלת הקאריירה הקולנועית של הנרי, שנולד בלונדון, למישפחת יגלום (שברחה לשם מגדנסק ואח"כ היגרה לאמריקה. „דהרתי לנמל התעופה בניו־יורק כדי להספיק לה־גיע למילחמה. לא ידעתי מה אעשה בה בדיוק, אבל ידעתי שאני רוצה להיות קרוב. אף שלא היה לי כל מושג בהס־רטה, קניתי מצלמה פשוטה ביותר, קודק אינסמטיק 8 מ"מ. זה היה הנשק הקול־נועי הראשון שלי."

בתום ששת־הימים מצא עצמו הנרי עם שלוש שעות של סרט שכלל גם את המאבק בכנסת על שאלת איחוד ירוש־לים, בלי שאיש ידע שמישהו מסתיר מצ־למת־קולנוע בין כותלי הבית. הוא חזר הביתה וערך את החומר בלי לדעת איך בכלל עורכים סרט. המפיק, ברט שנייי־דר, אחד מידידיו, שראה את הסרט, הת־פעל כל־כך מעריכה לא מיקצועית־זאת, עד שמאוחר יותר קרא להנרי לעזור לג'ק ניקולסון לערוך סרט שהפך אבן־דרך בקולנוע האמריקאי: אדם בעיקבות גורלו, של דניס הופר. היתה זו ההצלחה הלא צפוייה של הסרט, שנתנה לכל אחד ממשתתפיו דרכון לקולנוע. ניקולסון עשה את סירטו העצמאי הראשון, נהג — היא אמרה. בוב ראפלסון — את רסיסי חיים והנרי יגלום עשה את סירטו הרא־שון, שמעולם לא הוקרן כראוי בישראל, מקום בטוח, כשבין כוכביו ניקולסון ו־אורסון וולס, והנושא לא מיסחרי ביותר — הזיוותיה של נערה צעירה, כשמציאות ידמיון משמשים בו בערבוביה.

חברת קולומביה הצטיינה בכך שהפיצה את מקום בטוח בצורה כושלת ובחוסר־הבנה לאופיו המיוחד של הסרט, וכך החליט הנרי שהוא חייב לעשות הכל, לא רק לכתוב ולביים, אלא גם לדאוג להפ־צה הולמת. לכן החליט שאת סירטו־הבא, טרקס (סיפור של סמל החוזר הביתה מ־מילחמת וייט־נאם), וגם הוא לא הוצג בישראל, יעשה אחרת. יחד עם משקיעים עצמאיים ובשיטת „טקס שלטר" עשה את הסרט, שהשתתפו בו ג'יין פונדה וג'ק ניקולסון.

אבל מעבר לפינה ציפתה לו הפתעה אחרת: אם כי פסטיבל קאן קשר לו זרי־דפנה, הרי באמריקה לא רצו לנגוע בו. מילחמת וייט־נאם היתה קרובה מדי. עב־רו שנים, וכל הגדולים, מקופולה ועד צ'ימינו, עשו מטעמים מוייט־נאם, וסירטו הקטן והפיוטי של יגלום נדחק לקרן־זווית.

זוג של סולנים. אבל שכרו של הנרי עלה מהפסדו: מייקל, אחיו הבוגר ממנו בשש שנים, התגלה לא רק כיוצע מומחה לבעיות הפקה, כי אם גם כקומיקאי מחר־נן. הנרי הפקיד בידו ובידי ידיד אחר, זק גורמן, את רגעי ההרפייה הקומית של הסרט, והשניים קרנו החוצה כזוג של סולנים.

לעומת מייקל, שהגיע למישחק בעל כורחו, שאפה פטריס מאוסנד, בתו של סופר ובמאי הוליוודי, להיות שחקנית.

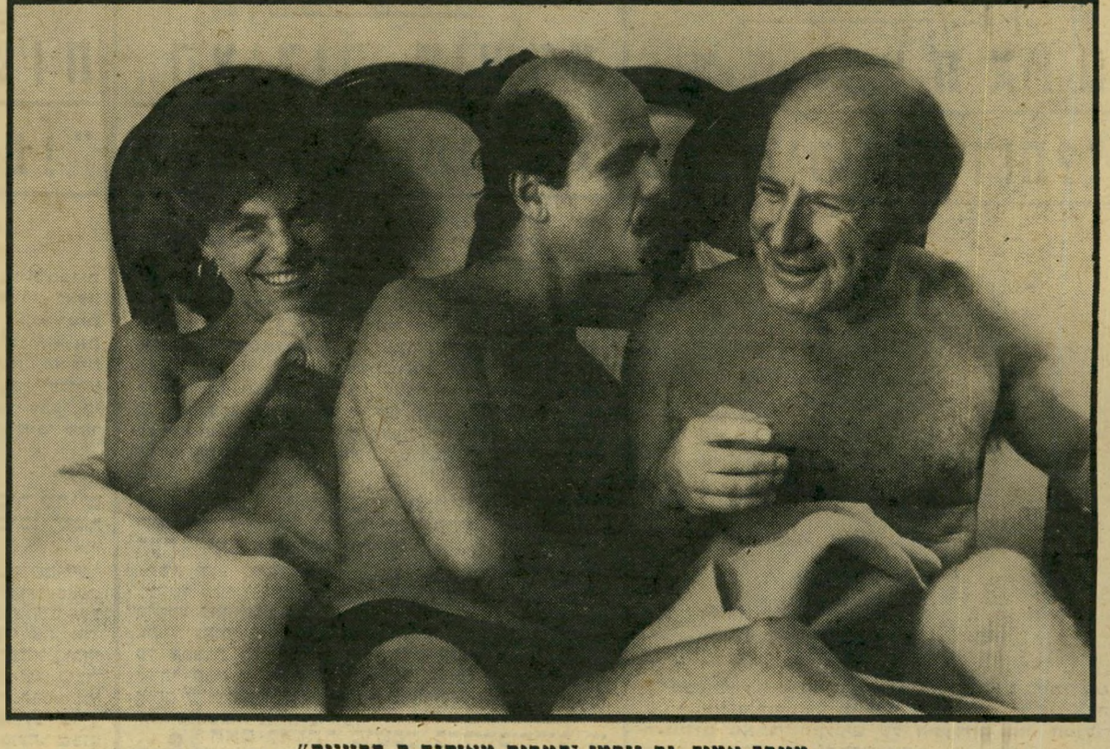

מייקל אמיל, זק גורמן ופטריס מאוסנד ב„ברווזים"
מישחק אימפולסיבי וכישרון טיבעי מדהים

פטריס והנרי יגלום
הנישואין הולידו שחקנית

„היכרתי את נבכי המיקצוע, אך רציתי לחסוך מעצמי את ההשפלות שבדרך," ולכן הציעה עצמה להנרי כנערת־תסריט. היא לא קיבלה את העבודה. מאוחר יותר התחרט על בחירתו בנערת־תסריט, וכ־פיצוי נשא את פטריס לאשה, והפקיד בידה את התפקיד הראשי בסירטו — מה שפתח לפניה את שערי הוליווד בצורה מכובדת לחלוטין, ודי בצפייה בהופעתה הפתוחה והקורנת בברווזים כדי להבין מדוע.

הפסיכואנליזה פושטת רגל

מחיי המאריונטות (סטודיו, תל־אביב, גרמניה) — שתי דרכים פתוחות בפני מי שמבקר סרט חדש של אינגמר ברגמן. מצד אחד הוא יכול לבדוק כיצד משתלב הסרט בטבלה הכללית של יצירת הבמאי השוודי, אז צריך לחלק נקודות למישחק, לצילום, לתיחכום התסריט ולמבנה שלו, וכן הלאה. מאחר שהמישחק הוא מרשים, אבל לא מדהים, הצילום מעולה אבל לא מסנוור, והתסריט מרתק, אבל לא גאוני — צריך להגיע למסקנה שיחסית לניקוד של סרטיו הקודמים, אין לסרט החדש מקום בראש הליגה. זה צריך לספק את חובבי הספורט שבין ההולכים לקולנוע.

מצד שני, אפשר לראות את הסרט כחלק בלתי־נפרד מכלל יצירתו של ברגמן, המשך למה שעשה עד עכשיו ואות למה שיעשה בעתיד. ואז מתקבל הסרט החדש כנדבך נוסף להתפוררות חיי המישפחה של חברת־השפע הפרוטסטנטית, שבה חוקי המוסר מחד גיסא, ודרישות הגוף מאידך גיסא, גורמים למשבר שאין לו פיתרון. הסרט חוזר, כמוכן, על טענת ברגמן לפשיטת הרגל של הפסיכואנליזה כדרך לתיקון נפש־האדם, ומדגיש את הרגשת החטא שאין לו כפרה, הרובצת על כל דמויותיו.

הצורה שבה בחר ברגמן הפעם להציג את התיאוריות שלו היא דרך החקירה: מפקח־מישטרה אוסף נתונים, ערוך חקירות ושואל שאלות את כל מי שהיה קשור בפרשת רצח יצאנית על־ידי איש־עסקים צעיר, נאה ומצליח. פרט לסצינות הרצח עצמן, המצולמות בצבע, הסרט כולו הוא בשחור־לבן, מעין אינדיקציה להבדל שבין העובדות הריא־ליסטיות היבשות לבין העולם עוטה הערפל של נפש האדם, שעליה מביע כל אחד מן המרואיינים את דעתו הפרטית, תוך כדי שיחזור האירועים שקדמו לרצח.

כריסטין בוחגר ורוברט אצורן: משבר

סוון ניקוויסט, הצלם הקבוע של ברגמן, סיפק לו, לפי דרישתו, צבע בגווני אדמדם, המזכיר דראמות אהבה סוערות ונרגשות מלפני שלושים וארבעים שנה. וצילום שחור־לבן מחוספס, קצת מעורפל, כמעט כמו צילום תעודי של מי שאכן הולך כל הזמן מאחורי מפקח המישטרה כדי לאסוף עובדות.

כהרגלו, ניצב ברגמן קרוב מאוד לדמויותיו, הפעם כמעט ומבטל את הרקע לחייהם, שאינו קשור באורח ישיר לערוץ המרכזי של העלילה, והוא משיג מישחק משכנע מאוד מצוות שחקנים אלמונים בקולנוע, כולם אנשי תיאט־רון ממינכן. כל זה יכול להיות הישג שיגרתי, כשמדובר ברגמן, אבל אפשר לספור על אצבעות יד אחת את הקול־נוענים האחרים שמסוגלים להגיע לשיגרה כזאת.

יעקב אחימאיר:

„עניין לרשות שמורות הטבע!"

מאז שרפיק חלבי נסע לגרמניה ולארצות־הברית לא הפסקתי לרחם על עורך־הדין, מה שמו? פאפו. איך שהבן־אדם מפספס כותרות. והנה לא חלפו ימים רבים ופאפו הנ"ל מצא לו עץ חדש לטפס עליו — את עורך „מבט", יעקב אחימאיר, שאותו הוא מאשים בסקירה עויינת של הפצצת הכור העיראקי על־ידי חיל־האוויר. ואם לא די בזה, איים השבוע פאפו כי ישמור על צעדיו של אחימאיר, כמו שהעורב מיפו שמר על צעדיו של נוריאלי.

שאלתי את אחימאיר:

● **מה דעתך על כך שפאפו ישמור מהיום והלאה על צעדיך, כשם שהעורב מיפו שמר על נוריאלי?**

בדומה לפרשת העורב, אולי כדאי שרשות־שמורות־הטבע תטפל גם בבעיה הזו עם עורך־הדין אהרון פאפו. באופן יותר מהותי אני מחשיב את רשות־השידור ואת האנשים העומדים בראשה, ובראש וראשונה את אלו מהמיגזר הציבורי. אני מקווה שהם יתייחסו במלוא כובד־הראש להתבטאויותיהם, לפחות באותה מידה של כובד־ראש שהם דורשים ממני בעבודתי כעורך מבט. ומי שחושב כי מדובר כאן בהתבטאות חסרת־רמה, וכי צריך להתייחס להתבטאותו זו של פאפו בהתאם, טועה. משום שאין להעלות על הדעת התבטאות כזאת כלפי עובד בכל מדינה אחרת בעולם.

● **מה יש לך להגיד על רמת ההתבטאות של פאפו?**

רמת ההתבטאות שלו הופכת אותו לצחוק ולשנינה לא רק בעיני הציבור, ידוע לי גם שאנשים חשובים ברשות־השידור מלגלגים באופן פרטי על עורך־הדין אהרון פאפו.

● **האם יש לדעתך להעביר אותך מתפקידך בגלל הדרך העויינת שבה סקרת את פרשת הפצצת הכור העיראקי?**

אני עומד על קרקע מוצקה. אני חושב שבמיקרה זה לפחות לא צריך להעביר אותי מתפקידי, כפי שדורשים עורכי־הדין פאפו וינון, אלא צריך להעביר מתפקידו את הנשיא רגן, שהחליט על עיכוב ארבעה מטוסי אף 16, את ראש־ממשלת צרפת ושר־החוץ שלה, שמתחו ביקורת על הפצצת הכור, ואת יושב־ראש ועדת החוץ והביטחון של הסנט האמריקאי, הסנטור צ'ארלס פרסי. אך בשום פנים ואופן אין לחזור במחצית השנייה של המאה העשרים על המינהג האכזר הקדמון, אשר לפיו השליט חייה מוציא לזארג את מבשרי הבשורות הרעות.

מינה צמח:

„הציבור מושפע מאירועים זמניים!"

ידיה של עורכת הסקרים, הדוקטור מינה צמח, מלאות עבודה. היא לא מספיקה לערוך סקר אחד, וכבר מתרגש ובא אירוע המסעיר את עם ישראל, והיא מתבקשת לערוך סקר נוסף.

הסקר האחרון שפירסמה מינה צמח ניבא 43 מנדטים למערך ו־42 לליכוד. מיד לאחר פירסום הסקר פגש בגין את סאדאת, וגברת צמח התבקשה להכין סקר חדש. היא לא הספיקה לסיים את הסקר וחיל־האוויר הפציץ את הכור העיראקי, וכבר היא עסוקה בימים אלה בעריכת סקר חדש. לפי תגובתה הלא־מפורשת על שאלתי, ניתן להבין כי בפעם הזו יהיו נתוני־הסקר שונים בהחלט מנתוני־הסקר הקודם, שהבטיחו רוב של מנדט אחד למערך.

● **נמסר לי כי בסקר פנימי שערך המערך הסתמנו 50 מנדטים לליכוד ו־42 למערך, מה דעתך על אפשרות כזו?**

לא ידוע לי על סקר זה ועל תוצאותיו. היום, סקרים שנעשו לפני יומיים, אין להם משמעות. הציבור הישראלי מושפע מאירועים זמניים. מחר יכול לקרות משהו, שישנה את תוצאות־הסקר. אם המערך, למשל, יצליח להתגבר על הפצצת הכור באירוע כלשהו, או שהציבור יתחלק לשתי קבוצות — לאלה שפעולת הפצצת הכור תעודד אותם לתמוך בליכוד, ולאלה שהפעולה תרתיע אותם. קשה לחזות תוצאות כאלה מראש.

● **האם לדעתך מושפע קהל־הבוחרים מן־תוצאות הסקרים שאת מפרסמת?**

זה יכול להיות, אם כי אנשים אינם מוכנים להודות שהם מושפעים מסקרים. המטרה העיקרית של סקרי־הבחירות היא לעזור לאזרח להחליט עבור איזו מיפלגה מהמיפלגות הגדולות לבחור. לפעמים תוצאה של סקר יכולה להביא אדם למסקנה שחבל לו לבזבז את קולו על מיפלגה קטנה.

● **איך מתבצעים הסקרים שאת עורכת?**

אנחנו לוקחים מידגם מייצג של האוכלוסיה היהודית הבוגרת, כ־97 אחוז מכלל האוכלוסייה, ויש לנו הנחות לגבי האוכלוסייה הערבית. בסקר משתתפים בין 1000 ל־1250 איש, והוא מתבצע בכל הארץ.

אנו שולחים לבתי האנשים מראיינים, אחרי שאני מנסחת את השאלות. אחר־כך אנו עורכים ביקורת על המראיינים, כדי לוודא שאכן ביקרו בבתי האנשים ולא ישבו בבית ומילאו בעצמם את השאלונים, ואז בא ניתוח הסקר.

● **האם הציבור הישראלי משתף פעולה?**

יש אנשים שאינם מוכנים להתראיין, ואז אנחנו מוציאים את הרזרבה. יש המסרבים להשיב על כל השאלות. אך בדרך־כלל יש היענות. אנשים מרוצים שבאים לשאול אותם.

אפריים סידון:

„מה פיתאום שני מיליון לירות?"

מכל מערכת הבחירות האנשים המעניינים ביותר הם לאו־דווקא נבחרי־העם ומועמדי המיפלגות, כי אם אלה העומדים מאחרי הקלעים של התעשייה הזו, המוסי־קאים התמלילנים, התסריטאים.

אחד מאותם תסריטאים הוא אפריים סידון, המכונה פרוייקה. איש מערכת „העולם הזה" לשעבר, שהיה שותף לטור הסאטירי „זו ארץ זו", חבר מערכת תוכנית הטלוויזיה „ניקוי ראש", סאטיריקן ותמליון נודע.

שאלתי את פרוייקה, העובד למען המערך ביחד עם סאטיריקן אחר, ב. מיכאל.

● **האם זה נכון כי תמורת עבודתך בי־שירות המערך אתה מקבל סכום השווה לשני מיליון לירות?**

מה פיתאום שני מיליון לירות? שגינו ביחד, ב. מיכאל ואני, מקבלים משהו בסדר גודל של מיליון.

● **האם אתה עושה את עבודתך למען הכסף?**

מה פיתאום? מיקי ואני חשבנו שהמצב חמור. באנו ליוסי שריד ואמרנו לו, שאם רוצים איתנו במערך למערכת־הבחירות אנחנו פנויים.

● **באחד העיתונים פירסם כאילו אתה חיברת את הימנון המערך.**

אני לא חיברתי את ההימנון, מישהו מפירסום דתף כתב את ההימנון הזה.

בוריס סגאל:

„הייתי לוקח את הישראלים לכל מקום!"

בשבוע שעבר נהרג בתאונה טראגית במאי הקולנוע והטלוויזיה בוריס סגאל. הוא ירד מהליקופטר שהביא אותו לאתר־צילומים, ונפגע מהמדחף. בוריס סגאל, שאת סירטו „הקרקס בא העירה" ראינו לפני שבועיים בטלוויזיה, ביים בישראל ובהוליווד את הסידרה הטל־וויזיונית „מצדה".

שהיתי אותה תקופה בהוליווד, ובעיתוני הקולנוע שם פורסם על צרות־צרורות שהיו לצוות האמריקאי בישראל. השחקנים, כך נכתב, חלו בדיזנטרייה, ופיטר שטראוס הוחש לבית־חולים בלונדון. אנשי חצוות ה־אמריקאי סבלו מתשישות, והיו בעיות טכניות בהפקה.

נפגשתי עם סגאל, ואת הראיון שערכתי עימו עמדתי לפרסם עם הקרנת „מצדה" בישראל. סגאל, איש נאה, חם ולבבי, בא לפגישה עם אשתו, מארג', רקדנית לשעבר, ששהתה איתו בישראל.

שאלתי אותו:

● **ממה ידעתך נבעו הבעיות שהיו לך וצוות האמריקאי בישראל?**

לדעתי, הצוות האמריקאי נדהם מכך שהסרט היה סרט קשה. אני ידעתי זאת מההתחלה, הם ידעו זאת מההתחלה, ובכל זאת הופתעו. אני חושב שאנשים נזרקו לחברה שונה. חלו מהאוכל שלא היו רגילים אליו ומהאקלים הקשה, וכל זה גרם למורת־רוח.

היה גם חוסר־הניסיון של אנשי ההפקה הישראלים. אני לא מאשים אותם, אני יודע שאין להם הנסיון בסרטים גדולים. היו גם בעיות עם הצוות האמריקאי, כולם כל־כך רצו לעשות את הסרט, שעצמו את העיניים לבעיות מציאותיות של ההפקה. לו הייתי מודים מהתחלה שיש בעיות, היו נמנעות צרות רבות.

בסך־הכל נהניתי מאוד מהצילומים בישראל. יש לכם צוות טכני נחדר, הייתי לוקח אותו לעבודה בכל מקום. גם המפיקים הישראלים, אני משוכנע, ילמדו עם הזמן.

● **האם עברתם את התקציב המקורי שי הסרט?**

כן, התקציב המקורי היה 18 מיליון דולר, והגענו ל־21 מיליון. עברנו בשלושה מיליון את התקציב, למרות שאני יודע שאנשים זורקים הרבה מיספרים.

● **מה דעתך על השחקנים הישראלים ש־השתתפו בסרט?**

מיכאל שילה וראובן בריוותם היו מצויינים, היתה להם רק בעיה עם המיבטא.

● **מהן תוכניותיך לעתיד?**

נתתי למפיק הישראלי, יצחק שני, גירסה חדשה של הדיבוק, ואני מקווה לחזור לישראל ולעשות את הסרט. אהבתי את ישראל, היו הרבה דברים שהטרידו אותי, אבל בסך־הכל קשרתי קשרים, ויצרתי הרבה חברים.

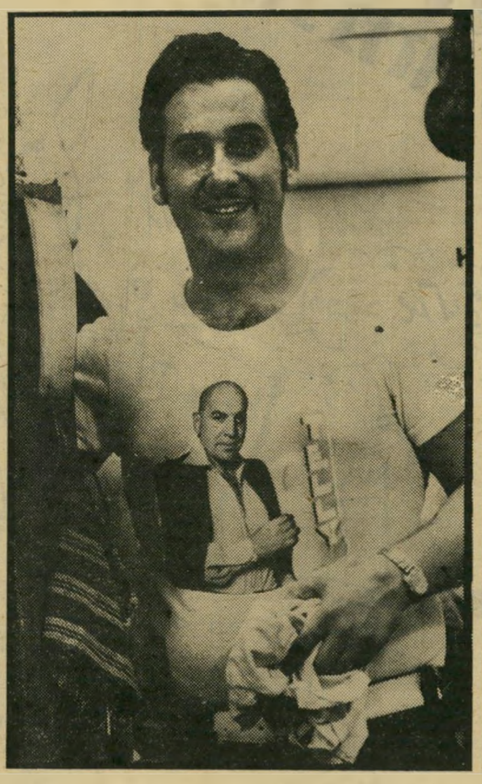

משה איש־כסית:

„אם המצב יימשך אסגור את ,כסית'!"

השמועה ריחפה בין פרישמן לדיזנגוף, והחזירה אל קפה „כסית" גם את הבוגדים שעברו ל„דיצה". משה איש כסית, אמרה השמועה, רוצה להפוך את „כסית" למיסעדה סינית.

אני, הנמנית על הישובים ב„כסית" מאז שהתחלתי לשבת בבתי־קפה, מיהרתי אל מויישלה, המכונה „כסית", ושאלתי אותו:

● **האם זה נכון שבתוכניתך להפוך את כסית למיסעדה סינית?**

היו דיבורים כאלה, אבל בגלל הסנטימנטים של אחותי צביה, התוכנית ירדה מהפרק.

● **האם שנה וחצי לאחר מות אביך אתה רוצה לסיים את הקאריירה של קפה „כסית"?**

יש לי ברירה? אני לא רוצה להפוך את כסית לסינית. אני לא רוצה למכור בכסית בורקס, אז יותר טוב לסגור. אני לא עומד ברפורטים של עיריית תל־אביב, בשנה שעברה קיבלתי 350 רפורטים.

● **מדוע קיבלת את הדו"חות?**

אבי נפטר, ועם מותר בוטל הרישיון שלנו לשולחנות ולכיסאות על המידרכה. לקח לנו שמונה חודשים להסדיר את העיניין, ובמשך כל הזמן קיבלנו רפורטים. אחר־כך נותרו עוד ארבעה חודשים לסוף השנה, ושילמתי 58 אלף לירות לארבעת החודשים הנותרים, רק בהתערבות של צ'יצ' בוטלו הרפורטים.

● **שילמת 58 אלף לירות בשביל מה?**

בשביל רישיון לכיסאות ולשולחנות על המידרכה. בשנת 1978 שילמנו 900 לירות, ב־1980 שילמנו 2,500 וב־1981 שילמנו 58 אלף, איך אפשר לעמוד בזה?

חוץ מזה מגיע צ"ש לפקחים של העירייה, בגלל הדקדוק הרב שהם מדקדקים עם כסית. יש לי פה רפורט של חריגה בעשרים סנטימטר ממה שמותר. כל פקח חושב שהוא מלך. יום אחד, ב־12.00 בלילה, הכיסאות היו על השולחנות, היינו בכסית רק זקי, מרסל — המלצרים — ואני, קיבלתי רפורט, משום שהמקום לא היה סגור.

● **איך אתה מתכוון לפתור את הבעיה?**

למכור את כסית.

● **מה יציך את „כסית"?**

אולי צריך רגש וחום־לב, אולי עוד עשרה אנשים כמו יבי. אם את תקבעי את הפגישות שלך בכסית ולא בבית־סוקולוב. אולי אם שחקנים יבואו כמו פעם אחרי ההצגה. אני מוכן ללכת לקראתם, לעשות להם מחירים, כמו בימים הטובים של כסית.

האמיני לי, צביה ואני יש לנו סנטימנטים חזקים למקום, רוצים להשאיר את כסית כמות שהוא. ואני מאמין שנמשיך להחזיק במקום, ולתמוך בכל האמנים הרעבים, אבל זה קשה, זה קשה.

אסתר שמיר:

„להגיד דברים שיוצאים מהבטן!"

ביום חמישי שעבר פתחתי את הרדיו, ושמעתי זמרת לא מוכרת שרה במיקצב רוק ובקול לוחץ על המקום הכי נמוך בתל־אביב. לא הספקתי להתאושש מהשיר המדליק הזה, וחטפתי זבנג נוסף — הקריין סיפר כי את „המקום הכי נמוך בתל־אביב" שרה לא אחרת מאשר הזמרת אסתר שמיר, שעם שירה „עברתי רק כדי לראות" אני משכיבה את הילדה שלי לישון.

שאלתי את אסתר:

● **מדוע השינוי הקיצוני בסיגנון השירה שלך?**

זה לא כל־כך שינוי, זו עוד דרך להביע את עצמי. הדברים שאני כותבת עליהם כעת שונים מהדברים ש־כתבתי קודם, הם אחרים, הם יותר קשוחים. קודם כתבתי על דברים ושמתי אותם בממלכות, קודם הייתי מלכה, כעת זו לא מלכה, זו אני, יותר חשופה, יותר אמינה.

● **את מתכוונת שכעת יש לך יותר אומץ מאשר קודם לחשוף את עצמך?**

מבחינת התוכן גם קודם היה לי אומץ, אבל מבחינת דרך־הכתיבה יש לי כעת יותר אומץ. אני כל הזמן רוצה להגיד את הדבר היותר נכון ובצורה ישירה. אני מחפשת דרך להגיד דברים שיוצאים מהבטן, ושיגיעו באופן ישיר ולא בדרכים עקיפות, בדיוק כמו שמדברים.

● **בשנתיים האחרונות לא הקלטת שירים חדשים, מה עשית?**

רוב הזמן כתבתי את השירים החדשים שלי והלחנתי אותם, זוהי דרך ארוכה וקשה. מעבר לזה היו לי בעיות טכניות, שנבעו מכך שרציתי לעשות דברים בדרך שלי ולא בדרך אחרת.

● **האם העובדה שהתגרשת מאפרים שמיר, שכתב את הלחנים לשיריך המפורסמים, השפיעה על הסיגנון החדש שלך?**

לא, בכלל לא! אין לזה בכלל קשר, זאת מן התפתחות שנובעת ממני. כעת אני כותבת לבד את הלחן, לפי כיוון המילים.

שיחת העיר: שירות מזון לבעלי־חיים

"הב־לי"
היישר לביתך
שירות חינם!!

מתקשרים ל"הב־לי" בכל שעה משעות היממה.
בוחרים את המזון האהוב על כלבך מתוך מגוון של 30 סוגי מזון מוכן וטרי באיכות מעולה (דוגלי; דוגמור, בונזו, גיינס, בשר טרי לסוגיו ועוד).
מקבלים הכל הביתה ע"י נציג "הב־לי" בתוך 24 שעות. השירות, הייעוץ וההדרכה חינם.
הב־לי מספק מזון לכלבים, חתולים, צפורים ודגים ואת מוצרי הטיפול והטפוח של "אקו מכתשים" — והמחיר: בדיוק כמו בחנות!

אקו מכשירים לבריאות חיות הבית

רח' בן יהודה 134 ת"א, טל. 223651
24 שעות ביממה טל. 291251 קוד 26

דבר חד"ש

חרדה

אנו חרדים

הפצצת הכור הגרעיני ליד בגדד הוכיחה שוב, שממשלת בגין מנהלת מדיניות כוח הרפתקנית, העלולה להציל התלקחות מלחמתית כללית ולהמיט אסון שקשה לתארו על ישראל.
מיד עם פירסום הידיעה על הפצצת הכור, גינתה חד"ש התקפה זו ללא היסוס.
עמדת חד"ש ברורה:
הפצצות לא ימנעו שואה גרעינית, אלא להיפך — מקרבות אותה. כדי למנוע שואה גרעינית — על ישראל להצטרף לאמנה הבינלאומית לאיסור הפצת הנשק הגרעיני (שכל המדינות האחרות באזורנו כבר הצטרפו אליה) ולאפשר פיקוח בינלאומי על הכורים שברשותה, כמו הפיקוח שקיים בארצות אחרות.

אנו חרדים

הכיבוש נמשך, מעשי הדיכוי והנישול מחריפים, תהום האיבה מעמיק, ישראל הופכת בהדרגה מדינת אפרטהייד. הנסיון הוכיח, כי הסכמי קמפ-דייוויד לא קירבו את השלום הכולל, אלא החריפו את סכנת המלחמה (וההוכחה: משבר הטילים בלבנון). הסכמי קמפ-דייוויד נועדו להנציח את הכיבוש הישראלי, הביאו להחרפת הדיכוי בשטחים הכבושים ומנעו מהעם הפלשתינאי לכונן את מדינתו העצמאית בצד ישראל.

אנו חרדים

למרות הסכנות החמורות לשלום ולחירויות הדמוקרטיות, למרות המחיר הכבד שנדרשים העובדים לשלם עבור מדיניות המלחמה של הליכוד (אינפלציה דוהרת, אבטלה גוברת) — עדיין לא התלכד מחנה השלום והשוויון.

חד"ש הציעה לשל"י בבחירות לכנסת ה-9 ועתה, בבחירות לכנסת ה-10, להקים רשימת שלום משותפת. של"י דחתה הצעה זו.
האמנם לא רואים מנהיגי של"י את הנזק שבפילוג כוחות השלום?
האמנם אינם רואים, שבתמיכתם בהסכמי קמפ-דייוויד הם תומכים בהסכמים שמלכתחילה נועדו לכונן גוש צבאי פרו-אמריקאי נגד הפלשתינאים, נגד העמים באזור? הייתכן להתעלם מהעובדה, שנושאי דגל הסכמי קמפ-דייוויד הם בגין, שרון ודומיהם?!

אנו חרדים, ולכן אנו נמשיך במאבקנו העקבי לאחדות כוחות השלום והדמוקרטיה היהודיים והערביים.

קול לחד"ש הוא קול נטו מובטח נגד הליכוד.
קול לחד"ש הוא קול נטו לשלום צודק, לדו-קיום ישראלי-פלשתינאי, לדו-שיח עם אש"ף על בסיס העקרון „שתי מדינות לשני עמים".

יש ברירה!

הצבע 1

חד"ש –
החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון

(המפלגה הקומוניסטית הישראלית; אירגון הפנתרים השחורים; שמאל סוציאליסטי ישראלי (שס"י); הוועד היוזם הדרוזי; חזיתות מקומיות; חזית השמאל; ראשי מועצות ערביות; חוגים ואנשי ציבור יהודים וערבים)

תל-אביב, ת"ד 4885

כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פיינרו.

מיקרה אוזן

אין כמו טיול בין־ערביים של ימי הקיץ הראשונים, כשאתה וכלבך מטיילים ב־שדות המעטים שנותרו לפליטה פה ושם. אך אין כמו שדות אלה, בעיקר אם אי־גם מטופלים ועמוסים בקוצים ובצמחיית־בר, כדי לגרום לכלב גירוי חזק בראשו, בעיקר אם מדובר בכלבים מגוע פודל, קוקר־ספאניאל או סטר־אירי. אתה רואה כיצד הכלב מנענע ראשו בחזקה, מנסה לגרד את אוזניו ברגליו האחוריות, ואפי־לו משפשף ראשו באדמה. לפעמים אפילו לא שמים לב לכך, ואז, כעבור כמה ימים, מופיעה לפתע גם דלקת באוזן. ואז עליך לקחתו לרופא בדחיפות.

בעזרת אוטוסקופ אפשר לראות את ה־הגוף הזר, אורח הקבע באוזניהם של ה־כלבים המטיילים בשדות קוצים: שיבולת השועל, זוהי צרה נפוצה, שאינה מפתיעה את הרופא אבל מציקה לכלב. היא נדחקת לאוזן הפנימית ומעצבנת את הכלב עד כדי כך, שלעתים הוא נזקק לתרופות לפני תחילת הטיפול. משנרגע, אפשר לחלץ את שיבולת השועל בדרך נוחה, אם כי לא קלה.

אם לא מצאת רופא, ונוכחת שמדובר במיקרה אוזן, תן לו עזרה ראשונה. עשה לו שטיפה עם מי סבון, בעזרת מזרק מפלסטיק. ולאחר מכן עסה את אוזנו החיצונית. האוזן הוא איבר רגיש. רצוי מדי פעם לנקותה, כדי שחוש השמיעה לא ייפגע.

ובהזדמנות זו — הצעה לפאטנט על מי־סבון. בכל בית שבו משתמשים בסבון, נשארים פיגות־סבון, קצוות, או מה ש־נקרא „הסוף של הסבון". אוספים את ה־פיגות בדל־פלסטיק, ממלאים במים, והרי לכם דלי של מי־סבון תוצרת־בית, לשי־מושים מגוונים, כולל מיקרי־אוזן.

לא כדאי לחכות לצרות חריגות כדי לתת לכלב מסז' בריא באוזניו. אבל ב־עדינות, אנא, בעדינות.

מי מפחד מגעגועים

התשובה: כולנו. ואם יש מישהו, ה־מתכנן את חופשת הקיץ שלו בלי לקחת בחשבון את העובדה, שבן־המישפחה ה־הולך על ארבע עשוי להתגעגע אליו — שיקום! גם כלב עשוי להתגעגע עד מוות. הוא יכול לשקוע במרה שחורה ובדיכ־און כה עמוק עד שהוא עלול להרעיב עצמו עד מוות. אבל לא לקלל באנו, כי אם לברך. לכן נחשוב על הכלב הנור־מלי, הקשור אליך ואל בני מישפחתך. הוא עשוי לשאת פרידה של כמה שבו־עות אם תזכור כמה דברים:

● ישנם כלבים כה נאמנים, עד ש־אפילו אם יקבלו טיפול מסור ואוהב, יסר־בו לאכול בימי הפרידה הראשונים ויהיו עצובים ואפטיים. לכן כדאי להרגיל כל־בים, מטיפוס המתגעגעים המובהקים, ל־בדידות מסויימת. להשאיר אותם בבית לפרקי זמן קצרים ולהכשיר אותם לכך שלא יהיו קשורים בך בילבד.

● אם יש הזדמנות, ואתה יוצא לסוף־שבוע, השאר את הכלב בבית ותן לאחד מילדיך, או לידיד המוכר לכלבך, להו־ציאו לטיולים ולתת לו אוכל. יהיה זה תרגיל שימושי לקראת נסיעתך הארוכה.

● אם אתה יכול להרשות לעצמך שלא להפקידו בפנסיון, אלא להשאירו בבית, בחברת אחד מילדיך או שכן מוכר — אין טוב מזה. הכלב אוהב את סבי־בתו וקשור אליה. והעובדה שנשאר ב־טריטוריה שלו עם אדם מוכר לא תערער את ביטחונו ולא תשנה את אורח חייו.

● אם השארת את הכלב בידי ידיד־שכן־הורים־ילדים, בקש מהם שיתנו לו לשמור על הרגליו הקבועים. רשום את סדר־היום שלו על דף נייר: שעות יצי־אתו, הטיול היומי, שעות האוכל. צרף דף זה אל פינקס החיסונים שלו, יחד עם כתובת ומיספר הטלפון של הרופא הפרטי.

● השאר את כלי האוכל וקערת המים שלו.

● השאר הנחיות למזון ולאוכל יבש לשעת הצורך. אל תסכים ששומר הכלב יעסוק בנסיונות קולינריים בעת היעדרך. כלבים במצב־רוח מפתחים רגישות מוג־ברת, צמים או משלשלים. לא כדאי לה־עמידם בנסיון.

● קורה שכלב מתגעגע מסרב לאכול בימים הראשונים של העדרות בעליו. אבל אם הוא מאריך בצום, או מגלה הת־נהגות חריגה, בקש משומר־כלבך שיקח אותו לרופא בלי דיחוי. הרופא עשוי לדעת אם הכלב חולה או אם הוא זקוק לעידוד ולנחמה. כך או כך, יטיב הרופא לעזור יותר מכל רצון טוב של המטפל המסור ביותר.

ולבסוף: כדאי לזכור את תשובתם של רופאי־הילדים להורים מודאגים, ערב נסיעתם: סעו לשלום. אתם תתגעגעו אליו יותר משתחסרו לו.

איבוק הברשה ותיגלחת נגד כל מיני ספחת

הקיץ הישראלי מתאכזר לבני־אדם ואינו מקפח גם את ההולכים על ארבע. הם מגיבים לחום התוקפני בנשירה היסטרית של שיער. הם משמשים חממה לפרעושים ולקרציות, ולכל מיני טפילים אחרים המולידים בעקבותיהם צרות נוספות: רגי־שות נוראה בעור ואגזמות רטובות, ש־בהחלט לא נעים לטפל בהן. לכן מוטב, כמצוות השכל הישר, למנוע אותן בכל מחיר.

ישנן כמה דרכי־מגע שיגרתיות אבל יעילות מאד.

איבוק. לפחות פעם בשבוע אבק את כלבך והברש בכיוון ההפוך. ככל שהשיער ארוך יותר, יש להקפיד על כך ולהשתדל להגיע לכל מקומות התורפה, כולל איזור האוזניים. הקרציות משתגעות על האיזור הזה!

תיגלחת. נכון אמנם שישנם בעלים האוהבים ללטף את שיער כלבם ולהעריץ את אורך תלתליו. אבל הקיץ מצווה לוותר על היופי ולגלח. זה טוב בשבילו. לא לבכות, זה עניין זמני בילבד. השיער גדל מהר!

קיצוץ צפרניים. לגורים יש לפע־מים צפרניים חדות, ורצוי לקצצן בעזרת רופא. קיצוץ צפרניים היא אמנות, ואסור, חלילה וחס, לפגוע בכריות שבבסיס ה־צפרנים. אם צפרני הגורים דוקרות אפשר לשייפן בעדינות. אם מדובר בכלבים גדולים ובצפרניים ארוכות, משמע: הכלב עצלן או בטלן. מוטב להזיזו קצת.

הולכים לים? לא לשכוח להצטייד במים מתוקים. כלל טוב ויפה לכל טיול: הכלב זקוק להרבה מי שתייה, ולא, קיימת סכנה של התייבשות. זו סכנה מוחשית יותר מכפי שהיא נראית לעין.

הולכים לעבודה? אל תשאירו מזון יותר מרבע שעה. מוטב שלא יאכל מאשר ירעיל את קיבתו באוכל שהתקלקל בחום.

הולכים לטייל? אל תתירו לו לצעוד באספלט החם, או על חול לוהט. כריות רגליו נשחקות מן החום, ואין אפשרות לחבוש אותן. זהו חבר יקר לנו.

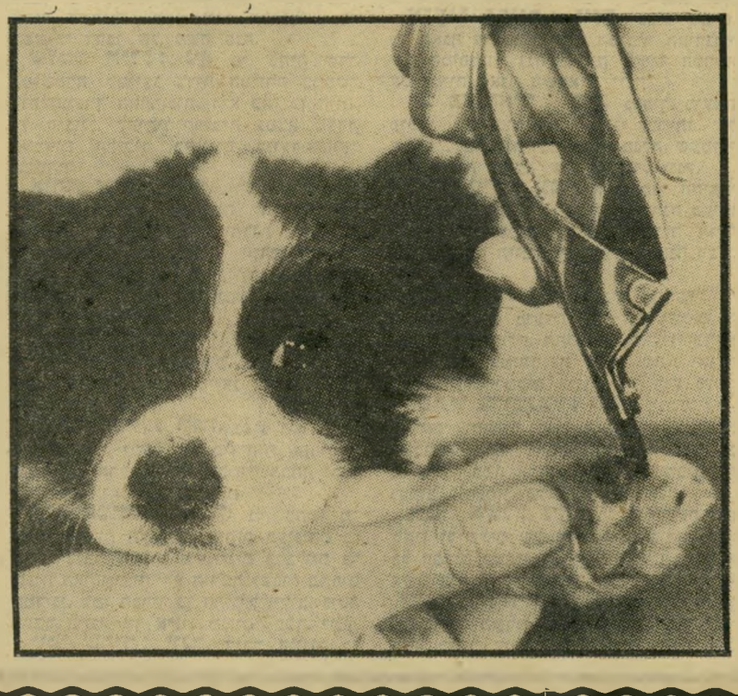

23 ניצים, 12 יונים

(המשך מעמוד 13)

"האקטיביסטים" של אחדות־העבודה והקיבוץ המאוחד, שכולם נמנים עם המחנה הניצי. רבין מרחיק לכת בעמדתו זו עד־כדי הגנה על התבטאויות לאומניות ומעשים של ממשלת הליכוד.

ויקטור שמטוב: יונה. מנהיג מפ"ם. כנציג החלק העירוני של מיפלגה זאת, הוא נמנה עם היונים. שמטוב הוא מבעלי "נוסחת יריב־שמטוב" הידועה, ועדיין מחזיק בה. אך גם שמטוב היה שר בממשלת גולדה מאיר הניצית, וכמו אבן לא ערר שום בעיות.

חיים ברקב: יונץ. מי שהיה רמטכ"ל ומיועד (בינתיים) לתפקיד שר־הביטחון, הפתיע כאשר הגיש יחד עם האלוף (במיל') מתי פלד תזכיר מישפטי המערער על חיוניותה הביטחונית של אילון־מורה. אך ברלב הוא תומך בתוכנית אלון. יונץ.

רפי אדרי: נץ. מנכ"ל שיכון עובדים, שכמו חבריו מן המיגזר ההסתדרותי אינו מרבה להתבטא בתחום המדיני. אך אדרי הוא נער טיפוחיו של אליהו שפייזר, וכמו שפייזר ינהג בכל פעם שתצוץ בעיה מדינית. אדרי הוא נץ.

משה שחל: יונץ. כמו רוב חברי "החוג לשילוב", מנסה שחל ללכת בין הטיפות, לא להתרחק יתר על המידה מ־עמדותיו של שימעון פרס. מדי פעם "חוטא" שחל בהתבטאות יונית. אך דואג לתקן את עצמו מייד. שחל הוא יונץ.

ירוחם משל: יונץ. קשה לעמוד על טיבו של מזכ"ל ההסתדרות. מקורביו טוענים שהוא יונה, אך מדי פעם הוא משמיע התבטאויות ניציות קיצוניות. נראה שתפקידו כמזכ"ל ההסתדרות מחייב זאת, ו־יחייב זאת גם בעתיד. משל הוא יונץ.

דב זכין: יונה. מאנשי מפ"ם. כבר היה ח"כ בעבר. היה גם יו"ר הוועדה המדינית של מפ"ם. זכין הוא יונה.

נאווה ארד: נציון. מזכירת נעמ"ת. כמו חבריה מהמיגזר ההסתדרותי אינה מרבה לעסוק בתחום המדיני. השמיעה בעבר כמה התבטאויות ניציות, אך במיפלגת העבודה, והיחיד במיפלגה זו ה־מוכן להתבטא מדי פעם בזכות האפשרות של "מדינה שלישית". גם לו יש מדי פעם טיק בטיחוניסטי, כמו בהצבעה על חוק הבדואים.

מוחמד ואתד: יונה. נציג מפ"ם, וככל הנראה הנציג הערבי היחיד המוצב

ארד, צור, חריף
נציונית, נץ, נציון

במקום ריאלי ברשימת המערך. כמו רוב חבריו במפ"ם — יונה.

זיאק אמיר: נץ. ראש עיריית דימונה. כמו ארבלי־אלמוזלינו, גם הוא מיוצאי הפלג העירוני של אחדות העבודה, וגם הוא נץ. שלא כמו ארבלי־אלמוזלינו, נמנה אמיר על מחנה רבין.

אהרון הראל: נץ. איש האירגון של המיפלגה, ממקימי רפ"י ומנאמני שימעון פרס. כמו גד יעקובי, גם הראל הוא נץ.

יחזקאל זכאי: נץ. ממייצגי המושבים החדשים בתנועת־המושבים. כמו כל חבריו מתנועת־המושבים, גם זכאי הוא נץ.

אברהם כץ־עוז: נץ. ממייצגי איחוד הקיבוצים והקבוצות ברשימת המערך. כץ־עוז הוא מהלוחמים התקיפים לסיפוח רמת־הגולן לישראל. נץ.

יעקב צור: נץ. נציג הקיבוץ המאוחד. יחד עם מוסה חריף הביא לאיחוד שבין התנועות הקיבוציות. מראשי מחנה רבין, ומנאמני תוכנית אלון. נץ.

מיכה חריש: יונץ. מאנשי החוג לשילוב. התנדנד על סף כישלון, בהתמודדות במרכז מיפלגת העבודה על מקומו ברשימה לכנסת. כמו חבריו, גם הוא יונץ.

אלעזר גרנות: יונה. נציג מפ"ם, מן האגף הקיבוצי. היה המזכיר האירגוני של המיפלגה, ונחשב בה לאיש המרכז, עם נטיות לאגף השמאלי. יונה.

דב בן־מאיר: יונץ. מזכיר מועצת פועלי תל־אביב יפו, מבני בריתו של שפייזר. בספריו ובמאמריו מגלה שעמדותיו שונות מאלה של שפייזר. יונץ.

שבח ויים: יונה. הפרופסור החיפאי שהצליח לגבור על מנגנון המיפלגה בעירו ולהיכלל ברשימה לכנסת. מתנגד חריף לפרס, ואחת היונים הבודדות במחנה רבין. יונה.

יעקב גיל: נץ. מהפנים החדשות במיפלגה. חבר מועצת עיריית־ירושלים ו־מאנשי טדי קולק. התמודד נגד עוזי ברעם כדי לזכות במועמדות מטעם מחוז ירושלים, והגיע למקום השני. גיל הוא נץ.

נפתלי בלומנטל: יונה. מנכ"ל כור, המיועד לתפקיד סגן־שר־האוצר בממשלת העבודה. אינו מרבה להתבטא בעניינים מדיניים. כמו אחרים שהיו מקורבים ל־יעקוב לווינסון, בלומנטל הוא יונה.

תמר אשר: נץ. כמי שמייצגת את מחוז ירושלים של מיפלגת העבודה, וכמו כל חברה ממחוז זה (להוציא עוזי ברעם), אשל היא נץ קיצוני.

יהודה חשאי: נץ. איש אירגון, מייצג את איזור השרון. חשאי אינו מרבה להתבטא בשום עניין, אך כשהוא עושה זאת, את עיניו למישרת מזכיר המיפלגה כולה, יכול ברעם להתיר לעצמו להיות נציון או יונץ. כרוב חבריו בחוג לשילוב, הוא יונץ.

אריק נחמקין: נץ. מי שהיה מזכיר תנועת המושבים, שפינה את מקומו שם לעמוס הדר, הוא תופס את מקומו של הדר בכנסת כנץ קיצוני. נחמקין יהיה מהמצדדים הנלהבים ביותר בהתנחלות נרחבת, ומנהיגי האגף הרפ"יסטי של הניצים.

מוסה חריף: נציון. נושא את עיניו למישרת שר. היה מזכיר איחוד הקיבוצים והקבוצות, והוליך את תנועתו לאיחוד עם הקיבוץ המאוחד. עמדתו ומעמדו מכתיבים את הסיווג: נציון. גם הוא יתמוך בהתנחלויות.

דני רזוזוב: נץ. מנהיגם של יוצאי אחדות העבודה והקיבוץ המאוחד, הכוח המניע של מחנה רבין, הוא נץ קיצוני. הוא רואה בהתנחלות ברמת־הגולן את "ילד־טיפוחיו".

יאיר צבן: יונה. מי שנמנה על ה־ימין במחנה של"י ועבר למפ"ם לפני ה־בחירות. במפ"ם הוא נמנה על האגף היוני. לצבן יש לעיתים תאווה עזה להיכלל בכל מחיר בתחומי "הקונסנזוס הלאומי". מ־ממשיכי דרכו של משה סנה.

שלמה הילד: נץ. מי שהיה שר־המישטרה, כמייצג עדות המיזרח בממשלות המערך האחרונות, הוא כאז כן היום, נץ קיצוני. לעיתים־קרובות נמצא מצדד בעמדות הליכוד בדיונים בוועדת־חוץ־וביטחון.

אורה נמיר: יונץ. יו"ר ועדת־החינוך של הכנסת, שביקשה להיות שרת־החינוך. בהתמדות במיפלגת העבודה הימרה על מחנה רבין — והפסידה את סיכוייה. ידועה, אמנם, כיונה, אך בהתבטאויותיה בשנים האחרונות אין מה שיעיד על כך. יונץ.

חיים הרצוג: נציון. מי שהיה הנציג התוקפני של ישראל באו"ם, ואחד המומחים להסברה של המערך. מייצג בארץ חברות אמריקאיות. נציון.

מנחם הכהן: יונה. נציג העובד ה־דתי במערך, ובעל טור בידיעות אחרונות. אחיו הוא הרב שמואל אבידור־הכהן, וכמו אחיו גם הוא יונה מובהק.

עדי אמוראי: יונץ. מי שהיה מ־אנשי אחדות העבודה ומוחזק בעיניהם כ־בוגד. דובר המערך בעניינים כלכליים ב־שנות האופוזיציה. לא הירבה לעסוק בתחום המדיני. כמו חבריו מן החוג לשילוב, נוטה לעבר היוני, אך אינו "מגזים" בכך. יונץ.

יוסי שריד: יונה. דובר היונים ב־מפלגת העבודה, ומי שיהיה, כנראה, גם מזכיר המיפלגה. שפייזר מתנגד לשיתוף מפ"ם במערך, בגלל תדמיתה היונית. הוא נץ קיצוני, ויש לו השפעה על שורה של מועמדים אחרים, שהוא גורר לעמדתו.

עזיז ברעם: יונץ. כמזכיר מחוז ירושלים במיפלגה, שהוא מחוז ניצי, הנושא

מתברר שהוא נץ.

אימרי רון: נציון. איש מפ"ם, מ־מנהיגי האגף הימני של המיפלגה. אחד מנאמניו של יעקב חזן, ומהמצדדים בתוכנית אלון. רון דחף את השומר הצעיר להתנחלות ברמת־הגולן ובביקעת־הירדן. נציון.

מיכאל בר־זוהר: נץ. מאנשי רפ"י לשעבר, איש אמונו של פרס. מרצה ומחבר ספרים פוליטיים וסיפרי־מתח. הקים את "החבורה", שנועדה לגייס צעירים למיפלגה, ושהחלה לתמוך בהתנחלויות. נץ.

אורי סבג: נץ. נציג באר־שבע. גם הוא מהפנים החדשות במיפלגה. היה מזכיר מועצת הפועלים בבאר־שבע, ויריבו של ראש־העיר, אליהו נאווי. סבג הוא נץ.

רפי סוויסה: נץ. מאנשי פרס. יו"ר המועצה המקומית מזכרת־בתיה־עקרון, ומי שהיה מחושפי שיטת העברות הכספים של מישרד־הפנים למוסדות דתיים ומיפלגתיים. סוויסה הוא נץ.

אהרון נחמיאס: נץ. ראש עיריית־צפת. כמו ראשי הערים והמועצות המקומיות היהודיות בגליל, גם נחמיאס הוא נץ.

רענן נעים: נץ. חברו של יחזקאל זכאי, ממייצגי המושבים החדשים בתנועת־המושבים. יו"ר אירגון הקניות של מושבי הגליל. נעים הוא נץ.

נפתלי פדר: יונה. איש מפ"ם, מ־מייצגי המיגזר העירוני במיפלגה זאת. היה חבר־כנסת ונדחק למקום מרוחק ברשימה, לאחר שלא התבלט בכנסת. פדר הוא יונה.

חמד חלייחה: יונה. נבחר לייצג את חברי המיפלגה הערביים. תושב סכנין שבגליל, ומנהל המחלקה הערבית במועצת־הפועלים באיזור הגליל המערבי. נדחק למקום "מכובד", אך ככל הנראה לא ריאלי. יונה.

עדנה סולודר: נץ. מייצגת את נשות הקיבוץ המאוחד. היתה מזכירת קיבוץ גשר. כמו כל אנשי הקיבוץ המאוחד, גם היא נץ.

נחמן רז: נציון. איש איחוד הקבוצות

המערך מבקש את אמונו של "הציבור השפוי" - אך בדיקת ההרכב

של רשימת־המועמדים שלו מלמדת: לניצים יש רוב ברשימה

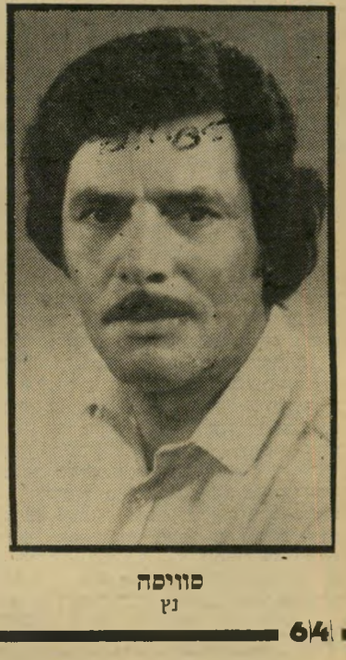

סוויסה
נץ

סבג
נץ

והקיבוצים, שהיה מזכיר התנועה לפני מוסה חריף. איש חינוך. כמי שייצג את התנועה הקיבוצית המאוחדת, רז יתגלה כנציון.

חיים רימון: יונה. מזכיר המישמרת הצעירה, שביקש להשיג מקום ריאלי. ככל הנראה יהיה בכנסת רק אם המערך יזכיב ממשלה והשרים יתפטרו מהכנסת. יונה.

■ ■ ■

יתוח רשימת המערך לבחירות ל־כנסת העשירית מלמד כי יש בה תריסר יונים, מחציתם אנשי מפ"ם, ומחציתם אנשי מיפלגת העבודה. שמונה נוספים נוטים לכיוון היוני, וסוגו כאן כ"יונץ". הרשימה כוללת לא פחות מ־23 ניצים, ועוד שיבעה הנוטים לכיוון זה.

בן־גורין על בגין:

ייבהרפתקאות מדיניות יחריב את המדינהיי

דרך הליכוד־
הדרך הנכונה להרפתקנות בטחונית

הפעם אתה באמת חייב לבחור
ממשלת אמת
או נסיגה לאחור

יחד ישראל חזקה

צל"ש

חריף ומאופק

● **לשרי רז,** על כתבה ביקורתית תרבותית, חריפה אך מאופקת, על ריקודי־העם הישראליים במיפגש־צמח.

מאחרי הקלעים

הפצצת הכור

זה החל בשמועה שהסתובבה בחוגים פוליטיים. תוכנה: יש בכוונת הליכוד לדאוג לשיחרור הסרט, שצולם על־ידי מטוסי חיל־האוויר במהלך הפצצת הכור הגרעיני של עיראק ליד בגדאד, לשם הקרנתו בטלוויזיה, כחלק מתעמולת־בחירות סמוייה.

בדיקת העולם הזה גילתה את הדברים הבאים: מייד אחרי הקרנת הסרט בוועדת־החוץ־והבטחון, בראשית השבוע שעבר, הורה מנהל חטיבת־החדשות של הטלוויזיה, **טוביה סער,** למ"מ הכתב הצבאי, **דן סממה,** לפנות בדחיפות לדובר־צה"ל ולבקש את התרת הקרנתו. סמ"מ הציע לדובר צה"ל שהסרט יוקרן ב־מיסגרת השבוע — יומן אירועים.

סער הבהיר את הסיבות לפנייתו: „זה סיפור עיתונאי ממדרגה ראשונה. אם צה"ל יתן לי את הסרט להקרנה, יהיה לי קשה מאוד לעכב את הקרנתו מבחינה מיקצועית."

דובר־צה"ל העביר את הבקשה לבדיקת שילטונות־הביטחון ולאנשי המודיעין של חיל־האוויר. „אין זו בעייה פוליטית אלא בעייה ביטחונית," אמר, „ועל פי אספקט זה התבררה בקשתה של הטלוויזיה. אחרי פעולות של חיל־האוויר מבקשת הטלוויזיה מאיתנו באופן די שיגרתי שנמסור להם את הסרטים מפעולות חיל־האוויר. מילבד מיקרים בודדים, לא מסר להם חיל־האוויר סרטים."

אחרי ששילטונות צה"ל החליטו שלא להתיר בינתיים לפירסום את הצילומים של הפצצת הכור בבגדאד, יש בכוונת סער לפנות שוב, לקראת ה־23 ביולי, ש־הוא „יום חיל־האוויר", כדי שצילומים אלה יהוו את כתב־הסיקור על יום החיל.

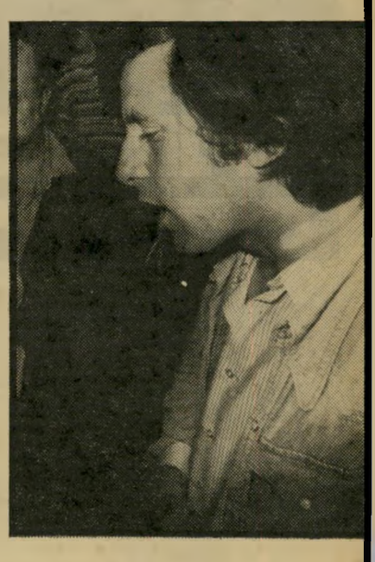

כתב סממה
„היה קשה לעכב..."

הפצצת הכור צולמה בצבע, כך שיש בהקרנת הסרט גם עניין בינלאומי רב מצד רשתות־טלוויזיה זרות.

רוח נכאים

מזה כמה ימים שוררת בבניין הטלוויזיה אווירת נכאים. הסיבה: ה־ערכות האומרות שהליכוד ישמור על כוחו ויהווה את הגוף המרכזי בממשלה הבאה.

לדעת עובדים רבים חל במהלך שלוש השנים האחרונות סחף מחריד בעצמאות רשות־השידור, ובעיקר בעצמאות הטלוויזיה. רווחת התחושה שאם הליכוד ימשיך להיות בשילטון, תגיע אחרי הבחירות תקופת „חיסול חשבונות" עם אנשי־טלוויזיה רבים, שהצליחו, במאמצים רבים, למרות מיתקפות פומביות של כמה ממנהיגי הליכוד, לעמוד בפרץ ולשמור במיקרים רבים על מדיניות של טלוויזיה מקצועית.

כמה מראשי הליכוד הצהירו במערכת־הבחירות על כוונתם לערוך שינויים במעמד רשות־השידור ולשנות את חוק רשות השידור, כדי להפוך את הרשות לכלי־שרת בידי השילטון ולא בידי המדינה.

מזה שלושה חודשים מכבידה הממשלה את ידה התקציבית על רשות־השידור, ומנצלת עיכובים בהעברתם של תקציבים שוטפים לרשות, כאמצעי־לחץ להשפעה על הרשות. ובעיקר על מחלקת־החדשות. האדם הניצב באחרונה מאחרי כל אלה הוא יועצו החדש של ראש־הממשלה ל־ענייני־תיקשורת, **אורי פורת,** המייצג גם את אגודת־העיתונאים במליאת רשות־השידור.

רוח הנכאים לגבי העומד להתרחש מיד אחרי הבחירות, מאחדת את כל עובדי הטלוויזיה, החל בדרגים החדשותיים, דרך הדרגים הביצועיים, וכלה במערכת ההפקתית.

ההשעייה שלא התקיימה

ארבעה פרקליטים ירושלמיים הגישו לבית־המישפט־הגבוה לצדק בירושלים עתירה שתבעה לבטל את רשימתו של הרב מאיר כהנא (כך), ביגלל סיגנון־התעמולה הגזעני שלה, ומשום שרשימה זו חרתה על דגלה סגיעה באושיות המדינה ובדמוקרטיה (ראה יומן אישי).

שניים מבין ארבעת הפרקליטים הם עורכי־חדשות בכירים בקול ישראל, **משה נגבי** ו**גלעד שר.**

כאשר נודע הדבר ברבים, שיגר יו"ר רשות־השידור, הפרופ' **ראובן ירון,** מיכתב אל מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד,** וביקש מלפיד להשעות את שני עורכי־החדשות מעבודתם ברדיו.

בהתאם לנוהג התקשי"ר (תקנות־שירות) מסר לפיד את מיכתבו של ירון לעיונו ולחוות־דעתו של היועץ־המישפטי של רשות־השידור, **נתן כהן.** אחרי בדיקה כהן ללפיד כי אין פגם כלשהו בעתירתם של עורכי־החדשות ברדיו, שהרי מילבד היותם עובדי רשות־השידור הם גם אזרחים בעלי זכויות במדינת־ישראל, הרשאים לעתור לבג"ץ כאשר הם חשים את עצמם נפגעים כאזרחים.

לפיד אימץ לעצמו את חוות־דעתו של היועץ־המישפטי של הרשות, ולא קיבל את בקשתו של ירון להשעות את שני עורכי־החדשות. המיגבלה היחידה שהציג לשני העורכים היתה, שלא יעסקו בדיווח ובעריכה של נושאים הנוגעים לרשימתו של הרב כהנא, כדי שלא תהיה טענה של פגם אסתטי.

פסקול

„תחנת־הבת שלנו"

מסירתו של ארכיון **נתן אבסדריך,** בשבוע שעבר, לידי גינזך־המדינה העניקה למדינה את אחד מאוצרות־הפילם החשובים ביותר במדינה. בחוגי מיקצוע מעוררים את השאלה אם יוענקו לגינזך תקציבים, כדי לטפל ולשמר חומר נדיר זה, שהזמן עשוי לכלותו ●● כשנשאל מנהל חטיבת־החדשות **טוביה סער,** בקשר לנסיעות ההמוניות של עובדי מחלקתו לחו"ל בחודש האחרון, היתה תגובתו: „בינתיים חזרו למולדת **איישע שפיגלמן, רפיק חביבי, איציק יערי, חנן עזרן,** וכולנו ערוכים ומוכנים לדווח על ליל ספירת הקולות" ●● במיסגרת תוכנית־הבוקר הפופולארית של גלי צה"ל, נכון לעכשיו, כינה מגישה הקבוע, **יצחק בן־נר,** את תחנת־השידור היריבה בכינוי „תחנת־הבת שלנו — קול ישראל".

זר לא יבין זאת

חשיפה חסרת־תקדים חשף את עצמו ואת עבודתו מנהל מחלקת־החדשות לשעבר בטלוויזיה, **חיים יבין,** בערב־ראיונות שבהנחיית איתן דנציג בתל־אביב.

אמר יבין:

● אנחנו לא שירות ממשלתי, אנחנו שירות לציבור. הטלוויזיה נמצאת כיום בעמדת־בונקר, בחוסר יכולת לבצע את תפקידיה, והפכה במידה רבה כדור־מישחק בין המיפלגות השונות. כאשר אתה מקרין את תמונתו של שימעון פרס, מר בגין כועס, וכאשר אתה מקרין את תמונתו של מר בגין, הרי מר פרס כועס. וכאשר אתה מקרין את התמונות של שניהם, כועסים האחרים.

● יש שלא אוהבים את החיוכים שלי, אבל הרוב הדומם אוהב אותם. אכן, לפעמים אני מחייך, מה אני יכול לעשות. ביליתי לילה ארוך במצודת זאב, בליל הבחירות הפנימיות של מועמדי תנועת־החרות לכנסת, והיו כלפי התפרצויות בלתי־נעימות של צעירי חרות, שבמהלכן אמרו לי „נחסל איתכם את החשבון אחרי ה־30 ביוני..." והם עשו זאת באגרסיביות מפחידה.

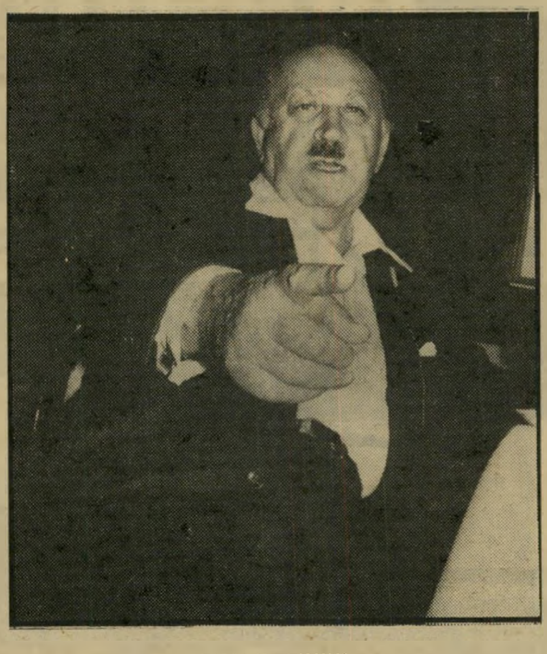

מועמד מרידור
לא יהיו חיים קלים!

מיקרה דומה התחולל כאשר השר **יצחק מודעי** עמד ב„כנס ליכוד הליכוד" בחיפה, הושיט יד לעברי ואמר: „אני מעמיד את הטלוויזיה הישראלית למישפט־העם." ואז נשמעו קריאות „בוז" מכל הצדדים. הדבר הזה גבל ממש בהסתה. זה היה דבר הפוגע בקיומה של הטלוויזיה.

● היו לי ויכוחים רבים עם **טומי לפיד,** ושילמתי על כך ביוקר רב.

● אני לא מכיר אדם המחוסן מפני הביקורת. הדבר תלוי בשאלה באיזה שלב של הקאריירה זה קורה לך, ומי המבקר. כשהייתי צעיר, התרגשתי מכל ציוץ שמישהו כתב. אבל ככל שאתה חשוף יותר ומשתפשף יותר, אתה נעשה מחוסן יותר. אני רגיש לביקורת — אבל זה תלוי בטיב הביקורת. עכשיו אני מקבל רק ביקורות טובות, כך שאין לי בעיות.

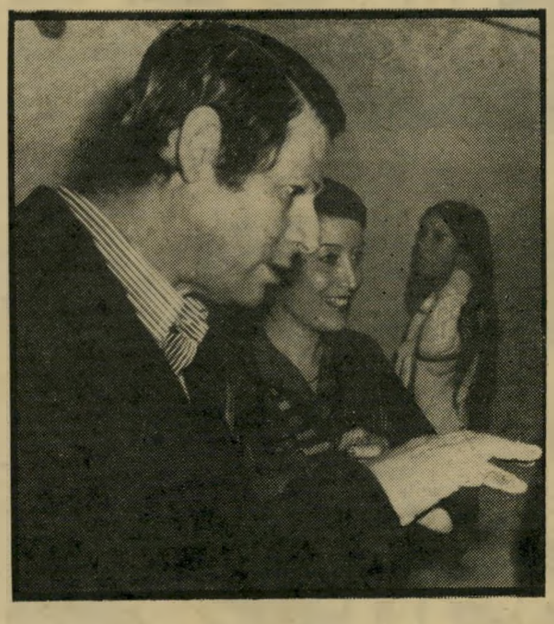

שדרן יבין
למישפט העם!

● הפוליטיקאים למדו לדעת שלא כל חשיפה בטלוויזיה היא טובה, וכי עדיפה חשיפה טובה בטלוויזיה.

● (על מעמדו כ„כוכב טלוויזיה") אני שונא את הכינוי „כוכב טלוויזיה", ולא מטעמי צניעות. אבל הרגשתי היא שהמילה מקטינה את התפקיד האמיתי שאני עוסק בו, תפקיד של עיתונאי במדיום אלקטרוני.

● עם **יורם אריזר** יש לנו חוסר־הבנה וחוסר־מזל טראגיים.

● הממשלה טיפחה איבה בינה ובין רשות־השידור, איבה שאינה בריאה. לפי דעתי, יש לעשות דטאנט, כי עכשיו זה מצב של חצי־ברוגז. מצב זה הגיע לשיאו כאשר מנכ"ל רשות־השידור אמר לראש־הממשלה. בישיבה האחרונה של הממשלה (בענייני רשות השידור): „אני מקווה שהממשלה לא תכריז מילחמה על רשות־השידור."

● **רפיק חביבי** הוא כתב מצויין. אילו הייתי אני הכתב המסקר את המתרחש בשטחים המוחזקים, היו הדיווחים שלי פי אלף יותר קשים, מפני שהייתי אומר את האמת על המתרחש שם.

● (על כתבת עמירם ניר) לדעתי זו היתה כתבה שלא היתה ראוייה לשידור. אם כי **עמירם ניר** היה בסדר מבחינה עיתונאית, הכתבה היתה עשוייה בנוסח של ניקוי ראש, ולכן לא היה לה מקום כרפורטז'ה. אבל מאחר שיוסף לפיד אישר אותה לשידור, שידורה היה באחריותו.

באותו ערב ראיונות הופיע, לפני חיים יבין, המועמד מס' 2 ברשימת הליכוד, **יעקב מרידור,** שאמר, בין השאר, כיצד הוא רואה את רשות־השידור אחרי הבחירות: „כאן קיים שירות ממשלתי שהציבור משלם לו — ועל השירות הזה להגיש שירות לציבור. אני מקווה שאם יהיה לי מה לומר בממשלה הבאה, לא יהיה להם (לטלוויזיה) חיים קלים. אני לא ארצה כלל להשתעבד להם, וגם שהם לא יהיו משועבדים לעבודה זרה. אני מצפה מהם ל„פייר־פליי", ואם זה לא יהיה כך, יהיה לא טוב, ואז נצטרך לחוקק חוקים לאכוף זאת עליהם."

אתם זוג צעיר?

אתם רוצים לטייל הקיץ באירופה?

אין לכם מספיק כסף?

מה דעתכם על הלוואה ללא ריבית?

אנו ב"רימון טורס" יודעים שלא קל לזוג צעיר לממן טיול באירופה, אבל איננו חושבים שצריך לוותר בגלל זה על חוויה שכה שאפתם אליה.

לכן יצרנו שיטת מימון – הלוואה דולרית המאפשרת לכם לממן מחצית מהטיול ואולי יותר, אחרי שתחזרו ממנו ללא ריבית.

תכנית טיולי "רימון טורס" לזוגות צעירים:

מסלול הטיול	מס' ימים	מועדי יציאה
1) איטליה, שוויץ, צרפת, בלגיה הולנד, אנגליה	22	6/8,30/7,23/7,16/7,9/7, 3/9,20/8
2) איטליה, שוויץ, לוקסמבורג, בלגיה, הולנד, אנגליה, צרפת (כולל הריביירה)	23	6/8,30/7,16/7,2/7,25/6, 3/9 ,20/8
3) איטליה, שוויץ, צרפת (כולל הריביירה)	15	12/7, 26/7, 9/8
4) אנגליה, בלגיה, הולנד, לוקסמבורג, שוויץ, צרפת	15	16/7, 30/7, 13/8

מעניין נכון?

כעת כל מה שעליכם לעשות הוא להכנס למשרד הנסיעות שלכם ולבקש פרטים מלאים על תכניות התשלומים השונות של "רימון טורס" לזוגות צעירים – לא כדאי לדחות, מי יודע כמה זמן נוכל להציע תנאים מהפכניים כאלה.

רימון-טורס

RIMON TOURS LTD. רימון טורס בע"מ

טיול שיהפוך את חייך למסיבה מתמדת.

בקש עוד היום את חוברת הטיולים של "רימון" בכל סוכנויות הנסיעות.

השולם הזה 2285

אינך יכול להיות "קול-צף"

וברגע זה תוכל להשפיע רק בכיוון אחד:
האם הליכוד ירכיב ממשלה חזקה או ממשלה חלשה?
עם כל הלבטים ועם כל הביקורת עליך לקבל החלטה אמיצה.
לטובת מדינת ישראל גורלה ועתידה ב-4 השנים הבאות.
הפעם אתה חייב לבחור הליכוד.

יום רביעי

17. 6

● **מדע־בידיוני: חלוצי החלל** (22) (6.15 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — טיל „המקדח", שנורה לעבר ה„ארגו", נשלח בחזרה ומשמיד את הצי הגאמילוני. ליסיס מודיע לחלוצי החלל, כי הטמין פצצה מתוחכמת ב־ספינתם.

● **סידרה: ספינת האהבה** (8.03 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — פרק נוסף על ספינת טיולים השטה בים הקאריבי, ושעל סיפונה נרקמות עלילות בעלות אופי רומנטי.

יום חמישי

18. 6

● **ידידים: מרציפר מגיש סרטים** (5.30 — **שידור בצבע, מדבר עברית ואנגלית**) — תוכנית שבה מוגשים סרטים צבעוניים עם עיטור מילולי בעברית.

● **ספורט: משחק השבוע** (8.03 — **שחור־לבן**) — סיפור אליפויות ה־עולם בכדורגל.

● **תעמולה: שידורי המיפקדות לקראת הבחירות לכנסת העשירית** (9.30 — **שידור בצבע**).

● **סידרה בהמשכים: קידמת עדן** (10.15 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — הפרק האחרון בסידרה. שני האחים מגלים את האמת אודות אמם הפרוצה. אהרון אינו יכול להתמודד עם המציאות החדשה, מתגייס לצבא ונהרג. כלב מאשים את עצמו על מות אחיו.

פאר: שעה טובה
יום שישי, שעה 9.15

יום שישי

19. 6

● **סידרה לבני־נוער: האקלברי פין וידידו** (3.00 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — הפרק „אבעבועות", שבו מספר כיצד מסרב האקלברי פין לזוג סקרנים שמציצים אל עבר המחבוא שלו ושל ג'ים השחור. הסקרנים מספרים כי אביו של האקלברי פין חלה באבעבועות וקיבל את כספו.

● **סרט ערבי: אעת־דאא** (5.32 — **שידור בצבע, מדבר ערבית**) — שריף (חסין פאהמי) נעצר ומואשם ברצח אהובתו. הוא נידון לתליה עד צאת נשמתו. אלא שהוא מצליח להימלט מ־תוך בית־הכלא השמור. שריף מחליט לנקום בשופט (עמאד חמדי), שגזר את דינו. והוא חוטף את בתו אמאל (נגלא פתחי).

● **חדשות: השבוע יומן אירועים** (8.15 — **שחור־לבן**).

● **בידור: שעה טובה**

זוין, זאנג, דראנדי, קופר, מקפאדוד וטיוז: ספינת האהבה
יום רביעי, שעה 8.03

יום ראשון

21. 6

● **סידרה לילדים: בית קטן בערבה** (5.40 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — סיפורו של תום קרלין, נער עיוור, המשוכנע שעיוורונו הופך אותו חסר־אונים; אביו אינו תורם דבר לשינוי מצבו. יום אחד מוזמן תום להשתתף במישחק כדורגל בין קבוצת נערים מהמעמד העליון וקבוצת נערים עניים. לאחר המישחק ההיסטורי רוכש תום מעט ביטחון עצמי. הדבר תורם לשיפור במצבו, ולשינוי היחס של אביו.

● **שידור חי: ארץ אהבתי** (8.03 — **שחור־לבן**) — מגזין שבועי לאהבת ארץ־ישראל.

● **תעמולה: שידורי המיפקדות לקראת הבחירות לכנסת העשירית** (9.30 — **שידור בצבע**).

● **סידרה בהמשכים: דור גראנט** (10.30 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — סיפורה של הכתבת בילי, הנלכדת בבת־ערובה אצל שוטר שהוא זכר שוביניסטי, מכיוון שהיא יודעת את תוצאותיו של דיון שנערך בחברת מומחים בנושא האלימות בטלוויזיה.

שרזוק הוזמם
יום שני, שעה 11.20

מושבעים, בבית־משפט הדן במישפט סנסציוני.

● **דיון: שיחה בי שניים** (11.30 — **שחור־לבן**) — הצייר הישראלי הוותיק ויחתן פרס ישראל מרדכי ארדון, וכלתו אורה ארדון. הצייר מספר על חייו, ועל המעבר שלו מציורי־ענק לציור ויטראז'ים חרף גילו המופלג (84).

יום שני

22. 6

● **בידור לילדים: שלוש, ארבע, חמש וחצי** (5.30 — **שחור־לבן, מדבר ומזמר עברית**) — גלינה — אוניה קטנה וחדשה, עומדת בנמל ומחכה בקוצר רוח להפלגה אל העולם הגדול. מר ברזילי המנוח, שטיפל בה ואוהב אותה, אינו רוצה שתעזוב, אבל גלינה יוצאת שמחה אל הים ומגיעה לנמלים רחוקים. קבלת־הפנים הקרירה אינה תואמת את ציפיותיה. על הציפיות ועל האכזבות של גלינה מספרים נירה עדי וישראל גוריון לרב־החובל צ'ומפי.

● **בידור: זה הפוד שלי** (8.03 — **שחור־לבן**).

● **בידור: מוס"ף — מגזין דו־שבועי בנושאי בידור, ספרות ופופרים** (8.30 — **שחור־לבן**) — עורך ומגיש התוכנית הפעם הוא מי שהיה ניספח התרבות של ישראל בניו־יורק, העיתונאי נתן שחם.

● **תעמולה: שידורי המיפקדות לקראת הבחירות לכנסת התשעירית** (9.30 — **שידור בצבע**).

● **דראמה: הנערה בסנדלי הזהב** (10.30 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — לינדה, אשה כבת 30, מתגוררת עם בעלה טראבור בדירת־מרתף, בבניין השייך לידידו מנוער של הבעל, מארק. לינדה ממורמרת על שמארק אינו מביא אותם אל חוג ידידיו. תשתית זו מהווה רקע לדראמה בריטית אופיינית.

● **מתח: שרזוק הוזמם ויידידו ד"ר ווטסון** (11.20 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — פרק בסידרת מעלליו של הבלש הבריטי האגדי שרלוק הולמס, יציר דמיונו של הסופר הבריטי ארתור קונן־דויל.

יום שלישי

23. 6

● **מדע: תצפית** (8.03 — **שחור־לבן**) — מגזין למדע.

● **תעמולה: שידורי המיפקדות לקראת הבחירות לכנסת העשירית** (9.30 — **שידור בצבע**).

● **בידור קל: בידור מונטה קרלו** (10.30 — **שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית**) — בהשתתפות הזמרת דבי בון.

● **סידרת מתח: סטון** (11.20 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — השוטר־סופר, השחקן דניס ויבר, מעורב בפרשה של „סמים בין ידידים".

שבת

20. 6

● **סרט־תעודה: ג'אבור ושלמה** (6.30 — **שחור־לבן, מדבר ערבית**) — סיפורם של ג'אבור ושלמה, שני פעילים במועצת פועלי ירושלים. האחד ערבי והשני יהודי. ההיכרות בין שניהם החלה להתפתח אחרי מילחמת ששת־הימים, כאשר התברר שלפועלים במזרח־ירושלים אין כל הגנה מיקצועית במקומות העבודה שלהם, והם משוללים זכויות סוציאליות. ג'אבור החל בפעולת אירגון הפועלים הערביים במזרח העיר, בשיתוף עם שלמה. כיום, התוצאה: יותר מ־12 אלף פועלים ערביים מאורגנים בהסתדרות בירושלים. סיפורו של מאבק מקצועי.

● **תעמולה: שידורי המיפקדות לקראת הבחירות לכנסת העשירית** (10.05 — **שידור בצבע**).

● **סידרה בהמשכים: דאלאס** (11.05 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**) — חטיפתו של בובי יואינג עם מני פאר ואורחיו (9.15 — **שחור־לבן**) — תוכנית בידור וראיונות, הכוללת את פינתו של שלמה ניצן. המפיק: אהרון גולדפינגר.

מיבחר דיון

שחרית מוסיקאלית

לאותם שעייפו ממערכת הבחירות ומן הברוטאליות הפוליטית שלה, מזומנת תוכנית יומית של מוסיקה קלאסית — שחרית מוסיקלית, כמו השחרית שאותה עורכת ארלט אברהם. ברשת א', ביום ראשון (21.6), בין השעות 7 ו־10 לפני הצהריים. בתוכנית: פילידור, גאלופי, מוצרט, פליה, יוהן שטראוס, קונסטנט למברט, מנדלסון, טלמן, בוקס־טהודה וארנולד שנברג. החווייה משתלמת, אם לא תהיה השבתה ברדיו.

לקראת שידור: לוח מישדר המכביה ה־11

מחלקת הספורט של הטלוויזיה הישראלית עומדת לסקר חלק ממישחקי המכביה ה־11 בשידורי־צבע, לפי הפירוט המובא כאן:

יום ב'	6.7	(8 עד 10.30 בערב) טכס הפתיחה.
יום ג'	7.7	(4 עד 5.30 אחה"צ) גמר שחייה.
יום ד'	8.7	(4 עד 5.30 אחה"צ) גמר שחייה.
יום ה'	9.7	(8 עד 9 בערב) גמר התעמלות.
יום ו'	10.7	(3 עד 4.30 אחה"צ) גמר שחייה.
שבת	11.7	(9 עד 10 בערב) התעמלות.
יום א'	12.7	(4 עד 5.30 אחה"צ) גמר שחייה.
יום ב'	13.7	(5.30 עד 6.30 אחה"צ) גמר אתלטיקה קלה.
יום ג'	14.7	(5.30 עד 6.30 אחה"צ) גמר אתלטיקה קלה.
יום ד'	15.7	(8.30 עד 10.15 בערב) גמר כדורסל.

יצחק בן־נר, סופר, חתן פרס־ירושלים ואיש־רדיו, מגלה את סוד הצלחתו ומספר על דרכו מאז שהיה איש יחסי־ציבור ועד שהפך סופר הנחשב בעיני רבים כטוב ביותר בארץ

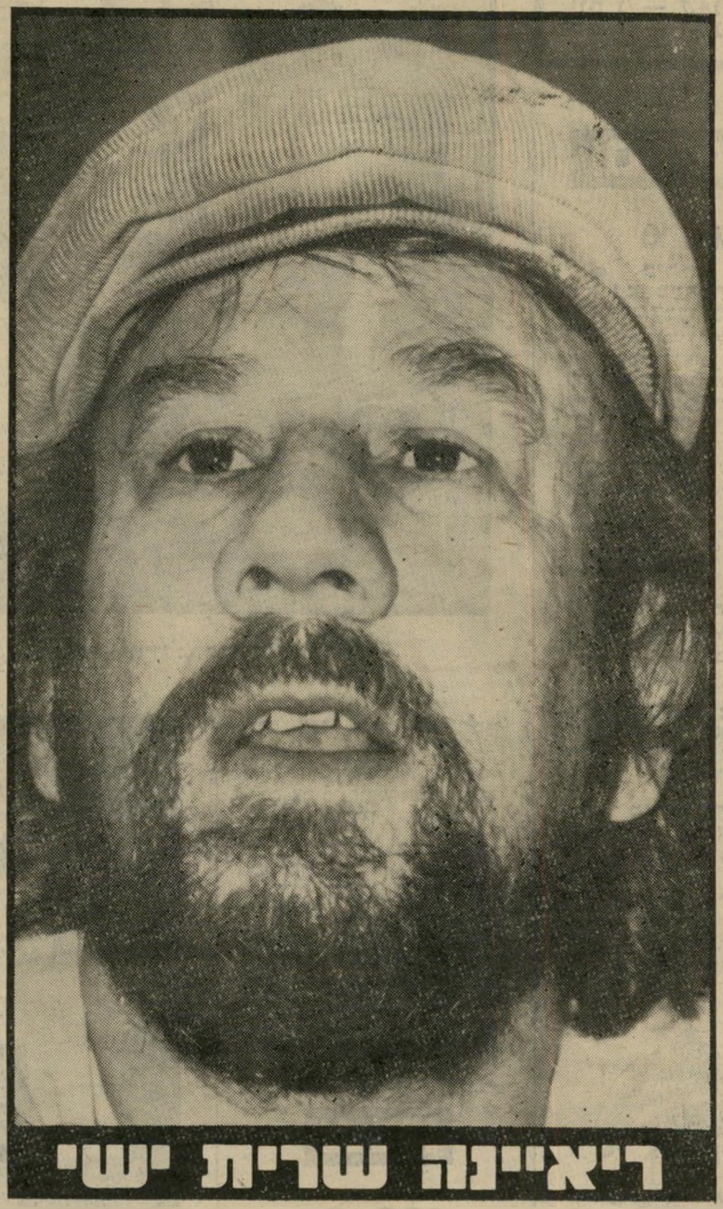

ריאיינה שרית ישי

אני חי מזה 19 שנים עם אותה אשה, היא הקוראת הראשונה שלי, ונוקטת עמדה לא־אובייקטיבית

להרבה כוכבים חלטוריסטים שימשתי כאוכף לרכב עליו, בהיותי עורך תוכניות

פרס ירושלים לא עשה לי שום דבר. לא כבוד ולא זה, אבל בשביל [illegible]

עבדתי כאיש יחסי־ציבור. שנאתי את זה שינאת מוות. זהו מיקצוע מחורבן, שבו אתה צריך להתחנף

כשהופיע ספרי „ארץ רחוקה" טילפן אלי עיתונאי ואמר לי: „כתבת על אבל לא אעשה לך מישפט"

אני לא יושב על הר גבוה, מנותק מהעולם. אני מסתובב, קורא הכל, ספרים רציניים ורכילות

„לחיות חיים של מישהו אחר!"

יצחק בן־נר הוא אחד משלנו. איש פשוט, לבבי, חם, סופר חשוב, כותב על בני הארץ הזו. סיפרו „ארץ רחוקה" נמצא בראש רשימת רבי־המכר. רבים מחשיבים אותו כסופר הטוב ביותר ב־ארץ. איש הכותב על דמויות מוכרות, עכשוויות. איש הכותב בשפה יומיומית מדוברת, מובנת, ועם זאת סיפורית כל־כך.

בסיפרו „ארץ רחוקה" שישה סיפורים. גיבורי כל סיפור משתלבים באחד מהסיפורים האחרים. יש שם אליקו בן־שושן, ספרדי סמ"ך־טי"תניק שעלה לגדולה, הפך איש־יחסי־ציבור ושכח את מוצאו, מאחת השכונות הספרדיות של תל־אביב. איזו שכונה? אולי יד־אליהו, אולי שכונת שפירא.

יש שם ח' — איש־יחסי־ציבור מצמרת המימסד הפוליטי. מיהו? ידלין? צור? יש שם הדר, זמר רוקנ'רול ישראלי מבית טוב, בנו של ח' ובעלה של ב', הקיבוצניקית הנופלת בטעות לפסבדו־בוהי־מה של תל־אביב ושאינה מסוגלת לעשן חשיש, או לשתות וודקה ולהשתכר. מיהו הדר? שלמה ארצי? אולי יונתן גפן? ויש נהג־מונית, שחולם כל חייו על ניו־זילנד, ושנתן לילדיו שמות כמו זוהר ועדי וארנון, בתיקווה שיצליחו בחיים. אך הם סרחו. אחד מהם הוא בעל באסטה בשוק־הכרמל, שני מת ב־מילחמת יום־הכיפורים, שלישי הוא עבריין המסתבך בפלילים והאחרת היא הזיון של השכונה.

יש שם הרדוף, עיתונאי ישראלי מצליח, מבריק, כובש נשים, אשר נפטר מסרטן בבית־החולים בקאחיר. מיהו הרדוף? עיתונאי ישראלי מצליח ומבריק התקשר ליצחק בן־נר, והתעקש שהוא־הוא גיבור הסיפור. ויש גדי, הקיבוצניק היורד לאמריקה. מבעד לעיניו הקיבוצניקיות מוכר לנו בן־נר חתיכת אמריקה של יום־יום ולבטים של בן־הארץ, הנקרע מגעגועים ויחד עם זאת מתעקש להישאר שם.

איציק בן־נר מספר על האנשים הא־לה, ואתה יודע שהוא מכיר אותם לא פחות ממך. בימים אלה הוענק לו „פרס ירושלים" לסיפרות. הפרס לא עלה לו לראש, גם הכבוד לא. הוא עדיין יושב ב„כסית" בימי שישי אחרי־הצהריים, חובש את כובע־המצחייה הנצחי שלו, מבלה במסיבות, משמיע ארבע פעמים בשבוע את תוכנית־הרדיו הפופולרית שלו, „נכון לעכשיו".

במיסגרת התוכנית הוא לומד את המוסיקה שאנחנו שומעים, את הזמ־רים שאנחנו אוהבים, את הסופרים ש־אנחנו קוראים, את הפוליטיקאים ש־מנהלים לנו את החיים. אחר־כך, כשהוא כותב את הספרים שלו, אתה יודע שילמדו אותם ויקראו בהם גם בדורות הבאים, כדי ללמוד על מדינת־ישראל של השנים האחרונות, מה שנכון ל־עכשיו.

● מהו הרקע שלך?

אני יליד כפר־יהושוע, דור ראשון ל־חלוצים מרוסיה ומפולניה. אחותי, שהיא סבתא, גרה בכפר עם מישפחתה עד היום הזה. לאבי היה משק בכפר, אך כיוון ש־בחרתי בחיים אחרים, המשק נמכר.

● מתי עזבת את כפר־יהושוע?

עזבתי שנתיים אחרי הצבא. כשהשתח־ררתי מהצבא מטרתי היתה, כמו כל מושב־ניק, לחזור הביתה ולחלוב פרות. ראיתי שזה לא זה, החלטתי לעזוב. זו היתה החלטה קשה מאוד. הכפר הוא מעין חממה. הורי, שבעצם בנו בארבע כפותיהם משק ובית, רצו לראות יורש אצלהם במשק, אבל הם ידעו על נטיותי לכתיבה, ובאצי־לות־רוח נתנו לי לעשות מה שאני רוצה.

● ומה רצית?

זה לא היה ברור. באתי לתל־אביב של סוף שנות ה־50'. היתה לי חברה גבע־תיים'קית, הסיפור אתה נגמר מהר מאוד, כי מבחינת ההורים שלה לא הלכתי בתלם של קורס מנהלי־חשבונות, וכך התחלתי את הקאריירה העירונית שלי די לבד.

עבדתי במעריב לנוער ככתב, עבדתי בעיתון שנקרא קולנוע, וגרתי בדירת־רווקים ברחוב צייטלין עם אביטל מוסינ־זון. את הדירה הזו מול קולנוע גת הזכרתי בכמה סיפורים שלי.

נכנסתי לאחר כבוד לחבורת כסית של שנות ה־60', שהיו בה שמות גדולים כמו אלתרמן, שלונסקי ורובינא. אני נמניתי, כמובן, על הדור הצעיר יותר של כסית, שהיו חברים בו התרנגולים ודודיק סמדר, שהוא אחד מבחורי־ההוב של תל־אביב. אלו היו חיים עם הצגות־יומיות והצגות־ערב ומסיבה פה ומסיבה שם.

חילטרתי איפה שרק אפשר. עבדתי כעורך־דפוס של עולם הקולנוע, עורך־לילה בדבר, איש יחסי־ציבור של תיאטרון בימות.

● היית טוב כאיש יחסי־ציבור?

אני חושב שהייתי טוב, אבל שנאתי את זה שינאת־מוות, זהו מיקצוע מחורבן. בת־אחותי רוצה להיות אשת יחסי־ציבור, ואני

הרבה מו"לים רצו להוציא לאור את „ארץ רחוקה", אבל הציעו לי כספים שלא הספיקו לקניית נעליים

מנסה להסביר לה כמה המיקצוע הזה נאלה.

● כעיתונאי צעיר נחשבת לי־עיתונאי מצליח?

את מתארת לעצמך מה זה עיתונאי צעיר שלא מכיר את האנשים הנכונים? משה דור, שהיה עורך עמודי־הפנים של מעריב, הציע לי פעם לכתוב כתבה. הכתבה לא התפרסמה, באתי לראות מה העניינים. היה שם אחד מגדולי מעריב, ולא אנקוב בשמו, הוא עמד בחדר יחד עם קישון, והוא הושיט לי את כתב־היד ואמר לי: בשביל לכתוב מצחיק צריך להיות קישון. סתם גסות של מישהו שיש לו כסא. זה פגע בי, אני זוכר את זה עד היום, זה היה כל־כך מגעיל ולמדתי מזה לקח.

אחרי שנים בגלי צה"ל, כשהתחשק לי לרדת על כתב בצורה מגעילה, כשהביא לי חומר גרוע, תמיד זכרתי איך נעלבתי אז, כשהייתי עיתונאי צעיר.

● האם משום שהיית איש יחסי־ציבור אתה שונא אנשי יחסי־ציבור?

אנשי יחסי־ציבור נכנסים לעצמות, מטל־פנים תמיד כשיש לי שעה וחצי לנוח ב־בית, ומספרים לי על איזו הצגה מפוצלחת. אבל אני תמיד זוכר איך כשאני הייתי איש יחסי־ציבור עיתונאי אחד אמר לי: לא מעניין אותי, ואל תבלבל ת'מוח.

אחרי מילחמת ששת־הימים היתה לי הזדמנות לצאת מהדבר הזה. יצחק לבני מונה כמפקד גלי צה"ל. לבני עשה לי בחינות. אצלו, בדרך־כלל, זה שיחות. התחלתי אז תוכנית ראשונה של שאלות אישיות עם יענקל'ה אגמון, שהיה טרי כמוני. התוכנית הוקדשה לחיים טופול, שהיה אז סטאר גדול באנגליה. לא בדיוק ידענו מה לעשות, ניסינו לעשות את זה כמו בחוצלארץ, בסיגנון אלו הם חייך, ויצא מזה קאראקורו לגמרי.

התוכנית השנייה היתה טעם ורוח עם דן בן אמוץ, שהיה מעין מגזין אישי, ודן הכניס ישר כמה דברים שעוררו זעם. אני הייתי יושב ליד דן, כמו איזה אד מק מהון כזה (עוזרו של ג'וני קארסון בתוכנית־הלילה האמריקאית הנודעת).

יצאנו עם תוכנית ראשונה. הדה בושס כתבה ביקורת די טובה, אבל אמרה שהיא לא בטוחה שהפטנט של אולפן חי יחזיק מעמד. דן התרגז, הלך הביתה, ולתוכנית הבאה בא עם התקפה גדולה על הדה. ואז התחיל כסח הדדי, ואני בתווך. ה־התקפות היו איומות, ונעשו חמורות מפעם לפעם. באחת הפעמים הכניסה לי הדה משהו בסיגנון: יצחק בן נר, הצוחק לכל מילה של דן בן אמוץ. זה נגמר בכך ש־הרמטכ"ל דאז, חיים בר לב, נתן הוראה לא להתקיף יותר את הדה.

מכל מקום אלה היו ימים קשים, של מריבות נוראיות. אני זוכר שבתקופת שאלות אישיות היו ויכוחים נוראיים בין יענקל'ה אגמון ויצחק לבני. אני הייתי יושב בבית באמצע ההגדה לבית פורסייט, והרי אני מכור על הדברים האלו, ופיתאום היה מגיע טלפון מיענקל'ה: תגיד לזיפט הזה, לבני, שהוא לא מבין שום דבר. ומלבני: תגיד לאגמון שלא רוצים אותו בגלי צה"ל. ואני תמיד באמצע. הם היו חברים מצויינים, אבל רבו דרכי.

● האם אהבת להיות האיש מאחרי הקלעים?

לבני לא נתן לאנשי התחנה להופיע לפני

ניסו לחפש באשתי את כל סוגי הנשים שכתבתי עליהן. יכול להיות שבכל אחת מהנשים יש משהו מנועה

המיקרופון. אורחים כן, אנחנו לא. זה היה קשה מאוד, הייתי עושה את כל העבודה השחורה בשביל כאלה שלא הגיע להם. עם דן בן אמוץ — אנחנו חברים על הכיפאק עכשיו, אבל כשעבדנו הוא היה בלתי־אפשרי. לא היה נעים לעבוד איתו.

היו כאלה, שלא אנקוב בשמותיהם, ש־שימשתי להם כאוכף לרכב עליו. הרבה תוכניות התבססו על הכריזמה, או הפר־

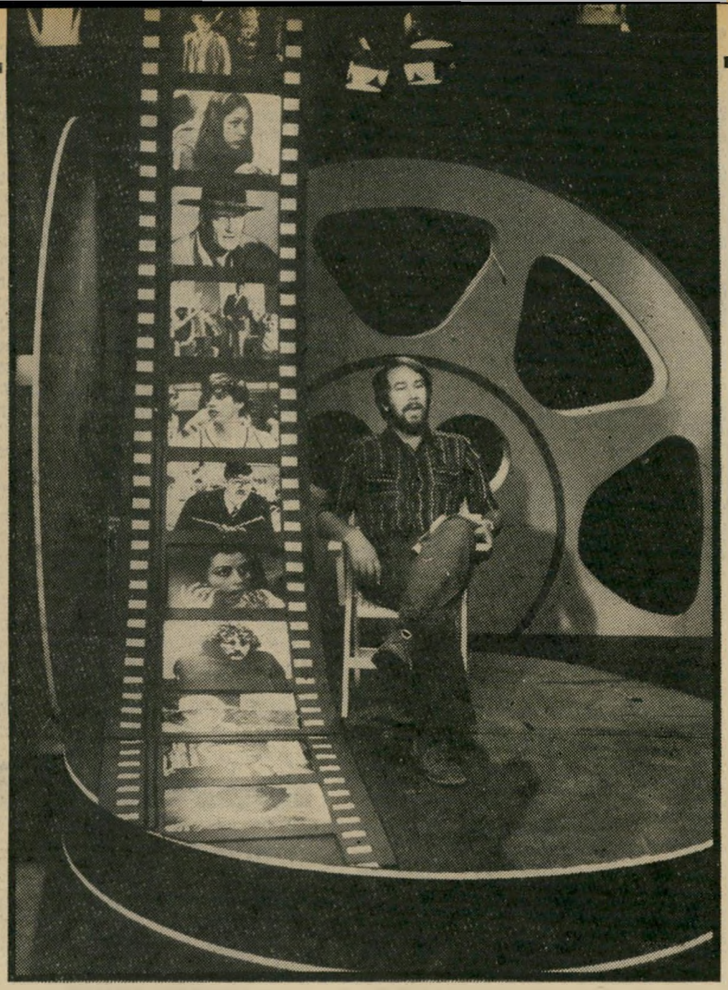

בן־נר ב„מסך גדול, מסך קטן"
בוקר טוב ישראל?

בן־נר עם אשתו, נועה, וילדיו, גיא ונגי, בארצות־הברית
קומאג' מעץ ובית ליד האגם

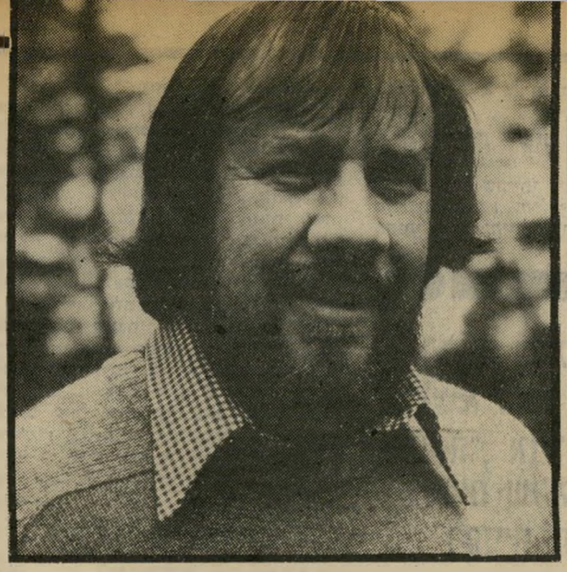

בן־נר בראשית דרכו וכיום

„בתוך עמי אני יושב...״

(המשך מעמוד 71)

סונה של המראיין, שהיה בא חמש דקות לפני השידור, כשהוא רץ מחלטורה לחלטורה, והיה מעצבן אותי מחץ, כשהיה מפשל לנו עבודה של שעות.

ערכתי יחד עם איזה כוכב שבתחנה, אמרו שהוא חלטוריסט לאללה, ושלא אנ־קוב בשמו, מכיוון שהוא עדיין פעיל תוכ־נית פופולרית. לקח לי שבועות של עבודה להביא את אחד המרואיינים מאיזה קיבוץ ליחידת צה״ל, איזה מנייברות עשינו כדי להביא את האיש. המראיין האינטליגנטי שאל שאלה אחת את האיש ואמר תודה־רבה. אני הייתי עיתונאי צעיר ומתחיל, והשקעתי מאמצים עצומים. באופן טיבעי התבקש שאדבר למיקרופון, מכיוון שהכנ־תי כל הזמן חומר לאנשים שלא ידעו להשתמש בו.

● מתי היתה הופעת־הבכורה שלך ליפני המיקרופון?

לבני היה בחו״ל, שייקה בן פורת, שהיה מהטובים ביותר ושהנחה תוכנית בשם מה אבקש, היה בחו״ל, וגדעון סאמט, סגנו של לבני, הציע לי להנחות במקומו. זה היה ב־1977.

מה אבקש היתה תוכנית שאני המצאתי, היו בה ארבעה אנשים מארבעה תחומים שונים, אורי זוהר היה קבוע, החיילים השתגעו אחריו.

אני זוכר תוכנית קלאסה אחת, שהש־תתפו בה אל״מ (מיל׳) אל עד פלד, אורי זוהר, חיים טופול בשיא כוכביותו, אבי טולדאנו, אז זמר צעיר ואיש הספורט, שייע פורת. נסענו בסיני, ופיתאום חטפנו פגזים, הנהג התבלבל ולא ידע מה לעשות, ואז אורי אמר לו מישפט שהפך קלאסי: „קח רוורס לחיים״.

ברפידים חיכינו לטיסה לארץ, באה קצינה נחמדה ואמרה לאורי ולטופול: אולי אתם מוכנים, עד שהמטוס יטוס, לתת הופ־עה לחברה? הלכנו כולנו, ומזל שגם הטכנאים באו אחרי הקצינה. הגענו לאהב־גר, וראינו ארבע־מאות חיילים יושבים ומחכים. אם המצרים היו מתקיפים את רפידים, לא היינו שמים לב לכך, החברה שכבו על הארץ ואכלו חול.

● מה היה תפקידך במיבחמת־יום־הכיפורים?

הייתי ערוך יומנים באולפן המשולב, ואחר כך ערכתי תוכנית שנקראה מקום טוב באמצע. התוכנית היתה מאוד מוצ־לחת, בעיקר משום שעבדו בה המון חבר׳ה צעירים, כמו יובל מסקין, שהוא היום מבקר בי׳מות ובדים בקול ישראל. אראלה מודעי זכרונה לברכה, בתו של השר מודעי, למדה להיות עיתונאית בתוכנית הזאת. אורלי יניב, שהיתה קריינית, עשתה כת־בות. אלי ישראלי בא אלי ואמר לי שנמאס לו ממוניטין של די.ג׳י, ועשה כתבות יפות מאוד, בעיקר ראיונות עם אריך איינשטיין, שהיה מתראיין רק אצלו. דורי בן זאב עשה דברים.

ואז, אפשר לאמר בשיא הצלחתו, ישבנו איילון גוטין, סגן־מפקד התחנה ושמואל נחושתן, המכונה אוקון, עורך בכיר, ו־ניסינו לבנות תוכנית שאני אגיש ואוקון יערוך, וכך נולדה שעתיים משתיים. זו היתה הצלחה מיידית, כי זה היה סוג חדש של רדיו. התוכנית בנתה סטאב־דרטים חדשים, סוג של תוכנית שלא צריך להתאמץ כדי להאזין לו, ואם אתה רוצה, אתה יכול מדי פעם להחליף תחנה.

● מה קרה לתוכנית הטלוויז־יה שאותה היית צריך להנחות ושעמדה להיקרא „בוקר טוב ישר־ראל״?

באותה תקופה שהיתי באמריקה, ועוד לפני שדרכה כף־רגלי בארץ, קראתי שאני העורך והמגיש, ביחד עם עדנה פאר, של התוכנית בוקר טוב ישראל. זו היתה יופי של תוכנית, עם המון אפשרויות, והיה לי נסיון בטלוויזיה עם מסך גדול ומסך קטן. זה יכול היה להיות טוב, אבל ברגע שזה היה בסכנה של פיקוח חיצוני, גלי צה״ל החליטו לצאת מזה.

● האם אתה נהנה מעבודתך כמגיש התוכנית הפופולרית „נכון לעכשיו״?

אני די אוהב את זה, אבל כעת אני מרגיש מה שנקרא באנגלית over doing. זו תוכנית מאוד פופולרית. ביקשתי לרדת מחמישה ימי שידור בשבוע לארבעה. כעת אני רוצה לעשות שלושה. אני לא רוצה להישחק תוך חצי שנה.

● ג׳וני קרסון עוכר על התוכ־נית שלו כבר שנים ועדיין לא נשחק.

הוא מגיש כעת את התוכנית שלוש פעמים בשבוע. אני בטוח שגם לו נמאס לאללה, אבל לא רואים את זה, כי יש לו חן. חוץ מזה הוא לא צריך לחלטר כמוני, או לכתוב כמוני. החוזה שלו מע־ניק לו שניים וחצי מיליון לשנה, ויש לו חברה שנקראת ג׳וני קרסון אינטרפרייז, חוץ מזה הוא ג׳וני קרסון הגדול ואני אי־ציק בן נר הקטן.

תראי, התוכנית הזו קשה ונורא עדכנית, אני לא מספיק להיות מעודכן. זה די כותש. כל בוקר אני קם בשש וחצי, רץ מהר למטה לקרוא את העיתון, שומע רדיו בדרך לעבודה, שותה קפה וקורא עיתון. מקליט חלק מהמרואיינים לפני התוכנית, כותב פתיחים. יוצא לי לשגות המון ב־עברית, ולשאול שאלות טיפשיות, וזה קשה מאוד, כי משום שאני משדר כל־כך הרבה, אני חשוף לשגיאות ולפשלות.

יש לי ספר לא גמור, שאני עובד עליו כבר עשר שנים. זהו רומן רחב־יריעה על רקע שנות ה־20, וחשוב לי מאוד לגמור אותו, ומרגע שהגעתי לארץ והתחלתי לשדר לא היה לי זמן לכתוב אותו. אני הרי לא מתפרנס מהכתיבה. וכשאני גומר תוכנית ב־11 בבוקר, יש לי ישיבות וטל־פונים, ואני בקושי מספיק לנוח. ואני גם מבקר־סרטים, שצריך לראות סרטים, וגם מלמד פעמיים בשבוע תסריטאות בבית־צבי, וגם כותב תסריטים, וגם פוגש אנ־שים — זה קשה מאוד.

● נדמה לי שעד כאן סיכמנו, פחות או יותר, את הצד הרדיו־פוני שלך, בוא נעבור אל הצד הסיפרותי. מתי פירסמת את סיפ־רך הראשון?

זה היה ספר־ילדים, שנקרא בעיקבות מבעיר השדות, ופירסמתי אותו ב־1966. לא הייתי מוכר, והייתי צריך כסף, נדד־תי מהוצאה להוצאה. הספר פורסם בהמ־שכים בדבר לילדים, ונחום גוטמן צייר לו ציורים. קיוויתי שההוצאות תקנגה בגלל הציורים של גוטמן, שהיה כמו ספוק לאמהות. לבסוף מצאתי איזה מו״ל בשם פלדנקרייז, שבדרך־כלל משלמים לו כדי שיוציא לאור. הוא הסכים להסתכן, והס־פר הלך לא רע.

● מתי הוכרת כסיפר?

כשכתבתי רומן שנקרא האיש משם.

● התקשית להוציא את הי־ספר לאור?

הג׳ינג׳י, ישראל הר, שהיה עורך סיפ־רית תרמיל, עבד עלי שאכתוב רומן, עד אז פירסמתי סיפור או שניים בקשת. סי־פרתי לו על הרעיון של האיש משם, הוא אמר: יופי של רעיון. כתבתי פרק ראשון. עבדתי אצל יענקלה אגמון, והייתי כותב באוטובוס, לוקסוס שאין לי עכשיו. כתב־תי בכתב־יד, כמו מתחיל. כל כך התביי־שתי, ששמתי לו את כתב־היד מתחת ללדת. הוא התקשר ואמר שאני צריך לקצר ב־שליש, אמרתי בשום פנים ואופן לא. שמע זאת יהודי יקר בשם יודל מרמרי זכרונו לברכה ואמר: אני אשלח את זה לעם עובד.

הם החליטו לפרסם את הספר ב־68׳, ב־67׳ הלכתי למילחמה, וכשחזרתי אפילו עשו לי מסיבה עם יעל דיין, שהיתה מאוד מפורסמת ואני מאוד לא ידוע. הספר קי־בל ביקורות טובות, ויצא בהמון טפסים, שעד היום נשארו כמה מהם.

● מה היתה ההתייחסות שלך להצלחה וזיתגובות עם פירסום הסיפורים שהופיעו ב„שקיעה כפרית״?

זה מצא־חן בעיני, קיבלתי ממש טפיחה על השכם. אחרי שפירסמתי את ניקול בהארץ הופיע מאמר של עמליה כהנא כרמון, שראתה בסיפור הזה מיפנה בספ־רות העברית.

● מתי כתבת את סיפרך האח־רון, „ארץ רחוקה״?

זה התחיל כסיפור שכתבתי ב־1977 ל־הארץ. שם הסיפור היה אליקו בן שושן. הסיפור יצא לי ארוך נורא, והעורך אמר לי, שאוכל לקבל מקרן מיוחדת 20 אלף דולר. נתנו לי חוזה, שנתן לי משכורת חודשית שלא הספיקה, ולכן הייתי צריך לחלטר לירחון מוניטין ועוד כאלה חלטורות.

ההסכם שלי עם כתר היה, שבמשך שבע שנים אני חייב לפרסם רק אצלם. אם אני לא כותב, או אם אני כותב ספר רע, אני לא חייב להחזיר להם את הכסף. מהרווח על סיפרי אחזיר ככל שאוכל. החוזה הזה איפשר לי לחיות שנה אחת בארצות־הברית, ואני חייתי אותה על הכיף־כיפאק. לא הלכתי לגור במרכז עירוני עם כל הישראלים וכל החברים, אלא בחרנו לח־יות שעה וחצי מניו־יורק, בעיירה קטנה ליד קונטיקוט, בבית קוסג׳ מעץ, ליד אגם, עם אח ביערת בחדר־האורחים.

● ספר לי עד מישפחתך.

19 שנה, הרבה זמן, אני חי עם אותה אשה, נועה, שהיא שרטטת במיקצועה, ועומדת להתחיל במאוחר בלימודים אקד־מאים. יש לנו בת, גלי, בת חמש עשרה וחצי ובן, גיא, בן שתיים עשרה וחצי.

● מהי מידת ההשפעה של אשתך על עבודתך הסיפרותית?

היא הקוראת הראשונה שלי, ונוקטת מראש עמדה לא אובייקטיבית. היא מעי־רה הערות פה ושם, אך מסרבת מראש לבקר.

● האם אשתך היא גורם מדר־כן בעבודתך?

בלי שום ספק. אני לא יודע איך להגיד את זה, כדי שזה לא יראה חנטריש: הבית היא בית שקט, בלי קונצים, הבית הוא אי של יציבות בחיים כאלה, שהם מלאי מת־חים וקפיצות וריצות. הבית זה מקום ש־טב להיות בו, טוב לי ככה, אני לא יודע מה להגיד.

● האם אשתך היא ניקוד, או כר, או דיגה. האם אתה כותב על אשתך?

ניסו לחפש בה את כל סוגי הנשים ש־כתבתי עליהן, אני מניח שמשהו מהנשים שלי לקוח מנועה, אחרי הכל אני מכיר אותה כל־כך טוב.

● וייתר הדמויות בסיפוריך, האם הן לקוחות מהמציאות?

בשבוע שעבר מצלצל הטלפון בביתי, אני מרים, ומישהו אומר לי: שלום, מד־בר הרדוף. אני שואל: מי זה הרדוף? לגמרי שכחתי שזהו שמו של אחד הגי־בורים מארץ רחוקה. והקול אומר לי: מה זה מי זה הרדוף, הרי נסענו ביחד למצריים, כתבת עלי את הסיפור, אל תפחד ממישפט־דיבה. אמרתי לו שלא כתבתי את הסיפור על מישהו מיוחד, הוא כמובן לא האמין לי.

● דמותו של העיתונאי הרדוף מזכירה במידת־מה את דמותו של העיתונאי דודו הלוי, גם הוא נאה, מצליח, עיתונאי של מקופים ועיר־בד בשביל אמצעי־תיקשורת אמ־ריקאים, כמו העיתונאי שכבי־פורך.

אני לא מכיר את דודו הלוי, אמנם הייתי אתו שלושה ימים במצריים, אבל החלפתי אתו שתיים־שלוש מילים. הע־תונאי שלי, הרדוף, מתנהג בשחצנות, אני לא זוכר שדודו הלוי התנהג בשחצ־נות.

● ח׳, גיבור אחד מסיפוריך, הוא איש המימסד הפוליטי, המצ־

(המשך בעמוד 76)

נוה ואני מנהלים בית שקט, בלי קונצים, שהוא אי של יציבות בחיים האלה

בגיבור של׳, ח., יש אשר ידלין בצדדין הטובים והרעים, רבין, צור והרבה פלמ״חניקים אחרים, שבאיזשהו מקום ליכלכו

(המשך מעמוד 54)

חונה, התנפלו עליהם אלמונים, זרקו את היהלומן החוצה, עירום כביום היוולדו, וברחו במכוניתו עם הנערה הערומה וכל חפציו.

הנערה לא נמצאה עד היום. גם השודדים נותרו אלמונים. אך כתב־האישום הוגש נגד עמי יהודה (30) מתל־אביב.

לדברי כתב־האישום היה יהודה הרוח החיה והמוח שמאחרי התוכנית. הוא הכיר את היהלומן יעקב חוי מזה זמן מה, וידע כי יש לו בית־מלאכה לליטוש יהלומים ליד הבורסה, וכי הוא עובד גם בביתו, ולשם כך הוא מעביר יהלומים מהבורסה לביתו ובחזרה. יהודה נכנס למשא־ומתן עם היהלומן, כדי לקנות ממנו יהלומים בכחצי מיליון לירות. הוא הסביר, שמכר את חלקו במיגרש ורוויח סכום גדול, אותו הוא רוצה להשקיע ביהלומים.

שניים רעיזי־פנים. הקונה והמוכר ישבו ובחרו יהלומים, אשר הוכנסו לחפיסה (בריפקה) שנחתמה על־ידי יהודה, והיתה אמורה להימסר לו עם התשלום. ביום בו תוכננה העיסקה, ה־30 בדצמבר 1980, יצא היהלומן מ־מיפעלו וליד מכוניתו פגש בטמפיסטית היפה. היא הזמינה אותו לגני־התערוכה לשם בילוי, והוא התפתה. בעודם מתפשטים במכונית, הופיעו שני אנשים רעולי־פנים, פרצו למכונית, היכו את היהלומן באקדח על ראשו, זרקוהו מתוך המכונית וברחו למהמקום כשהטרמפיסטית הערומה עמם.

למחרת בא יהודה לבית היהלומן והציע לעזור לו למצוא את מכוניתו. ואמנם, אחרי חיפוש נמצאה המכונית. יהודה ביקש אלף דולר תמורת מציאת המכונית, והזהיר את היהלומן לבל יודיע למישטרה כיצד מצא אותה.

כל הנתונים הללו הביאו את התביעה הכללית להגיש כתב־אישום נגד יהודה, על קשירת קשר לביצוע שוד מזוין, על השוד עצמו ועל ניצול מצוקת הזולת.

חיי אדם

השדרנית טובת־הלב באה לבית־המישפט כדי להשיג חומר לתוכנית רדיו ומצאה עצמה תורמת לעצירה

עורכת התוכניות בקול ישראל, רעיה גניאל, מוצאת הרבה רעיונות לתוכניות רדיו בבתי־המישפט. לכן היא עורכת מפעם לפעם ביקורים ומציצה לאולמות המישפט השונים.

השבוע, בעת אחד מביקוריה, נקלעה לאולם שבו נידונים המעצרים היומיים. עוד היא מקשיבה, והשופט התורן שיחרר בערובה עקרת־בית מחולון, שנחשדה בכך שתקפה את שכנתה בבקבוק.

השופט לא ראה צורך במעצרה של הגברת, והחליט לשחררה בערבות עצמית על המקום. אולם האשה, לבושה חלוק־בית, נותרה יושבת על ספסל הנאשמים גם אחרי שיחרורה. היא ישבה ומילמלה לעצמה, „מה אעשה? אלך ברגל לחולון?" איש לא נתן את ליבו אליה. רק עורכת השידורים, שישבה לפניה, שמעה אותה ורחמיה נכמרו עליה. היא שאלה את השוטר השומר על העצורים, אם תוכל לתת לאשה כסף כדי שתוכל לנסוע לביתה. השוטר לא ראה כל סיבה לאסור את הדבר.

גניאל הוציאה שטר של עשרה שקל מארנקה, הושיטה אותו לעצירה המשוחררת. האשה הנדהמת נטלה אותו ויצאה מהאולם בלי לומר מילה.

תערוכתה של הציירת
עדית פאנק
„תנועה בצבע"
נמשכת באולם תיאטרון
הבימה
עד 7.7.81, כל יום
בין השעות 18.00—20.00
(פרט לימי ו')

הבחירה: השלום או השטחים

ש

תנו לנו הכח להוציא את לוינגר מחברון!

מחנה שלי
★★★

מלכת הנחים 1981

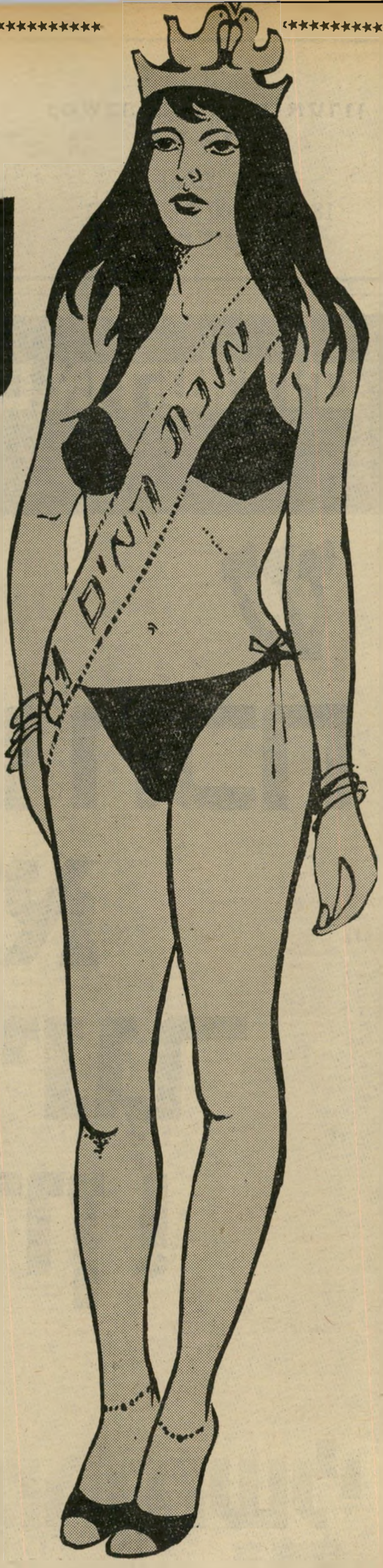

מטעם **העולם הזה**

בחסות:

עץ הזית בע"מ

יצרני זברה, סבון קאפרי, שמפו רויאל והשמפו החדש בריח תפוחים

ובשיתוף מנכ"ל חברת „א. גינדי".

אברהם גינדי. אשר יעניק למלכה

הנחה של -.500,000 ל"י

לרכישת דירה בחברתו

א. גינדי

הדרכת המועמדות: אולפן לאה פלטשר ● עיצוב תיסרוקות: סלון ג'ימי ומרסל חיפה ● איפור: „נייטי

ועדת השיפוט מתכנסת ביום שני 22.6.81 בשעה 5 אחה"צ במלון „דיפלומט" רח' הירקון 123 תל-אביב

מועמדות המעוניינות להשתתף בתחרות מחבקשות להתקשר עם מירי זכרוני 03-230856, 03-247428, כדי לקבוע חור לראיון

המלכה

...תציג את בגדי-הים והחוף של „גוטקס"

...תדגמן את דגמי הקו החדש של ניבה אופנת הנשים היפות לאביב / קייץ 1981

ניבה
אפנת הנשים היפות

תציג את המשקה שכבש את העולם פינה קולדה אין תחליף ל פ י נ ה קולדה אמיתית של „קוקטיילס-פור-טו"

COCKTAILS FOR TWO.
PINA COLADA

...טפל בשערה בתכשירי לוריאל דה פריס תכשירי טיפול וצבעי שיער מיספר אחד בעולם

L'ORÉAL
תכשירי טיפול וצבעי שיער מס' 1 בעולם

„תאופר במוצרי
NATURE BEAUTY
יופי אינו מיקרי עם מוצרי הקוסמטיקה של
„נייטשר ביוטי"

שלי ברלינסקי
מלכת המים 80'
מי תהיה
מלכת המים
?1981

...תזכה בתעודת 50 אחוז הנחה לחתונה באולמי אמבר המפוארים בחולון

אולמי אמבר

...תציג את הדגמים החדשים של נעלי מרנו שעוצבו על-ידי חיקי סימן-טוב

נעלי מרנו Merano

...תגיע לנשפים בכל רחבי הארץ באוטובוס של דן תיור, יונייטד טורס

דן תיור לכל מקום • אוטובוסים מפוארים לאירועים מיוחדים
יונייטד טורס

...תשלב את יופיה הנשי בתצוגת חולצות הגברים של הווי 2000 חו"ל-צות הווי 2000 אופנת העולם

הווי 2000

...תענוד את הכתרים של-הכינה עבורה אנדין חברת התכשיטים הגדולה בישראל שתציג בתחרויות את קולקציית הקיץ החדשה שלה. תכשיטי „אנדין" בשק"ם, במשביר לצרכן, בכל בו שלום ובבורסה לתכשיטים ברחוב ריינס 6 ת"א

ANDIN

...תטוס ותתארח בכרתים על-ידי חברת דיזנהויז לנסיעות ותיירות — בכירת חברות התיירות בישראל המספקת שירותיה לעשרות אלפי נופשים ומטיילים

דיזנהויז

ביוטי" • עיצוב הכתרים: „אנדין" • טיפול בשיער: תכשירי „לוריאל" • אירגון: מירי ורפי זכרוני

יעקב שרת / איש ממאדים
דופק שעון בן־חיל

מעודי לא נזדמנתי לחדרו של ראש־הממשלה, אבל בדמיוני הוא מצטייר לי כחדר שכל כתליו גדושים שעונים ומשונים. יש שם שעון של זמן ישראל, ושעון של זמן ארצות־הברית, ושעון של זמן צרפת ואולי אפילו שעון של זמן בריית־המועצות, מי יודע? ובוודאי יש שעון של זמן שאול, ועוד יש שם שעון של קואליציה ושעון של אופוזיציה, שעון של מים ושעון של חשמל יש שם, ושעון של יבוא ושעון של יצוא, ושעון של אינפלציה ושעון של עליה ושעון של ירידה ושעון של ריבוי טבעי ושעון של אבטלה ושעון של השקעות ושעון של תרומות ושעון של שיחיוות ושעון של דעת־קהל ושעון של עיתונים ושל רדיו ושל טלוויזיה, ושעון של פיגועים ושעון של סילוק טילים סוריים ושעון של התנחלויות ושעון של פינוי סיני ושעון של נכס צבאי ושעון של בידוד מדיני ושעון של לחץ־דם ושעון של גלי־מוח ושעון של אמת ושעון אטומי ושעון של בחירות. ואני בטוח, ששכחתי עוד כמה וכמה שעונים חשובים מאוד.

וכל השעונים האלה מתקתקים ומתקתקים ומתקתקים, אלה בתיקתוק עצבני מהיר, אלה בתיקתוק עצבני איטי. וראש־הממשלה מעביר עיניו משעון לשעון וממחוג למחוג ומנסה לחשוב איזה תיקתוק בוקע מאיזה שעון, מפני שאפשר להתבלבל בנקל מרוב שעונים ומרוב תיקתוקים. לא, אני לא מקנא בראש־ממשלה מתוקתק שכזה, ואני אפילו נחרד במקצת כאשר אני מהרהר מה ראש־הממשלה עושה כאשר אחד השעונים מתקלקל, ואיך הוא בכלל יודע אם השעונים כולם מדוייקים וכולם מתקתקים, ובמיקרה של קילקול — מיהם השעונים שלו, אוויווי, מיהם השעונים שלו!

כן, זוהי אחריות עצומה לשבת בחדר ראש־הממשלה, המשוען והמתקתק. זה אפילו עלול לשגע בן־תמותה ולגרום לו לחשוב, שהוא אסיר בחדר שהוטמנה בו פצצת־שעון. אבל לפעמים נדמה לי, שאם ראש־הממשלה זקן, חרש ועיוור, זה פשוט נפלא, מפני שאז הוא מנותק מכל תיקתוק חיצוני, מציאותי, ופועל אך ורק לפי תיקתוק השעון הפנימי שלו, זה השעון שלא הזכרתי עד כה, השעון שאם איני טועה, מתקתק בימים אלה ממש כפי שלא תיקתק מעולם.

תיק־תק! תיק־תק! מה, אתם לא שומעים? אתם לא רואים את המחוגים הנעים כאחוזי־תזזית? אתם לא רוצים להגיד לי, שגם אתם חרשים ועיוורים!

החושבים למעלה

הסוד של הפצצת הכור הגרעיני העיראקי דלף מפי מנחם בגין תוך יממה, והטיעונים המוכנים־ומזומנים בזכות הפעולה נשפכו כולם בבת אחת. אבל בהתפזר ענני הרושם הראשון יתחוורו וילכו שיקולי־הנגד, שחלקם מסתווים עתה בגלל הפחד מן האספסוף הפטריוטי. מבחינה זאת התעלה איש אחד — מרדכי גור — על כל שאר המתיימרים להנהיג את העם בעתיד — כלומר לאחר מעשה ההפצצה, אשר לא יישכח בתקדימיותו, על כל משמעויותיו המתבקשות אם גם הבלתי ידועות, בהתבטאו בגלוי נגד המעשה הנמהר והאנטי־עתידי.

אין פלא, כי מבין מדעני ישראל הזדקר הפרופ' יובל נאמן כמצדיק יחיד — לפי שעה — של המעשה בעיראק. איש זה השיל מעליו זה מכבר את אדרת החשיבה המדעית, והסתבך יותר ויותר בבלויי הסיקריקין. אופיינית ביותר לחשיבתו העכשווית של המדען־לשעבר היתה קביעתו באחד מהצהרונים (כ־9.6.81), בתשובה לשאלה האם הוא מאמין, שפעולות כגון הפצצת הכור בבגדאד יכולות למנוע את פיתוח הנשק הגרעיני בארצות ערב: „כל שנה שמרוויחים — אמר הנאמן הלא־אמין — זה פסק־זמן חיוני... בינתיים יכול הפריץ למות או הסוס למות, כלשון ההלצה היהודית."

מדען אמיתי היה אומר, שישראל פשוט אינה יכולה להכריז מלחמה על טכנולוגיה (אפילו הרמטכ"ל שלה, רפאל איתן, איתן בדעתו כי הדבר אפשרי לנצח־נצחים). מדען אמיתי היה אומר, ששיטת הפריץ־או־הכלב (אדון יובל נאמן, עד כדי כך נשתבשה עליך דעתך המדעית, שהחלפת כלב בסוס?) לא הוכיחה את עצמה בכל שעת־מיבחן חמורה בתולדות ישראל, ודוגמות אינן חסרות. אבל המסר ברור: לחיות מהיום למחר, עוד שנה, עוד שנתיים — זו הערובה לעתיד שבגין ושות' מורישים לדורות הבאים, תחת להבטיח את חייהם בדרכי הסכם ושלום, ערבות בינלאומית ופירוז גרעיני של כל ארצות המזרח־התיכון, לרבות המדינה הראשונה שתקימה כור גרעיני באיזור ופתחה בכל התהליך המחריד.

אגב, הרמטכ"ל אמר בתשובה לשאלת תלמיד — והעם ראה ושמע בטלוויזיה — כי התוכנית הגרעינית של עיראק עוקרה „לחמש־עשר שנים". קצת הבדל, בין חמש לעשר (ממש כפליים, הייתי אומר). גם זו עדות צדדית, אך ניצחת, לעומק חשיבה.

אבל „מומחים" אחרים דיברו על שנתיים־שלוש, וזה לא מספיק לגבי קיום מדינה הרפתקנית בימינו!

השוטר המעופף

הבעיה הנוראה של 30% של בעלי זכות הבחירה בישראל: „בעד מי לבחור, בעד בגין או פרס?" מחווירה מול הבעיה העומדת לפני הנשיא רגן, שהיא אותה בעיה עצמה: בגין או פרס? עד „מיבצע תמוז" לא חשבו האדונים בוושינגטון, שנצחון בגין בבחירות יהיה אסון גדול. אדרבה, האדונים יודעים יפה יפה, כי כל ויתור שיסחטו מבגין בתהליך השלום לא יעורר את פרס להוציא את העם לרחובות כשם שהם יודעים יפה יפה, שאם פרס יהיה בשילטון, ואם הוא יידרש לוויתור כלשהו, בגין יוציא אף יוציא את צאן מרעיתו לרחובות, ומכיוון שהאדונים בוושינגטון פשוט מרחמים עלינו, ואינם ששים לראות מילחמת־אזרחים משתוללת בחוצותינו, הם בהחלט אינם רואים צורך מיוחד לתמוך במערך, אף שמדיניותו שפויה ומתונה הרבה יותר.

אבל יתכן מאוד, שמשהו נשתנה בחישוב הזה. לא שבגין הוכיח לאמריקאים ב„מיבצע תמוז", כי הוא מסוגל בהחלט לבצע דברים שנהיר לו מראש כי הם יקוממו את ארצות־הברית, אלא שפתאום הם מרגישים, כי הם לא מרחמים יותר עלינו. אבל אם איננו ראויים יותר לרחמים, מה איכפת אם תתחולל בינינו מילחמת־אזרחים? ואם כך, נופלת ההצדקה המוסרית לתמוך בבגין. בעצם, למה לא לנסות את פרס, שאחרי הכל נראה שפוי יותר?

„אז להשעות מייד את מסירת המטוסים, ונראה איך היהודים שלנו יגיבו, ואם הם לא יקומו כאיש אחד להצדיק את בגין, השוטר המעופף של המזרח־התיכון, יהיה אפשר לנקוט עוד צעד אנטי־בגיני ולסגור עוד איזה ברז, ועוד ברז, עוד ברז, עד שהעם היושב בציון יבין את הרמז, אולי עדיין לפני הבחירות!"

שיא החוצפה

מה שעשה בגין לסאדאת בפסטיוול אופירה מזכיר לי את הבדיחה האנאלית הידועה על שיא החוצפה: לחרבן מול דלת, לצלצל בפעמון — ולבקש נייר.

להזמין את סאדאת לאופירה כדי לבלות עימו תשעים דקות חסרות משמעות, אך ורק לצורך מסע בחירות, ולשלח אותו חזרה לארצו בכבוד גדול על מנת לצלצל לו אחר־כך בפעמון הפצצת הכור הגרעיני בעיראק ולבקש נייר־הטכסה — הרי זה באמת מעשה נאה ביותר שצריך לשמש אות ומופת בקורס הבינלאומי ליחסי שכנים.

סאדאת, אכלת אותה! מה יש, הוא היה מוכרח לבוא ולחתי־ייצב באופירה? הרי הוא יכול להגיד לבגין: שמע, אני נורא עסוק עכשיו, וגם אתה בטח עסוק שם בבחירות. בוא ניפגש ביולי, אתה לא חושב שזה יהיה יותר נחמד? אבל היה לו חשבון אחר, כנראה. יכול לחיות שהוא החליט לנשוך בשרו בשיניו ולעשות הכל, הכל — עד קבלת המטר האחרון של סיני בלי יריה נוספת אחת.

בכל אופן, אחרי תימרון אופירה—בגדאד הגאוני יגיע, בלי ספק, תור צילצול הפעמון בפתח ביתו של בגין.

מי שם? זה אני, סאדאת! אולי יש לך קצת נייר, מיי דיר מנאחים?

לא לפני פינוי סיני.

הלהטוטן והמוקיון

העולם נחלק לשני סוגי בני־אדם — להטוטנים ומוקיונים. הלהטוטן הוא איש הביצוע. הוא כל הזמן נמצא בתנועה, כל הזמן בעשייה. הוא מבצע דברים ועושה רושם שרק הוא מסוגל לכך. לפעמים הוא מפליא לעשות וזוכה בתשואות. לפעמים הוא נכשל ומקבל עגבניות. אבל ברור כשמש בצהריים, כי הוא ובני מינו הלהטוטנים הם המזיזים את הדברים בעולמנו. בלעדיהם לא יתרחש דבר וחצי דבר.

וישנם המוקיונים. הם לא עושים מאומה. הם רק מסתכלים, חושבים — וצוחקים. הם לכל היותר מחקים. הם חסרי אחריות. הם ביקורתיים. הם לועגים לעשיר ולרש. הם היפוכם של הלהטוטנים. הלהטוטנים מלאי ביטחון עצמי. אחרת לא היו מעזים לבצע את ביצועיהם המשוכללים. המוקיונים כולם חסרי ביטחון. ביקורתיותם משתקת את יכולת העשייה שלהם. הם מייד חושבים „מה יהיה אם אני אעשה צעד זה, ואז הוא יעשה צעד שכנגד, ואז אני אהיה מוכרח לעשות את הצעד החוא, ואז ההוא יעשה את הצעד המסויים — וכך הלאה וכך הלאה, ומה יהיה הסוף?" לכן הם לא עושים כלום, שעה שהלהטוטנים יודעים היטב, שלא צריך לתכנן שום דבר, מפני שהאמת היא שמה שיהיה יהיה, אז מה יש אם לא יהיה בדיוק כמו שרוצים שיהיה? מישהו ייפגע? שייפגע. בסך הכל צרפתי אחד, למשל.

יש איפוא חלוקה ברורה בין הלהטוטנים ובין המוקיונים. אבל יש גם קשר מיוחד במינו ביניהם. אלה זקוקים לאלה, אם כי בעת ובעונה אחת אלה בזים לאלה ומתעבים אלה את אלה. אלה הם הראי של אלה...

מה יותר קשה לחיות — להטוטן או מוקיון? התשובה תלויה במה שאתה. הלהטוטן המאחז את עיני הבריות ושובה את ליבם תוך שהוא משכיח מהם את צרותיהם האמיתיות, בטוח כי משימתו קשה מנשוא. המוקיון המעז לחשוף את תרמיות הלהטוטן, בטוח שהוא מעניק לבריות את השרות החשוב מכל. הלהטוטן מאשים את המוקיון בפגיעה במורל. המוקיון מאשים את הלהטוטן באחיזת־עיניים. הלהטוטן טוען שהכל אחיזת־עיניים. המוקיון אומר שאפילו כך, צריך לדעת זאת.

מה אגיד לכם, בתור מוקיון מקצועי יש לי הרגשה, כי מעולם לא היה המתח בין המוקיונים והלהטוטנים בקירקס הישראלי גבוה כל כך.

לחיות מישהו אחר

(המשך מעמוד 72)

ליח שפרח, האם קראת לז ח' כדי לעורר אסוציאציות וניחושים?

אין אחד כזה כמו ח'. ח' הוא שילוב של כולם — של ידלין בצדדיו הטובים והרעים, של רבין וצור, של פלמחניקים אחרים, ש־באיזשהו מקום ליכלכו, של לוחמי תש"ח שהכזיבו. קוראים לגיבור ח', כי כשאת אומרת חית זה נשמע גם כמו חטא.

● הספר מורכב מפיסו־רים, מדוע אתה קורא לו רומן?

מפני שלרומן צריך גיבור, והגי־בור שלי, באלף מרכאות ואחד, הוא ישראל, העם. שאשם ולא אשם שלא התבגר בשביל להקים מידגם נכון, שעבר משבר של אי־אמון של פער עדתי והתרחקות ממסורת, של ניכור ושינאה ואכ־זבה נוראית מדור המייסדים. הד־מויות שלי נולדות תוך כדי כתיבה. והכתיבה היא המסגנת של האמת. חשוב לי שלא ייקרה לקוראים שלי מה שקורה לי כשאני קורא סופ־רים אחרים, וחושב שמישהו זייף כאן. אני לא רוצה לייזף.

● אתה כותב על בני ה' ארץ הזו, מאיפה אתה מכיר אותם כל־כך טוב? מניין לך הביטויים והמונחים בספניו־לית של אזיקי בן שושן, בי־טויי ומונחי דיזנגוף של זמר הרוקנ'רול הדר, או נהג־המונית, או של עברייני כלא רמלה?

אני לא יושב על הר גבוה ומנו־תק. אני עובד בתחנה צבאית, מס־תובבים אצלנו בדרגים, אמנים, כל מיני אנשים. אני מכיר את האופי שלהם. אני קורא הרבה, החל מ־סיפורת יפה ומורכבת וכלה ברכי־לות. אני פוגש אנשים פעם בשבוע בכנסיה. אני לא מנותק. הרי אני לא מתפרנס מכתיבת ספרים, הת־פרנסות כזו מנתקת אותך לפעמים מאנשים. הילדים מביאים הביתה חברים, אני נמצא בתוך עמי.

● האם יש לך מישמעת־עבודה?

כשהיינו באמריקה הספקתי המון, היו ימים שכתבתי שש־שבע־שמונה שעות, והיו ימים שעשינו טיו־לים.

● מהן דיעותיך הפוליי־טיות?

לפי התקשיר של עובדי המדי־נה אסור לי להביע דיעות פוליי־טיות, אבל כל מי שקורא את ספרי ומקשיב לתוכניתי ברדיו יודע למקם אותי.

● מהו חלום חייך?

לעבוד כמה שנים ולצאת ולח־יות חיים של מישהו אחר, במקום אחר.

● האם אתה כותב לעכ־שיו, או שאתה כותב בשי־ביל הדורות הבאים?

הדורות הבאים יישפטו. אולי ה־דורות הבאים יגידו שכתבתי גרוע, אולי אעלם, אמחק ואשכח. אבל ה־אמת היא שאני די נהנה מכתיבה, אני מרגיש צורך לכתוב, ויש משום נוחם באפשרות, שבעוד מאות בי־שנים ירים מישהו ספר מאובק שלי מאיזו ספרייה נידחת ויילמד על הארץ הזאת בשנים שאותן אנו חיים.

אני רואה בכתיבה שלי את עדות היחיד. זו תכונה אנושית להשאיר אישהו זכר, לא להיות אחד ממיל־יון. הרי כולנו חיים עד למוות בין זעקת־הלידה לאנקת־המוות. זו ה־עדות שלי, כך ראיתי דברים, כך דיברו אלי, כך שפטתי מהזווית הצרה שלי. אבל ברור כשמש שאני לא כותב לדורות הבאים, אלא כעת ועכשיו.

● מה עשתה לך העוב־דה שזכית בפרס ירושלים?

אפילו לא ידעתי שהגישו את שמי, ההוצאה הגישה, ואפילו לא טרחו להגיד לי. לי זה לא עושה שום־דבר, לא כבוד וזה. אבל ל־הורים שלי זה עשה על הכיפאק, ולהורים של אשתי זה עשה שמח וטוב.

כל העיר מחייכת טרופי

זה לא כתוב בהורוסקופים
זה לא ענין לפסיכולוגים
אך כל העיר מחייכת טרופי.

מיץ וגזוז בעשרה טעמים
משאיר אחריו עיר מלאה חיוכים.
כך, עם טרופי ביד מחייך כל אחד
כל העיר מחייכת טרופי.

אריאלי

תשלובת תבורי

שמפו פינוק. השיער אוהב, האקלים מחייב.

שמש
לחות
רוחות
מליחות

הושיטי יד וגעי בשיערך. האם את לגמרי מרוצה? אין ספק שבתנאי האקלים של הארץ קשה לשמור על שיער גמיש ורך. האקלים הישראלי מאיץ את הרס השיער. השמש הישירה, הלחות הגבוהה, הרוחות, המליחות והאבק פוגעים במידת הלחות הטבעית של השיער וגורמים לו נזק.

לכן את זקוקה לשמפו משובח— שמפו פינוק. פיתחנו אותו במעבדות ויטקו במיוחד כדי להגן על שיערך בתנאי אקלים אלה. פינוק משלב מרכיבים מיוחדים ו-CONDITIONER טבעי המעניקים לשיערך ברק, רכות, קלות סידור וריח רענן שילוו אותך לאורך זמן.

את מה שהאקלים לוקח משיערך, שמפו פינוק מחזיר—ויותר.

לבחירתך שמפו פינוק לשיער רגיל, יבש או שמן, ושמפו פינוק + N לטיפול בקשקשים.

השיער זקוק לטיפה של פינוק

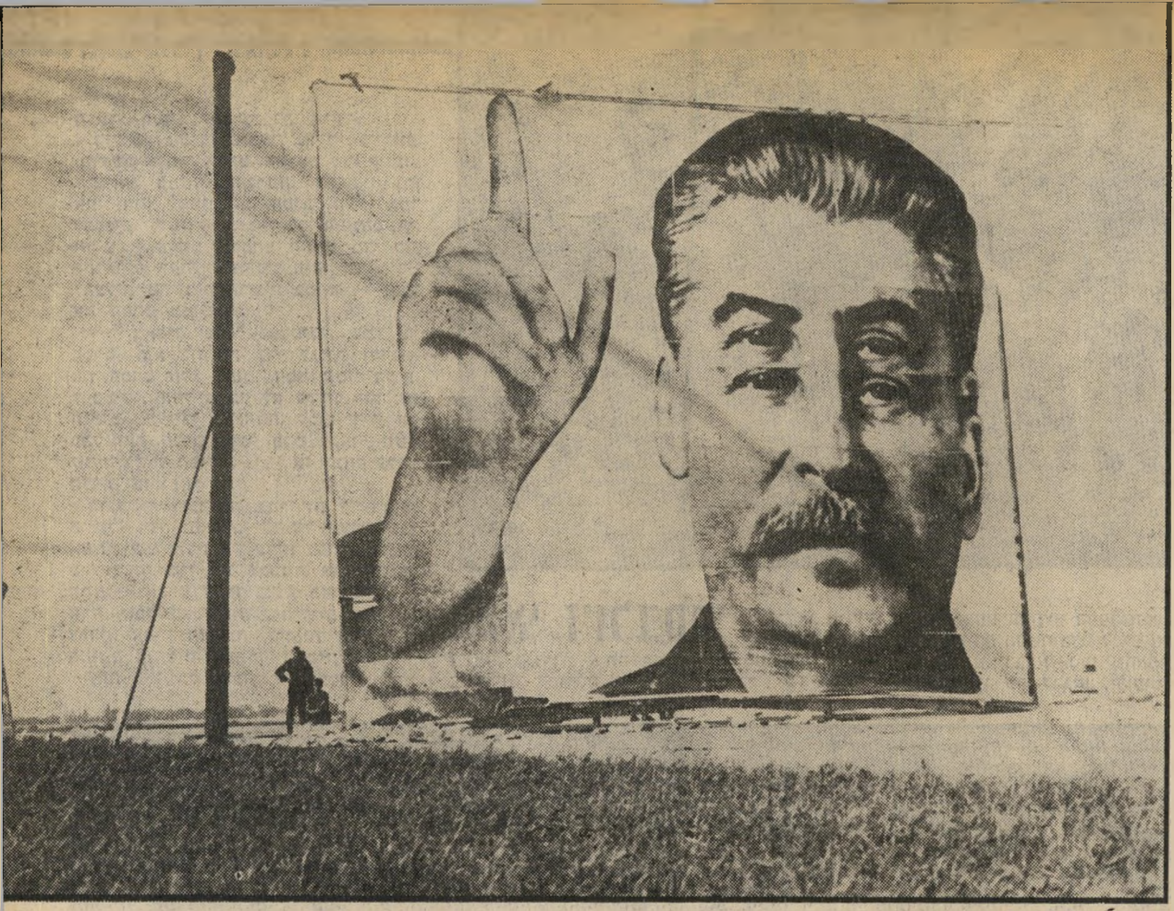

שלושה במאים גדולים זיעזעו את שאננותם של מבקרי הקולנוע בפסטיבל הסרטים בקאן בהדי המאורעות הטרגיים במולדתם

קאן 1981. הפרס הגדול של הפסטיבל, דקל הזהב, מוענק לבמאי הפולני אנדז'י ואידה על סירטו איש הברזל. המבקרים האירופים מצדיעים לאומץ הלב של ואידה. מי היה מאמין, חושבים לתומם האינטלקטואלים השאננים של מערב־אירופה, שטופי־השמש החופשית של הריוויירה הצרפתית, שיבוא יום ובמאי פולני יבוא ויאמר את מה שאמר ואידה בסרטו זה. מי היה מאמין, שסרט המגולל את פרשת המאבק הפועלי בגדאנסק ואת הקמת האירגון סולידריות, באמצעות חומר תיעודי המשולב בעלילה דימיונית, יוצג קבל עם ועדה בפסטיבל סרטים, מחוץ ל־

האכזבה הגדולה

פלאקט ענקי מודבק כמו־בטעות, היוצרת קמטים מגוחכים בפרצופו של סטאלין, המתקלף מעל לוח־המודעות, היא אחת התמונות המרשימות והציניות בסירטו של הבמאי יז'י סקולימובסקי, „ידיים למעלה", הבא לסמל את התמוטטות האמונה ברוסיה המנהיגה ובערכיה. הסרט נעשה על־ידי סקולימובסקי לפני 14 שנים, ורק עתה הותר להקרנה. ישנם אומרים, שזאת משום שהוא מדבר בלשון ישירה בעבר בלבד, ואחרים טוענים כי החלקים המסוכנים באמת של הסרט נותרו סגורים במיניסטריון הקולנוע הפולני.

האם פולין בוערת?

גבולות פולין. מי היה מאמין שהצנזורה הפולנית תאפשר לבמאי לומר בפה מלא, שהממשלה הפולנית שיקרה לעם, שהמישטרה היכתה באכזריות נשים וילדים, ושמנהיגי פועלים נורו למוות לאור היום. אכן, משהו השתנה בפולין.

האמנם? האם התחולל שינוי מהותי בפולין? או שמא המישפט „אל תדאג, הכל השתנה", הנאמר בטלפון לכתב הרדיו המסקר באיש הברזל את המהומות בגדאנסק, אינו אלא דוגמה מוחשית לצביעות ההנהגה הפולנית. צביעות מתוחכמת להפליא, שכן, כך טענו באוזני כמה פולנים, לא באופן רשמי, אפשר לשלוח את ואידה לפסטיבל, להראות לעולם עד כמה נאורה ההנהגה החדשה בפולין, כאילו נמחת הצנזורה לרוח חדשה וכאילו באמת פולין של היום אינה פולין שלפני סולידריות. בה בשעה שהאמת המרה היא אחרת לחלוטין, חזרו וטענו אותם פולנים: האמת היא ששום־דבר לא השתנה, והעתיד עלול להוכיח זאת. האסון האמיתי הוא מעבר לפינה.

„שום דבר לא השתנה." אמר לי בפסקנות ובמרירות אנדז'י זולבסקי. „רק דבר אחד. רק המילים השתנו."

בדיוק לפני שנתיים ישבנו כאן, בריביירה, ממש על אותה המירפסת. גם אז שספה השמש את הטיילת, ואנשים נראו זוהרים ומאושרים. רק אנדז'י זולבסקי ידע לספר על השיא המפוקפק שהצליח להשיג במיספר יצירותיו האסורות על־ידי הצנזורה של מולדתו.

לפני שנתיים סיים את הפקת הסרט היקר ביותר שנעשה אי־פעם על־ידי תעשיית הקולנוע הפולנית, סרט שעשה לפי יצירה סיפרותית של סבו, סופר ידוע בסיגנון המדע הבידיוני. היה זה סרט שסיפר על קבוצת אנשים המגיעה בעתיד לכוכב־לכת חדש, והמקימה שם חברה

במאי סקולימובסקי

למעלה", בבירות, בקיץ האחרון. סקולימובסקי שהתחזיל דרכו כשחקן, בא לביירות כדי לשחק בסירטו של פולקר שלנדורף, „הוות מזייפת". באותה הזדמנות צילם את ביירות ההרוסה והמופצצת, והוסיף את הצילומים כהקדמה לסירטו הישן על החברה הפולנית.

ההיסטריה הגדולה

סם ניל ואיזאבל אדג'אני כבעל ואשתו, באחד ממעמדי ההיסטריה הארוכים שלהם במעלה חדר־מדרגות גבוה ועקלתון, בסירטו של אנדז'י זולבסקי, „טירוף". הסרט, שהוא אחד הסרטים הקשים והחולניים שנראו אי־פעם על הבד, נראה כ„מגרש השדים ברצינות".

(המשך מעמוד 79)

חדשה, המושתתת על דת חדשה.

ז'ולבסקי עבר שיבעה מדורי גיהינום, כשעשה אז את הסרט. ארבעה שרי־קולנוע התחלפו במשך ההסרטה. הראשון נתן אור ירוק לעשות את הסרט, השני אמר להפסיק, השלישי אמר שכדאי להמשיך, והרביעי החליט שהסרט חופשי מדי כדי להראותו לקהל הפולני, הוא עוד עשוי להעלות מחשבות חדשות במוחו — וסגר את הסרט במישרדו.

ז'יל ז'אקוב, מנהל הפסטיבל, שמע על הסרט, ובא לוורשה כדי לנסות ולהביא את הסרט הלא גמור, חסר עשר דקות, לפסטיבל. אבל הדבר לא ניתן: הגלגלים הוחרמו על־ידי הצנזורה. „מה יהיה אם בכל זאת הסרט יקבל פרס בקאן" חשב שר־הקולנוע הפולני, „הרי אז ייצחק עלינו העולם כולו ?!"

ז'ולבסקי דיבר אז במרירות ובזהירות. הוא לא רצה להאשים יתר על המידה, שכן אשתו ושני ילדיו היו עדיין בפולין, ומהו־מות רבות מדי היו מסכנות את שלומם. היום — הסרט עדיין נמצא במרתפי־הצנ־זורה, אבל האשה ושני הילדים כבר ב־צרפת. אחרי הפצרות ארוכות זכו, לפני חמישה חודשים, לקבל אשרת־יציאה.

עתה אין כל סיכוי שז'ולבסקי יחזור אחרי אשתו (איזאבל אדג'אני) הנעלמת מן הבית בצורה מוזרה. הוא מגלה את המאהב, אבל לא זה השולט באשתו. היא בוגדת בבעלה ובמאהב גם יחד עם מיפ־לצת מוזרה, בעלת ראש לא מוגדר וזרועות מתפתלות, וגוררת את כל היצורים מסביב לאמבטיות של רציחות נוראות.

חברו הפולני, יז'י סקולימובסקי, אינו אופטימי יותר ממנו. את הפסימיות הנו־ראה שלו אפשר היה לראות בשילוב ששה לסירטו הישן, ידיים למעלה, עם פרולוג שצילם בביירות לפני חודשים אחדים. יודעי־דבר מפולין טענו, שלמעשה לא שיחררה הצנזורה הפולנית את כל הסרט שלו, כפי שמנסים להעמיד פנים.

מישהו שראה את הסרט בעבר טען, כי רק שעה אחת נותרה ממה שהיה בשנת 1967, כשעשה את הסרט, שעתיים שלמות. מבקר פולני מסויים, שנכח במסיבת־העי־תונאים שערך סקולימובסקי, הצהיר כי ראה את הסרט בשעתו, וכי מאומה לא נגרע ממנו. רק מי שידע כי אותו מבקר־קולנוע משמש מזה שנים גם כקומיסר מטעם, עשוי להבין מדוע לא הכחיש סקולימובסקי עובדה זאת.

היום חי סקולימובסקי בלונדון, עוסק במישחק ובציור, אהבתו הגדולה לבד מ־מישחק. אבל השאיפה והגעגועים לחזור ולעבוד בפולין, מולדתו, לא חלפה מליבו. כמוהו כחבריו, הבמאים האחרים, הקשו־רים בטבורם לארצם, והמודים בפה מלא כי לעבוד בניכר זהו סבל נורא בשבילם, וכי לעולם־לעולם יעדיפו לחזור ולעבוד בבית, אם רק יתירו להם זאת.

ובכל־זאת, כיצד התירו סרט כמו ידיים למעלה, המספר על פגישת־מחזור של חב־רים לספסל הלימודים שבהיותם הלומי־יין עורכים חשבון־נפש מטורף לעצמם. הם מגיעים למסקנה כי כל השגיהם והשגי ה־חברה בפולין הגיעו לאפס, וכי החברה הפולנית צועדת במקום, כי כל ערכיה התנפצו, וכי אין לה כל עתיד — אין זאת כי אם משהו השתנה בכל זאת ?!

„לא, דבר לא השתנה," טענו יודעי־דבר, שוב, באופן לא רשמי. „החלק המסוכן של סקולימובקי נשאר בבית, על הריצפה. וכל זמן שמדברים בפגישת־חברים, שנער־כה לפני 14 שנה, הרי מדברים על המצב שהיה פעם ולא על היום, חס וחלילה.

אחד העיתונאים שבמקום ניסה להקשות על סקולימובסקי: „האם הפסימיות של סירטך מתייחסת לפולין בלבד, או לעולם כולו ?" תשובת הבמאי היתה: „אני פסימדי ביחס לעולם כולו." וכי מה יכול היה לענות, כשהקומיסר יושב באולם, ולמחרת יופיעו כותרות העיתונים בעולם כולו, והוא בכל־זאת רוצה להשאיר לו דלת פתוחה בפולין.

„מתפלאים על חברי סקולימובסקי שהוא פסימי ?" אומר ז'ולבסקי באנחה, „האמת היא שהוא ואני וכל חברינו האחרים החיים לפולין: השיא שלו באיסורים גדל, שכן לא רק שני סרטים אסורים לפירסום, כי אם גם שלושה ספרים שכתב בינתיים: האחד — שתי נובלות על קולנוע והיס־טוריה, השני — על יעקב פרנק, משיח־השקר שקם ביהדות פולין במאה ה־18, והלהיב את דמיונו של ז'ולבסקי מעל ומעבר לכל נושא אחר שהכיר, והשלישי — ספר שנמצא כבר כשנה בתהליך תרגום לצרפתית, ויצא לאור בקרוב בצרפת. ספר זה משלב מאורעות היסטוריים עם תורת־הקבלה. „אמנם הצנזורה הפולנית הסכימה לפרסם קטע מסיפורי בעיתון פולני, אבל את כל הספר ? חס וחלילה !"

במאי ז'ולבסקי

הבמאי אנדז'י ז'ולבסקי בעת עבודתו המפרכת עם איזאבל אדג'ני כאשה צעירה המשועבדת למיפלצת נוראה, הגוררת אותה מרצח אחד למישנהו, עד לאבדון מוחלט. הבמאי טען שהאמין בכישרונה המוחלט של אדג'ני, אם כי נאלץ לשבור אותה לחלוטין, כדי להגיע ליכולתה.

איש השיש

בתמונה מתוך סירטו של הבמאי אנדז'י ואידה, „איש הברזל", נראה השחקן יז'י ראדזולוביץ' בדמות סומצ'יק, בנו של מנהיג הפועלים מן הסרט הקודם של ואידה, שהיה „איש השיש". טומצ'יק הפך מנהיג הפועלים בגדאנסק, והכתבת שבאה להסריט את חיי אביו, כריסטינה יאנדה (לידו), הפכה לפעילה במחתרת ולרעייתו.

הכתבת

השחקנית כריסטינה יאנדה, שהיתה כתבת־טלוויזיה שפוטרה מעבודתה בגלל הסרט.

„מגרש השדים ברצינות"

לפני שנתיים התחיל ז'ולבסקי לתכ־נן את סרטו הבא, טרוף, ורק עתה הוא מציג אותו בפסטיבל. אז תיכנן לעשו־תו בארצות־הברית וגילה כי האיש שהב־טיח להפיק אותו היה רמאי מושבע וחסר כל פרוטה. האמריקאים האחרים שעימם ניהל מגעים שיכנעו אותו סופית כי צפוייה לו סכנה של איבוד לדעת, וכי בהפקה אמריקאית יקחו ממנו את סרטו, יערכו אותו כעולה על רוחם, ולא יתנו לו את החופש הדרוש לו כאוויר לנשימה, בעיק־בות ההיסטוריה הפולנית שלו.

מה פלא איפוא שסירטו של ז'ולבסקי מעיד על נפש חולה ונשמה מתענה. שכן הסיפור המוזר העומד במרכזו של טירוף אינו אלא עד קולנועי למתרחש בנפשם של יוצרים אינטלקטואלים בפולין. „האינ־טלקטואל הפולני, לשם מה ?" אומר ז'ול־בסקי בצינעות, ומביא את כל גיבורי סירטו לאבדון מוחלט, בתוך תהליך מייגע של התקפי־היסטרייה, שכמותם לא נראו מ־עולם על הבד.

מישהו אמר בצחוק, שסירטו של ז'ול־בסקי הוא „מגרש השדים ברצינות", אבל הדבר אינו רחוק מן האמת. העלילה פשו־טה, לכאורה: בעל (סם גיל) מבקש לעקוב אחרי אשתו (איזאבל אדג'אני) הנעלמת מן הבית בצורה מוזרה. הוא מגלה את המאהב, אבל לא זה השולט באשתו. היא בוגדת בבעלה ובמאהב גם יחד עם מיפ־לצת מוזרה, בעלת ראש לא מוגדר וזרועות מתפתלות, וגוררת את כל היצורים מסביב לאמבטיות של רציחות נוראות.

חברו הפולני, יז'י סקולימובסקי, אינו אופטימי יותר ממנו. את הפסימיות הנו־ראה שלו אפשר היה לראות בשילוב ששה לסירטו הישן, ידיים למעלה, עם פרולוג שצילם בביירות לפני חודשים אחדים. יודעי־דבר מפולין טענו, שלמעשה לא שיחררה הצנזורה הפולנית את כל הסרט שלו, כפי שמנסים להעמיד פנים.

מישהו שראה את הסרט בעבר טען, כי רק שעה אחת נותרה ממה שהיה בשנת 1967, כשעשה את הסרט, שעתיים שלמות. מבקר פולני מסויים, שנכח במסיבת־העי־תונאים שערך סקולימובסקי, הצהיר כי ראה את הסרט בשעתו, וכי מאומה לא נגרע ממנו. רק מי שידע כי אותו מבקר־קולנוע משמש מזה שנים גם כקומיסר מטעם, עשוי להבין מדוע לא הכחיש סקולימובסקי עובדה זאת.

היום חי סקולימובסקי בלונדון, עוסק במישחק ובציור, אהבתו הגדולה לבד מ־מישחק. אבל השאיפה והגעגועים לחזור ולעבוד בפולין, מולדתו, לא חלפה מליבו. כמוהו כחבריו, הבמאים האחרים, הקשו־רים בטבורם לארצם, והמודים בפה מלא כי לעבוד בניכר זהו סבל נורא בשבילם, וכי לעולם־לעולם יעדיפו לחזור ולעבוד בבית, אם רק יתירו להם זאת.

ובכל־זאת, כיצד התירו סרט כמו ידיים למעלה, המספר על פגישת־מחזור של חב־רים לספסל הלימודים שבהיותם הלומי־יין עורכים חשבון־נפש מטורף לעצמם. הם מגיעים למסקנה כי כל השגיהם והשגי ה־חברה בפולין הגיעו לאפס, וכי החברה הפולנית צועדת במקום, כי כל ערכיה התנפצו, וכי אין לה כל עתיד — אין זאת כי אם משהו השתנה בכל זאת ?!

„לא, דבר לא השתנה," טענו יודעי־דבר, שוב, באופן לא רשמי. „החלק המסוכן של סקולימובקי נשאר בבית, על הריצפה. וכל זמן שמדברים בפגישת־חברים, שנער־כה לפני 14 שנה, הרי מדברים על המצב שהיה פעם ולא על היום, חס וחלילה.

אחד העיתונאים שבמקום ניסה להקשות על סקולימובסקי: „האם הפסימיות של סירטך מתייחסת לפולין בלבד, או לעולם כולו ?" תשובת הבמאי היתה: „אני פסימדי ביחס לעולם כולו." וכי מה יכול היה לענות, כשהקומיסר יושב באולם, ולמחרת יופיעו כותרות העיתונים בעולם כולו, והוא בכל־זאת רוצה להשאיר לו דלת פתוחה בפולין.

„מתפלאים על חברי סקולימובסקי שהוא פסימי ?" אומר ז'ולבסקי באנחה, „האמת היא שהוא ואני וכל חברינו האחרים החיים היום במערב, כולנו חבורה של מטורפים שיצאו מדעתם. אף אחד מאיתנו לא משלה את עצמו ביחס לעתידו בפולין. ואם מישהו אומר שמשהו השתנה שם, אני יכול לומר שרק דבר אחד השתנה וזה הרעב. היום יש רעב בפולין !"

עדנה פיינרו

במאי ואידה

הבמאי אנדז'י ואידה מסריט את „איש הברזל", המשך סירטו הקודם, „איש השיש", בעוד שב„איש השיש" מנסה כתבת־טלוויזיה לעשות סרט על חייו של מנהיג פועלים, נשלח כתב רדיו לעשות כתבה על בנו של זה, מנהיג פועלים במיספנות גדאנסק ב„איש הברזל".

רק אצל

אברהם גינדי

אין צורך במיליונים

לרגל המבצע משרדי המכירות
יהיו פתוחים במוצ"ש
בתל-אביב ובראשון-לציון החל משעה 19.00
המבצע מוגבל ל-20 דירות
בתל-אביב, בפתח-תקוה ובראשון-לציון

10,000.- שקל*
והדירה שלך.
היתרה בתשלומים עד 10 שנים

אין צורך בגיוס מיליונים כדי לרכוש דירת איכות לך או לילדיך. אברהם גינדי בנה תכנית למכירת 20 דירות בלבד לפיה תוכל סוף-סוף להסיר ממך את הדאגה לרכישת דירה.

כל הסקרים מוכיחים כי דירה היא ההשקעה הטובה ביותר. לכן הכנס עוד היום לאחד ממשרדי המכירות של אברהם גינדי ורכוש אחת מתוך 20 הדירות שיימכרו בתנאי המבצע.

*בראשון לציון -10,000. שקל
בפתח-תקוה -60,000. שקל
בתל-אביב -200,000. שקל

אברהם גינדי

1980/81 העסק הנבחר | אמת נכסים | התקיה הטובה ביותר 1981

תל-אביב	רמת השרון	פתח-תקוה	ראשון-לציון
ככר המדינה ה' באייר 10	סוקולוב 84	חיים עוזר 28	הרצל 62

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא

רגע חושבים

למה הנשים מגלחות את בית־השחי?

חשובה לדן בן־אמוץ

וכעת, ציטוט שלו:

„יש לי איזו חצי השערה ביחס לשורשי הנוהג הברבארי הזה. אני חושב שמקור השחי החלק — כמו מקורן של מוסכמות אחרות בתחום האסתטיקה — הוא בערש האמנות הפלאסטית של המערב: הפיסול היווני והרומי. שיער הוא אחד הדברים הקשים ביותר לפיסול באבן ובשיש, ועיצוב פלומת השיער העדין של בית־השחי זו משימה כמעט בלתי־אפשרית. ציירי הרנסאנס, שראו בוונוס ובאפרודיטי, ששחיין חלק, את

מפעיל־ראש בן־אמוץ
הן הורגות לו את כל „הבקרוב"?

סימלי היופי הנשי, ציירו כך גם את הנשים היפות שלהם, ומהרנסאנס דרך התחריטים, הצילומים והקולנוע הגיע אלינו השחי החלק כמוסכמה אסתטית, שמתרצים אותה היום בנימוקי היגיינה. יש לכם השערה יותר טובה? או מה אתם שותקים?"

מי שותק מי. מי שותק.

בכל מיני הזדמנויות, בכל מיני דפים שלו, אני קולטת את המסר, ששיער בית־השחי על ניחוחותיו, זה ה„בקרוב" של למטה, ואשה הורגת לעצמה את כל הסקס עם הגילוח. טוב.

לפי דעתי זה בכלל לא כך. בגלחה את בית־השחי, אישה לא הורגת לעצמה את הסקס. היא מבצעת בזאת אקט מאוד־מאוד מיני, גם אם היא מתרצת זאת, מבלי דעת, בנימוקי „היגיינה". ותיכף אסביר. אם הנוהג הזה של גילוח בית־השחי באמת היה מושתת על דגם הפסלים הקלאסיים, מן ההיגיון היה, שהנשים אשר מחקות (בסופו של תהליך־ההשראה) את בית־השחי החלק של הפסלים, תחקנה גם את הערווה החלקה שלהם, במיקרים הנדירים שהיא כבר מופיעה, ולא מוסתרת בקפלי בד מפוסלים. ובכן, במציאות זה לא כך.

רוב הנשים אשר מגלחות את בית־השחי אינן נוהגות לגלח את שיער הבושת. (איזו מילה! למה בושת?) העובדה היא, שמגלחים רק את החלקים החשופים לעין כל, שזה בדרך־כלל בית השחי והרגליים. שימי לב. מגלחים רק חלקים החשופים לעין. וזה לדעתי מינהג הרגיל מיני לחלוטין. מן הקצנה מלאכותית של סממני הנשיות. הזכר מאופיין בשעירות יתר? אז הנקבה זה להיפך מוחלט. חלקה־חלקה־חלקה. ודווקא בחלקים הגלויים — שאלה החלקים המושכים את העין, ומאותתים את המיניות. כזה שידור האומר: זכר־זכר תראה! יש כאן אחת מאוד־מאוד נקבה!

את שיער הערווה, חוץ מבכמה קהיליות בודדות ופרפקציוניסטיות, לא נוהגים לגלח, בגלל מה שאני קוראת „חוק שימור האנרגיה". כאשר הזכר כבר מגיע לראות את זה „שם", אז הוא שם. הנעשעפט כבר געמעכט. עבודת המשיכה המפרכת נעשתה כבר, ואין שום חשיבות לשיערות, בתור סימון ש„יפתה" בנשיותו.

יש לזה אפילו היגיון ביולוגי. גם לזכר וגם לנקבה ישנם הורמוני־מין של שני המינים. האיזון ביניהם הוא־הוא הקובע את מין היצור הנושא אותם. עובדה היא — שנשים שעירות מאוד נושאות בגופן עודף מיזערי, אך משמעותי מאוד לעין, של הורמוני מין גבריים. כך שגילוח בית־השחי הוא אקט מיני, איתות של נשיות, ואיך!

פטנטים

מה עושים עם כפפות גומי רטובות מבפנים?

טוב. אני משערת, שהבן־אדם האחראי לעבודות המים בתוך המישפחה שמע על קיומן של הכפפות. כמו־כן אני מקווה, ש־הוא קונה אותן במידות הכי גדולות ש־עדיין נוח לו להשתמש, בכדי שכל סיפור כניסה ויציאה מתוך־תוכן לא יהיה סיפור קשה ומסובך. מה שאני עוד מקווה, זה שלבן־אדם הזה יש שכל לא להתקמצן, ו־להשקיע רק על כפפות שיש להן ציפוי פנימי של מוך. אם לא, כל הזעה הכי קטנטונת תהיה סיוט מגעיל, כמו אלף רכי־כות. מה עוד? כן. ועוד אני מקווה, שלפני כל שימוש בהם הוא מקפל בהם כאלה „חפתים", בכדי שכל הנזילות שיועדו מטבע הבריאה לנטוע למרפק, יטפטפו, ב־מחילה, אל תוך החפת. וזהו.

אפשר להשתמש בהן בשיא הזהירות, אבל פתאום, תנועה קטנה אחת עם עודף מרץ וחוסר מחשבה, וזרם מי־חיים נתקע בפנוכו, ישר, עד קצות האצבעות. אז מורידים את הכפפה, ומנערים מתוכה את

ניפוח הכפפה
פלוק, פלוק, פלוק זה הפוך

עודף המים, עם פתח היד כלפי מטה. אבל הרטוב בפנים לא מתייבש לעולם.

זוהר. כאן מתחיל המילכוד הקלאסי של הנשמה היהודית החסכנית. לזרוק, הן אי־אפשר בשום פנים ואופן. מה זה פה? צ'יקאגו? הרי אין שום חורים! מצד שני, להיכנס כל יום לתוך רטוב, מצחין ומעופש — אינו מגן ממים (כל הלחות בפנים).

אז מה עושים? או. הופכים את הכפפה, עובדים על הפיכת כל אצבע לחוד, באחר־יות. הכפפה של המצפוניסט — הלא־זורק — מתייבשת הפוכה, נותנת צ'אנס לכל הביפנים המצחין להתאוורר, עם כל הגוייל נפש, שבא לזרוק הכל. טוב. אז יש פטנט שמקצר.

תחת כל זאת, הופכים בבת אחת את ה־כפפה, תוחבים ודוחפים את כל חלק ה־אצבעות של הכפפה לתוך ה„שרוול" שלה. לא דואגים בכלל שהן לא הפוכות החוצה. תיכף תיראו איך במכה אחת יעילה הן כן תהיינה. מכווצים את „שרוול" הכפפה ב־עזרת הידיים, מנסים להדביק הרמטי לפה, את הפתח שלתוכו נכנסת היד לכפפה. מצמידים הרמטי לפה, כאילו היה זה בלון שרוצים לנפח. הפתח של הכפפה גדול מכל פה של בלון, אז „מכווצים" את העסק ב־עזרת אגודל ואצבע, שסיגרים כמו טבעת. נושפים לתוך הכפפה בכל הכוח. פתאום פלוק, פלוק, פלוק. עוד אצבע־כפפה ועוד אצבע יוצאות מלחץ האוויר החוצה, והכפ־פה הפוכה. אם העסק עמד רטוב יותר מיממה, לא כדאי לתת לו להתייבש כך סתם. הרטוב יתייבש, אבל המסריח עדיין ישאר. אז תוקעים את הידיים בפנים, ככה, איך שהן הפוכות עם המוך הלבן הזה ב־חוץ, ו„רוחצים" ידיים באופן יסודי. תולים איכשהו לייבוש על מיתקן הצלחות, וזהו. ימינה שמאלה של הכפפות, איך שרוצים, כמה שרוצים, מתי שרוצים.

וזה, רבותי, אחד הפטנטים הכי פצציים שנולד אצלנו בבית, בידי בן־אדם שבכיף מבזבז את המיליונים, אבל רק על הפרי־טות תמיד נתקע. כפפות, הוא לא זורק!

מה חדש בקלושמרל

ליקר עולמי

אני לא יודעת אם בקלושמרל זה חדש־חדש, אצלי, בתגליות, זה כן.

מדובר בליקר עם טעם משגע, שקוראים

„אייריש קרים"
חלום של ליקר!!!

לו אייריש קרים. הייתי שמה את זה ב־מחלקת הפינה קולדה, רק הרבה־הרבה־הרבה יותר טעים. זה משהו! מעדן מ־הסרטים!

נגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא

אייבי נתן:

„כל החיים שלי

אני אצטער

שהפסקתי את

שביתת־הרעב!"

פגשתי את אייבי במסיבה. שובתי־הרעב באירלנד התפגרו, וכמרות שיום־יום מתים אנשים מזועזעות יותר גדולות — אולי בגלל טראומת־השואה, אולי בגלל המסך האוטם שהוסט לי לרגע, זה נגע לי בנימי־הנפש. יה אללה! בן־אדם מפסיק לאכול שישים ימים, ופשוט דועך וגוזע בידיים של קרוביו.

כמי שייסורי־רעב של שעתיים מכסימום מטריפים לה את השכל — חשבתי ש־ששים יום לא לאכול זה הדבר האכזרי ביותר שיכול לקרות לבן־אדם. מוטב כדור בראש, וגמרנו עם זה. טוב. ככה חשבתי לפני שפגשתי את אייבי. הקיצר, פגשתי אותו, ונזכרתי בשביתת־הרעב המפורסמת שלו, שמטרתה היתה לעורר דעת־קהל נגד התנחלויות חדשות בתוך שלושת חודשי המשא־ומתן על השלום. זה הכל. שלושה חודשים. לא יותר.

בתור שובת רעב, שאלתי אותו אם ה־קאמיקאזים מאירלנד עשו לו משהו בלב. „אלה מאירלנד?" שאל, „שום דבר!" לא האמנתי שאני שומעת נכון. הוא הבחין בכך. תראי, הוא אמר, נשק שביתת־הרעב זה כוח אדיר, אם משתמשים בזה נכון, ב־ידיים הנכונות. בכל הזמנים השתמשו בזה כאמצעי אחרון בתכלית, למחאה נגד ה־אלימות. מובן שמי שמחזיק נשק אדיר כזה של אי־אלימות נגד אלימות, בכדי ש־יצליח, הוא חייב קודם להיות בעצמו נקי לגמרי, ושמה, כל אחד מהם היה טרוריסט גדול ופושע שהרג. לא חשוב את מי, לא חשוב בעד מה, אבל את נשק אי־האלימות האדיר הזה הוא איבד. בידיו כבר לא יהיה לעסק את המשמעות האדירה ואת ה־אנרגיה העצומה שהוא מכיל.

בטח שהעסק לא הצליח להם. זה היה פיספוס מראש. אתה יכול לנצח את ה־חיים, רק אם אתה הולך עם החוקים של החיים. אם אתה טועה — אין כאן עונש, זה פשוט לא עובד.

תראי. אם תעשי שביתת־רעב שאבא שלך יתן לך את כל הכסף שלו, זה לא יצליח. אבל אם תעשי שביתת־רעב שאבא שלך יפסיק להכות את אמא שלך, את כן תצליחי. בכדי להצליח בשביתת־רעב, צריך להיות מאוד־מאוד־מאוד צודקים. שמה, ב־אירלנד, הידיים שלהם היו עם דם. זה מצחיק שהם בחרו דווקא את הנשק של הלא־אלימים נגד האלימות. הם בחרו בזה מאוחר מדי. בשביתת־רעב יש אנרגיה פנטאסטית. זה פותח את שעריי־הגיהינום. יש בזה כוח לא רגיל, בידיים הנכונות.

■ ■ ■

את יודעת, המשיך, כל החיים שלי אני אצטער שהפסקתי את שביתת־הרעב שלי בנקודה שהפסקתי אותה. הגעתי ליום ה־ארבעים, והיו לי עוד שמונה ימים בטחים, שלא הייתי הולך. שמונה ימים במצב שכבר נוצר אז, היה המרתון־המון זמן. טונה של זמן. לא הייתי מת. שמונה ימים היה לי עוד זמן ממש בטוח. וכבר היתה דעת־קהל עולמית. העיתונות מכל העולם היתה כאן. וכשאתה שם כל־כך הרבה עיניים על בעיה, הבעלבית כבר נזהר עם הנימוסים שלו. הייתי מצליח. מה ביקשתי בסך הכל.

ואת צריכה לדעת, שכשאת שובתת־רעב, ויש לך צדק, ויש לך אמונה בלב, את כמו מרחפת. הראש עובד הכי חד שרק יכול להיות. בכלל לא סבלת. כל דבר את רואה כמו בזכוכית־מגדלת, וזה מה שקרה לי.

יש לי דבר אחד שאני הכי שונא אצל בני־אדם, אצל שליטים, אצל עמים. שיש בן־אדם אחד על כיסא, שעומד וצועק: „רק אני צודק, וכולכם טועים." אני שונא את זה. אני שונא את זה. או כשעלה בגין על הדוכן, ואמר: „בשם הממשלה, הכנסת ועם ישראל אני מבקש ממך להפסיק ל־שבות," פיתאום, בגלל הזכוכית־מגדלת הזו של הראש, בזמן שביתת־הרעב, פיתאום ראיתי את עצמי הבן־אדם האחד הזה, שעומד על כיסא, והוא הצודק, וכולם הטועים. ואת התמונה הזו לא יכולתי לשאת.

■ ■ ■

אמרתי לרופא שלי, אורי, מהרגע הזה אני מייד מפסיק לשבות. תן לי לאכול. הלוואי והיה אז לידי מישהו שמאמין בנשק הזה כמוני, שהיה עוזר לי לראות את ה־דברים בצורה נכונה. רק רגע אחד הייתי צריך עזרה של מישהו, שיעזור לי לדעת שהתמונה הזו, שראיתי בראש שלי, היתה סתם הגדלה לא נכונה וחדה ומוגזמת של מצב, והייתי משיג את שלי. שמונה ימים עם עיתונות עולמית זה עוד המון זמן. לא הייתי מת! בגין רעד אז. אני תליתי את החיים שלי על הראש שלו. ההתדעה על חתימת השרים, שאישרו בכל־זאת את ה־התנחלויות, באה שבוע וחצי מאוחר יותר. ואחר כך עייזר סיפר לי, שחמש דקות אחרי שהפסקתי את שביתת־הרעב שלי, השרים חתמו על ההתנחלויות.

הם היו צריכים לחתום על זה שבועיים קודם, ועובדה שעיכבו את החתימות שלהם בגלל שביתת־הרעב שלי. עובדה. כל החיים שלי אני אצטער. אם לא התמונה הנוראה הזו בראש, שאני הצודק, כאילו, וכולם הטועים, כאילו, שאף פעם לא יכולתי ל־שאת, לא הייתי שובר את השביתה. הייתי משיג את המטרה.

סבלת? שאלתי אותו. מה פתאום! הוא צחק בטוב לב. את מרגישה הכי היי בעולם. שתיתי מיים מינרליים, ופעמיים ביום תה עם דבש. את רואה בראש את הדברים הכי חד שיכול להיות. זה כמו להיתנתק מהגוף. רק במוות אולי משיגים כזו הקלה.

רציתי לברר עוד משהו. אתה יודע, אמרתי לו, סיפרו לי שאורי זוהר עשה שלושים יום דיאטת מיים, וזה מה שדפק לו את הראש. קרה לך משהו בראש אחרי ה־שביתה הזו?

בראש, הוא אומר, לא קרה לי שום דבר. אני אותו בן־אדם. אבל הגוף, הגוף שלי איבד את כל המחלות. היו לי מחושים כל־מיני, וכאבי־גב איומים, וכל־מיני דברים כאלה שהיום אני בכלל לא יודע מהם. צום זה הרפואה הכי טובה שיכולה להיות לגוף. כל הרעלים יוצאים החוצה, ואתה נשאר נקי וחדש.

תגיד, שאלתי בתאכלס, מתי היו לך ה־ימים הכי קשים בשביתת־הרעב הזו?

או, הוא אומר, את זה אני זוכר טוב מאוד. הימים הכי קשים בחיים שלי, היו השלושה ימים לפני שהייתי צריך להח־ליט, והשלושים ימים אחרי שהייתי צריך להבין.

ביובזתי את הנשק הכי חזק שיהיה לי, בגלל שיקול לא טוב. כל החיים אני לא אפסיק להצטער על זה. כל החיים.

שיהיה לי בריא האייבי. וואללה, בן־אדם טוב.

אייבי נתן
„שובתי הרעב באירלנד לא הזיזו לי!"

מקום

עם בריזה

מה עושה הבן־אדם שמצוי במצב בינוני — יעני — מספיק רעב לגנוס על משהו — אבל לא מספיק רעב בכדי להיכנס למיסעדה?

טוב. מה שהוא בהחלט יכול לעשות זה להיכנס למקום שקוראים לו 270, שנמצא ברח' הירקון 270, קצת לפני המועדון, ולהתפנק כסח. אפשר לשבת בגינה הכייפית, ולחטוף „נאש"ים כמה שרוצים.

יש שם סלט־ירקות, שבא עם גבינה בולגרית לא מזוייפת, יש שם מנה של קוביות חזיר מטוגנות בחמאה, שום ופיטריות, שזה יופי של דבר. יש שם בירה מחבית ו־לחם שחור עם חמאה. אם אתה בראש של גבינות, אז יש מיבחר. לא מתקמצנים על המנות. אנשים טובים. באים לשם בחבורות גדולות. זה כייף של אווירה.

המחירים בינוניים. 400 פונט, זה הדבר הכי יקר, שדגתי בתפריט. סלט זה כ־250, גבינות, אותו דבר. אפשר לגמור שולחן עם אלף ג'ובות, ואז, אבל זה להטעין הרבה — הרבה.

מי שבסיפור של חטיפים, מצא מקום. סיגארים וכל מיני נקניקיות ותפוחי־אדמה זרוקים בשמן עמוק. זאת המון שימחה לראות את כל המגשים העמוסים, הזהרובים, נוסעים לכל מקום.

רק על אוהב המתוקים לא הרהרו הרבה. עזבו אותו מיסכן וזב ריריים, בלי שום מיבחר. דחילק! גם לו מגיע לחיות!

קוריוז

אצל מירה אברך התפרסם לראשונה סיפור הטלפאטיה הלא־מוסברת של ה־צייר אבישר. רק את הציור, שהוא העיקר, שכחו להראות.

בליל הסערה הנוראית במשולש־ברמודה, כשנטרפה „מצדה", אבישר, אכול קוציצים של חוסר־סבלנות, התיישב לצייר

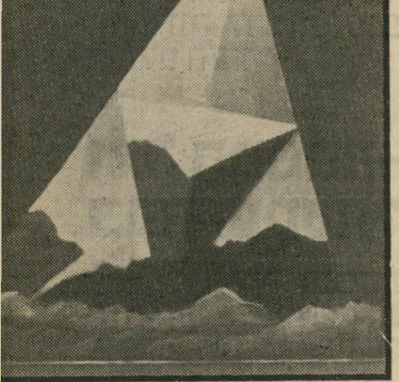

„משולש ברמודה" של אבישר
טלפתיה?

תמונה בגווני אפור־כחול רשעים ומאיימים. יצא לו ים סוער בתוך משולשים. רק למחרת, כששמע יחד עם כל ישראל על האסון, הוא הבין מה צייר.

הציור הזה פנטסטי יותר לאור העובדה שכל התערוכה החדשה שלו צויירה בגוונים של תיקווה וסיגנון חדש ואחר של אור. הציוד הבוער הזה הוא בפרוש מאוד חריג.

את הברמודה הזה קנה ברני קורנפלד, ולפני שזה נעלם לעולמים במרתפיו — הספקתי לצלם אותו. פשוט מדהים.

השלומפר

וזו כמובן האגדה השמונת אלפים ו־אחד, על ידידינו היקה.

את זה שמעתי ממיקי בר־זוהר. הוא גם יודע לספר דברים כאלה.

הילדה! — בא פריץ היקה אצל זוג־תו — יש לי פרובליימה!

אה נו — היא אומרת — מה זיי חבעיה?

תייהף תיראה — הוא אומר. מוריד חולצה. מכפתר חזרה. מקפל מסודר. שם על הכיסא. מוריד מיכנסיים. מקפל אותם בתפר. תולה על המיסעד. מוריד גופיה. מקפל. שם. מוריד נעליים. תאומים. מוריד גרביים. תוחב ימין לנעל ימין, שמאל ל־נעל שמאל. מוריד תחתונים. מקפל מסודר מעל הגופיה, ונעמד.

תסתכל טוף! — הוא אומר לה — את רואה? יש לי אחד ביצה יותר ארוך משני!

זו ואס? — לא מבינה ההילדה מה הבעיה.

את לא חושבת — הוא שואל בייאוש — את לא חושבת זיי עושיי קצת שלום־פרח?

אמנות בפסיפס

בעיר רוונה, שבצפון איטליה, מרוכזים מירב הפסיפסים היפים שבעולם. אולם לא רק איטליה התברכה באוצרות־פסיפס. ליד קיבוץ כיסופים שבנגב התגלתה ריצפת פסיפס, והיא הועברה ב־שלמותה למוסיאון ישראל, למש־מרת. סיפור גילוי הריצפה מת־חיל ב־1977, עת טרקטוריסט הב־חין בעת עבודתו בקטע מריצפת המוזאיקה היפהפיה. הוא הזעיק את אנשי אגף העתיקות, ואלה פסקו על העברת הריצפה.

החוקרים שטיפלו במיקרה מיין־חד זה, מצאו שהריצפה היתה חלק מכנסיה ביזנטית מהמאה השישית לספירה. זוהי גם התקופה שבה פרחה אמנות המוזאיקה ברומא ה־ביזנטית. כנסיות עוטרו בפסיפ־סים, ואלה נשמרו טוב יותר מ־ציורי־קיר. הריצפה, המוצגת ב־מוסיאון ישראל, כוללת תמונות מחיי התקופה, ציורי ציד־חיות ו־דמויות איקונוגרפיות טיפוסיות. הצגת הריצפה המיוחדת לקהל ה־רחב היא אירוע יוצא־דופן.

בד בבד עם הצגת ריצפת הפסי־פס מכיסופים, מוצגת בחלקו ה־שני של אותו האולם, תערוכה ה־פותחת אשנב אל עולם הארכיאו־לוגיה. התערוכה מסבירה ומתא־רת בצורה מוחשית מהי רפאות חרסים, כיצד מלקטים את שברי החרסים באתרים ואיך הופכים או־תם לכלים משוחזרים. התערוכה עשויה בצורה דידקטית, אסטתית מאוד ומרחיבה את הדעת.

לחזפף תערוכות

פיוטר ואן מוק הוא ממש סיפור. בן 30 שהוא צייר, צלם ו־מתופף בתיזמורת. הנראה כפאנ־קיסט מושלם. פיאות לחיין מגול־חות לגמרי, אך זיפי זקנו לא גול־חו מזה כמה ימים. השנה הציג 14 תערוכות. תערוכתו הנוכחית, בגלריה הלבנה בתל־אביב, היא תערוכת הבכורה שלו המוקדשת כולה לצילום. פיוטר הוא הולנדי החי באמשטרדם. לארץ הגיע עם חברתו הבלונדית בת ה־19, שהיא גם הדוגמנית המועדפת שלו, וה־אסיסטנטית שלו בצילום.

יום אחד ראה בעל הגלריה ה־לבנה, בעת ביקורו בהולנד, צילומים בעיתון שממש ריתקו אותו. „מי צילם אותם?" שאל, והתשובה הובילה לפיוטר. כך הוזמן ההולנדי להציג בישראל.

פיוטר הוא אמן רב־גוני ומיין־חד במינו. בימים הוא מצייר ומצ־לם, בערב, כדי להירגע, הוא מתופף עם תיזמורת (גיטרה וגיט־רה באס). התערוכות שהציג ב־אירופה עוררו עניין ותהודה. ב־אחת מתערוכותיו, במוסיאון ב־עיר הילפרשם, הוצבה בחדר ה־ראשון, שהיה חשוך, מכונת־מיש־חק, כשרק זרקור מאיר את ה־שולחן. בחדר השני היו צילומי־ענק של אביזרי המישחק. כשפסעו הצופים לתוך חדר זה הרגישו כ־כדורי־מישחק, שכן סינטסייזר ש־הוצב בנקודות שונות השמיע קו־לות של פגיעת כדורים במטרה, ואווירת המישחקים היתה מושל־מת. היתה זו הצלחה מהממת. במ־יוחד נטרפו אחריה הילדים.

כשהציג פיוטר בסטדליק מיוזי־אום, כיסה את הקירות בחומר דמוי עור נמר. למה נמר? לדעתו זה דבר היפה ביותר והקיטשי ב־יותר. במשך שנים היה עוטה על עצמו אביזרים העשויים מחומר זה דבר היפה ביותר והקיטשי ב־כשהחלה תקופת הפאנק, וכולם החלו להשתמש בחומר הזה — הפסיק מייד. הוא מספר שבהולנד כימעט כל אחת עושה שימוש ב־עור הנמר. הנשים העניות עוטות חיקויים של עור נמר, במיוחד ה־זונות, ואילו הנשים העשירות עו־טות עור ליאופרד אמיתי. באותה תערוכה הציג גם את מערכת ה־תופים שלו, ואף ניגן בה.

זהו אמן יוצא־דופן, המטייל הרבה בעולם. בכל אחד מטיוליו הרבים (איטליה, ספרד, אוסטריה, גרמניה, יוגוסלביה וישראל) הוא מצלם ויוצר יצירות אמנות, אותן הוא מציג בתערוכותיו הבאות. ב־גלריה הלבנה הוא מציג צילומים שנעשו בשיטת צילום הזירוקס ה־צבעוני, שנותן מיגוון אפשרויות לשנות ולשחק בצבעים, כמו בוויי־דיאו או בציור. צילומים אחרים נעשו בטכניקה מיוחדת שיוצרת אפקט של ציורים אימפרסיוניס־טיים. יפה, מתוחכם ואמנותי מאוד. משהו מרענן בנוף התערו־כות של תל־אביב.

לשחק את ארכימדס

פינחס כהן גן הוא צעיר, ה־מקדיש את כל זמנו ומרצו לאמ־נות. הוא גם בר־מזל, שהצליח להתקשר עם גלריה ניו־יורקית מעולה (מקס פרוטץ') המציגה תע־רוכות שלו דרך קבע, וקונה מ־עבודוניו לאוסף הפרטי שלה. מובן, שיחד עם ההצלחה האמרי־קאית באה גם ההצלחה בישראל. בארץ מקבלים אמן שהצליח בניו־יורק בלי פירושים וסברים, והוא נחשב כאן, בפרובינציה, לגאון ה־דור. בר־מזל כזה יכול „להרביץ"

„לוחם נאבק ברוב" מתוך פסיפס „כיסופים"
חלק מכנסיה ביזנטית

ראית כבר את הגדול של סודהסטרים?

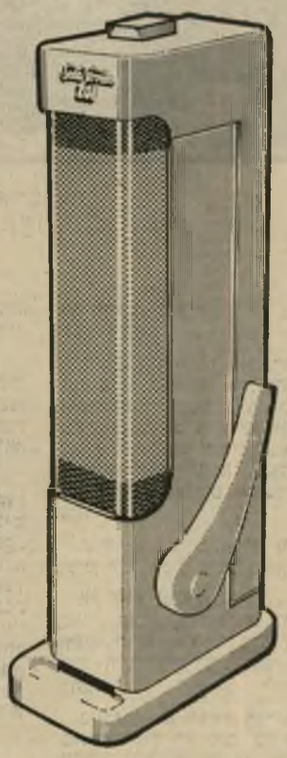

סודהסטרים 201:
המכשיר הגדול, עם הבקבוק הגדול,
עם המשקה הגדול.
לצמאים הגדולים.
עכשיו בתחנות
סודהסטרים ובחנויות
הכל־בו הגדולות.

פמפם

פם־פם כבר יש לך?

מד הטעם הגאוני של סודהסטרים, היונק את הטעם הנפלא מאריזות הטעם של סודהסטרים עד לטיפה האחרונה. לרשותך 16 טעמים חדשים, שלא מן העולם הזה!

ועל המטמון– כבר שמעת?

25,000 שקלים מחכים לך ביריד אדם ומעונו, במשחק השנה של סודהסטרים "קופצים על המטמון".

סודהסטרים

סודה סטרים: משקה קל בשלוש לחיצות.

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

„עירום נשי" של האמן פיטר ואן־מוק
צייר, צלם ומתופף

הלאה, הוא נחבא אל הכלים. האיש הקטן נעלם מיצירותיו.

בגלריה נעמי גבעון בתל־אביב הוא מציג ציורים ופסלים (או תב־ליטים), העוסקים בצורות גיאו־מטריות — על פני המישור או בחלל. התעסקותו בהנדסה ובגופים גיאומטריים, תוך הישענות על תיאוריות מסובכות, היא במובן מסויים ביטול התעלותו של האמן מעל לחיי היום־יום. זהו חיפוש האמת האמנותית בתורתו העתיקה של ארכימדס. אך מה שהיה טוב ליוונים לפני אלפי שנים, אינו מרגש כיום את המבקרים בתערו־כה. הגופים הגיאומטריים אולי אהודים על בעלי גלריה מקס פרוטץ' בניו־יורק, שם רוב התע־רוכות עשויות בסיגנון ארכיטק־טוני, אך לצופים בתל־אביב אין הגופים העשויים מעץ לא מעובד, עם גימור גרוע, בגדר חווייה אס־תטית.

כתמים

פרסי מוסיאון ישראל חולקו ל־אמן **יחיאל שמי** — בפיסול, ל־**יגאל שם טוב** — בצילום, ל־פרופסור **רות עמירן** — בארכי־אולוגיה, ופרס קולינר לאמן ה־צעיר חולק בין הפסלת **פמדר פרידמן** לציירת **גלי ויים**.

●

הצייר בן ה־29, **שמואל אקר־מן**, זכה בפרס ביום־ירושלים, ה־מוענק מדי שנה על שם **עופר פניגר**, שנפל בקרב על גיבעת־התחמושת במילחמת־ששת־הימים. אקרמן, שעלה מרוסיה, משלב ב־ציוריו הגיאומטריים אלמנטים סימ־בוליים מהקבלה. למעשה יש תחו־שה של התבוננות בכנסיות, או במקום המקודש לדת, כאשר צו־פים ביצירותיו. אקרמן הציג יחד עם **אברהם אופק** ו**מיכאל גרובמן**, והם מכנים את קבוצתם „קבוצת לוויתן" (הלוויתן הוא אחד הסמלים החוזרים בקבלה וב־מיסטיקה היהודית). ציוריו מוצגים באוסף גלריה אלון בירושלים.

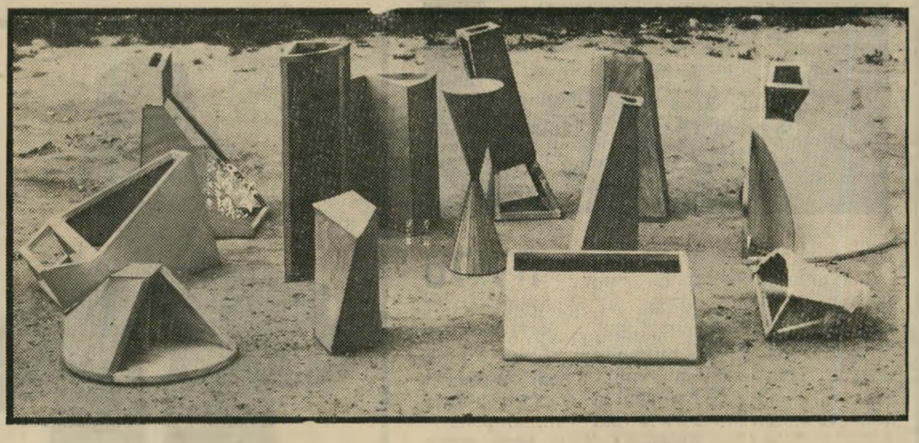

„האדם הפך גוף גיאומטרי" של האמן פנחס כהן־גן
אמן רגיש ומופנם

תערוכות במוסיאון ישראל ובכל מקום אחר שיחפוץ, מבלי שיצטרך לתת דין־וחשבון מה הוא הולך להציג ולמה.

פינחס הוא אמן רגיש, ובציוריו הוא מנסה לבטא את בעיותיו. דמות האיש הקטן והבודד שהופיעה ב־משך שנים בציוריו, החציגה מעט מהבדידות של האמן. היותו נער עולה חדש בישראל, וחוויותיו מ־אותה תקופה, שפעה העדות הוא חלק מהן — הותירו בו צלקות נפשיות, שהוא מנסה להתעלם מהן ולהכחיש את קיומן. כיום, כשהוא מוכר ואהוב על המימסד האמנותי, אם כי ההצלחה הכספית ממנו ו־

„דמויות" של חוה קאופמן
יכולת רישומית

דויד תמרי היה צבע עד 1970. לאחר שנישא לציירת חובבת, ש־ביקשה ממנו לא להפריע לה בעת שהמוזה שורה עליה, התחיל לצייר אף הוא. תערוכתו מוצגת בימים אלה בגלריה עמליה ארבל, התומ־כת בציורים ספונטניים וראשוניים אלה. המיוחד לתמרי, שהוא מער־בב בצבעים שלו תבלינים, אבקת־כביסה, חומץ ושמן. לא לאכילה, רק לראייה!

●

בגלריה ש"ץ בירושלים מוצגת תערוכה של אמנית, שהתפרסמה דווקא בעבודות־הקרמיקה האמנו־תית שלה — **חווה קאופמן**. ה־פעם מציגה חווה ציורים המעידים על יכולת רישומית ורגישות רבה לדמויות ולמצבי־רוח. זוהי הופעת־הבכורה שלה בתערוכה בירושלים.

חדשות
סטרימצקי

מבחר עשיר ומגוון של
ספרים וחוברות
לעבודות ומלאכת יד
במחירים סבירים ומתאימים לכל כיס

הגיע!
PENTHOUSE
גליון חודש
יוני 1981
* Pet of the year play-Off

סטרימצקי

החברה שלך
תאמור הערב
את הספר המשגע
מילים
זרוקות
כתובות קיר עסיסיות
במהדורה חדשה מורחבת
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה: א. ערמוני, טל. 292026 (03)

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי חמערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

טובות יותר
לרדיו־טייפ
מחשבים
שעונים
צילום
סוללות
VARTA
תוצרת גרמניה
טל 726394
טל 736138
VARTA Quality

פגז אנטי-אנטי-שמי

ד בר מזר התרחש בימים האחרונים בלב יערות חנסן, שבפרוורי פאריס. הקרטושרי* שהוא מרכז תיאטרוני נסיוני מן המפורסמים בעולם, המה ככוורת כחודש ימים. אולימפיאדה של יהדות היתה בעיצומה. בין פלקטים מודבקים על גזעי־עצים ובין טיפות־גשם קלות התרוצצו חוזרים בתשובה למיניהם בצד ישראלים, אפי־קורסים וסתם גויים, רחמנא ליצלן. על השלט של ה־אטלייה דה־שודרון, שהוא אחד מחמשת התיאטראות של המקום, התנוססה הכותרת: „הפסטיבל הבינלאומי הראשון לתרבות יהודית".

בארבעה האולמות של התיאטרון נערכו בו־זמנית סמינרים, מופעי־תיאטרון, פנטומימה וריקוד, בצד תצוגות־

ברדיצ'ב

הוא שמו של מחזה שנכתב במיוחד עבור הפסטיבל היהודי בפאריס. מחברו הוא יהודי רוסי, עולה־חדש מעיר האורות.

סרטים, ציור, פיסול וצילום — הכל על שהרת היהדות וכימעט הכל כשר.

פגזי תיאטרון

ע ? החגיגה ניצח אדם אחד ויחיד, אמיל ויס, ישראלי יליד רומניה, בן 33, הישוב מזה תשע שנים בפאריס, והמשמש כמנהל האדמיניסטרטיבי של התיאטרון.

דרכו של אמיל רצופת־תפניות. בגיל 17 עלה ארצה, ולאחר שהתחנך במגמה לבורגנית בתיכון בחיפה, עשה את שירותו בנח"ל בקיבוץ רביבים. כבר שם הודבק לו, לא במיקרה, הכינוי „גנרל". סממנים לכך מוצאים גם היום. לאחר מילחמת־ההתשה הגיע לפאריס, ועסק לפרנ־סתו בעבודות־בניין. שיפוץ בית־ספר לנזירות הביא אותו כימעט בדרך־נס ישר לשנה החמישית במחלקה לאדרי־כלות שבבוזר — האקדמיה לאומנויות יפות שבפאריס. פרופיסור של המחלקה עבר במיקרה במקום, התרשם מהבניין והזמין אותו לאקדמיה.

אל הקרטושרי הגיע אמיל לגמרי במיקרה. עוד לפני מהפיכת 68' ניתן המקום, שהיה במקורו בית־חרושת לייצור־תחמושת, לאריאן מנושקין — בעבר שמאלנית נלהבת, שטיפחה קומונת־תיאטרון משלה בשם תיאטרון השמש, וכיום אחת הכתובות הגדולות של התיאטרון ב־עולם. לזכותה נזקפות הצגות־פאר רבות־משתתפים כמו אלף שבע מאות שמונים תשע, מולייר, דון־ז'ואן ומפיסטו.

מנושקין, שהביאה עימה ציוד של תחנת־הרכבת ה־ישנה במופרנס והציבה אותו כתפאורה של התיאטרון, הפריחה את הקרטושרי והפכה אותו מרכז תיאטרוני מן המדריגה הראשונה. בעיקבותיה הגיעו למקום ארבע קבו־צות תיאטרון אחרות, שעלו לא מעט על גל הצלחתה. אחת מהן היתה קבוצה של סטודנטים למישחק, שהש־תכנה בחורבותיו של בניין עלוב. אמיל, שהצטרף מאוחר יותר לקבוצה בתור ארכיטקט־משפץ, הפך במרוצת הזמן למנהלו האדמיניסטרטיבי.

כמו כמה ישראלים אחרים בגולה, עלה ריח היהדות באפו עד כדי כך, שהמאורעות האחרונים בנושא

* **קרטושרי** — מן המילה „קרטוש", שפירושה בצרפתית תרמיל תחמושת.

תיאטרון יהודי, פנטומימה כשרה וריקוד קדוש

מועלים בפאריס במיסגרת הפסטיבל הבינלאומי הראשון לתרבות יהודית

האנטישמיות שבפאריס גרמו להחלטתו הנחושה לארגן פסטיבל־ענק בקרטושרי. חיזומה האישית הזאת עלתה לו כמעט בדם. תוך כדי מסע הבחירות בצרפת ניסה לארגן כספים למימון הפסטיבל, וברוב המיקרים נלחם בטחנות־רוח. רבים ניסו להרפות את ידיו והוא בשלו. בסיוע הברון רוטשילד, גופים פרטיים ומימון מכיסו ה־פרטי, הגיע איכשהו לפתיחת הפסטיבל, שעשה לו נפשות במהירות הבזק.

למרות ריחוקו של המקום מהעיר, כמה חולשות ב־אירגון ומזג־אוויר המשתנה בקצב של אחת לשעתיים, היו האולמות כימעט מלאים, במיוחד בחלק העיוני. אנשים הגיעו לסימינרים כשהם מצויידים במכשירי־הקלטה, עפרו־נות ונייר, והקפידו לפלפל כדרך הקודש, על כל מילה שנאמרה שם.

אנדי

גרובמן, שהיה ממייסדי תיאטרון אקווריום הנו־דע שבקרטושרי, ממזג בהופעת היחיד שלו תיאטרון, קולנוע וליצנות. זכה „באסטר קיטון היהודי"

ובמקום שיש יהודים מרובות האנקדוטות. אחת מהן היא סיפורו של הכנר עיברי גיטליס, הידוע באילתוריו, שהופיע לפני צאת אחת השבתות. חלק מהאמנים החוזרים־בתשובה שהשתתפו בפסטיבל קראו חמס, ערכו „ישיבת־מחאה ונחלו תבוסה. הצד החילוני התקומם. בחזית אחרת, לעומת־זאת, נחלו הצלחה חלקית בציגזור כמה מתמונותיו של אחד הקריקטוריסטים.

ומכיוון שהמדובר הוא בעימות בין מורשת־אבות ו־מסורת ובין היצירה היהודית בת־זמננו, מצא מקומה של ישראל במקום מכובד על מפת הפסטיבל. בין המוזמנים להרצות בחלק העיוני שלו היו הסופר יורם קניוק, שהש־תתף בשולחן־עגול בדיון על סיפרות ויהדות, ליאון

טלילה

ילידת מרכז־אירופה, המתוארת כבת להורים שהתגוררו ב„שטייטל", היא זמרת שהחלה דרכה בחבורות־זמר של חובבים.

אשכנזי, ראש ישיבת מעיינות, שריתק את שומעיו ב־הרצאה על מסורת ומודרניות והרב עדין שטיינזלץ, שהבריק בהרצאתו על מדע ודת.

בחלק האמנותי יוצגה ישראל על־ידי הקלריניסט גיורא פיידמן, להקת ענבל, הפנטומימאי יורם בוקר, הרקדנית תמרה מלניק ותיאטרון הקופסה מירושלים. לתגובות חמימות במיוחד זכו גיורא פיידמן ולהקת ענבל.

דיוק גופני

ג וית־הכותרת של הפסטיבל, לפחות מהבחינה ה־מיסחרית, היתה הופעתה של אריאן מנושקין ולהקתה בערב קריאה של ברדיצ'ב, שהוזמן במיוחד לפסטיבל. ברדיצ'ב הוא מחזה שנכתב על־ידי פרדריך גורנשטיין, יהודי רוסי, עולה חדש בפאריס. המחזה מנסה להעלות את ההווי המיוחד של העיירה הרוסית ברדיצ'ב, דרך סיפורה של מישפחה יהודית. הקריאה נעשתה מתוך טקס־טים שהונחו על עמודי פרטיטורה של מוסיקה. בתפקיד המספרת שימשה מנושקין בכבודה ובעצמה, שישבה מול שחקניה מחוץ לבמה והנחתה את ההתרחשות. ההכנה להופעה נעשתה רק במשך שבוע, ואולי משום כך חשפה את חולשותיהם של השחקנים, הרגילים לעבודת־הכנה של שנה לפחות.

כוכב אחר שהופיע היה דניאל שטיין, יהודי אמריקאי, המזנק למקום הראשון בשמי־הפנטומימה המודרנית. שטיין, שהוא תלמידו של אטיין דקרו — הרבי של הפנטומימה בת זמננו — מצליח להגיע לשליטה ולדיוק גופני כמעט לא אנושיים במינימום של אביזרים ובמירב נוכחות בימתית.

רוב אנשי־השם שהופיעו בפסטיבל הגיעו למקום לא מעט בגלל יוקרתו של הקרטושרי. זוהי הפעם הראשונה שנעשה בפאריס נסיון למקד אירוע יהודי שלא במרכזים יהודים. המקום, המשמש מרכז אמנותי, שניסה בעבר להתמודד עם שאלות סוציולוגיות ופוליטיות כמו בעיות צפון־אפריקה והפמיניזם, היווה קרקע שונה לדיון בשאלה היהודית, שהזמינה השתתפות של קהל לא יהודי.

למרות רפיפותו של המצע האידאולוגי, שניסה למצוא מכנה משותף בין מסורת ומודרניות, מיפגש שהיה מאז ומתמיד מרבה־מחלוקות יותר מאשר פיתרונות, היתה זו בפירוש הזדמנות להכיר מחדש את הבעייה על כל פרטיה וגווניה.

אוריאלה וויים ■

מלכת האיים

מזמינה את המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים 81

לחגיגה של נופש באי האושר

כרתים

מציעה לכם את כל תענוגות יוון באי אחד!

בחסות

דיזנהויז

נסיעות ותיירות

ימים משגעים ולילות לוהטים בשבוע של נופש וכף בכרתים

הגדול היפה המעניין והמגוון – שבכל איי הנופש של יוון!

דיזנהויז

החברה מספר 1 לנסיעות, תיירות
טיולים מאורגנים וחופשות נופש

טרנס־אירופה
26 יום, איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה ובלגיה.
בתי־מלון דרגה א׳
חצי פנסיון (למעט לונדון)
הטיול המפורט והמושלם ביותר לאירופה ובנוחות מכסימלית
$1,872

סקוטנוביה
25 יום, סקנדינביה וסקוטלנד. דנמרק, שוודיה נורבגיה, סקוטלנד ואנגליה.
חצי פנסיון (למעט לונדון)
$2,230

מיני אירופה
16־זום: איטליה, שוויץ הרביירה האיטלקית.
חצי פנסיון, בתי מלון דרגה א׳
$1,197

מגוון רחב של הצעות לטיולים הכנס לאחד מסניפינו:

ת״א, רח׳ בן יהודה 21 טל. 652140
ת״א, רח׳ בן יהודה 33 טל. 654676
ר״ג, בורסת היהלומים טל. 266222/3
ירושלים, רח׳ שמאי 9 טל. 246868/9

נמר של עיר

השיחזור המעייף של מיתוס ביתניה-עלית ✷ רומן

מעולה על העולם השלישי ✷ „שתיית דם גורמת ללימוד שפת חיות"

מקור

מיתוס

גלריה מכובדת של סופרים, בכל הספרויות ובכל התרבויות, מכונה „סופרים של ספר אחד". אחד המובהקים ביותר מסוג זה בספרות הישראלית היה **נתן ביסטריצקי**, מחבר ימים ולילות, שנפטר באחרונה.

ימים ולילות נחשב במשך שני דורות לאחד הספרים המעולים שנכתבו בארץ, הודות לנושאו, סיגנונו, פתיחותו ואמינותו. הספר מתאר את הדראמה חסרת־התקדים שהתחוללה על גיבעת ביתניה־עלית בראשית שנות ה־20, כאשר אנשי השומר הצעיר, בראשות **מאיר יערי, ודויד הורוביץ**, ערכו בה את ניסיונו־תיהם החברתיים, שחלק מהם שימש מאוחר יותר כמודל למיסגרות הייחודיות של השומר הצעיר מאז ועד היום.

ימים ולילות שימש למחבר התיאטרון **יהושוע סובול**, בסיס למחזהו ליל העשרים, שסיפורו מתבסס על סיפורו של **ביסטריצקי** (אם כי תוך יישורי קו פוליטיים מדי). אין כל ספק, שהדראמה אשר התחוללה על הגיבעה השוכנת לא הרחק מים־כינרת, יצרה את המיתוס, שהותיר צלקות בלבבות של בני דור שלם, וסימנישה בלבבות ובאורח החינוך של הדורות שבאו לאחר מכן. ימים ולילות היתה הצלחתו של ביסטריצקי הצעיר בשיאה. הוא פירסם את ימים ולילות ב־שתי גירסות שונות. הגירסה הראשונה היא הגירסה המלאה, שראתה אור ב־1926, ובה מוצבים כמה סימני שאלה עקרוניים ליד הרעיון של ההתנחלות הציונית. המהדורה

מיתופאי ביסטריצקי
מתפלש באוויר נפיחותיו של ביאליק

השנייה והמעודכנת ראתה אור ב־1940, היא מותאמת לאידיאולוגיה של אחד ממשתפי אותה דראמה, אחד מאותם יוצרי מיתוס ביתניה־עלית — מאיר יערי, ומנגדת לחלקו של דויד הורוביץ בה.

חרף הצביעות והמיפלס הנמוך מהבחינה המוסרית של מחבר שתי הגירסות, הרי גם הגירסה השנייה היא בעלת עוצמה מיתית, שיש בה כדי להמחיש את תיאור אותם ימים של ראשית.

במשך שנות דור, מאז ימים ולילות, כשל נתן ביסטריצקי בכל אשר כתב. הוא חיבר סידרה משעממת של מחזות־סוכנות שלא הועלו מעולם על במה רצינית, חיבר ספרים שלא מצאו קוראים, והסך במשך השנים למעין עט־להשכיר בשירות הקרן־הקיימת־לישראל, מבלי שתצא מכך טובה כלשהי לספרות העברית.

מעט אחרי מותו ראה אור סיפרו האחרון, בסוד המיתוס", בהוצאת יחדיו, היא הוצאת הספרים של התאחדות המו"לים, ובעזרת המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות. בסוד המיתוס מנסה ביסטריצקי לתפוס טרמפ על עגלת ימים ולילות ולשזור מעין מיתוס עצמי, בצד המיתוס הגדול שהוא היה עד לו בשנות העשרים הראשונות בביתניה־עלית.

ביסטריצקי אינו חש שהוא נלכד בנוסטלגיה מתקתקה ובלתי מבוקרת, ומזיק בכך ליצירתו העיקרית ימים ולילות ופוגם לא מעט באמינות הספרותית של יצירתו הראשונה. פרק הפרשנויות שלו למיתוס ביתניה־עלית גובל בנאיביות, עומס בהתהדות עצמית, בדומה לטווס הפורש את נוצות זנבו, ואז מתגלה כי הצבעים דהו.

את המיתוס של ביתניה־עלית עוטף ביסטריצקי בפתיחה מעוררת דחייה, בלוויית כותרות כמו „בסוד הפלניטה הקסומה־האיומה" ו„במזל חבלי הולדת של סוד מולדת" ועוד פרקים אשר אינם עומדים בביקורת האיכות הספרותית. פרקים של התהדרות לשם התהדרות.

בפרקי המסיום של בסוד המיתוס מנסה ביסטריצקי לעגן את עצמו במיפרץ של **חיים נחמן ביאליק ושאול טשרניחובסקי**. את הפרק „בתחום שני אבירי השירה העברית" הוא פותח בלשון מתחסדת: „משהתחיל להתרקם בזכות ,ימים ולילות' בין חיץ ביאליק וביני, חוט של קירבה שהמשכה רעות, לב ללב יביע אימרי — נתקדש עלי הנוהג, בחינת חוק נפשי ולא יעבור, לבקר אצלו במעונו כל פעם שהייתי יורד מירושלים לתל אביב..." ובלשון ארכאנית ומייגעת מתפלש ביסטריצקי באוויר נפיחותיו של ביאליק, ומתענג עליו כמו היה אוויר קודש.

בפרקים האחרים של הספר, נוהג ביסטריצקי בעצמו מינהג של סופר עתיר־הגים, מינהג של סופר הנושא באמתחתו לפחות פרס נובל אחד.

כל שנותר הוא להצטער צער כפול, על שמחברו של ספר מעולה כימים ולילות מבזה את עצמו בספר כדוגמת בסוד המיתוס, ועל שהגוף המתקרא המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות משקיע את כספי משלם המיסים בפירסום של מלל משולל ערך כלשהו.

תרגום

כוש

„כוש ארצי, הכלואה ביבשת בין מדינות־הכלאיים הכוכתיות הניאו־רכושניות זנגי ופאהל, קטנה היא בממדים של אפריקה, אף שהיא גדולה מכל צמד מדינות באירופה..." במילים אלה פותח גיבור ספרו האחרון של **ג'ון אפדייק** ההפיכה את המונולוג שלו. בעל המונולוג הוא הקולונל **חכים פיוקם אללו**, נשיאה (ו/או נשיאה־לשעבר) של כוש הנ"ל. הקולונל חכים אינו נמנה על מעריצי ארצו, והוא מכנה אותה בנוסח תוקפני: „אפריקה הציגה ראי שחור מול מצריים הפרעונית, והדמות היתה כוש."

הקולונל חכים רכש השכלה במיכללה אמריקאית. דבר זה לא מנע בעדו מלהכריז על ארצו כעל ריפובליקה איסלאמית, לטפח קשרים עם ברית־המועצות, לחסל את נוכחות המערב בארצו ולאפשר לבצורת לחסל את כלכלת ארצו. לחכים ארבע נשים, ככתוב בקוראן, ממנו הוא מצטט ללא הרף. אחת מהן היא אשה לבנה, אותה הביא מארצות־הברית.

בשלב קריטי בספר מגלה חכים כי עוזרו ויד־ימינו מקים בלא ידיעתו עיר ענקית, משוכללת, באחת מפינות הארץ, ומצליח לדחוק את רגליו ולהעמיד במקומו נשיא בובה. חכים נכנע ומבקש רק קיצבה בפרנקים צרפתיים, כדי שיוכל לחבר את זיכרונותיו בריווירה הצרפתית.

ההפיכה הוא מסה צינית של ג'ון אפדייק על העולם השלישי, העשוייה במתכונת ספרותית. כוונתה לומר, בדימויים ובסיטואציות מוגדרות, את שרבים חושבים אודות העולם השלישי, אך אינם מעזים לומר זאת ברבים. לצורך אמירות אלה טרח אפדייק רבות בלימוד ובהבנת עמי אפריקה, והוא אפילו משתמש בצטוטים, ובאותיות מתוך הקוראן, כדי לסבר את עינו של הקורא המערבי.

המחשה לציניות ולחוסר האנושיות נותן אפדייק באמצעות מילים שהוא שם בפיו של דיפלומט אמריקאי: „הוא נגע ממצחו צרוב־השמש והזיח לאחור את אלומת השיער היבש שם. חליפתו, שנועדה למסיבות קוקטייל על מידשאות של שגרירות, התקמטה באריזה זו. זיעתו התקרשה והשחירה לא רק על צווארונו אלא לאורך אימרות כיסיו, בכל מקום שהיה העור חזור ונתן בכבד. ‚במי אתה מנסה לשטות?' שאל אותי. ‚הטיפוסים האלה מתים כרעב, כל העולם יודע זאת. אפשר לראותם מתים ברעב בחדשות של שעה שש ככל ערב. העם האמריקאי רוצה לעזור. אנו יודעים שהארץ הזאת סוציאליסטית ושונאת־זרים, אנו יודעים שאללו הוא פאראנואיד סכיזואידי; אנו לא שמים זין. באסון הומנטירי מסוג זה מתמכללים קווי החלוקה המדינית, ככל שהדברים אמורים כממשלתי..."

על הצביעות המערבית אומר הרודן האפריקאי, שדמותו כמו מאחדת את דמויותיהם של אידי אמין דאדא, הקולונל קדאפי ועוד חצי תריסר רודנים: „מדינה כמו כוש ריחה מכדי שינהלו אותה שלא במחוונים. כאשר חוללנו את המהפכה גילינו דבר מוזר. לא היה כמה לחולל מהפכה. מישרד־התעשיה שלנו חיפש בתי־חרושת כדי להלאימם, ולא היו. מישרד־החקלאות בלש אחר אחוזות־קרקע גדולות כדי להחרימן ולחלקן, ומצא שמכבחינה מישפטית רוב האדמה אין לה בעלים. היתה דלות, אבל לא היה דיכוי..."

ניספח נוסף של אפדייק, שיש בו אמיתות רבות, מצוי בדבריו של אחד מיועצי הרודן: „תסלח לי, נשיא שלי... הנה בדיוק נכנסת לתוך הספר הזה שאני קורא, והוא מלא את הבורגנים הנבערים והעלובים האלה, שמתאמצים לעשות ספיכו־אנאליזה לכל העולם. אני מתעם מן האשפה הזאת כדי שאיטיב להבין את האנייב שלנו. הם גוזע אבור ומזיר, שאינם יודעים כמה הם עלובים. אני שואל את עצמי אם בסופו של דבר לא נצטרך אילי אנחנו, אנשי העולם השלישי, לתת להם מקום בשורותינו — גם להם יש מאזן מסחרי גירעוני, שיעור אבטלה גבוה, הפליה לטובת החלקאות במזג הלאומי, והצורך במכסי־מגן כדי שיתרון היעילות והמקצועיות של מעצמות־הציר לשעבר לא יכריע את התעשיות הילידות שלהם, הנאבקות על קיומן. באמת, חבר נשיא, מזמן שכל החזן נמצא כידי הערבים, כל המשאבים הלא־מפותחים כידי הסיכיריים והכריזילאים, וכל הלהט האידיאולוגי אצל הסינים, שאלה היא אם לטובת היציבות העולמית לא בחוכמה נעשה אם נכלול מעצם־פיוע לארצות־הברית בתמציב הלאומי שלנו לשנה הבאה. אני מתלוצץ, כמובן."

אפדייק מוליך את הציניות שלו אל המישורים השוממים של אפריקה, והוא עושה זאת במילים נוקבות: „אשר לצרפתים, הם עסוקים כל־כך בשפיכת כספם לתוך גרונו של הקינקורד, עד שאין להם

ציניקן אפדייק
אנו לא שמים זין

פנאי להרים עין; האוזן האווירונאוטי הזה בלע את כל עשרה של אומת קמצניים..." את הקולוניאליזם הוא מתאר בנוסח: „מדוע איפוא באו המדכאים?... דומה היה שהאירופים באו פשוט מתוך קינאה; לפורטוגזים היתה מצודה אחת או שתיים, ולכן היו הדנים וההולנדים צריכים להקים להם מצודות. מצריים נפלה כידי הברימים, ולכן היו הצרפתים צריכים לזכות בסהרה; משום שלבריטים היתה ניגריה היו הגרמנים צריכים לזכות בטאנגאניקה. אבל מה אפשר היה אז לעשות כשמחצי־הארץ הנרחבים האלה? לויבש ביצות, לצוד פילים, לשתול קאקאו, לפנות את הדרך למיסיונרים..." ואז מגיע אפדייק למסקנתו: „כמפולת־הר של רפש נפלה הציביליזציה לתוך המקומות הריקים והנקיים שבמפות..."

בסיום ההפיכה אומרת אשתו האמריקאית של הרודן המודח: „לא. אני מקבלת גט, מותק. זה לא הצליח, ושם זה יצליח עוד פחות. אתה באמת שנאת את ארצות־הברית, יודע אתה, אף־על־פי

• ג'ון אפדייק — ההפיכה; עברית: אהרון אמיר; הוצאת זמורה ביתן מודן; 224 (כריכה קשה).

• נתן ביסטריצקי — בסוד המיתוס; הוצאת יחדיו + המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות; 180 עמודים (כריכה רכה).

שאתה נוטה לזכור את הדברים האידיליים. כך תהיה כוש בשכילו, אני יודעת, לאחר שאצא מכאן. אכל משעמם שם כבית עכשיו. המילחמה הקרה נגמרה, ניקמנו נקמה. אפשר רק לאפוף את ה־ שבריים או, למשל, לנשק לאופ"ק בתחת. אותך זה ידכא. מתברר שדווקא שנות ה־50' היו התקופה המעניינת, אף־על־פי שאיש לא ידע זאת בזמנו . . . "

ג'ון אפדייק אינו מסתיר את כוונותיו ואת התגחה, כי אפריקה איבדה את שעת הכושר שלה, ונותרה למות בשקט ברעב. כמה מנהיגים מודחים שלה, מן העבר, יוותרו בחיים, בחופי הריוויירה הצרפתית.

מהספרים המעולים שראו אור בארצות־ הברית בשנים האחרונות. הספר מתורגם ברשלנות עמוסת ביטחון עצמי בידי אהרון אמיר. התירגום אינו מצליח לפגום במי־ שורים השונים של סיפור העלילה האפ־ ריקאי הזה, אשר פתח צוהר ספרותי מרתק לגלריה של נושאים אמיתיים, שעל הספ־ רות העולמית להתמודד עימהם.

שורשים

גניזה

מחקרי עדות וגניזה הינו כרך של מא־ מרים שעניינם פרשיות בספרות העברית ובתולדות עם ישראל בימי־הביניים, ש־ תעודות הגניזה מאירות אותם באור חדש. כרך זה נערך בידי **שלמה מזרג וישש־ כר בן־עמי**, והוא מוקדש **לפרופ' ש"ד גויטיין**, לרגל יובל השמונים שלו.

את הקובץ פותח מאמרו של **עזרא פלויישר** ר' סכן — פייטן ארץ־ישראלי במאה העשירית", שאחד משיריו (הושלם ופוענח על־פי כתב־יד קויפמן) הוא השיר אופן, וזה נוסחו: „**פלדו לראשון ואחרון / וברא רוח / סביבות כסאו סער ורוח / סח לכן כוזי כנכואת רוח / דבר ותשאני רוח // כנגלה בצרון המלך הגדול / (ככואו) להרוג התנין הגדול / כן מהרה תושיע גוי גדול / ותשמע אחרי קול רעש גדול...**" בעקבות שיר זה מובאים עוד שירים של משורר־פייטן זה, בתוספת בי־ אורים, ביסוסים והערכות.

נחמיה אלוני מציג עשרה שירים מגניזת קאהיר, המפוזרים כיום בארבע ספריות, בשלוש ערים (לונדון, קאהיר, קמברידג'). הראשון בשירים הוא נוסח גנוב (פלגיאט) של השיר תהילת אל בראש כל התהילות של **שלמה אבן־גבירול**. מצויים עוד שירים, כמו שיר תהילה ל־ נגיד בשם **מנחם**, בו כתוב: „**ואם נחמד כדניאל וחכם / כאיתיאל ושריך מעו־ לים...**", ושאר שירים מרתקים ומרגשים, הן בנוסח השירי שלהם והן בדברי הפר־ שנות הקפדניים המלווים אותם.

קטע מכתביו של סהל בן מצליח הקראי נגד הרבנים הוא כותרת מאמר של **אלכסנדר שויבר**, (ראה גלופה) המביא את סיפור מכתביו של סהל בן מצליח, אחד מראשי הקראים במאה העשירית. קטע מתוך מכתבו של סהל נמצא בגנזי קויפמן בבודאפשט ומביא מעולמם ומהש־ קפותיהם של הקראים.

משה גיל מביא ברשימתו מעשה בחלום נפלא ובמשרת־ציבור בא בימים את שיחזור כתב־ידו של **יפת בן דויד בן שכניה**, שנותר בגניזה הקאהירית. תגלית אחרת המפוענחת בבהירות היא רשימתו של **נחום גולב** מגילת עובדיה הגר, ובה הערכת חלקו של הפרופ' גוי־ טיין בחישוף עולם המחקר הדקומנטרי היהודי־ערבי. מגילה זו נפתחת ב„ושמו

• מחקרי עדות וגניזה — עורכים שלמה מורג וישעיהו בן־עמי, בהשתתפות נועם סטיילמן; בהוצאת מגנס + משגב ירו־ שלים, המכון לחקר מורשת יהדות ספרד והמזרח; 341 עמודים (כריכה קשה).

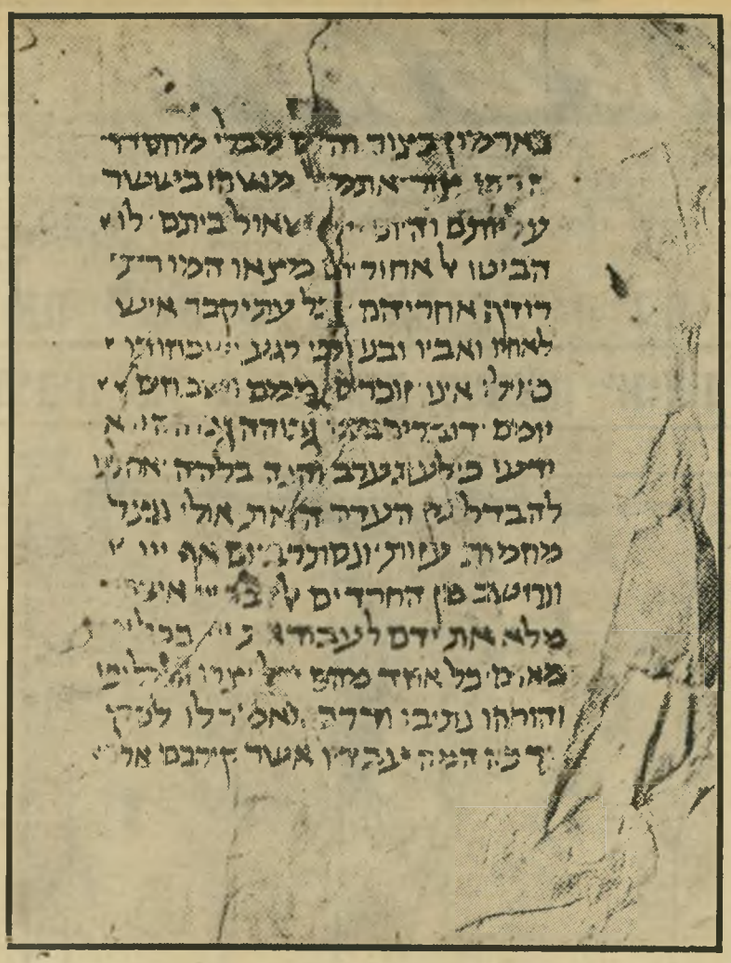

קטע מכתבי הקראי סהל בן־מצליח
עדות על מאבקי־דתות

אפידי: ויקח אשה ושמה מריא ותהר / מריא ותלד לדרו אישה שני בנים ביום אחד . . . "

מרדכי עקיבא פרידמן מביא קטעים חדשים של שאלות־ותשובות הרמב"ם, תוך שהוא מרחיב את תשובות הרמב"ם ומציג שתי תשובות חדשות שלו. הפרופ' **יהושע בלאו** מביא זוטות לשוניות מתחום הערבית־היהודית של ימי־הביניים. הוא בוחן את דבר קיומו של „להג ערבי־ יהודי מיוחד, בעל צביון מוגרבי, במצריים של ימי הביניים..." עליו הוא אומר: „**ברי לי, שלולא מדובר היה בלשונם של יהודים, לא היתה הענקת סמאטום של שפה לערבית־היהודית מעוררת כל התרג־ שות, שלא לדבר על התפרצות זעם. אולם מה שמותר לכל, אסור ליהודי, וראיית לשונות היהודים כשפות נפרדות — מעשה לאומנות הוא, ואף ציונות רחמנא ליצלן...**"

הרב **יוסף קפאח** מפרסם את מאמרו על ספר סוד הסודות, **יוסף טובי** את מאמרו על המחלוקת על מחזור רמ"ז בתימן. **דוב נוי**, במאמרו בין ישראל לעמים באגדות־העם של יהודי תימן, משווה מוטיבים שונים של אגדות־עם, כמו הדי־ מויים והמוטיבים העוסקים בדם: „**דם כשיקוי מאגי... הסרת כישוף על־ידי שתיית דם... שתיית דם גורמת לליטוד שפת חיות... ריחיצה בדם... אמכמיות־דם לשם ריפוי צרעת... דמו של ילד המעלה כקורבן על־ידי אביו משמש לריפוי ידי־ דו...**" ועוד.

האחרון שבמאמרי הקובץ הוא עמד בן אלחטאב — „פאולוס" של האיסלאם? מאת **חווה לצרוס יפה**. היא הבוחנת את „האיש השני" באיסלאם, מי ששימש כחליף השני.

לסיכום: קובץ זה הינו מהמעולים ש־ ראו אור בשנים האחרונות, והוא גדוש ב־ מחקרים מעמיקים, עשויים בקפידה, של חוקרים שנוהגים להסתתר בצל ולא לח־ שוף את עבודותיהם ברבים. קובץ זה לא יהיה רב־מכר, והוא יאכלס מעט מאוד ספריות, אך יחד עם זאת אין ספק, שיש בכוחו להמחיש כמה מהשורשים של התר־ בות שלנו, שקיימת כיום נטייה להתעלם מהם.

כתבי עת

קו

כבר בתצלום השער הצבעוני המרהיב, בו נראה הצייר זריצקי ניצב באטלייה שלו, מול תמונתו, בולט כתב־העת לאמנות קו מס' 2, שבעריכת **יונה פישר** ובסיוע **ניצי ניומן**. קו הינו כתב־עת מעודן, שבניגוד לנסיונות אחרים של פירסום כת־ בי־עת הנוגעים לאמנות, הרי שיש לעור־ כו קו מוגדר למדי בהבנת האמנות בעו־ לם ובהצגת האמנות הישראלית.

פרק הפתיחה של החוברת השנייה של קו הוא מאמר של **מרדכי עזמר** מחווה לזריצקי, בו מנסה איש העיון באוני־ ברסיטה להבין את האמן היוצר. מבקר האמנות האמריקאי הנודע **הארולד רו־ זנברג** מביא במסה שלו וורהול — האני האחר של האמנות פתיח לסידרת המחשות המתמקדות באמנותו של האמן האמריקאי **אנדי וורהול**. למאמרו של רוזנברג מצ־ ורף הקטע פוזליני על וורהול ורשימה מאת **משה ניניו**, אנדי וורהול — גולגולת, לפני ואחרי, בו הוא בוחן סידרת ציורים של האמן האמריקאי. קטע פרי עטו של וורהול עצמו הוא דיוקני עשרה יהודים בני המאה ה־20, בו מדווח האמן על המשמעויות של סידרת הציורים הנושאות כותרת זו, הכו־ללת דמויות כמו **שרה ברנאר, לואיס בראנדיים, מרטין בובר, אלברט איינשטיין, זיגמונד פרויד, גיורג' גרשוין, פרנץ קפקא, גולדה מאיר וגרטרוד שטיין**. הסידרה הופיעה במה־ דורת הדפסי רשת־משי בת 200 טפסים. קטע נוסף פרי עטו של וורהול הוא אמנות, הלקוח מתוך סיפרו מא' לב'.

רשימה תמציתית מלוה בהמחשות צבעו־ ניות היא רשימתו של **יגאל צימונה** ראשית האמנות המודרנית בארץ־ישראל, שאינה מחדשת מאומה, אם כי יש בחזרה על המידע שבה משום חזרה על ההרפת־ קה של ראשית האמנות המודרנית בארץ.

אחד מגיבורי התרבות הישראלית של עשורי השנים האחרונות הוא **יגאל תו־ מרקין**, אשר פרק מתוך החוברת מוקדש ליצירותיו. יונה פישר, עורך החוברת, מביא הערכה לחמש ואריאציות על נושא האדמה, כשם תערוכתו האחרונה של תומר־ קין במוסיאון ישראל. נילי ניומן מביאה ראיון רדוד למדי עם תומרקין. מרדכי ער־ מר, ברשימה נוספת על רישומים לקלייסט, מביא ניסוחים המתמקדים בסדרות הציור האחרונות של תומרקין, על נושאים ספ־ רותיים גרמניים שונים ונוצריים (כמו הצליבה של **מאתיס גרינוואלד**).

ה„הצבות" של האמן **מיכה לורי** זוכות להערכה עניינית של פישר, המציבה את לורי בראש סולם האמנים המחפשים חי־ דושים באמנות הישראלית העכשווית. **דויד גינתון** מתייחס אל עבודותיו בצי־ לום. מאמר מעולה הוא מאמרו של ה־ אמן הישראלי היושב בפאריס, **אביגדור אריכא**, על ההפשטה. **מיכאל לוין** מביא במאמרו האדריכלים שהביאו את ה־ באוהאוס לישראל את סיפורו של דור אד־ ריכלים שלם, חניכי אסכולת הבאוהאוס הגרמנית, שהגיעו ארצה בשנות העשרים והשלושים והשפיעו השפעה ניכרת למדי על האדריכלות הארץ־ישראלית. מאמר זה מובא בצירוף צילומי בתים שהאדריכלים

עורך פישר
קו מוגדר למדי

אלה הקימו ברחבי הארץ, כמו מעונות עובדים בתל־אביב (רחוב ריינס); בית ברנר בתל־אביב; בית קריית ברחוב רו־ פין בתל־אביב ועוד בתים. פרק זה מס־ תיים בראיון שאותו ערך תומרקין עם ה־ אדריכל **אריה שרון** בנושא הבאוהאוס והתפתחות האדריכלות בישראל.

לסיכום: קו הינו כתב־עת חיוני, וחבל שאינו מופיע לעתים מזומנות. שהרי יש מקום לכתב־עת בנוסח תרבותי מעולה זה, שיופיע לפחות ארבע פעמים בשנה, גם על חשבון משלם המיסים, באמצעות המועצה לתרבות ולאמנות ולא רק בסיוע בנק דיסקונט.

• קו — חוברת מס' 2, בעריכת יונה פישר וניצי ניומן; הוצאת הקיבוץ המאו־ חד; 91 עמודים (כריכה רכה + עמו־ די צבע).

מאת בן עומר

לפני 25 שנה

בגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסם מאמר העורך, שנשא את הכותרת „המארוקאים" (ראה גלופה), ובו אזהרה גלויה לראשי המדינה בנושא הפולי־טיזציה של עדה יהודית שלמה בידי מיפלגה אחת. בסידרה „מאחורי מסך החול" פירסם האינטלקטואל הפלסטיני חליל תותח את כתבתו השלישית על המתרחש במדינות ערב, תחת הכותרת „סוכני בולשת ברחובות בגדאד". השבוע לפני 25 שנה פערה המדינה כולה נוכח פשע מתועב שנעשה בגופה של ילדה בת 4, כשטח הגדול של יפו. האומנם עורר היסטריה המונית, שכוונה בחלקה נגד מורה בבית־ספר. השבועון תיאר בהרחבה את פיפור המעשה תחת הכותרת „האם פשע המורה ?"

במדור הבידור של השבועון הוצגה סידרה של תמונות מתוך האלפום הפרטי של זיוה שפיר (רודן), שניפתה כוחה בהוליווד.

בשער הגיליון: כוכבנית זיוה שפיר (רודן).

„העולם הזה" 975
תאריך: 21.6.1956

בן־גוריון מדיח את משה שרת ✶ כפ"ה דח"ת

ברדיו ✶ הדפקטיבים של ח"כ חרות שימשון יוניצ'מן

במדינה

שר בחוץ

„הלך ר' שימעון (בר־יוחאי) ובנו ונת־חבאו... ישבו שתים־עשרה שנים במע־רה... יצאו ראו בני־אדם כשהם חורשים וזורעים. אמר: מניחין חיי־עולם ועוס־קין בחיי־שעה! כל מקום שנותנין עי־ניהם מייד נשרף. יצאה בת־קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם? חזרו ל־מערתכם!"

בניגוד לשימעון בר־יוחאי שבאגדה, ישב דויד בן־גוריון בשדה־בוקר רק כשנה. אולם בצאתו הרגיש כמו הרב הדגול: החיים נמשכו בלעדיו, הממ־שלה פעלה כרגיל, בהנהגת משה שרת. היה זה, בעיני המנהיג הקשיש, עוון שלא יכופר.

מאז נשרפו כל מקום וכל אדם שר' דויד בן־גוריון נתן בהם את עיניו, מבלי שבת־קול תעז לבקשו בגלוי לחזור לשדה־בוקר. השבוע הגיעה הלהבה אל הקורבן העיקרי: משה שרת.

גרוטאה פוליטית. עוד לפני כחודש היה קשה לרוב הפרשנים להעלות על ה־דעת שבן־גוריון יצליח להפוך את שרת לגרוטאה פוליטית. הפיאודלים השולטים מאחרי הקלעים במפא"י — הדוכסים של סולל בונה ותנובה, רוזני האיגוד המק־צועי, נסיכי הכספים ואלופי המגנגון — ידעו לאן חותר בן־גוריון. באוזניהם עוד הידהדו דבריו לפני צאתו לשדה־בוקר, בישיבת מרכז המיפלגה: „אני יודע לא רק לבנות מיפלגה, אלא גם לפרק אותה. ברגע שאחליט שמפא"י אינה מלאה את תפקידיה, לא אהסס לפרקה."

הדוכסים הבינו את משמעות המילים. האיש שפירק את האצ"ל ואת הפלמ"ח יכול היה להחליף את שילטון הדוכסים בשילטון של אנשי־חצר, הגוארדיה הא־אי־שית שלו, המורכבת מצעירים כמו אהוד אבריאל, טדי קולק, עמוס בן־גוריון ודו־מיהם, אנשים שכל קיומם הפוליטי קשור ומותנה במעמד אדונם.

החזיתות היו ברורות. השבוע נסתבר כי בן־גוריון הצליח לרכז בידיו די כוחות כדי לנצח את יריביו. חלק מן הדוכסים נמלט ברגע האחרון לתוך מחנהו, ביקש את חסותו. שרת נשאר מבודד, מנוצח עוד לפני פתיחת־הקרב האמיתית.

חיוור כסיד. ברגעים של התרגשות רגיל שרת להחוויר. כשנפתחה ישיבת מרכז מפא"י בבניין המפואר של הוועד־הפועל בתל־אביב, דמה צבע פניו לצבע הסיד. הוא מסר את הודעתו בלשון פחות מליצית מכרגיל: מאחר שחוגי בן־גור־יון הפיצו בעיתונות שמועות שעומדים להרחיקו מתפקידו, ומאחר ששמועות אלה לא הוכחשו, אין הוא יכול להמשיך בתפ־קידו. ההצבעה היתה כבר אופיינית למצב החדש: מול 35 אורייב שרת התייצבו רק שבעה תומכים. 45 איש, שהיוו רוב מוחלט, נמנעו מהצבעה. הם לא רצו להצ־ביע בעד פירוק שילטונם במפא"י. אולם הם גם לא העזו להמרות בגלוי את פי האדון החדש.

כך נסגרה הדלת על הקאריירה הפולי־טית של משה שרת. הצורה בה הומטרו עליו הבעיטות, מונעת כל אפשרות של חזרה בכבוד בעתיד. סיכוייו להיות ליו־רש־העצר של בן־גוריון חוסלו. הזמן ש־נבחר, אחרי סיום הקונגרס הציוני, מצא בעדו אפילו לחפש מיקלט בתפקיד ציו־ני. דרכו של בן־גוריון זרועה פגרים פו־ליטיים. בזה אחר זה הצליח לחסל לחלו־טין את כל מתחריו, יריביו ויורשיו האפ־שריים. משה שרת הוא רק שם נוסף ב־רשימה.

תירוץ כיבד. השאלה הגדולה של השבוע היתה: האם חוסל שרת כדי לפנות מקום למדיניות חדשה של בן־גוריון? על אף כל הדיבורים, אין זה נכון שהיה ני־גוד פוליטי ניכר בין שני האישים. מעו־לם לא היה קיים „קו בן־גוריון" ששרת יכול היה להתנגד לו או לחבל בו. מעו־לם לא היה „קו שרת" שבן־גוריון יכול היה לראות בו סכנה למדינה. שני האי־שים חיים מן היד הפוליטית אל הפה.

בן־גוריון יכול היה לטעון, בצדק, כי בישיבות הממשלה לפני חצי שנה גרם שרת לדחיית כל פעולה מכרעת נגד מצ־ריים, בהבטיחו כי תוך שלושה חודשים יבוא נשק מאמריקה. נשק זה לא בא, אולם גם טענה זו היתה בעיקרה תירוץ בלבד. כי אילו רצה בן־גוריון באמת לע־בור לפעולה מכרעת, יכול היה להשליט אז את רצונו, כפי שעשה זאת השבוע. דעת־הקהל היתה לצידו.

לכן אין לסילוק משה שרת משמעות רבה כלפי חוץ. ישראל תוסיף לפסוח על הסעיפים, מבלי להחליט החלטה ברורה — למילחמה או לשלום. המשמעות האמיתית של המאורע היא פנימית. המדינה צעדה צעד מכריע לקראת שילטון־יחיד.

חתירה מתמדת. בארבע השנים ה־אחרונות הושמעו אזהרות רבות על כוונתו של בן־גוריון להנהיג בארץ משטר חדש. רוב האזהרות האלה נראו לציבור כהש־מצות או הגזמות. אולם בן־גוריון חתר לקראת מטרתו בסבלנות. השבוע חוסל ה־מיכשול העיקרי למגמה זו.

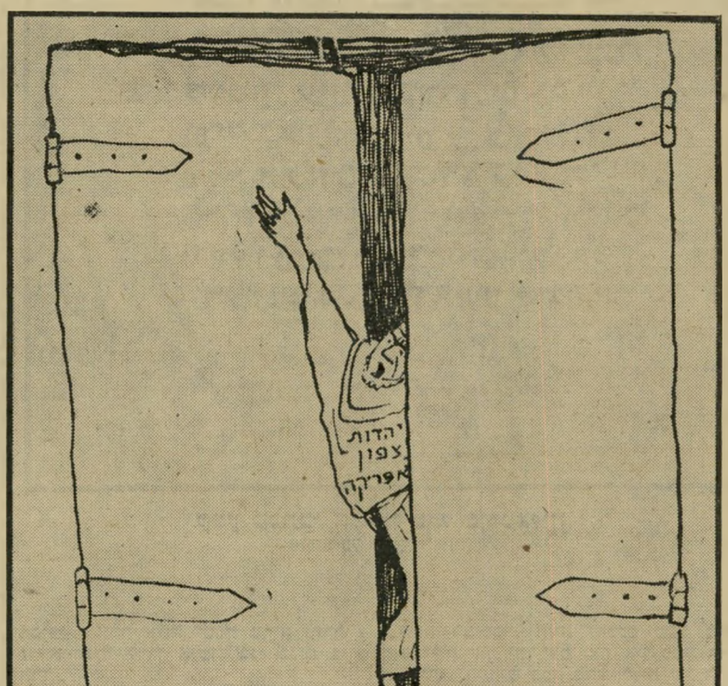

המארוקאים

מאמר העורך, השבוע לפני 25 שנה בדיוק, התייחס למכלול הנסיון לרתום אותם לעגלת המפד"ל, תוך הצגת צד נוסף של „הציונות האכזרית".

רדיו

דת או ביזנס?

אחד משבעת פלאי העולם הוא, שה־מפלגות הדתיות בישראל, אשר הצליחו לסגור בשבת את תערוכת התעשיה ולפ־תוח בשבת את גן־החיות, משלימות עם העובדה שקול ישראל משדר בעצם יום השבת, וגורם ליהודים רבים לחללה על־ידי סיבוב כפתור לפתיחת המקלט, וב־מיקרים רבים עוד יותר — על־ידי סי־בוב הכפתור לסגירתו.

אולם כמו כל שאר פלאי מדינת־ישר־אל, לא היה זה פלא שניתן בחינם. בחו־דש האחרון התברר, כי שלושה עסקנים של הפועל המזרחי טרם סודרו במישרות מכניסות. ואז איימו הדתיים לפתוח בכנ־סת ב„מסע מגן־דויד" נגד שידורי־השבת, אם לא יסודרו שלושה מאנשיהם בעבו־דה ברדיו, או בבטלה בקול ישראל. דרי־שה זאת באה נוסף על עובדי המדור להווי דתי, שהם מטבע הדברים דתיים כולם.

התוצאה הקואליציונית המובנת מאליה: בעתיד הקרוב ביותר יתעשר מדור החד־שות של קול ישראל ב„מפקח חדשות" חובש כיפה. עסקן דתי אחר יצורף למח־לקת המוסיקה, וישמיע שם זמירות חד־שות. מקומו של העסקן הדתי השלישי טרם נקבע, ומן הסתם יהיה צורך ליצור למענו איזה תקן חדש, כמו „המפקח־על־המוסר־התורני־בתוכניות־הבידור", או מש־הו דומה.

לגבי המאזין לא יהיה בכך כל מיפנה. הוא יהיה רשאי (אך לא חייב) להמשיך להאזין בשבת לתוכניות „בעולמה של ספ־רות". גם בתוכניות השבוע לא יחוללו העובדים החדשים כל שינוי, מאחר שכל שינוי היה מאלץ אותם לעבוד ממש. ה־סובל העיקרי יהיה התקציב העלוב של קול ישראל. כנאה למישטר השורר כיום במדינה, הוא חייב לספק את צרכי הקו־אליציה, במקום את צרכי המאזין.

כדורגל

נבחרת חדשה

מאזיני רדיו ישראליים, שיישבו בעוד שלושה שבועות ליד מקלטי הרדיו שלי־הם ויאזינו לשידורי „קול מוסקבה", ש־ידווחו על תחרות הכדורגל שתיערך בין נבחרות ישראל ובריית־המועצות, עלולים למצוא את עצמם מופתעים ונבוכים.

כי הקריין שיעביר את השידור ישמיע באוזניהם שמות של כדורגלנים ישראליים, ששמם מעולם לא נשמע על מיגרשי ה־כדורגל בארץ. אין ספק שכל חובב ספורט ישראלי, שישמע על התקפת שלושת חלו־צי ישראל — זגגי, מירום וטל — על השער הסוביטי, יאמין כי הוא מאזין ל־שידור היתולי.

לא יהיה זה הקריין הרוסי שיחמוד לו לצון, אלא פשוט תוצאה של דרישה מצד מישרד־החוץ הישראלי, לפיה לא יעזוב שחקן כדורגל את גבולות הארץ לפני ש־עיבר את שמו. לפיכך יחוייבו 15 נבחרי הסגל לשנות את שמותיהם בימים הקרו־בים. יעקוב חודורוב ישנה את שמו כנראה לחוד או פלד ולא לחודר־טוב, כפי ש־הציעו לו חבריו. רחביה רוזנבאום יהפך לאילן, קאופמן לכפרי, יוסף מרימוביץ ל־מירום ונחום סטלמך לטל. היחיד שאצלו התעוררה בעיה קשה בשם היה יהושע („שייע") גלזר. בעוד שהשם שהתקבל על דעתו של שייע גלזר היה גל־זר, שיכנעו אנשי הנבחרת את המאמן ג'ק גייבונס כי השם המתאים לשייע הוא זגגי. עתה יצ־טרך שייע להילחם קשות כדי להוציא מפיות חבריו את התואר „מר זגגי", ש־הדביקו לו כעובדה קיימת.

אנשים

● ח"כ מפא"י **יוסף אלמוגי**, אחד המועמדים הרציניים לתפקיד מזכיר מפ־א"י: „הפועלים אינם לומדים כלכלה ב־אוניברסיטה. הם חשים אותה על בשרם. הם רואים כיצד מתבזבזים מאות ואלפי לירות על נסיעות לחוץ־לארץ, על בנייני פאר שאין בהם צורך, על חוסר הייעול בתיכנון ובביצוע, על חומרי־גלם יקרים ההולכים לאיבוד. מפני מה ידרשו מהם דווקא לוותר על כוס חלב נוספת בחיים?"

● ח"כ חרות **שימשון יוניצ'מן**, ב־שעת דיון בכנסת: „לממשלה אין כסף לטיפול בילדים דפקטיביים, המפגרים ב־התפתחותם השכלית. אבל לממשלה יש כסף רב למומחים לכלליים דפקטיביים ול־מפגרים בהתפתחות השכלית־כלכלית."

אני יפה?

אז מה?
לא העיקר
היופי
כי אם האופי

אין מה לעשות
Lee עושה
ילדים יפים

ט"ו סיון תשמ"א, 17.6.1981 מיספר 2285 52 עמודים
שנה 45 המחיר: 13 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

יהודיה מאלכסנדריה נטשה את בעלו המוסלמי ובאה אל בעלה הקודם בישראל - ואשתו של זה הכריזה עליה מילחמה

הקרב על האשה המיצרית

יעל־לילא